

ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Λεωφ. Κηφισίας 100 & Μαραθωνοδρόμου 83
151 25 Μαρούσι

Τηλ.: 210 67 25 966, Fax: 210 67 25 972
e-mail: remaco@remaco.gr, Web: www.remaco.gr

ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

Σ. Καράγιωργα 22, 841 00 Ερμούπολη, Σύρος

**«Εκ των προτέρων αξιολόγηση και στρατηγική
περιβαλλοντική εκτίμηση του**

**Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος Νοτίου
Αιγαίου 2014 - 2020»**

ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ Γ

**Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και
Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ
2014-2020**

Ενότητες 1-4

&

Παραρτήματα Ι και ΙΙ

Δεκέμβριος 2014

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

ΕΠΙΤΕΛΙΚΗ ΣΥΝΟΨΗ.....	1
EXECUTIVE SUMMARY	8
ΕΝΟΤΗΤΑ 1. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ.....	14
1.1 ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	14
1.1.1 Αξιολόγηση της συνάφειας των προσδιορισθεισών αναγκών και προκλήσεων της Περιφέρειας με Εθνικές και Κοινοτικές Πολιτικές	14
1.1.1.1 Εισαγωγή	14
1.1.1.2 Αξιολόγηση της συνάφειας των προσδιορισθέντων αναγκών και προκλήσεων με τη Στρατηγική 'Ευρώπη 2020'	16
1.1.1.3 Αξιολόγηση της συνάφειας των προσδιορισθέντων αναγκών και προκλήσεων με το Κοινό Στρατηγικό Πλαίσιο	20
1.1.1.4 Αξιολόγηση της συνάφειας των προσδιορισθέντων αναγκών και προκλήσεων με τις συστάσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για την Ελλάδα και το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων	24
1.1.1.5 Αξιολόγηση της συνάφειας των προσδιορισθέντων αναγκών και προκλήσεων με το Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης	25
1.1.1.6 Εθνικές – ευρωπαϊκές πολιτικές οι οποίες δεν αφορούν την περιφέρεια	28
1.1.1.7 Εντοπισμός αναγκών της Περιφέρειας που αποκλίνουν των εθνικών και ευρωπαϊκών πολιτικών	29
1.1.1.8 Οι οριζόντιες αρχές στον εντοπισμό των αναγκών και των προκλήσεων.....	29
1.1.2 Αξιολόγηση της κάλυψης των αναγκών και προκλήσεων της Περιφέρειας από τους στόχους του Προγράμματος.....	30
1.1.2.1 Αξιολόγηση της συνάφειας των επιλεγέντων Θεματικών Στόχων με τις ανάγκες και προκλήσεις της Περιφέρειας.....	30
1.1.2.2 Αξιολόγηση της συνάφειας των επιλεγμένων Επενδυτικών Προτεραιοτήτων και των διατυπωμένων Ειδικών Στόχων με τις ανάγκες και τις προκλήσεις της Περιφέρειας.....	36
1.1.2.3 Εκτίμηση αναγκών και προκλήσεων της Περιφέρειας που δεν καλύπτονται από το Πρόγραμμα	53
1.2 ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	54
1.2.1 Εκτίμηση της εσωτερικής συνοχής του Προγράμματος.....	54
1.2.1.1 Αποτίμηση της εσωτερικής συνοχής των ειδικών στόχων του Προγράμματος ανά Άξονα Προτεραιότητας.....	54
1.2.1.2 Αποτίμηση της εσωτερικής συνοχής του συνόλου των ειδικών στόχων του Προγράμματος.....	57
1.2.1.3 Αποτίμηση της συνοχής της αναπτυξιακής στρατηγικής των Ολοκληρωμένων Εδαφικών Επενδύσεων με τους ειδικούς στόχους των σχετικών Αξόνων Προτεραιότητας του Προγράμματος.....	59
1.2.2 Εκτίμηση της εξωτερικής συνοχής του Προγράμματος	61
1.2.2.1 Εξέταση της συμβολής του Προγράμματος σε άλλες στρατηγικές και πολιτικές.....	61

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

1.2.2.2	Εξέταση του βαθμού στον οποίο το Πρόγραμμα λαμβάνει υπόψη του άλλες πολιτικές και Προγράμματα	70
1.2.2.3	Αξιολόγηση της επιτευξιμότητας των αιρεσιμοτήτων	71
1.3	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΛΟΓΙΚΗΣ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	73
1.3.1	Αξιολόγηση της συσχέτισης των προτεινόμενων παρεμβάσεων και των αναμενόμενων εκροών και αποτελεσμάτων τους, ανά Άξονα Προτεραιότητας και Επενδυτική Προτεραιότητα	73
1.3.1.1	Άξονας Προτεραιότητας 1	74
1.3.1.2	Άξονας Προτεραιότητας 2	75
1.3.1.3	Άξονας Προτεραιότητας 3	76
1.3.1.4	Άξονας Προτεραιότητας 4	77
1.3.1.5	Άξονας Προτεραιότητας 5	78
1.3.2	Αξιολόγηση της καταλληλότητας των παρεμβάσεων του Προγράμματος που στοχεύουν στις ανάγκες συγκεκριμένων περιοχών και περιοχών με χωρικές ιδιαιτερότητες.....	79
1.3.3	Αποτίμηση της καταλληλότητας των προτεινόμενων εργαλείων υποστήριξης	81
1.3.4	Αποτίμηση συνεισφοράς Μεγάλων Έργων στην επίτευξη των στόχων του Προγράμματος	82
1.3.5	Αξιολόγηση των εξωτερικών κινδύνων που μπορεί να επηρεάσουν την επίτευξη των αναμενόμενων αποτελεσμάτων.....	82
1.4	ΟΡΙΖΟΝΤΙΕΣ ΑΡΧΕΣ	84
1.4.1	Ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών	84
1.4.2	Ισότητα των ευκαιριών και κατάργηση των διακρίσεων	84
1.4.3	Βιώσιμη ανάπτυξη	84
ΕΝΟΤΗΤΑ 2. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΔΕΙΚΤΩΝ, ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ		86
2.1	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΤΗΤΑΣ (RELEVANCE) ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΑΦΗΝΕΙΑΣ ΤΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	89
2.1.1	Αξιολόγηση επάρκειας και καταλληλότητας των δεικτών του Προγράμματος.....	89
2.1.1.1	Σύστημα δεικτών εκροών και αποτελέσματος του Άξονα Προτεραιότητας 1.....	90
2.1.1.2	Σύστημα δεικτών εκροών και αποτελέσματος του Άξονα Προτεραιότητας 2.....	96
2.1.1.3	Σύστημα δεικτών εκροών και αποτελέσματος του Άξονα Προτεραιότητας 3.....	100
2.1.1.4	Σύστημα δεικτών εκροών και αποτελέσματος του Άξονα Προτεραιότητας 4.....	104
2.1.1.5	Σύστημα δεικτών εκροών και αποτελέσματος του Άξονα Προτεραιότητας 5.....	110
2.1.1.1	Σύστημα δεικτών εκροών και αποτελέσματος των Αξόνων Προτεραιότητας 6 & 7 (Τεχνική Βοήθεια	116
2.1.2	Σαφήνεια των δεικτών του Προγράμματος.....	116
2.1.3	Ποσοτικοποιημένες τιμές βάσης και στόχου	117
2.1.4	Συμπερασματικά στοιχεία για το σύστημα δεικτών του ΠΕΠ Ν. Αιγαίου 2014– 2020... ..	118
2.2	ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΟΡΟΣΗΜΩΝ ΤΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΕΠΪΔΟΣΗΣ	119

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

2.2.1	Εξέταση του Πλαισίου Επίδοσης	119
2.2.2	Εξέταση του Πλαισίου Επίδοσης και Τύποι Δεικτών. Ορισμός κριτηρίων επιλογής δεικτών.	120
2.2.3	Η συμβολή της εκ των προτέρων Αξιολόγησης στη διαμόρφωση του Πλαισίου Επίδοσης	122
2.3	ΠΟΙΟΤΗΤΑ-ΑΞΙΟΠΙΣΤΙΑ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ-ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ. ΕΠΑΡΚΕΙΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ-ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ.....	133
2.3.1	Διοικητική ικανότητα του συστήματος διαχείρισης	133
2.3.2	Επάρκεια και καταλληλότητα ανθρώπινων πόρων.....	137
2.3.3	Σύστημα Παρακολούθησης και Συλλογής Δεδομένων	139
ΕΝΟΤΗΤΑ 3. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΕΠΕΙΑΣ ΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΝΟΜΩΝ		142
3.1	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗΣ ΒΑΡΥΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	142
3.1.1	Άξονας Προτεραιότητας 1	144
3.1.2	Άξονας Προτεραιότητας 2	146
3.1.3	Άξονας Προτεραιότητας 3	148
3.1.4	Άξονας Προτεραιότητας 4	149
3.1.5	Άξονες Προτεραιότητας 6 & 7	151
3.2	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ ΠΟΡΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΚΛΗΣΕΩΝ ΣΕ ΧΩΡΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ.....	152
3.3	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΡΧΩΝ ΘΕΜΑΤΙΚΗΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΠΟΡΩΝ.....	154
ΕΝΟΤΗΤΑ 4. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΤΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ 'ΕΥΡΩΠΗ 2020'		156
4.1	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΟΛΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΤΗΣ Ε.Ε. 2020, ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΟΥΣ ΕΠΙΛΕΓΕΝΤΕΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ.	156
4.2	ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΒΑΘΜΟΥ ΠΟΥ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΥΜΒΑΛΛΕΙ ΣΤΟΥΣ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥΣ ΠΟΣΟΤΙΚΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ Ε.Ε. 2020.	160

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι – ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ – ΣΥΝΟΨΗ ΑΛΛΑΓΩΝ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΕΩΝ ΠΟΥ ΕΓΙΝΑΝ ΣΤΟ ΤΕΛΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΤΟΥ ΕΠ ΩΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΠΕ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

ΕΠΙΤΕΛΙΚΗ ΣΥΝΟΨΗ

A. ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

A.1. Συνάφεια των αναγκών και των προκλήσεων που αντιμετωπίζει η περιφέρεια σε σχέση με εθνικές και κοινοτικές πολιτικές

Ο ΣΑ εκτιμά ότι οι ανάγκες της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου βρίσκονται σε πλήρη συνάφεια με τις εθνικές και ευρωπαϊκές πολιτικές. Πιο συγκεκριμένα, οι ανάγκες της Περιφέρειας, έτσι όπως έχουν αποτυπωθεί στο πλαίσιο του ΠΕΠ επιδεικνύουν άμεση συνάφεια με τους επιμέρους τομείς παρέμβασης της Στρατηγικής «Ευρώπη 2020», στο βαθμό κατά τον οποίο δεν εντοπίστηκε κάποια ανάγκη η οποία να κινείται σε κατεύθυνση εκτός της Στρατηγικής. Στο βαθμό που η Ε2020 εξειδικεύεται στο Κοινό Στρατηγικό Πλαίσιο και τους διατυπωμένους 11 Θεματικούς Στόχους, αξιολογήθηκε ότι δεν προκύπτει κάποια απόκλιση των αναγκών από την ευρωπαϊκή στόχευση σε κάποιον από τους τομείς τους οποίους αυτή καλύπτει. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι οι Μήτρες Συνάφειας οι οποίες δημιουργήθηκαν για τη σχετική αξιολόγηση υπέδειξαν ότι όλες οι ανάγκες και οι προκλήσεις της Περιφέρειας έδειξαν πλήρη συνάφεια με τουλάχιστον έναν από τους 11 Θεματικούς Στόχους του ΚΣΠ.

Η εξειδίκευση των ευρωπαϊκών στόχων στο πλαίσιο του Εθνικού Προγράμματος Μεταρρυθμίσεων, το οποίο επίσης εξειδικεύει τις υποχρεώσεις της χώρας σχετικά με το Οικονομικό Πρόγραμμα Προσαρμογής, κατέδειξε ότι οι ανάγκες της ΠΝΑ είναι συναφείς και σε αυτό το επίπεδο. Άμεση συνάφεια δεν προκύπτει με τις στοχεύσεις που αφορούν στο μακροοικονομικό περιβάλλον και τις σχετικές ανισορροπίες, καθώς και στη ρευστότητα στην οικονομία, οι οποίες σε κάθε περίπτωση αποτελούν προϋποθέσεις για την κάλυψη των αναγκών όλων των Περιφερειών της χώρας. Επίσης, σημειώνεται ότι οι στόχοι του ΕΠΜ σχετικά με τα διαρθρωτικά ταμεία δεν μπορούν παρά να διατρέχουν οριζόντια τις ανάγκες της Περιφέρειας, στο βαθμό που η ικανοποίηση των τελευταίων στο πλαίσιο του ΠΕΠ προϋποθέτει τη συνεπή απορρόφηση των πόρων και την ορθολογική υλοποίηση των προβλεπόμενων δράσεων.

Τέλος, οι ανάγκες της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου είναι πλήρως ευθυγραμμισμένες με τις χρηματοδοτικές προτεραιότητες του Εταιρικού Συμφώνου για το Πλαίσιο Ανάπτυξης 2014-2020, δεδομένου ότι διαπιστώθηκε πλήρης αντιστοίχιση τους.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

A.2. Κάλυψη των αναγκών και προκλήσεων της Περιφέρειας από τους στόχους του Προγράμματος

Στο ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου έχουν επιλεγεί οι Θεματικοί Στόχοι 1-9 και 10, γεγονός το οποίο καθιστά περιορισμένη τη θεματική επικέντρωση του Προγράμματος. Η επιλογή αυτή, όμως, πρέπει να αξιολογηθεί υπό το πρίσμα της επιλογής σε εθνικό επίπεδο να χρηματοδοτηθούν δράσεις ορισμένων κατηγοριών, των οποίων η αποκεντρωμένη διαχείριση και υλοποίηση κρίνεται ότι θα είναι επ' ωφελεία της ανάπτυξης και ότι συνάδει με την πολιτική επιλογή της αποκέντρωσης αρμοδιοτήτων προς τις αιρετές περιφερειακές διοικήσεις. Επιπλέον, η δημοσιονομική κρίση και τα συνεπαγόμενα προβλήματα τα οποία πηγάζουν από αυτή, καθώς και οι υποχρεώσεις του Προγράμματος Δημοσιονομικής Προσαρμογής, το οποίο ελαχιστοποιεί οριζόντια τους διαθέσιμους εθνικούς πόρους, καθιστούν την πλήρη αξιοποίηση των κοινοτικών πόρων σε όλα τα θεματικά πεδία απαραίτητη, τόσο οριζόντια σε εθνικό επίπεδο, όσο και σε επίπεδο Περιφερειών.

Ειδικότερα, αξιολογήθηκε ότι η συνολική συνάφεια των επιλεγέντων από το Πρόγραμμα Θεματικών Στόχων με τις ανάγκες της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου κινείται στο 28%, ενώ, κατά μέσο όρο, κάθε Θεματικός Στόχος είναι άμεσα συναφής με περίπου το 20% των αναγκών της ΠΝΑ, έτσι όπως αυτές έχουν αποτυπωθεί στη στρατηγική του ΠΕΠ και κωδικοποιηθεί χάριν της διευκόλυνσης της αξιολόγησης από τον ΣΑ. Επισημαίνεται ότι οι ανάγκες οι οποίες αφορούν στη λειτουργία του δημόσιου τομέα και των δημόσιων υπηρεσιών και εμπίπτουν στην «Ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας των δημόσιων υπηρεσιών και των φορέων, καθώς και της αποτελεσματικής δημόσιας διοίκησης» (ΘΣ 11) θα καλυφθούν οριζόντια σε εθνικό επίπεδο κατά κύριο λόγο από το τομεακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Μεταρρύθμιση του Δημόσιου Τομέα», και δευτερεύοντος από το τομεακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα & Καινοτομία». Οι ανάγκες σε ότι αφορά την «Επένδυση στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη διά βίου μάθηση» (ΘΣ 10), καλύπτονται μερικώς από το Περιφερειακό Πρόγραμμα, το οποίο θα καλύψει το σκέλος των αναγκών το οποίο αφορά στις σχολικές και λοιπές εκπαιδευτικές υποδομές (ΕΤΠΑ), ενώ το σκέλος των δράσεων ΕΚΤ θα καλυφθεί κατά κύριο λόγο από το τομεακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση».

Η αιτιολόγηση της επιλογής των Επενδυτικών Προτεραιοτήτων από το Πρόγραμμα είναι σε γενικές γραμμές ικανοποιητική, με μερικές εξαιρέσεις οι οποίες επισημάνθηκαν από τον ΣΑ και ενσωματώθηκαν στο ΠΕΠ. Παράλληλα, η ειδική στόχευση στο πλαίσιο των Ειδικών Στόχων του Προγράμματος κρίθηκε γενικά ικανοποιητική, με κάποια προβλήματα σε επιμέρους ΕΣ, κυρίως σε ότι αφορά το βαθμό εξειδίκευσης ως προς τα αποτελέσματα, και σε λίγες περιπτώσεις ως προς την

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

ένταξή τους σε Επενδυτικές Προτεραιότητες. Σε κάθε περίπτωση, οι ειδικές στοχεύσεις του ΠΕΠ είναι απολύτως συνεπείς με τις στοχεύσεις των ευρωπαϊκών και εθνικών πολιτικών.

B. ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

B.1. Εκτίμηση της εσωτερικής συνοχής του Προγράμματος

Τον υψηλότερο βαθμό συνοχής (76%) παρουσιάζουν οι Ειδικοί Στόχοι του Άξονα Προτεραιότητας 1 «Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της καινοτομίας», λόγω της οριζόντιας συμπληρωματικότητας και της εκτιμώμενης συνέργειας της στόχευσής τους. Ακολουθεί ο ΑΠ 4 με βαθμό συνοχής 71%, δεδομένου ότι στοχεύει, κατά κύριο λόγο, στη βελτίωση της απασχολησιμότητας και κοινωνικής ένταξης ατόμων που πλήττονται ή απειλούνται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό, αλλά και ανέργους, οι οποίοι μπορεί να μην κινδυνεύουν άμεσα, αλλά αποτελούν ομάδα υψηλού κινδύνου. Στον αντίποδα, η χαμηλή συνοχή των ΕΣ του ΑΠ 2 (30%) οφείλεται όχι στην έλλειψη συνάφειας με το γενικό στόχο του Άξονα, αλλά με την διαφαινόμενη έλλειψη συνέργειας / συμπληρωματικότητας μεταξύ των ΕΣ.

Συνολικότερα, διαφαίνεται ότι ο Άξονας Προτεραιότητας 1 (ανταγωνιστικότητα & καινοτομία), επιδεικνύει τη μεγαλύτερη συμπληρωματικότητα ή / και συνέργεια με τους άλλους Άξονες Προτεραιότητας, γεγονός το οποίο επιδεικνύει την κεντρική θέση της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης της Περιφέρειας στο σχεδιασμό του ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου. Σε ανάλογα επίπεδα κινείται και ο Άξονας Προτεραιότητας 4 (κοινωνική ένταξη και ανθρώπινο δυναμικό) κυρίως λόγω της συμπληρωματικότητας / συνέργειας των ειδικών στόχων του ΘΣ 8 με τον Άξονα Προτεραιότητας 1, όπως προαναφέρθηκε, αλλά και της σχέσης των ΕΣ που αφορούν στις ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, από τη μία, και των υποδομών υγείας και πρόνοιας, από την άλλη, τόσο στο πλαίσιο του ΑΠ 3 (υποδομές), όσο και στο πλαίσιο του ΑΠ 5 (υποδομές για τα μικρά νησιά). Ο Άξονας Προτεραιότητας 2 (περιβάλλον) παρουσιάζει τη μικρότερη συνοχή με τους υπόλοιπους ΑΠ του Προγράμματος, δεδομένου του ειδικού χαρακτήρα των ΕΣ του, με εξαίρεση τον ΕΣ 6.γ.1 ο οποίος επιδεικνύει υψηλή συνέργεια / συμπληρωματικότητα με τους ΕΣ επιχειρηματικότητας του ΑΠ 1.

Σχετικά με το εργαλείο της Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης που υιοθετείται κρίνεται απαραίτητη η εξειδίκευση, αρχικά των κριτηρίων επιλογής των αστικών περιοχών, και στη συνέχεια η συγκεκριμενοποίηση των κατάλληλων αναπτυξιακών Δράσεων και των δυνητικών ομάδων στόχου, πάντα σε σύνδεση με το χωρικό επίπεδο αναφοράς στις αστικές περιοχές.

B.2. Εκτίμηση της εξωτερικής συνοχής του Προγράμματος

Ο ΣΑ αξιολόγηση εκτιμά ότι το ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου βρίσκεται σε συνάφεια με άλλες στρατηγικές και πολιτικές οι οποίες αφορούν στη Περιφέρεια και πιο συγκεκριμένα, τη Στρατηγική Έξυπνης

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

Εξειδίκευσης της Περιφέρειας, οι στόχοι της οποίας έχουν υιοθετηθεί στο πλαίσιο του Προγράμματος, αλλά και το Πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» και την Εθνική Στρατηγική για την Ενσωμάτωση των Ρομά. Παράλληλα, το Πρόγραμμα έχει λάβει πλήρως υπόψη του τη συμβολή όλων των τομεακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων στην κάλυψη των αναγκών της Περιφέρειας, στο βαθμό που οι γενικές προτεραιότητες των τομεακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων έγιναν γνωστές στο πλαίσιο της διαβούλευσης.

Γ. ΛΟΓΙΚΗ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η λογική παρέμβασης όλων των Αξόνων Προτεραιότητας κρίνεται ως αρκετά ικανοποιητική. Πιο συγκεκριμένα, στον Άξονα Προτεραιότητας 1 προτείνεται ένα μείγμα παρεμβάσεων το οποίο εξυπηρετεί τη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, ενώ ο Άξονας Προτεραιότητας 2 κρίνεται ότι εξυπηρετεί τον συνολικό του στόχο για αειφορική ανάπτυξη και διαχείριση των πόρων της Περιφέρειας, λαμβάνοντας υπόψη και σχετικές παρεμβάσεις οι οποίες προβλέπεται να υλοποιηθούν στο πλαίσιο τους τομεακού ΕΠ «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη» (ΥΜΠΕΡΑΑ). Ο Άξονας Προτεραιότητας 3 κρίνεται ότι θα καλύψει τις σχετικές ανάγκες για δημιουργία νέων και στη βελτίωση υφιστάμενων βασικών υποδομών (μεταφορές, εκπαίδευση, υγεία / πρόνοια). Στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας 4, προτείνεται ένα μείγμα παρεμβάσεων το οποίο το οποίο εξυπηρετεί το συνολικό στόχο του Άξονα ο οποίος αφορά στο ανθρώπινο δυναμικό, την κοινωνική ενσωμάτωση και την καταπολέμηση των φαινομένων φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού. Τέλος, ο Άξονας Προτεραιότητας 5 αντιμετωπίζει, τόσο τους επιμέρους ειδικούς στόχους των ΕΠ του, όσο και με έναν ολιστικό τρόπο προβλήματα υποδομών (μεταφορών, εκπαιδευτικών, υγείας και πρόνοιας) στα μικρά νησιά της Περιφέρειας, συντελώντας σημαντικά στον οριζόντιο στόχο του Άξονα που είναι η άρση της απομόνωσης, τόσο γεωγραφικής, όσο και κοινωνικοοικονομικής των μικρών νησιών της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου.

Αναφορικά με την καταλληλότητα, των παρεμβάσεων του Προγράμματος που στοχεύουν στις ανάγκες συγκεκριμένων περιοχών και περιοχών με χωρικές ιδιαιτερότητες, ο ΣΑ εκτιμά ότι η παραπάνω προσέγγιση και τεκμηρίωση είναι σε γενικές γραμμές επαρκής. Θα συνέβαλλε στην βελτίωση της συνοχής, η περαιτέρω εξειδίκευση του τύπου των προωθούμενων παρεμβάσεων της Περιφέρειας, εφόσον ολοκληρωθεί η εν εξελίξει διαδικασία τεκμηρίωσης για την αναγκαιότητα της σχετικής στρατηγικής, τόσο σε χωρικό επίπεδο, όσο και σε επίπεδο ομάδων στόχου.

Δ. ΟΡΙΖΟΝΤΙΕΣ ΑΡΧΕΣ

Οι οριζόντιες αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης, της ισότητας των ευκαιριών και της κατάργησης των διακρίσεων και της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών έχουν ληφθεί υπόψη κατά την ανάλυση

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020 Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»
---	---

της υφιστάμενης κατάστασης της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου και τον εντοπισμό των αναγκών και των προκλήσεων τις οποίες αντιμετωπίζει η ΠΝΑ. Στο παρόν κεφάλαιο αναλύεται ο βαθμός στον οποίο οι οριζόντιες αρχές έχουν ληφθεί υπόψη στη στόχευση του Προγράμματος.

E. ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΤΗΤΑ (RELEVANCE) ΚΑΙ ΣΑΦΗΝΕΙΑ ΤΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Όπως έχει ήδη παρουσιαστεί, το σύστημα δεικτών του ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου 2014 – 2020, όπως έχει διαμορφωθεί μέχρι σήμερα, αποτελείται από **33 (μοναδικούς) δείκτες εκροών**, εκ των οποίων **25 κοινοί δείκτες** (common indicators) και **8 ειδικοί δείκτες προγράμματος** (programme specific indicators), και από **27 δείκτες αποτελέσματος**, εκ των οποίων **4 κοινοί δείκτες** και **23 ειδικοί δείκτες προγράμματος**. Επιπλέον, στους δύο άξονες προτεραιότητας της Τεχνικής Βοήθειας (6 και 7) έχουν οριστεί 4 ειδικοί δείκτες εκροών.

Το συγκεκριμένο σύστημα δεικτών εκροών και αποτελεσμάτων θεωρείται αντιπροσωπευτικό σε ικανοποιητικό βαθμό, καθώς καλύπτει πλήρως όλες τις Επενδυτικές Προτεραιότητες που έχουν επιλεγεί για την επίτευξη των στρατηγικών στόχων του Προγράμματος. Επιπλέον, κρίνεται αρκετά κατάλληλο για την παρακολούθηση της προόδου των προβλεπόμενων δράσεων, δεδομένου ότι ποσοτικοποιεί πλήρως, ή σε σημαντικό βαθμό, όλες σχεδόν τις Κατηγορίες Δράσεων που προσδιορίζονται στην περιγραφή των Αξόνων Προτεραιότητας του ΠΕΠ. Για τις δράσεις που δεν έχουν οριστεί δείκτες εκροών ή αποτελεσμάτων, διαπιστώνεται ότι υπάρχει δυνατότητα να καλυφθούν, είτε με την προσθήκη επιπλέον δεικτών, είτε με αντικατάσταση των υφιστάμενων με άλλους καταλληλότερους και πιο αντιπροσωπευτικούς δείκτες.

Μεταξύ των Αξόνων Προτεραιότητας του Προγράμματος, οι μεγαλύτερες ελλείψεις εμφανίζονται στους δείκτες αποτελέσματος του ΑΠ 5, οι οποίοι καλύπτουν το 71% του προβλεπόμενου προϋπολογισμού του άξονα, ενώ στους άλλους άξονες η κάλυψη υπερβαίνει το 90%.

Σε ότι αφορά τη σαφήνεια των δεικτών εκροών και αποτελεσμάτων (κοινών και ειδικών) δεν εντοπίζονται ιδιαίτερα προβλήματα. Οι περισσότεροι εκ των προτεινόμενων δεικτών δίνουν εύκολα και άμεσα μια σαφή εικόνα της συμβολής των δράσεων στην επίτευξη των αντίστοιχων ειδικών στόχων του Προγράμματος και περιγράφουν με ακρίβεια τα αναμενόμενα αποτελέσματα. Παράλληλα, οι προτεινόμενοι δείκτες στην πλειοψηφία τους παρέχουν ασφάλεια ως προς την δυνατότητα εκτίμησης τους, χωρίς να εμφανίζουν απαιτήσεις για ιδιαίτερες μεθόδους μέτρησης / υπολογισμού.

Αναφορικά με τις τιμές στόχου και βάσης που ορίστηκαν για τους δείκτες του Προγράμματος, κρίνεται ότι σε γενικές γραμμές είναι ρεαλιστικές. Η μεθοδολογία υπολογισμού, η οποία βασίζεται κυρίως στη χρήση του μέσου μοναδιαίου κόστους παρεμβάσεων που υλοποιήθηκαν έως σήμερα,

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

θεωρείται λογική και παρουσιάζεται αναλυτικά στο σχετικό μεθοδολογικό έγγραφο. Επιπλέον, οι πηγές από τις οποίες αντλούνται στοιχεία για την εκτίμηση των τιμών στόχου και βάσης κρίνονται ως αξιόπιστες και θεωρείται ότι οι παραδοχές που γίνονται είναι λογικές. Στο σημείο αυτό να σημειωθεί βέβαια, ότι υπάρχει πάντα το στοιχείο του ρίσκου που σχετίζεται με τις ιδιαιτερότητες κάθε κατηγορίας δράσεων, καθώς και με απρόβλεπτα συμβάντα που ενδέχεται να οδηγήσουν σε μικρές αστοχίες.

Όποιες ελλείψεις εντοπίζονται, κυρίως σχετικά με τις τιμές των δεικτών αποτελέσματος, κρίνεται ότι είναι εφικτό να καλυφθούν, λαμβάνοντας υπόψη και όσα αναφέρονται στο Σχέδιο Δράσης για την κάλυψη ελλείψεων των δεικτών αποτελέσματος.

ΣΤ. ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗΣ ΒΑΡΥΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Πάνω από το 50% του προϋπολογισμού του Προγράμματος κατευθύνεται σχεδόν ισόποσα στους Άξονες Προτεραιότητας 3 «Βελτίωση βασικών υποδομών» και 4 «Πρώθηση της Κοινωνικής Ένταξης – ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού», στη βάση της κάλυψη των βασικών αναγκών της Περιφέρειας, όπως αυτές προκύπτουν από τη στρατηγική του ΠΕΠ, και οι οποίες σχετίζονται τόσο με τον νησιωτικό χαρακτήρα της Περιφέρειας, όσο και με την κοινωνικοοικονομική της διάρθρωση. Αν προστεθεί σε αυτό το ποσοστό και το 15% το οποίο αναλογεί στον Άξονα Προτεραιότητας 5 «Ενίσχυση της Περιφερειακής Συνοχής», ο οποίος αφορά στα μικρά νησιά, διαφαίνεται ευκρινώς ότι το ΠΕΠ έχει προβεί σε μία στοχευμένη κατανομή των πόρων με βάση τις ανάγκες της Περιφέρειας.

Παράλληλα, το 20% περίπου συγκεντρώνεται στον Άξονα Προτεραιότητας 2 «Αειφορική Ανάπτυξη και διαχείριση των πόρων», ώστε να ενισχύσει μέρος των αναγκών της Περιφέρειας για βιώσιμη ανάπτυξη, προστατεύοντας το φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον και συνεισφέροντας σε μία αποδοτική χρήση των πόρων, με μειωμένη κατανάλωση ενέργειας, στο πλαίσιο της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης της Περιφέρειας.

Σχεδόν αποκλειστικά στη Στρατηγική αυτή και με στόχο την ενίσχυση σε βιώσιμες βάσεις της περιφερειακής οικονομίας, κατανέμεται περίπου το 13% των χρηματοδοτικών πόρων, στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας 1 «Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της καινοτομίας».

Τέλος, λίγο λιγότερο από το 2% των χρηματοδοτικών πόρων αφιερώνεται στην Τεχνική Βοήθεια, στο πλαίσιο δύο Αξόνων Προτεραιότητας, του ΑΠ 6 για το ΕΤΠΑ (1,4%) και του ΑΠ 7 για το ΕΚΤ (0,5%).

Σε γενικές γραμμές, κρίνεται ότι η χρηματοδοτική κατανομή στο ΠΕΠ φαίνεται ότι συνάδει με τις προτεραιότητες της Περιφέρειας και ότι θα καλύψει τις διαπιστωμένες ανάγκες τις οποίες έχει εντοπίσει η στρατηγική του Προγράμματος.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020 Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»
---	---

Z. ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΤΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ‘ΕΥΡΩΠΗ 2020’

Με δεδομένα τα πολλαπλά προβλήματα, τις ελλείψεις και τις χρονικές καθυστερήσεις στη διαθεσιμότητα στατιστικών στοιχείων σε Περιφερειακό επίπεδο, σε πεδία που άπτονται των στόχων του ΕΠΜ και της στρατηγικής E2020, γίνεται φανερό ότι η διαδικασία της εκ των προτέρων αξιολόγησης της ποσοτικής συμβολής του ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου στους προαναφερθέντες στόχους, χαρακτηρίζεται από δυσκολίες και σημαντικούς περιορισμούς.

Με βάση τα διαθέσιμα στατιστικά δεδομένα για την υφιστάμενη κατάσταση της Περιφέρειας, τις τιμές στόχου για τις εκροές και τα αποτελέσματα των Ειδικών Στόχων του ΠΕΠ, όπως και τους στόχους που έχουν τεθεί για τη χώρα στο επικαιροποιημένο ΕΠΜ και σε σχέση με τους στόχους της ‘Ευρώπης 2020’, ο ΣΑ προέβη στη συσχέτιση των προσδοκώμενων αποτελεσμάτων και εκροών του Προγράμματος ώστε να διερευνηθεί η συμβολή στους εθνικούς και κατ’ επέκταση στους ευρωπαϊκούς στόχους.

EXECUTIVE SUMMARY

A. CONSISTENCY OF THE PROGRAMME'S OBJECTIVES

A.1. Consistency of the Needs and challenges of the Region in relation to national and Community Policies

It is estimated that the needs of the South Aegean Region are entirely consistent with national and European policies. In particular, the needs of the Region, as they are described on the ROP, demonstrate direct relevance to the individual areas of intervention of the 'Europe 2020' Strategy, to the extent that no need was identified which diverted from the Strategy. To the extent that E2020 is specified in the Common Strategic Framework and expressed in 11 thematic objectives, it was assessed that no discrepancy arises between the needs of the Region and the European objectives, in any of the fields they cover. The relevance matrix created to make the assessment indicated that all the needs and challenges of the Region showed complete affinity with at least one of the 11 thematic objectives of the CSP.

The translation of the European objectives into national ones in the National Reform Programme, which also makes clear the obligations of Greece in relation to the Economic Adjustment Programme, showed that the needs of the South Aegean Region are also consistent with national policies. There was no direct relevance between the Region's needs and the targets regarding the macroeconomic environment (and related imbalances) and liquidity in the economy, both being prerequisites in order to address the needs of all Regions. It should also be noted that the objectives of the NRP regarding the Structural Funds can only be seen as horizontal to the Region's needs, insofar as addressing the latter requires a coherent utilisation of the Programme's resources and the efficient implementation of the foreseen actions.

Lastly, the Region's needs are fully in line with the funding priorities of the Partnership Contract 2014-2020.

A.2. Consistency of the Programme's objectives with challenges and needs

The South Aegean ROP includes Thematic Objectives 1 through 10, which does make for a limited thematic focus in the Programme. This option, however, must be assessed in the light of the national choice to *fund only certain types of actions, whose decentralised management and implementation is considered to be beneficial economic development and in line with the political choice of devolution to the elected regional administrations*. Moreover, the financial crisis and the problems emanating from

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

it have minimised available national resources and this makes the full use of Structural Funds' resources in all sectors necessary, both horizontally at national level and at the regional level.

In more detail, it was evaluated that the overall coherence of the Thematic Objectives included in the Programme with the South Aegean Region's needs is about 28%, while on average, each Thematic Objective is directly relevant with approximately 20% of the Region's needs, as they have been described in the Programme's strategy and codified by the Evaluator to facilitate their assessment. It is noted that the needs in relation to the public sector, under Thematic Objective 11, will be covered horizontally by the sectoral Operational Programme "Public Sector Reform" and secondarily by the OP "Competitiveness, Entrepreneurship and Innovation." The needs in relation to "Investing in education, training and vocational training for skills and lifelong learning" (TO 10) are partially covered by the Regional Program, which will cover part of the needs which concerns schools and other educational infrastructure (ERDF), while ESF actions will be covered primarily by the sectoral Operational Programme "Human Resources Development, Education and Lifelong Learning."

The selection of the Programme's Investment Priorities are generally well justified, with a few exceptions which have been noted by the Evaluator. At the same time, the specific targeting of the Programme's Specific Objectives is in general satisfactory, with some individual problems mainly in terms of degree of specificity in terms of results and in an only a few cases regarding the Investment Priority under which they hang. In any case, the ROP's specific targeting is fully in line with European and national policies.

B. INTERNAL AND EXTERNAL COHERENCE OF THE PROGRAMME

B.1. INTERNAL COHERENCE

Priority Axis 1 (competitiveness and innovation) shows the highest degree of the coherence (76%), due to the complementarity and synergies that its Specific Objectives demonstrate. AP 4 follows with 68% coherence, which is attributed to the fact its targeting shows complementarity and synergies, aiming at improving the employability and social inclusion of people experiencing or being at risk of poverty and social exclusion, but also the unemployed, who are not directly threatened, but are a high risk group. In contrast, the low coherence the Specific Objectives of AP 2 (26%) is due not to a lack of consistency with the general objective of the Axis, but with the apparent lack of synergy / complementarity between its SO's.

Overall, it appears that PA 1 exhibits the greatest complementarity / synergy with the other Priority Axes, which demonstrates the centrality of the Region's Smart Specialisation Strategy incorporated in the ROP's strategy. PA 4 (social inclusion human resources) shows similar levels of consistency with

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

the other Axes, mainly due to the complementarity / synergy of the SO of TO 8 with PA 1, but also due to the coherence of the SO regarding social inclusion with the health and social infrastructure, both under PA 3 (infrastructure) and PA 5 (infrastructure in small island). Priority Axis 2 (environment) presents less cohesion with the rest of the Programme's AP's, given the particular nature of its SOs, with the exception of the SO 6.g.1 which exhibits high synergy / complementarity with the Specific Objectives for entrepreneurship of AP 1.

Regarding the Sustainable Urban Development tool which has been adopted, it is necessary to specify the selection criteria for urban areas, and the specifics of appropriate developmental activities and potential target groups, always in connection with the spatial reference level in urban areas.

B.2. EXTERNAL COHERENCE

The Evaluator considers that the South Aegean ROP is coherent with relevant national and European policies with relevance to the Region and more specifically, the Regional Smart Specialisation Strategy, the objectives of which have been adopted as part of the Programme, "Horizon 2020" and the National Strategy for the Integration of Roma." At the same time, the programme has taken fully into account the contribution of sectoral Operational Programs to meet the region's needs, insofar as the general priorities of sectoral Operational Programmes were known during the consultation period.

C. INTERVENTION LOGIC

The intervention logic behind all Priority Axes IS considered as quite satisfactory. More specifically, the Priority Axis 1 proposes a mix of interventions serving the smart specialization strategy of the South Aegean Region, while Priority Axis 2 seems to serve the overall goal of sustainable development and management of resources in the region, taking into account relevant interventions envisaged to be implemented under the OP "Transport Infrastructure, Environment and Sustainable Development" (YMPERAA). Priority Axis 3 will be deemed to be able to meet the relevant needs regarding new and improving existing basic infrastructure (transport, education, health / welfare). Under Priority Axis 4 the proposed a mix of interventions serves the overall objective of the Axis, which relates to human resources, social inclusion and combating the phenomena of poverty and social exclusion. Finally, Priority Axis 5 tackles both individual specific objectives of the OP, and, in a holistic way, problems of infrastructure (transport, education, health and welfare) in the smaller islands of the region, contributing significantly to the horizontal axis of the target, i.e. obviating the geographic and socioeconomic isolation of the South Aegean Region's small islands.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

Regarding the suitability of the intervention logic of the Programme’s actions targeting the needs of specific areas and areas with spatial particularities, the Evaluators estimates that both the approach and the justification is generally sufficient. It will help to improve the coherence, further refining the type of promoted interventions in the targeted areas.

D. HORIZONTAL PRINCIPLES

The horizontal principles of sustainable development, equal opportunities and non-discrimination and equality between men and women have been taken into account in the analysis of the current situation of the South Aegean Region and the identification of needs and challenges facing the Region. This chapter analyses the extent to which horizontal authorities have taken in targeting the Programme.

E. RELEVANCE AND CLARITY OF PROGRAMME INDICATORS

The South Aegean ROP’s system of indicators, as it stands today, consists of **33 (unique) output indicators**, of which **25 are common indicators** and **8 are programme specific indicators**, and of **27 result indicators**, of which **4 are common** and **23 are programme specific**. In addition the two Technical Assistance PA’s (6 & 7) have 4 programme specific output indicators.

The system of output indicators is considered as sufficiently representative and covers all the selected Investment Priorities. Moreover, it is quite suitable for monitoring the progress of the actions, since it quantifies wholly or to a significant extent, almost all categories of actions identified in the description of the five Priority Axes of the ROP. For the actions not connected to an output and / or result indicator, it is noted that they can be covered by either adding indicators, or by replacing current ones with more representative / suitable ones.

Among the Programme’s Priority Axes, only the result indicators of PA 5, which cover 71% of the Axis’ budget, show some deficiency, since in the other PA’s the indicators cover more than 90% of their respective budgets.

Regarding the clarity of the output and result indicators (common and specific), no particular problems have been identified. Most of the proposed indicators give easily and immediately a clear picture of the contribution of the actions to the relevant specific objectives of the Programme and accurately describe the expected results. Furthermore, the proposed indicators mostly provide certainty as to the possibility of their assessment, without showing requirements for specific methods of measurement / calculation.

Regarding the programme’s indicators’ target and base values, it appears that in general they are realistic. The calculation methodology, which is based primarily on the use of the average unit cost

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

from interventions that have been implemented to date, is considered reasonable and detailed in the relevant methodological document. Moreover, the sources which provide data for the estimation of target and base values are judged as credible and the assumptions made are considered reasonable. At this point it should be noted however, that there is always an element of risk associated with the specificities of each category of actions, as well as unforeseen events that may lead to minor faults.

Any deficiencies identified mainly on values of outcome indicators, it appears that it is feasible to cover, taking into account what is mentioned in the Action Plan to cover shortages of outcome indicators.

F. CONSISTENCY OF FINANCIAL ALLOCATION

The financial resources of the South Aegean Regional Operation Programme have been allocated in accordance with the Region's needs. More specifically, over 50% of the overall budget of the Programme, is almost evenly allocated between Priority Axis 3 "Improving basic infrastructure" and Priority Axis 4 "Promoting Social Integration - Development of Human Resources", with regard to the basic needs of the South Aegean region, arising from the strategy of the Regional Operation Programme and associated with both the insularity and the socio-economic structure of the area

Furthermore, approximately 20% of the overall budget is concentrated in the Priority Axis 2 "Environment and sustainable management of natural resources", in order to accommodate the region's needs for sustainable development, by protecting the natural and cultural environment, and contribute to an efficient use of resources, by reducing consumption energy, under the South Aegean Regional Research and Innovation Strategy (RIS3).

Approximately 13% of the funds are distributed under Priority Axis 1 "Improving competitiveness and innovation", and almost exclusively directed toward the RIS3, in order to promote sustainable foundations for the regional economy.

Finally, a little less than 2% of financial resources are allocated to technical assistance within the framework of Priority Axis 6 regarding the ERDF (1.4%) and of Priority Axis 7 regarding the ESF (0.5%).

In general, it appears that the financial resource allocation of the South Aegean Regional Operation Programme is consistent with the regional priorities, as identified in the strategy of the Programme and will eventually successfully accommodate the identified regional needs.

G. CONTRIBUTION TO "EUROPE 2020" STRATEGY

Given the multiple problems, shortages and delays concerning the availability of statistical data at regional level, in areas relevant to the objectives of the National Reform Programme and "E2020"

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020 Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»
---	---

Strategy, it becomes obvious that an ex-ante evaluation of the quantitative contribution of the South Aegean Operational Programme to the above mentioned objectives is characterized by significant difficulties and limitations.

According to the available statistical data regarding the current situation in the Region and taking into account the target values of the outputs and the ROP's Specific Objectives' results, as well as the targets in the NRP in relation to the 'E 2020' targets, the evaluation made the correlation of the expected outputs and results of the Programme in order to evaluate its contribution to the national and by consequence the European targets.

ΕΝΟΤΗΤΑ 1. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

1.1 ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

1.1.1 Αξιολόγηση της συνάφειας των προσδιορισθεισών αναγκών και προκλήσεων της Περιφέρειας με Εθνικές και Κοινοτικές Πολιτικές

1.1.1.1 Εισαγωγή

Το παρόν υποκεφάλαιο θα αξιολογήσει κατά πόσον οι ανάγκες και οι προκλήσεις τις οποίες αντιμετωπίζει η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ευθυγραμμίζονται με τις εθνικές και ευρωπαϊκές πολιτικές, δεδομένου ότι οι τελευταίες εκφράζουν τις συλλογικές εθνικές και ευρωπαϊκές ανάγκες. Πιο συγκεκριμένα, θα εξετάσει τη συνάφεια των αναγκών και των προκλήσεων της ΠΝΑ με:

- τη Στρατηγική «Ευρώπη 2020»,
- το Κοινό Στρατηγικό Πλαίσιο (ΚΣΠ),
- τις, συγκεκριμένες για τη χώρα, συστάσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και το Εθνικό Πλαίσιο Μεταρρυθμίσεων (ΕΜΠ, 2014) και
- το Σύμφωνο Εταιρικής Σχέσης 2014-2020 (Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης, 2014-2020), όπως αυτό συμφωνήθηκε με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Απρίλιο του 2014.

Στο ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου γίνεται συνοπτική ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης της Περιφέρειας και αναλυτική παρουσίαση των ενδοπεριφερειακών χωρικών διαφοροποιήσεων και ανισοτήτων, με παραπομπή στα γενικά χαρακτηριστικά των επιμέρους χωρικών ενότητων. Επιπλέον, το ΠΕΠ παρουσιάζει μία συνοπτική και ομαδοποιημένη καταγραφή των ιδιαίτερων αναγκών της Περιφέρειας, η οποία εντοπίζεται στην Ενότητα 1 του Προγράμματος, και η οποία συγκεκριμενοποιεί τις ανάγκες της Περιφέρειας, όπως αυτές έχουν αποτυπωθεί στο πλαίσιο:

- της ανάλυσης της υφιστάμενης κατάστασης στην Περιφέρεια (με έμμεσο τρόπο),
- της αιτιολόγησης της επιλογής των Επενδυτικών Προτεραιοτήτων και των Θεματικών Στόχων του Προγράμματος (Πίνακας 1 του ΠΕΠ),
- της διατύπωσης των επιμέρους προτεραιοτήτων αντιμετώπισης των χωρικών ανισοτήτων και των στρατηγικών προτεραιοτήτων της έξυπνης εξειδίκευσης,

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

Για τη διευκόλυνση της αξιολόγησης της συνάφειας των αναγκών και των προκλήσεων της Περιφέρειας με τις εθνικές και ευρωπαϊκές πολιτικές, ο Σύμβουλος Αξιολόγησης (ΣΑ) προχώρησε σε ομαδοποίηση των αναγκών της ΠΝΑ οι οποίες αποτυπώνονται στον Πίνακα 1.1.

Πίνακας 1.1: Εντοπισμένες ανάγκες και προκλήσεις τις οποίες αντιμετωπίζει η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, όπως αποτυπώνονται στην Ενότητα 1 του ΠΕΠ

1.	Ανάπτυξη εφαρμοσμένης έρευνας από τα πανεπιστήμια και τα ερευνητικά κέντρα και ανάπτυξη και ενσωμάτωση καινοτομιών σύγχρονων γνώσεων και τεχνολογιών από τις επιχειρήσεις
2.	Ανάπτυξη ποιοτικής επιχειρηματικότητας / Εκσυγχρονισμός και αύξηση της παραγωγικότητας των επιχειρήσεων / Διεύρυνση της τυποποίησης
3.	Ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών / Αναβάθμιση των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του τουρισμού και του εμπορίου
4.	Διεύρυνση της αλυσίδας αξίας / Αξιοποίηση παραδοσιακών τεχνικών / Διεύρυνση της τυποποίησης
5.	Στροφή της επιχειρηματικότητας στην εξωστρέφεια
6.	Οριζόντια αξιοποίηση και αύξηση της χρήσης των ΤΠΕ από τις επιχειρήσεις και τους πολίτες
7.	Εξοικονόμηση ενέργειας, διασύνδεση των νησιών με το εθνικό δίκτυο διανομής ενέργειας και μείωση του ενεργειακού κόστους
8.	Μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, ιδίως σε αστικές περιοχές
9.	Προστασία των ακτών από τη διάβρωση και ολοκληρωμένη διαχείρισης του θαλάσσιου και παράκτιου περιβάλλοντος
10.	Εκπόνηση και εφαρμογή ολοκληρωμένων σχεδίων διαχείρισης κινδύνων και ενίσχυση των εξοπλισμών για την αποτελεσματική αντιμετώπιση καταστροφών (πλημμύρες – πυρκαγιές)
11.	Αξιοποίηση του υδροφόρου ορίζοντα, εξασφάλιση πόσιμου νερού και ορθολογική διαχείριση του νερού από τα δίκτυα διανομής
12.	Κάλυψη του ευρωπαϊκού κεκτημένου για τη διαχείριση των λυμάτων
13.	Αποκατάσταση, ανάδειξη και αξιοποίηση των δυνατοτήτων του πολιτιστικού και φυσικού περιβάλλοντος / Διεύρυνση και εμπλουτισμός του τουριστικού προϊόντος
14.	Ανάγκη που εντοπίζεται στις διαχειριστικές δυσχέρειες λόγω της ύπαρξης χερσαίων ζωνών NATURA 2000 και της συνύπαρξης πολυάριθμων υγροβιότοπων σε περιοχές με τουριστική ανάπτυξη και ανάπτυξη υδατοκαλλιεργειών
15.	Οικιστική και περιβαλλοντική αναβάθμιση και ανάδειξη της ιδιαίτερης ταυτότητας των αστικών περιοχών
16.	Ενίσχυση των εξωτερικών συνδέσεων της Περιφέρειας που σχετίζονται με την ανάπτυξη και αναβάθμιση

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

Πίνακας 1.1: Εντοπισμένες ανάγκες και προκλήσεις τις οποίες αντιμετωπίζει η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, όπως αποτυπώνονται στην Ενότητα 1 του ΠΕΠ

	του Διευρωπαϊκού Λιμενικού Δικτύου Μεταφορών
17.	Αναβάθμιση υποδομών μεταφορών (λιμάνια – αεροδρόμια) και ενίσχυση των συνδέσεών τους με το οδικό δίκτυο και βελτίωση της οδικής ασφάλειας
18.	Αναβάθμιση και συμπλήρωση βασικών υποδομών των μικρών νησιών και άρση της απομόνωσής τους
19.	Αναβάθμιση και συμπλήρωση των υποδομών εκπαίδευσης όλων των βαθμίδων
20.	Ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού / αναπροσανατολισμός των ανέργων σε νέες δραστηριότητες και άμβλυση των προβλημάτων στην αγορά εργασίας
21.	Ενίσχυση της απασχόλησης και της απασχολησιμότητας των ευπαθών ομάδων του πληθυσμού και ιδιαίτερα των γυναικών
22.	Αντιμέτωπιση των εντεινόμενων συνθηκών φτώχειας και του κινδύνου του κοινωνικού αποκλεισμού και του αποκλεισμού από υπηρεσίες υγείας και πρόνοιας επιμέρους πληθυσμιακών ομάδων
23.	Ανάγκες για ευάλωτες / απομονωμένες ομάδες όπως οι Rom
24.	Επέκταση και βελτίωση των υποδομών πρωτοβάθμιας υγείας και πρόνοιας και αναβάθμιση των παρεχόμενων σχετικών υπηρεσιών
25.	Ανάγκες ομάδων πληθυσμού που κινδυνεύουν από κάθε μορφής διάκριση ή ανισότητα όπως ατόμων με αναπηρία, μεταναστών, γυναικών θυμάτων trafficking
26.	Ενίσχυση της απασχολησιμότητας και ενεργός ένταξη ευπαθών κοινωνικών ομάδων

Συνολικά, αποτιμάται ότι **οι ανάγκες της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου είναι σε γενική συνάφεια με τις ευρωπαϊκές και τις εθνικές πολιτικές.**

Στη συνέχεια αποτιμάται η συνάφεια των αναγκών της Περιφέρειας με τις εθνικές και ευρωπαϊκές πολιτικές, όπως αυτές εντοπίζονται στο Πρόγραμμα και με βάση την ανωτέρω ομαδοποίηση του Συμβούλου Αξιολόγησης (Πίνακας 1.1)

1.1.1.2 Αξιολόγηση της συνάφειας των προσδιορισθέντων αναγκών και προκλήσεων με τη Στρατηγική 'Ευρώπη 2020'

Η Στρατηγική «Ευρώπη 2020» (Ε 2020) είναι η κοινή στρατηγική των κρατών μελών της Ε.Ε., την οποία πρότεινε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και συμφώνησε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 26 Μαρτίου 2010. Η «Ε 2020» αποτελεί μία νέα στρατηγική για την ανάπτυξη και την απασχόληση, η οποία βασίζεται στον μεγαλύτερο συντονισμό των οικονομικών πολιτικών και εστιάζει σε νευραλγικούς

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

τομείς στους οποίους απαιτείται δράση προσβλέποντας να ενισχύσει τη δυναμική μίας διατηρήσιμης ανάπτυξης και ανταγωνιστικότητας της Ευρώπης.

Στο πλαίσιο της Στρατηγικής «Ευρώπη 2020» έχουν τεθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή οι ακόλουθες τρεις αλληλο-ενισχυόμενες προτεραιότητες: α) για «**Εξυπνη ανάπτυξη**» της οικονομίας που βασίζεται στη γνώση και την καινοτομία, β) για «**Βιώσιμη ανάπτυξη**», προώθηση μιας αποδοτικότερης και πιο ανταγωνιστικής πράσινης οικονομίας, που θα συμβάλλει στην επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων και γ) για «**Ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς**», με απόκτηση νέων δεξιοτήτων, καλλιέργεια της δημιουργικότητας και προσφορά θέσεων απασχόλησης, για την εδραίωση της κοινωνικής και εδαφικής συνοχής. Οι τρεις προτεραιότητες εξειδικεύονται σε επτά επιμέρους «*εμβληματικές πρωτοβουλίες*»:

- Ένωση Καινοτομίας
- Ψηφιακό Θεματολόγιο για την Ευρώπη
- Νεολαία σε Κίνηση
- Μία Ευρώπη που Χρησιμοποιεί Αποτελεσματικά τους Πόρους της
- Μία Βιομηχανική Πολιτική για την Εποχή της Παγκοσμιοποίησης
- Ατζέντα για Νέες Δεξιότητες και Θέσεις Εργασίας
- Ευρωπαϊκή Πλατφόρμα κατά της Φτώχειας

Ακολουθεί η αξιολόγηση της συνάφειας μεταξύ των αναγκών της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου και της Στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Η εκτίμηση γίνεται με τη δημιουργία Μήτρας Συνάφειας μεταξύ των αναγκών (κάθετος άξονας) και των τομέων παρέμβασης των επτά «εμβληματικών πρωτοβουλιών» της Ε2020 (οριζόντιος άξονας). Η αξιολόγηση της συνάφειας αποτιμάται με βάση την ακόλουθη κλίμακα:

Υψηλή ή πλήρης συνάφεια		≥ 66%
Μέτρια συνάφεια		≥ 33% και < 65%
Χαμηλή ή μηδενική συνάφεια		< 33%

Πίνακας 1.2: Μήτρα συνάφειας των αναγκών της Περιφέρειας με τη Στρατηγική Ευρώπη 2020

Ανάγκες / Προκλήσεις	ΕΥΡΩΠΗ 2020: Στρατηγική για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη							Μέση Συνάφεια
	ΕΥΣΠΙΝΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ			ΔΙΑΤΗΡΗΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ		ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΧΩΡΙΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥΣ		
	ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	ΨΗΦΙΑΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ	ΚΛΙΜΑ, ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ	ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ	ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ	ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΦΤΩΧΕΙΑΣ	
1	●	●	●	●	●	●	●	61%
2	●	●	●	●	●	●	●	61%
3	●	●	●	●	●	●	●	61%
4	●	●	●	●	●	●	●	64%
5	●	●	●	●	●	●	●	68%
6	●	●	●	●	●	●	●	68%
7	●	●	●	●	●	●	●	29%
8	●	●	●	●	●	●	●	29%
9	●	●	●	●	●	●	●	29%
10	●	●	●	●	●	●	●	29%
11	●	●	●	●	●	●	●	29%
12	●	●	●	●	●	●	●	29%
13	●	●	●	●	●	●	●	39%
14	●	●	●	●	●	●	●	29%
15	●	●	●	●	●	●	●	29%
16	●	●	●	●	●	●	●	25%
17	●	●	●	●	●	●	●	25%
18	●	●	●	●	●	●	●	46%
19	●	●	●	●	●	●	●	36%
20	●	●	●	●	●	●	●	57%
21	●	●	●	●	●	●	●	57%
22	●	●	●	●	●	●	●	46%
23	●	●	●	●	●	●	●	39%
24	●	●	●	●	●	●	●	36%
25	●	●	●	●	●	●	●	21%
26	●	●	●	●	●	●	●	32%

Το σύνολο των αναγκών και προκλήσεων τις οποίες αντιμετωπίζει η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, έτσι όπως έχουν αποτυπωθεί στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα για την περίοδο 2014-2020, εμφανίζουν πλήρη συνάφεια με τουλάχιστον έναν από τους επιμέρους τομείς της Στρατηγικής 'Ευρώπη 2020' για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη. Πιο συγκεκριμένα:

- Η μέση συνάφεια του συνόλου των αναγκών και των προκλήσεων τις οποίες αντιμετωπίζει η ΠΝΑ με τους επιμέρους τομείς της Ε2020 κινείται στο 41,21%. Στην πράξη αυτό σημαίνει ότι, κατά μέσο όρο, κάθε ανάγκη της Περιφέρειας είναι συναφής με σχεδόν τρεις από τους επτά επιμέρους τομείς της Στρατηγικής Ε2020.
- Οι ανάγκες της Περιφέρειας με τον μεγαλύτερο βαθμό συνάφειας με τους επιμέρους στόχους της Ε2020 είναι αυτές της (5)* 'στροφής της επιχειρηματικότητας στην εξωστρέφεια' και της (6) 'οριζόντιας αξιοποίησης και αύξησης της χρήσης ΤΠΕ από τις επιχειρήσεις και τους πολίτες' οι οποίες εμφανίζουν μέση συνάφεια 68% και ακολουθεί η (4) 'αναβάθμιση των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του τουρισμού και του εμπορίου / αξιοποίηση παραδοσιακών τεχνικών / διεύρυνση της τυποποίησης' με μέση συνάφεια 64%. Στον αντίποδα, οι (25) 'ανάγκες ομάδων πληθυσμού που κινδυνεύουν από κάθε μορφής διάκριση ή ανισότητα όπως ατόμων με αναπηρία, μεταναστών, γυναικών θυμάτων trafficking' εμφανίζει συνάφεια 21%, ενώ η (16) 'ενίσχυση των εξωτερικών συνδέσεων της Περιφέρειας' και η (17) 'αναβάθμιση λιμανιών και η ενίσχυση των συνδέσεών τους με το οδικό δίκτυο' εμφανίζουν συνάφεια 25%.
- Η ανάγκη για (5) 'στροφή της επιχειρηματικότητας στην εξωστρέφεια' εμφανίζει υψηλή ή πλήρη συνάφεια με 5 από τους επιμέρους στόχους της Στρατηγικής Ε2020 και ακολουθεί η ανάγκη (4) 'αναβάθμισης των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του τουρισμού και του εμπορίου, κλπ' με υψηλή ή πλήρη συνάφεια με 4 επιμέρους στόχους.
- Συνολικά 5 ανάγκες της Περιφέρειας εμφανίζουν υψηλή ή πλήρη συνάφεια με 3 επιμέρους στόχους της Στρατηγικής Ε2020 και μέση συνάφεια η οποία κινείται στο 59%, ενώ 8 ανάγκες εμφανίζουν υψηλή ή πλήρη συνάφεια με 2 επιμέρους στόχους (μέση συνάφεια 40%).
- Οι περισσότερες ανάγκες της Περιφέρειας (11) εμφανίζουν υψηλή ή πλήρη συνάφεια με έναν επιμέρους στόχο της Στρατηγικής Ε2020, εμφανίζοντας μέση συνάφεια κοντά στο 30%.

* Η (αρίθμηση) των αναγκών γίνεται με βάση το Πίνακα 1.1.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

Συμπερασματικά, διαπιστώνεται ότι οι ανάγκες και οι προκλήσεις τις οποίες αντιμετωπίζει η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου είναι πλήρως ευθυγραμμισμένες με τους επιμέρους τομείς παρέμβασης της Στρατηγικής 'Ευρώπη 2020'.

1.1.1.3 Αξιολόγηση της συνάφειας των προσδιορισθέντων αναγκών και προκλήσεων με το Κοινό Στρατηγικό Πλαίσιο

Για την εφαρμογή της Στρατηγικής 'Ευρώπη 2020', έχει υιοθετηθεί το Κοινό Στρατηγικό Πλαίσιο (ΚΣΠ) που επιχειρεί σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης τη βελτιστοποίηση του συντονισμού μεταξύ των Διαρθρωτικών Ταμείων. Στο Κοινό Στρατηγικό Πλαίσιο περιγράφονται οι Θεματικοί Στόχοι (11 Θεματικοί Στόχοι) του Γενικού Κανονισμού των Διαρθρωτικών Ταμείων και η εξειδίκευση τους σε Επενδυτικές Προτεραιότητες ανά Ταμείο. Το πλέγμα των Θεματικών Στόχων και των Επενδυτικών Προτεραιοτήτων αποτελεί το μέσο δια του οποίου, σε κάθε Κράτος – Μέλος, θα επιτευχθούν οι στόχοι της Στρατηγικής Ευρώπη 2020. Οι Θεματικοί Στόχοι αποτυπώνονται παρακάτω:

Πίνακας 1.3: Θεματικοί Στόχοι του Κοινού Στρατηγικού Πλαισίου για την περίοδο 2014-2020

1.	Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας
2.	Βελτίωση της πρόσβασης, της χρήσης και της ποιότητας των τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών
3.	Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και του γεωργικού τομέα (για το ΕΓΤΑΑ) και του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας (για το ΕΤΘΑ)
4.	Υποστήριξη της μετάβασης προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς
5.	Πρώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης κινδύνων
6.	Διατήρηση και προστασία του περιβάλλοντος και πρώθηση της αποδοτικότητας των πόρων
7.	Πρώθηση των βιώσιμων μεταφορών και άρση των προβλημάτων σε βασικές υποδομές δικτύων
8.	Πρώθηση της βιώσιμης και ποιοτικής απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας της εργασίας
9.	Πρώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και των διακρίσεων
10.	Επένδυση στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη διά βίου μάθηση
11.	Ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας των δημόσιων αρχών και των ενδιαφερόμενων φορέων και της αποτελεσματικής δημόσιας διοίκησης

Ακολουθεί η αξιολόγηση της συνάφειας μεταξύ των αναγκών της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου και των Θεματικών Στόχων του Κοινού Στρατηγικού Πλαισίου. Η εκτίμηση γίνεται με τη δημιουργία Μήτρας Συνάφειας μεταξύ των αναγκών (κάθετος άξονας) και των Θεματικών Στόχων του ΚΣΠ (οριζόντιος άξονας). Η αξιολόγηση της συνάφειας μεταξύ των αναγκών και των προκλήσεων και των Θεματικών Στόχων του ΚΣΠ αποτιμάται με βάση την ακόλουθη κλίμακα:

Υψηλή ή πλήρης συνάφεια		≥ 66%
Μέτριος συνάφεια		≥ 33% και < 65%
Χαμηλή ή μηδενική συνάφεια		< 33%

Πίνακας 1.4: Μήτρα συνάφειας μεταξύ των αναγκών της Περιφέρειας και των Θεματικών Στόχων του ΚΣΠ

Ανάγκες / Προκλήσεις	Θεματικοί Στόχοι Κοινού Στρατηγικού Πλαισίου											Μέση Συνάφεια
	1) Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας	2) Βελτίωση της πρόσβασης, της χρήσης και της ποιότητας των τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών	3) Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και του γεωργικού τομέα (για το ΕΓΤΑΑ) και του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας (για το ΕΥΘΑ)	4) Υποστήριξη της μετάβασης προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς	5) Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης κινδύνων	6) Προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων	7) Προώθηση των θιώσιμων μεταφορών και άρση των προβλημάτων σε βασικές υποδομές δικτύων	8) Προώθηση της θιώσιμης και ποιοτικής απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας των εργαζομένων	9) Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και των διακρίσεων	10) Επένδυση στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη διά βίου μάθηση	11) Ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας των δημόσιων υπηρεσιών και των φορέων, καθώς και της αποτελεσματικής δημόσιας διοίκησης	
1	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	34%
2	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	41%
3	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	36%
4	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	43%
5	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	41%
6	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	32%
7	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	27%
8	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	27%
9	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	18%
10	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	14%
11	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	23%
12	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	23%
13	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	39%
14	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	23%
15	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	32%
16	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	14%
17	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	14%
18	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	25%
19	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	23%
20	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	41%
21	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	41%
22	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	36%
23	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	23%
24	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	32%
25	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	18%
26	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	18%

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

Το σύνολο των αναγκών και προκλήσεων τις οποίες αντιμετωπίζει η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, έτσι όπως έχουν αποτυπωθεί στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα της για την περίοδο 2014-2020, εμφανίζουν πλήρη συνάφεια με τουλάχιστον έναν από τους Θεματικούς Στόχους του Κοινού Στρατηγικού Πλαισίου (ΚΣΠ) για την περίοδο 2014-2020. Πιο συγκεκριμένα:

- Η μέση συνάφεια του συνόλου των αναγκών και των προκλήσεων τις οποίες αντιμετωπίζει η ΠΝΑ με τους θεματικούς στόχους του ΚΣΠ κινείται στο 28,32%. Στην πράξη αυτό σημαίνει ότι, κατά μέσο όρο, κάθε ανάγκη της Περιφέρειας είναι σε πλήρη συνάφεια με τουλάχιστον τρεις από τους έντεκα θεματικούς στόχους του ΚΣΠ.
- Οι ανάγκες της Περιφέρειας με τον μεγαλύτερο βαθμό συνάφειας με τους θεματικούς στόχους του ΚΣΠ είναι αυτές της (4) 'ανάβαθμισης των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του τουρισμού και του εμπορίου, κλπ' με μέση συνάφεια 43% και η (2) 'ανάπτυξη ποιοτικής επιχειρηματικότητας / εκσυγχρονισμός και αύξηση της παραγωγικότητας των επιχειρήσεων / διεύρυνση της τυποποίησης', η (5) 'στροφή της επιχειρηματικότητας στην εξωστρέφεια', η (20) 'ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού / αναπροσανατολισμός των ανέργων σε νέες δραστηριότητες και άμβλυνση των προβλημάτων στην αγορά εργασίας' και η (21) 'ενίσχυση της απασχολησιμότητας των γυναικών' οι οποίες εμφανίζουν μέση συνάφεια 41%. Στον αντίποδα, οι ανάγκες (10) 'εκπόνησης και εφαρμογής σχεδίων διαχείρισης κινδύνων και ενίσχυση των εξοπλισμών για την αποτελεσματική αντιμετώπιση καταστροφών', (16) 'ενίσχυσης των εξωτερικών συνδέσεων της Περιφέρειας που σχετίζονται με την ανάπτυξη και αναβάθμιση του Διευρωπαϊκού Λιμενικού Δικτύου Μεταφορών' και (17) 'ανάβαθμισης λιμανιών και ενίσχυσης των συνδέσεών τους με το οδικό δίκτυο', εμφανίζουν μέση συνάφεια 14%.
- Συνολικά 4 ανάγκες της Περιφέρειας εμφανίζουν υψηλή ή πλήρη συνάφεια με 3 θεματικούς στόχους του Κοινού Στρατηγικού Πλαισίου και μέση συνάφεια η οποία κινείται στο 39%, ενώ 7 ανάγκες εμφανίζουν υψηλή ή πλήρη συνάφεια με 1 θεματικό στόχο (μέση συνάφεια 17%).
- Οι περισσότερες ανάγκες της Περιφέρειας (11) εμφανίζουν υψηλή ή πλήρη συνάφεια με 2 θεματικούς στόχους του Κοινού Στρατηγικού Πλαισίου, εμφανίζοντας μέση συνάφεια 31%.

Συμπερασματικά, διαπιστώνεται ότι **οι ανάγκες και οι προκλήσεις τις οποίες αντιμετωπίζει η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου είναι πλήρως ευθυγραμμισμένες με τους Θεματικούς Στόχους του Κοινού Στρατηγικού Πλαισίου για την περίοδο 2014-2020.**

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

1.1.1.4 Αξιολόγηση της συνάφειας των προσδιορισθέντων αναγκών και προκλήσεων με τις συστάσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για την Ελλάδα και το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων

Οι συστάσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για την Ελλάδα συνοψίζονται στην εφαρμογή των μέτρων τα οποία έχουν διατυπωθεί και συμφωνηθεί στο πλαίσιο του Οικονομικού Προγράμματος Προσαρμογής, τα οποία με τη σειρά τους εξειδικεύονται, σε εθνικό επίπεδο, στο Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων (2014). Το ΕΠΜ είναι σε γενική συμφωνία με τους Θεματικούς Στόχους του Κοινού Στρατηγικού Πλαισίου, όπως αποτυπώνεται στον ακόλουθο πίνακα:

Πίνακας 1.5: Μήτρα συνάφειας

ΘΣ ΚΣΠ, 2014-2020	ΕΠΜ 2014
	Μακροοικονομικό Περιβάλλον και Ανισορροπίες
ΘΣ 3 και ΘΣ 7	Επιχειρηματικότητα και Ανταγωνιστικότητα
	Ίδρυση Επιχειρήσεων
	Ρευστότητα
	Διαρθρωτικά Ταμεία και Ταμείο Συνοχής
ΘΣ 10	Εκπαίδευση
ΘΣ 11	Δημόσια Διοίκηση
	Δημόσιες Συμβάσεις
ΘΣ 8 και 9	Αγορά Εργασίας - Φτώχεια
ΘΣ 1	Έρευνα & Τεχνολογική Ανάπτυξη
ΘΣ 4, 5 και 6	Περιβάλλον
ΘΣ 2	Ψηφιακή Ατζέντα

Κατά συνέπεια, οι ανάγκες της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου εμφανίζουν ανάλογο βαθμό συνάφειας με τους 7 από τους επιμέρους τομείς παρέμβασης του ΕΠΜ 2014. Παράλληλα, η συνάφεια των αναγκών της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, έτσι όπως αυτές έχουν αποτυπωθεί στο ΠΕΠ, με τα μέτρα του ΕΠΜ που αφορούν στο Μακροοικονομικό Περιβάλλον και τη ρευστότητα στην αγορά είναι σαφής, στο βαθμό που τα τελευταία αποτελούν προϋπόθεση ανάπτυξης της επιχειρηματικότητας και δημιουργίας νέων και βιώσιμων θέσεων εργασίας. Τέλος, είναι προφανές ότι η ανάγκη για ορθή και αποτελεσματική υλοποίηση του ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου είναι σε πλήρη συνάφεια με τους στόχους του ΕΠΜ για τα Διαρθρωτικά Ταμεία και το Ταμείο Συνοχής (βλέπε και κεφ. 1.1.1.6).

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

1.1.1.5 Αξιολόγηση της συνάφειας των προσδιορισθέντων αναγκών και προκλήσεων με το Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης

Το Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) 2014-2020 συμφωνήθηκε μεταξύ της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής τον Απρίλιο του 2014 και αποτελεί, πλέον, το βασικό κείμενο αναφοράς για την υποστήριξη των τομεακών και περιφερειακών διαδικασιών διαβούλευσης, προς τον σκοπό της ολοκλήρωσης του εθνικού αναπτυξιακού προγραμματισμού.

Η νέα αναπτυξιακή στρατηγική που διέπει το Εταιρικό Σύμφωνο, συνάδει απόλυτα, τόσο με τις ανάγκες και τις δυνατότητες της χώρας, όσο και με τα διαλαμβανόμενα στο Κοινό Στρατηγικό Πλαίσιο (ΚΣΠ), στο Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων, τις Ειδικές Συστάσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για τη χώρα, καθώς και με τους στόχους για έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη της Στρατηγικής Ευρώπη 2020. Το νέο ΕΣΠΑ έχει πέντε χρηματοδοτικές προτεραιότητες, όπως αποτυπώνεται στον ακόλουθο πίνακα:

Πίνακας 1.6: Χρηματοδοτικές Προτεραιότητες ΕΣΠΑ 2014-2020		
I. Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων	II. Ανάπτυξη και αξιοποίηση ικανοτήτων ανθρώπινου δυναμικού – ενεργός κοινωνική ενσωμάτωση	III. Προστασία του περιβάλλοντος – μετάβαση σε μία οικονομία φιλική στο περιβάλλον
IV. Ανάπτυξη – εκσυγχρονισμός – συμπλήρωση υποδομών για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη		V. Βελτίωση της θεσμικής επάρκειας και της αποτελεσματικής δημόσιας διοίκησης και της τοπικής αυτοδιοίκησης

Ακολουθεί η αξιολόγηση της συνάφειας μεταξύ των αναγκών της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου και των επιμέρους τομέων των Χρηματοδοτικών Προτεραιοτήτων του ΕΣΠΑ 2014-2020. Δεδομένης της γενικής φύσης των χρηματοδοτικών προτεραιοτήτων του ΕΣΠΑ 2014-2020, κρίνεται ότι η δημιουργία ειδικής μήτρας για την αξιολόγηση της συνάφειας των αναγκών της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου και των χρηματοδοτικών προτεραιοτήτων του ΕΣΠΑ δεν θα προσφέρει σημαντικά αξιολογικά συμπεράσματα. Κατά συνέπεια, ο Σύμβουλος θα προβεί σε μία ποιοτική αξιολόγησή τους, βασισμένη στην ακόλουθη αντιστοίχιση των αναγκών της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου οι οποίες

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

επιδεικνύουν υψηλή η πλήρη συνάφεια με τις αντίστοιχες χρηματοδοτικές προτεραιότητες του νέου ΕΣΠΑ.

Πίνακας 1.7: Αντιστοίχιση αναγκών ΠΝΑ με χρηματοδοτικές προτεραιότητες ΕΣΠΑ 2014-2020

Ανάγκες ΠΝΑ	Χρηματοδοτικές προτεραιότητες ΕΣΠΑ 2014-2020
1. Ανάπτυξη και ενσωμάτωση καινοτομιών και σύγχρονων γνώσεων και τεχνολογιών από τις επιχειρήσεις	I. Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων
2. Ανάπτυξη ποιοτικής επιχειρηματικότητας / Εκσυγχρονισμός και αύξηση της παραγωγικότητας των επιχειρήσεων / Διεύρυνση της τυποποίησης	
3. Ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών / Διεύρυνση της αλυσίδας αξίας	
4. Αναβάθμιση των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του τουρισμού και του εμπορίου / Αξιοποίηση παραδοσιακών τεχνικών / Διεύρυνση της τυποποίησης	
5. Στροφή της επιχειρηματικότητας στην εξωστρέφεια	
6. Οριζόντια αξιοποίηση και αύξηση της χρήσης των ΤΠΕ από τις επιχειρήσεις και τους πολίτες	
19. Αναβάθμιση και συμπλήρωση των υποδομών εκπαίδευσης και ίδρυση κέντρων δια βίου μάθησης	II. Ανάπτυξη και αξιοποίηση ικανοτήτων ανθρώπινου δυναμικού – ενεργός κοινωνική ενσωμάτωση
20. Ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού / αναπροσανατολισμός των ανέργων σε νέες δραστηριότητες και άμβλυση των προβλημάτων στην αγορά εργασίας	
21. Ενίσχυση της απασχολησιμότητας των γυναικών	
22. Αντιμετώπιση των εντεινόμενων συνθηκών φτώχειας και του κινδύνου του κοινωνικού αποκλεισμού και του αποκλεισμού από υπηρεσίες υγείας και πρόνοιας επιμέρους πληθυσμιακών ομάδων	
23. Ανάγκες για ευάλωτες / απομονωμένες ομάδες όπως οι Ρομ	
24. Επέκταση και βελτίωση των υποδομών πρωτοβάθμιας υγείας και πρόνοιας και αναβάθμιση των παρεχόμενων σχετικών υπηρεσιών	
25. Ανάγκες ομάδων πληθυσμού που κινδυνεύουν από κάθε μορφής	

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

Ανάγκες ΠΝΑ	Χρηματοδοτικές προτεραιότητες ΕΣΠΑ 2014-2020
διάκριση ή ανισότητα όπως ατόμων με αναπηρία, μεταναστών, γυναικών θυμάτων trafficking	
26 Ενίσχυση της απασχολησιμότητας ευπαθών κοινωνικών ομάδων	
7. Εξοικονόμηση ενέργειας και μείωση του ενεργειακού κόστους	III. Προστασία του περιβάλλοντος – μετάβαση σε μία οικονομία φιλική στο περιβάλλον
8. Μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, ιδίως σε αστικές περιοχές	
9. Προστασία των ακτών από τη διάβρωση και ολοκληρωμένη διαχείρισης του θαλάσσιου και παράκτιου περιβάλλοντος	
10 Εκπόνηση και εφαρμογή σχεδίων διαχείρισης κινδύνων και ενίσχυση των εξοπλισμών για την αποτελεσματική αντιμετώπιση καταστροφών	
11 Εξασφάλιση πόσιμου νερού και ορθολογική διαχείριση του νερού από τα δίκτυα διανομής	
12 Κάλυψη του ευρωπαϊκού κεκτημένου για τη διαχείριση των λυμάτων	
13 Αποκατάσταση, ανάδειξη και αξιοποίηση των δυνατοτήτων του πολιτιστικού και φυσικού περιβάλλοντος / Διεύρυνση και εμπλουτισμός του τουριστικού προϊόντος	
14 Ανάγκη που εντοπίζεται στις διαχειριστικές δυσχέρειες λόγω της ύπαρξης χερσαίων ζωνών NATURA 2000 και της συνύπαρξης πολυάριθμων υγροβιότοπων σε περιοχές με τουριστική ανάπτυξη και ανάπτυξη υδατοκαλλιεργειών	
15 Οικιστική και περιβαλλοντική αναβάθμιση και ανάδειξη της ιδιαίτερης ταυτότητας των αστικών περιοχών	
16 Ενίσχυση των εξωτερικών συνδέσεων της Περιφέρειας που σχετίζονται με την ανάπτυξη και αναβάθμιση του Διευρωπαϊκού Λιμενικού Δικτύου Μεταφορών	
17 Αναβάθμιση λιμανιών και ενίσχυση των συνδέσεών τους με το οδικό δίκτυο	
18 Αναβάθμισης και συμπλήρωση βασικών υποδομών μεταφορών / Άρση της απομόνωσης των μικρών νησιών	

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

Ανάγκες ΠΝΑ	Χρηματοδοτικές προτεραιότητες ΕΣΠΑ 2014-2020
22 Αντιμετώπιση των εντεινόμενων συνθηκών φτώχειας και του κινδύνου του κοινωνικού αποκλεισμού και του αποκλεισμού από υπηρεσίες υγείας και πρόνοιας επιμέρους πληθυσμιακών ομάδων	V. Βελτίωση της θεσμικής επάρκειας και της αποτελεσματικής δημόσιας διοίκησης και της τοπικής αυτοδιοίκησης
24 Επέκταση και βελτίωση των υποδομών πρωτοβάθμιας υγείας και πρόνοιας και αναβάθμιση των παρεχόμενων σχετικών υπηρεσιών	

Διαπιστώνεται ότι όλες οι ανάγκες της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, όπως αυτές έχουν αποτυπωθεί στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος, είναι σε πλήρη συνάφεια και με τις πέντε χρηματοδοτικές προτεραιότητες του νέου ΕΣΠΑ 2014-2020.

Συμπερασματικά, διαπιστώνεται ότι **οι ανάγκες και οι προκλήσεις τις οποίες αντιμετωπίζει η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου είναι πλήρως ευθυγραμμισμένες με τους επιμέρους τομείς και τις Χρηματοδοτικές Προτεραιότητες του Εταιρικού Συμφώνου για το Πλαίσιο Ανάπτυξης 2014-2020.**

1.1.1.6 Εθνικές – ευρωπαϊκές πολιτικές οι οποίες δεν αφορούν την περιφέρεια

Από την ανάλυση της συνάφειας των εθνικών και ευρωπαϊκών πολιτικών με τις ανάγκες και τις προκλήσεις της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, όπως αυτές έχουν αποτυπωθεί στην ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα της Περιφέρειας, **δεν διαφαίνεται να υφίστανται πολιτικές οι οποίες δεν έχουν άμεση συνάφεια με τις ανάγκες της Περιφέρειας.**² Εξαίρεση αποτελούν οι στόχοι του Εθνικού Προγράμματος Μεταρρυθμίσεων οι οποίοι αφορούν στο Μακροοικονομικό Περιβάλλον και τη ρευστότητα στην αγορά. Είναι σαφές ότι οι εθνικοί αυτοί στόχοι, στο βαθμό που αποτελούν προϋπόθεση ανάπτυξης της επιχειρηματικότητας και δημιουργίας νέων και βιώσιμων θέσεων εργασίας, αφορούν και στην ΠΝΑ, όπως και στις υπόλοιπες περιφέρειες, η όποια υλοποίησή τους, όμως, είναι δυνατόν να επιτευχθεί μόνο μέσω εθνικών πολιτικών.

² Με την επιφύλαξη ότι οι ανάγκες και οι προκλήσεις της ΠΝΑ θα καταγραφούν εκ νέου, όπως προτείνεται στο υποκεφάλαιο 1.1.1.1 της παρούσας αξιολόγησης.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

1.1.1.7 *Εντοπισμός αναγκών της Περιφέρειας που αποκλίνουν των εθνικών και ευρωπαϊκών πολιτικών*

Από την ανάλυση της συνάφειας των αναγκών και των προκλήσεων της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου με τις εθνικές και ευρωπαϊκές πολιτικές, όπως αυτές έχουν αποτυπωθεί στην ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα της Περιφέρειας, **δεν διαφαίνεται να υφίστανται ανάγκες οι οποίες δεν έχουν άμεση συνάφεια με τις ευρωπαϊκές και εθνικές πολιτικές.**³

Στο σημείο αυτό πρέπει να σημειωθεί ότι οι ανάγκες της περιφέρειας σε ότι αφορά τις υποδομές μεταφορών, εντοπίζονται (κυρίως, αλλά όχι αποκλειστικά) στο επίπεδο της κατασκευής ή/ και βελτίωσης μικρού και μεσαίου μεγέθους λιμένων σε νησιά της Περιφέρειας, ώστε να βελτιωθεί η ενδοπεριφερειακή διασύνδεση, αλλά και η διασύνδεση τους με τα διοικητικά και οικονομικά κέντρα της χώρας. Σε μεγάλο βαθμό η πολιτική στον τομέα των μεταφορών τόσο σε ευρωπαϊκό (ΚΣΠ), όσο και σε εθνικό επίπεδο (ΕΣΠΑ 2014-2020), σε ότι αφορά τα Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία, όπως αυτή εξειδικεύεται στο πλαίσιο του Θεματικού Στόχου 7, διαφαίνεται να μη λαμβάνουν υπόψη τις σχετικές ανάγκες των νησιωτικών περιφερειών.

1.1.1.8 *Οι οριζόντιες αρχές στον εντοπισμό των αναγκών και των προκλήσεων*

Η ΕΕ έχει αποτυπώσει τρεις οριζόντιες αρχές τις οποίες τα Κράτη Μέλη και οι Περιφέρειες οφείλουν να λαμβάνουν υπόψη:

 Βιώσιμη Ανάπτυξη

 Ισότητα των ευκαιριών και κατάργηση των διακρίσεων

 Ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών

Από την αξιολόγηση της ανάλυσης των αναγκών και των προκλήσεων τις οποίες αντιμετωπίζει η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, όπως αυτές έχουν αποτυπωθεί στην ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα της Περιφέρειας, διαφαίνεται ότι και **οι τρεις οριζόντιες αρχές, της βιώσιμης ανάπτυξης, της μη διάκρισης και της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών,**

³ Με την επιφύλαξη ότι οι ανάγκες και οι προκλήσεις της ΠΝΑ θα καταγραφούν εκ νέου, όπως προτείνεται στο υποκεφάλαιο 1.1.1.1 της παρούσας αξιολόγησης.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

έχουν ληφθεί υπόψη στον εντοπισμό των αναγκών και των προκλήσεων και δεν εντοπίζονται ιδιαίτερα οξυμένα προβλήματα σε σχέση με άλλες Περιφέρειες και το σύνολο της χώρας.

1.1.2 Αξιολόγηση της κάλυψης των αναγκών και προκλήσεων της Περιφέρειας από τους στόχους του Προγράμματος

1.1.2.1 Αξιολόγηση της συνάφειας των επιλεγέντων Θεματικών Στόχων με τις ανάγκες και προκλήσεις της Περιφέρειας

Η επιλογή Θεματικών Στόχων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2014-2020 της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου έχει γίνει λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες και τις προκλήσεις της Περιφέρειας, αλλά και την κατανομή των πόρων ανά Θεματικό Στόχο, όπως αυτή αποτυπώνεται στο Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης 2014-2020 και την 3^η εγκύκλιο του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας (Ιανουάριος 2014), όπως η τελευταία έχει τροποποιηθεί.

Αναλυτικότερα, μόνο ένας (1) Θεματικός Στόχος δεν αποτελεί καθόλου μέρος του Προγράμματος, ο ΘΣ 11, για τον οποίο το ΕΣΠΑ 2014-2020 δεν προβλέπει κονδύλια στα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα, ενώ, στο πλαίσιο των ΠΕΠ, ο ΘΣ 10 χρηματοδοτείται μόνο από το ΕΤΠΑ. Επιπλέον, σε ότι αφορά τον ΘΣ 8, προβλέπονται πόροι οι οποίοι αναλογούν στο 2,73% των πόρων του ΕΚΤ οι οποίοι έχουν κατανεμηθεί στο ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου. Πιο συγκεκριμένα:

 Οι ανάγκες σε ότι αφορά τη λειτουργία του δημόσιου τομέα και των δημόσιων υπηρεσιών και εμπίπτουν στην «Ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας των δημόσιων υπηρεσιών και των φορέων, καθώς και της αποτελεσματικής δημόσιας διοίκησης» (ΘΣ 11) καλύπτονται κατά κύριο λόγο από το τομεακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Μεταρρύθμιση του Δημόσιου Τομέα», και δευτερεύοντος από το τομεακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα & Καινοτομία».⁴

 Οι ανάγκες σε ότι αφορά την εκπαίδευση, την κατάρτιση και τη δια βίου μάθηση, οι οποίες εμπίπτουν στην «Επένδυση στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη διά βίου μάθηση» (ΘΣ 10), καλύπτονται μερικώς από το Περιφερειακό Πρόγραμμα, το οποίο θα καλύψει το σκέλος των αναγκών το οποίο αφορά στις σχολικές και λοιπές εκπαιδευτικές υποδομές (ΕΤΠΑ), ενώ το σκέλος των δράσεων ΕΚΤ θα καλυφθεί κατά κύριο λόγο από το τομεακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου

⁴ Ο ΘΣ 11 χρηματοδοτείται αποκλειστικά από το ΕΚΤ.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», αλλά και σε μικρό βαθμό από το τομεακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα & Καινοτομία».

Οι υπόλοιποι Θεματικοί Στόχοι του Κοινού Στρατηγικού Πλαισίου και, πιο συγκεκριμένα οι ΘΣ 1-9, έχουν όλοι επιλεγεί στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα της ΠΝΑ, γεγονός το οποίο καθιστά περιορισμένη τη θεματική επικέντρωση του Προγράμματος. Η επιλογή αυτή, όμως, πρέπει να αξιολογηθεί υπό το πρίσμα της επιλογής σε εθνικό επίπεδο να χρηματοδοτηθούν δράσεις ορισμένων κατηγοριών, των οποίων η αποκεντρωμένη διαχείριση και υλοποίηση κρίνεται ότι θα είναι επ' ωφελεία της ανάπτυξης και ότι συνάδει με την πολιτική επιλογή της αποκέντρωσης αρμοδιοτήτων προς τις αιρετές περιφερειακές διοικήσεις. Επιπλέον, η δημοσιονομική κρίση και τα συνεπαγόμενα προβλήματα τα οποία πηγάζουν από αυτή, καθώς και οι υποχρεώσεις του Προγράμματος Δημοσιονομικής Προσαρμογής, το οποίο ελαχιστοποιεί οριζόντια τους διαθέσιμους εθνικούς πόρους, καθιστούν την πλήρη αξιοποίηση των κοινοτικών πόρων σε όλα τα θεματικά πεδία απαραίτητη, τόσο οριζόντια σε εθνικό επίπεδο, όσο και σε επίπεδο Περιφερειών.

Ο βαθμός συνάφειας του καθενός από τους ΘΣ οι οποίοι έχουν επιλεγεί στο πλαίσιο του ΠΕΠ της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου με τις ανάγκες της ΠΝΑ αποτυπώνεται στη συνέχεια:

Θεματικός Στόχος 1	
Ανάγκες με τις οποίες επιδεικνύει άμεση συνάφεια	1. Ανάπτυξη και ενσωμάτωση καινοτομιών και σύγχρονων γνώσεων και τεχνολογιών από τις επιχειρήσεις
	2. Ανάπτυξη ποιοτικής επιχειρηματικότητας / Εκσυγχρονισμός και αύξηση της παραγωγικότητας των επιχειρήσεων / Διεύρυνση της τυποποίησης
	3. Ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών / Διεύρυνση της αλυσίδας αξίας
	4. Αναβάθμιση των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του τουρισμού και του εμπορίου / Αξιοποίηση παραδοσιακών τεχνικών / Διεύρυνση της τυποποίησης
	5. Στροφή της επιχειρηματικότητας στην εξωστρέφεια
	13. Αποκατάσταση, ανάδειξη και αξιοποίηση των δυνατοτήτων του πολιτιστικού και φυσικού περιβάλλοντος / Διεύρυνση και εμπλουτισμός του τουριστικού προϊόντος
Ο ΘΣ 1 επιδεικνύει άμεση συνάφεια με 6 από τις 26 ανάγκες της Περιφέρειας (ποσοστό 23%), έτσι όπως αυτές έχουν αποτυπωθεί από τον Σύμβουλο στο κεφάλαιο 1.1.1.1. Παρουσιάζει μέσο ποσοστό συνάφειας με τις ανάγκες της ΠΝΑ το οποίο κινείται στο 29%.	

Θεματικός Στόχος 2	
Ανάγκες με τις	4 Ανάγκη αναβάθμισης των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του τουρισμού και του

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

οποίες επιδεικνύει άμεση συνάφεια	εμπορίου
	5 Ενίσχυση της εξωστρέφειας
	6 Ψηφιακή υστέρηση
	18 Ανάγκη για την άρση απομόνωσης των μικρών νησιών

Ο ΘΣ 2 επιδεικνύει άμεση συνάφεια με 4 από τις 26 ανάγκες τις Περιφέρειας (ποσοστό 15%), έτσι όπως αυτές έχουν αποτυπωθεί από τον Σύμβουλο στο κεφάλαιο 1.1.1.1. Παρουσιάζει μέσο ποσοστό συνάφειας με τις ανάγκες της ΠΝΑ το οποίο κινείται στο 26%.

Θεματικός Στόχος 3	
Ανάγκες με τις οποίες επιδεικνύει άμεση συνάφεια	1. Ανάπτυξη και ενσωμάτωση καινοτομιών και σύγχρονων γνώσεων και τεχνολογιών από τις επιχειρήσεις
	2. Ανάπτυξη ποιοτικής επιχειρηματικότητας / Εκσυγχρονισμός και αύξηση της παραγωγικότητας των επιχειρήσεων / Διεύρυνση της τυποποίησης
	3. Ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών / Διεύρυνση της αλυσίδας αξίας
	4. Αναβάθμιση των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του τουρισμού και του εμπορίου / Αξιοποίηση παραδοσιακών τεχνικών / Διεύρυνση της τυποποίησης
	5. Στροφή της επιχειρηματικότητας στην εξωστρέφεια
	6. Οριζόντια αξιοποίηση και αύξηση της χρήσης των ΤΠΕ από τις επιχειρήσεις και τους πολίτες

Ο ΘΣ 3 επιδεικνύει άμεση συνάφεια με 6 από τις 26 ανάγκες τις Περιφέρειας (ποσοστό 23%), έτσι όπως αυτές έχουν αποτυπωθεί στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα. Παρουσιάζει μέσο ποσοστό συνάφειας με τις ανάγκες της ΠΝΑ το οποίο κινείται στο 31%.

Θεματικός Στόχος 4	
Ανάγκες με τις οποίες επιδεικνύει άμεση συνάφεια	7. Εξοικονόμηση ενέργειας, διασύνδεση των νησιών με το εθνικό δίκτυο διανομής ενέργειας και μείωση του ενεργειακού κόστους
	8. Μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, ιδίως σε αστικές περιοχές
	15. Οικιστική και περιβαλλοντική αναβάθμιση και ανάδειξη της ιδιαίτερης ταυτότητας των αστικών περιοχών

Ο ΘΣ 4 επιδεικνύει άμεση συνάφεια με 3 από τις 26 ανάγκες τις Περιφέρειας (ποσοστό 12%), έτσι όπως αυτές έχουν αποτυπωθεί στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα. Παρουσιάζει μέσο ποσοστό συνάφειας με τις ανάγκες της

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

ΠΝΑ το οποίο κινείται στο 12%.

Θεματικός Στόχος 5	
Ανάγκες με τις οποίες επιδεικνύει άμεση συνάφεια	9. Προστασία των ακτών από τη διάβρωση και ολοκληρωμένη διαχείρισης του θαλάσσιου και παράκτιου περιβάλλοντος
	10. Εκπόνηση και εφαρμογή ολοκληρωμένων σχεδίων διαχείρισης κινδύνων και ενίσχυση των εξοπλισμών για την αποτελεσματική αντιμετώπιση καταστροφών (πλημμύρες – πυρκαγιές)
	11. Εξασφάλιση πόσιμου νερού και ορθολογική διαχείριση του νερού από τα δίκτυα διανομής
	12. Κάλυψη του ευρωπαϊκού κεκτημένου για τη διαχείριση των λυμάτων
	13. Αποκατάσταση, ανάδειξη και αξιοποίηση των δυνατοτήτων του πολιτιστικού και φυσικού περιβάλλοντος / Διεύρυνση και εμπλουτισμός του τουριστικού προϊόντος
	14. Ανάγκη που εντοπίζεται στις διαχειριστικές δυσχέρειες λόγω της ύπαρξης χερσαίων ζωνών NATURA 2000 και της συνύπαρξης πολυάριθμων υδροβιότοπων σε περιοχές με τουριστική ανάπτυξη και ανάπτυξη υδατοκαλλιεργειών
	15. Οικιστική και περιβαλλοντική αναβάθμιση και ανάδειξη της ιδιαίτερης ταυτότητας των αστικών περιοχών
Ο ΘΣ 5 επιδεικνύει άμεση συνάφεια με 7 από τις 26 ανάγκες τις Περιφέρειας (ποσοστό 27%), έτσι όπως αυτές έχουν αποτυπωθεί στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα. Παρουσιάζει μέσο ποσοστό συνάφειας με τις ανάγκες της ΠΝΑ το οποίο κινείται στο 31%.	

Θεματικός Στόχος 6	
Ανάγκες με τις οποίες επιδεικνύει άμεση συνάφεια	7. Εξοικονόμηση ενέργειας και μείωση του ενεργειακού κόστους
	8. Μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, ιδίως σε αστικές περιοχές
	11. Εξασφάλιση πόσιμου νερού και ορθολογική διαχείριση του νερού από τα δίκτυα διανομής
	12. Κάλυψη του ευρωπαϊκού κεκτημένου για τη διαχείριση των λυμάτων
	13. Αποκατάσταση, ανάδειξη και αξιοποίηση των δυνατοτήτων του πολιτιστικού και φυσικού περιβάλλοντος / Διεύρυνση και εμπλουτισμός του τουριστικού προϊόντος
14. Ανάγκη που εντοπίζεται στις διαχειριστικές δυσχέρειες λόγω της ύπαρξης χερσαίων ζωνών NATURA 2000 και της συνύπαρξης πολυάριθμων υδροβιότοπων	

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

	σε περιοχές με τουριστική ανάπτυξη και ανάπτυξη υδατοκαλλιεργειών
	15. Οικιστική και περιβαλλοντική αναβάθμιση και ανάδειξη της ιδιαίτερης ταυτότητας των αστικών περιοχών
Ο ΘΣ 6 επιδεικνύει άμεση συνάφεια με 7 από τις 26 ανάγκες τις Περιφέρειας (ποσοστό 27%), έτσι όπως αυτές έχουν αποτυπωθεί στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα. Παρουσιάζει μέσο ποσοστό συνάφειας με τις ανάγκες της ΠΝΑ το οποίο κινείται στο 31%.	

Θεματικός Στόχος 7	
Ανάγκες με τις οποίες επιδεικνύει άμεση συνάφεια	16. Ανάγκη ενίσχυσης των εξωτερικών συνδέσεων της Περιφέρειας που σχετίζονται με την ανάπτυξη και αναβάθμιση του Διευρωπαϊκού Λιμενικού Δικτύου Μεταφορών
	17. Αναβάθμιση υποδομών μεταφορών (λιμάνια – αεροδρόμια) και ενίσχυση των συνδέσεών τους με το οδικό δίκτυο και βελτίωση της οδικής ασφάλειας
	18. Ανάγκη για την άρση απομόνωσης των μικρών νησιών
Ο ΘΣ 7 επιδεικνύει άμεση συνάφεια με 3 από τις 26 ανάγκες τις Περιφέρειας (ποσοστό 12%), έτσι όπως αυτές έχουν αποτυπωθεί στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα. Παρουσιάζει μέσο ποσοστό συνάφειας με τις ανάγκες της ΠΝΑ το οποίο κινείται στο 19%.	

Θεματικός Στόχος 8	
Ανάγκες με τις οποίες επιδεικνύει άμεση συνάφεια	20. Ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού / αναπροσανατολισμός των ανέργων σε νέες δραστηριότητες και άμβλυση των προβλημάτων στην αγορά εργασίας
	21. Ενίσχυση της απασχολησιμότητας των γυναικών
	22. Αντιμετώπιση των εντεινόμενων συνθηκών φτώχειας και του κινδύνου του κοινωνικού αποκλεισμού και του αποκλεισμού από υπηρεσίες υγείας και πρόνοιας επιμέρους πληθυσμιακών ομάδων
	25. Ανάγκες ομάδων πληθυσμού που κινδυνεύουν από κάθε μορφής διάκριση ή ανισότητα όπως ατόμων με αναπηρία, μεταναστών, γυναικών θυμάτων trafficking
	26. Ενίσχυση της απασχολησιμότητας και ενεργός ένταξη ευπαθών κοινωνικών ομάδων
Ο ΘΣ 8 επιδεικνύει άμεση συνάφεια με 5 από τις 26 ανάγκες τις Περιφέρειας (ποσοστό 19%), έτσι όπως αυτές έχουν αποτυπωθεί στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα. Παρουσιάζει μέσο ποσοστό συνάφειας με τις ανάγκες της ΠΝΑ το οποίο κινείται στο 35%. Στο σημείο αυτό πρέπει να επισημανθεί ότι οι πόροι οι οποίοι έχουν	

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

κατανεμηθεί στην Περιφέρεια για τον ΘΣ 8 δεν επαρκούν για να καλύψουν πλήρως τις σχετικές ανάγκες της, μεγάλο μέρος των οποίων αναμένεται να καλυφθούν από Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία» και «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση».

Θεματικός Στόχος 9	
Ανάγκες με τις οποίες επιδεικνύει άμεση συνάφεια	20. Ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού / αναπροσανατολισμός των ανέργων σε νέες δραστηριότητες και άμβλυση των προβλημάτων στην αγορά εργασίας
	21. Ενίσχυση της απασχολησιμότητας των γυναικών
	22. Αντιμετώπιση των εντεινόμενων συνθηκών φτώχειας και του κινδύνου του κοινωνικού αποκλεισμού και του αποκλεισμού από υπηρεσίες υγείας και πρόνοιας επιμέρους πληθυσμιακών ομάδων
	23. Ανάγκες για ευάλωτες / απομονωμένες ομάδες όπως οι Ρομ
	24. Επέκταση και βελτίωση των υποδομών πρωτοβάθμιας υγείας και πρόνοιας και αναβάθμιση των παρεχόμενων σχετικών υπηρεσιών
	25. Ανάγκες ομάδων πληθυσμού που κινδυνεύουν από κάθε μορφής διάκριση ή ανισότητα όπως ατόμων με αναπηρία, μεταναστών, γυναικών θυμάτων trafficking
	26. Ενίσχυση της απασχολησιμότητας και ενεργός ένταξη ευπαθών κοινωνικών ομάδων
Ο ΘΣ 9 επιδεικνύει άμεση συνάφεια με 7 από τις 26 ανάγκες της Περιφέρειας (ποσοστό 27%), έτσι όπως αυτές έχουν αποτυπωθεί στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα. Παρουσιάζει μέσο ποσοστό συνάφειας με τις ανάγκες της ΠΝΑ το οποίο κινείται στο 27%.	

Θεματικός Στόχος 10	
Ανάγκες με τις οποίες επιδεικνύει άμεση συνάφεια	6. Οριζόντια αξιοποίηση και αύξηση της χρήσης των ΤΠΕ από τις επιχειρήσεις και τους πολίτες
	19. Αναβάθμιση και συμπλήρωση των υποδομών εκπαίδευσης όλων των βαθμίδων
	20. Ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού / αναπροσανατολισμός των ανέργων σε νέες δραστηριότητες και άμβλυση των προβλημάτων στην αγορά εργασίας
	21. Ενίσχυση της απασχολησιμότητας των γυναικών
	26. Ενίσχυση της απασχολησιμότητας και ενεργός ένταξη ευπαθών κοινωνικών ομάδων

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

Ο ΘΣ 10 επιδεικνύει άμεση συνάφεια με 5 από τις 34 ανάγκες τις Περιφέρειας (ποσοστό 19%), έτσι όπως αυτές έχουν αποτυπωθεί στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα. Παρουσιάζει μέσο ποσοστό συνάφειας με τις ανάγκες της ΠΝΑ το οποίο κινείται στο 33%.

Η **συνολική συνάφεια** των επιλεγέντων από το Πρόγραμμα Θεματικών Στόχων με τις ανάγκες και τις προκλήσεις της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου κινείται στο 27,6%, ενώ κάθε ΘΣ επιδεικνύει, κατά μέσο όρο, άμεση συνάφεια με περισσότερες από 5 από τις 26 ανάγκες της Περιφέρειας το οποίο αντιστοιχεί σε ποσοστό περίπου 20%.

Η συγκριτικά χαμηλή συνάφεια των Θεματικών Στόχων 4 και 7 με τις ανάγκες της ΠΝΑ οφείλεται στο γεγονός ότι οι σχετικές ανάγκες της Περιφέρειας έχουν αποτυπωθεί στη Στρατηγική του Προγράμματος με γενικό τρόπο και όχι στην όποια έλλειψη αναγκαιότητας επιλογής των δύο ΘΣ στο πλαίσιο του ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου.

1.1.2.2 *Αξιολόγηση της συνάφειας των επιλεγμένων Επενδυτικών Προτεραιοτήτων και των διατυπωμένων Ειδικών Στόχων με τις ανάγκες και τις προκλήσεις της Περιφέρειας*

Ακολουθεί η αξιολόγηση της συνάφειας μεταξύ των επιλεγμένων Επενδυτικών Προτεραιοτήτων και Ειδικών Στόχων στο σχέδιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος και των αναγκών της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου. Η εκτίμηση γίνεται με τη δημιουργία Μήτρας Συνάφειας μεταξύ των αναγκών (κάθετος άξονας) και των Ειδικών Στόχων του Προγράμματος (οριζόντιος άξονας) και με βάση την ακόλουθη κλίμακα:

Υψηλή ή πλήρης συνάφεια		≥ 66%
Μέτρια συνάφεια		≥ 33% και < 65%
Χαμηλή ή μηδενική συνάφεια		< 33%

Πίνακας 1.8: Μήτρα συνάφειας των διατυπωμένων Ειδικών Στόχων του ΠΕΠ της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου και των αναγκών της Περιφέρειας

Ανάγκες / Προκλήσεις	Διατυπωμένοι Ειδικοί Στόχοι στο ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου																															
	1α)	1β)	2β)	2γ)	3α.1	3γ)	3δ)	4γ)	5β)	6β)		6γ)		6δ)	6ε)	7α)	7β)		8)			9α)		9ι)	9ιι)	9ιιι)	9iv)		9v)	10α)		
	1.α.1	1.β.1	2.β.1	2.γ.2	3.α.1	3.γ.1	3.δ.1	4.γ.1	5.β.1	6.β.1	6.β.2	6.γ.1	6.γ.2	6.δ.1	6.ε.1	7.α.1	7.β.1	7.β.2	8.ι.1	8.ιι.1	8.ν.1	9.α.1	9.α.2	9.ι.1	9.ιι.1	9.ιιι.1	9.ιv.1	9.ιv.2	9.ν.1	10.α.1	10.α.2	
1	●	●	▲	▲	●	●	●	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	▲	▲	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	▲	▲	
2	▲	●	▲	▲	●	●	●	◆	◆	◆	◆	▲	▲	◆	◆	◆	◆	◆	▲	▲	▲	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	▲	▲	
3	▲	●	●	▲	●	●	●	◆	◆	◆	◆	▲	▲	◆	◆	◆	◆	◆	▲	▲	▲	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	▲	▲	
4	▲	●	●	●	●	●	◆	◆	◆	◆	◆	▲	▲	◆	◆	◆	◆	◆	▲	▲	▲	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	▲	▲	
5	●	●	◆	●	●	●	◆	◆	◆	◆	◆	▲	▲	◆	◆	◆	◆	◆	▲	▲	▲	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	▲	▲	
6	▲	▲	●	●	●	●	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	▲	▲	▲	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	●	●	
7	◆	◆	◆	◆	◆	◆	●	▲	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	
8	◆	◆	◆	◆	◆	◆	●	▲	◆	◆	◆	◆	◆	▲	●	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	
9	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	●	◆	◆	◆	◆	▲	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	
10	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	●	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	
11	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	●	●	●	◆	◆	◆	▲	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	
12	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	●	◆	●	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	
13	▲	●	◆	◆	▲	◆	◆	◆	●	◆	◆	●	●	●	▲	◆	◆	◆	◆	◆	▲	▲	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	
14	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	●	◆	◆	◆	◆	●	▲	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	
15	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	●	●	◆	▲	●	●	●	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	
16	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	●	●	●	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	
17	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	●	●	●	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	
18	◆	◆	◆	●	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	●	●	●	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	▲	▲
19	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	●	●
20	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	●	●	●	◆	◆	▲	▲	▲	◆	●	●	●
21	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	●	●	●	◆	◆	▲	▲	▲	◆	●	●	●
22	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	▲	▲
23	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	▲	▲	▲	▲	▲	●	●	●	●	●	●	●	●	▲	▲	
24	◆	◆	◆	▲	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	▲	▲	◆	◆	◆	●	●	●	●	●	●	●	●	◆	◆	
25	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	▲	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	▲	▲	
26	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	▲	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	
Διακτινή Συνάφεια ΕΣ με ανάγκες	22%	29%	19%	26%	30%	28%	29%	12%	31%	4%	10%	15%	15%	17%	19%	13%	19%	19%	17%	35%	35%	19%	19%	23%	23%	23%	19%	19%	27%	33%	33%	

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

Άξονας Προτεραιότητας 1: Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της καινοτομίας

Στο πλαίσιο του ΑΠ 1, έχουν επιλεγεί συνολικά 7 Επενδυτικές Προτεραιότητες, από 3 ΘΣ, όπως αποτυπώνεται στη συνέχεια:

Άξονας Προτεραιότητας 1			
ΘΣ	ΕΠ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	
		Κωδ.	Διατύπωση
1	1α	1.α.1	Ενίσχυση του ερευνητικού ιστού της Περιφέρειας, με τη δημιουργία ερευνητικής υποδομής σε πεδία απαραίτητα για την αξιοποίηση των παραγωγικών και οικονομικών δυνατοτήτων της Περιφέρειας στους τομείς της Έξυπνης Εξειδίκευσης.
	1β	1.β.1	Ανάπτυξη και ενσωμάτωση καινοτομιών από τις επιχειρήσεις και ανάπτυξη ποιοτικής επιχειρηματικότητας στους τομείς προτεραιότητας της Περιφέρειας σύμφωνα με τη στρατηγική της Έξυπνης Εξειδίκευσης.
2	2β	2.β.1	Αξιοποίηση από τις επιχειρήσεις των ΤΠΕ για τη δημιουργία νέων προϊόντων και υπηρεσιών και τη βελτίωση της παραγωγικότητας κυρίως στο πλαίσιο της στρατηγικής της Έξυπνης Εξειδίκευσης.
	2γ	2.γ.1	Βελτίωση των προσφερόμενων προϊόντων & υπηρεσιών ΤΠΕ για την αξιοποίηση πολιτιστικών πόρων και για την παροχή υπηρεσιών στους τομείς της εκπαίδευσης και της υγείας
3	3α	3.α.1	Διεύρυνση της αλυσίδας αξίας με την ανάπτυξη νέων και στήριξη υφιστάμενων επιχειρήσεων με έμφαση στην καινοτομία και στον εξωστρεφή προσανατολισμό στους τομείς προτεραιότητας της περιφέρειας.
	3δ	3.δ.1	Προώθηση της πρόσβασης των επιχειρήσεων στις εθνικές και διεθνείς αγορές

Πιο αναλυτικά:

 Η Επενδυτική Προτεραιότητα 1α επιλέχθηκε για να καλύψει την υστέρηση στην ανάπτυξη καινοτομιών και εφαρμοσμένης έρευνας από τα Πανεπιστήμια και τα ερευνητικά κέντρα (1),

εξυπηρετώντας και τη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης της Περιφέρειας.⁵ Στο πλαίσιο αυτό διατυπώνεται ο Ειδικός Στόχος 1.α.1. «Ενίσχυση του ερευνητικού ιστού της Περιφέρειας, με τη δημιουργία ερευνητικής υποδομής σε πεδία απαραίτητα για την αξιοποίηση των παραγωγικών και οικονομικών δυνατοτήτων της Περιφέρειας στους τομείς της Έξυπνης Εξειδίκευσης».

Κρίνεται ότι επιλογή της συγκεκριμένης ΕΠ αιτιολογείται επαρκώς και ότι, ενώ υπάρχει έμμεση συσχέτιση μεταξύ της ενίσχυσης του ερευνητικού ιστού της Περιφέρειας και της ανάπτυξης καινοτομιών και εφαρμοσμένης έρευνας από τα πανεπιστήμια και τα ερευνητικά κέντρα της Περιφέρειας, η ενίσχυση του ερευνητικού ιστού αποτελεί βασική προϋπόθεση για την κάλυψη της διατυπωμένης ανάγκης. ο ΕΣ είναι επαρκώς διατυπωμένος και ότι. Επιπλέον, κρίνεται ότι ο ΕΣ 1.α.1 είναι επαρκώς διατυπωμένος, εξυπηρετεί άμεσα τη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης της Περιφέρειας και επιδεικνύει ότι το ΠΕΠ ΝΑ θα συνεισφέρει άμεσα στους στόχους της Στρατηγικής Ε2020 (επιμέρους στόχος 'καινοτομία'), το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων 2014 (επιμέρους τομέας 'Έρευνα & Τεχνολογική Ανάπτυξη') και το ΕΣΠΑ 2014-2020 (χρηματοδοτική προτεραιότητα Ι).

 Η Επενδυτική Προτεραιότητα 1β επιλέχθηκε για να καλύψει την υστέρηση στην ανάπτυξη και ενσωμάτωση καινοτομιών από τις επιχειρήσεις και την ανάπτυξη ποιοτικής επιχειρηματικότητας (1 και 2), εξυπηρετώντας και τη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης της Περιφέρειας. Στο πλαίσιο αυτό διατυπώνονται ο Ειδικός Στόχος 1.β.1. «Ανάπτυξη και ενσωμάτωση καινοτομιών από τις επιχειρήσεις και ανάπτυξη ποιοτικής επιχειρηματικότητας στους τομείς προτεραιότητας της Περιφέρειας σύμφωνα με τη στρατηγική της Έξυπνης Εξειδίκευσης».

Κρίθηκε ότι η επιλογή της ΕΠ είναι αιτιολογημένη, δεδομένης της διαπιστωμένης ανάγκης στο πλαίσιο της στρατηγικής του ΠΕΠ για *ανάπτυξη* καινοτομιών από τις επιχειρήσεις, επισημαίνεται, εντούτοις, ότι η επιλογή της ΕΠ 1β δεν αιτιολογείται στη βάση της *ενσωμάτωσης* των καινοτομιών από τις επιχειρήσεις. Καταλληλότερη για την κάλυψη της ανάγκης ενσωμάτωσης καινοτομιών είναι η ΕΠ 3α (βλέπε και κεφάλαιο 1.3.1). Κατά συνέπεια, προτάθηκε αναδιατύπωση του ΕΣ 1.β.1 σε αυτή τη βάση, το οποίο και ενσωματώθηκε στο ΠΕΠ. Σε κάθε περίπτωση, ο αναδιατυπωμένος ΕΣ θα επιδεικνύει ότι το ΠΕΠ ΝΑ θα συνεισφέρει άμεσα στους στόχους της Στρατηγικής Ε2020 (επιμέρους στόχοι 'καινοτομία' και

⁵ Στην παρένθεση παρατίθεται η αντίστοιχη ανάγκη, έτσι όπως έχει αποτυπωθεί στον Πίνακα 1.1 από τον Σύμβουλο Αξιολόγησης.

‘ανταγωνιστικότητα’), του Εθνικού Προγράμματος Μεταρρυθμίσεων 2014 (επιμέρους τομείς ‘Έρευνα & Τεχνολογική Ανάπτυξη’ και ‘Επιχειρηματικότητα και Ανταγωνιστικότητα’) και του ΕΣΠΑ 2014-2020 (χρηματοδοτική προτεραιότητα I).

 Η Επενδυτική Προτεραιότητα 2β επιλέχθηκε για να καλύψει ανάγκη ανάπτυξης νέων προϊόντων και υπηρεσιών που συνδέονται με την αναβάθμιση των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του τουρισμού, του εμπορίου και του πρωτογενή τομέα (3 και 4), εξυπηρετώντας και τη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης της Περιφέρειας. Στο πλαίσιο αυτό διατυπώθηκε ο ειδικός στόχος 2.β.1. «Αξιοποίηση από τις επιχειρήσεις των ΤΠΕ για τη δημιουργία νέων προϊόντων και υπηρεσιών και τη βελτίωση της παραγωγικότητας κυρίως στο πλαίσιο της στρατηγικής της Έξυπνης Εξειδίκευσης».

Κρίνεται ότι η αιτιολόγηση της επιλογής της ΕΠ είναι επαρκής και ότι η διατύπωση του ειδικού στόχου είναι επαρκής και επιδεικνύει ότι το ΠΕΠ ΝΑ θα συνεισφέρει άμεσα στους στόχους της Στρατηγικής Ε2020 (επιμέρους στόχοι ‘ψηφιακή κοινωνία και ‘ανταγωνιστικότητα’), του Εθνικού Προγράμματος Μεταρρυθμίσεων 2014 (επιμέρους τομείς ‘Ψηφιακή Ατζέντα’ και ‘Επιχειρηματικότητα και Ανταγωνιστικότητα’) και του ΕΣΠΑ 2014-2020 (χρηματοδοτική προτεραιότητα I).

 Η Επενδυτική Προτεραιότητα 2γ επιλέχθηκε για να καλύψει την πρόκληση της ψηφιακής υστέρησης (6), εξυπηρετώντας και τη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης της Περιφέρειας. Στο πλαίσιο αυτό διατυπώθηκαν τρεις ειδικοί στόχοι ο ειδικός στόχος 2.γ.1. «Βελτίωση των προσφερόμενων προϊόντων & υπηρεσιών ΤΠΕ για την αξιοποίηση πολιτιστικών πόρων και για την παροχή υπηρεσιών στους τομείς της εκπαίδευσης και της υγείας.».

Κρίνεται ότι η αιτιολόγηση της επιλογής της ΕΠ είναι επαρκής, εντούτοις θα ήταν πιο χρήσιμο η διατύπωση της αιτιολόγησης σε ότι αφορά την ‘ψηφιακή υστέρηση’ να είναι αναλυτικότερη (στη βάση της οριζόντιας αξιοποίησης και αύξησης της χρήσης των ΤΠΕ από τις επιχειρήσεις και τους πολίτες). Σε κάθε περίπτωση, ο ΕΣ καλύπτει άμεσα την ανάγκη, ενώ η λογική του επιδεικνύει ότι το ΠΕΠ ΝΑ συνεισφέρει άμεσα στους στόχους της Στρατηγικής Ε2020 (επιμέρους στόχοι ‘ψηφιακή κοινωνία’ και ‘ανταγωνιστικότητα’), του Εθνικού Προγράμματος Μεταρρυθμίσεων 2014 (επιμέρους τομείς ‘Ψηφιακή Ατζέντα’ και ‘Επιχειρηματικότητα και Ανταγωνιστικότητα’) και του ΕΣΠΑ 2014-2020 (χρηματοδοτική προτεραιότητα I).

 Η Επενδυτική Προτεραιότητα 3α επιλέχθηκε για να καλύψει την υστέρηση στην ανάπτυξη και ενσωμάτωση καινοτομιών από τις επιχειρήσεις και την ανάπτυξη ποιοτικής επιχειρηματικότητας (1 και 2). Στο πλαίσιο αυτό διατυπώθηκε ο ΕΣ 3.α.1 «Διεύρυνση της αλυσίδας αξίας με την ανάπτυξη νέων και στήριξη υφιστάμενων επιχειρήσεων με έμφαση στην

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

καινοτομία και στον εξωστρεφή προσανατολισμό στους τομείς προτεραιότητας της περιφέρειας».

Κρίνεται ότι η αιτιολόγηση της επιλογής της ΕΠ είναι επαρκής, δεδομένης της διαπιστωμένης ανάγκης στο πλαίσιο της στρατηγικής του ΠΕΠ για ενσωμάτωση καινοτομιών από τις επιχειρήσεις και ανάπτυξη ποιοτικής επιχειρηματικότητας, επισημαίνεται, εντούτοις, ότι η επιλογή της ΕΠ 3α δεν αιτιολογείται στη βάση της ανάπτυξης καινοτομιών από τις επιχειρήσεις (βλέπε και σχετική παρατήρηση πιο πάνω, ΕΠ 1β). Σε κάθε περίπτωση η λογική του ΕΣ επιδεικνύει ότι το ΠΕΠ ΝΑ θα συνεισφέρει άμεσα στους στόχους της Στρατηγικής Ε2020 (επιμέρους στόχοι 'καινοτομία' και 'ανταγωνιστικότητα'), του Εθνικού Προγράμματος Μεταρρυθμίσεων 2014 (επιμέρους τομείς 'Έρευνα & Τεχνολογική Ανάπτυξη' και 'Επιχειρηματικότητα και Ανταγωνιστικότητα') και του ΕΣΠΑ 2014-2020 (χρηματοδοτική προτεραιότητα Ι).

 Η Επενδυτική Προτεραιότητα 3δ επιλέχθηκε για να καλύψει την ανάγκη για ανάπτυξη ποιοτικής επιχειρηματικότητας, αναβάθμιση των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του τουρισμού και του εμπορίου και στροφή της επιχειρηματικότητας στην εξωστρέφεια (2, 3 και 5). Στο πλαίσιο αυτό διατυπώθηκε ένας ειδικός στόχος: ΕΣ 3.δ.1 «Πρώθηση της πρόσβασης των επιχειρήσεων στις εθνικές και διεθνείς αγορές».

Κρίνεται ότι η αιτιολόγηση της επιλογής της ΕΠ θα ήταν επαρκής με την αναφορά μόνο της ανάγκης στροφής της επιχειρηματικότητας στην εξωστρέφεια, δεδομένου ότι οι υπόλοιπες ανάγκες αντιμετωπίζονται στο πλαίσιο των ΕΠ 1β και 3α. Σε κάθε περίπτωση ο ΕΣ κρίνεται ότι είναι επαρκώς διατυπωμένος και επιδεικνύει ότι το ΠΕΠ ΝΑ θα συνεισφέρει άμεσα στους στόχους της Στρατηγικής Ε2020 (επιμέρους στόχος 'ανταγωνιστικότητα'), του Εθνικού Προγράμματος Μεταρρυθμίσεων 2014 (επιμέρους τομέας 'Επιχειρηματικότητα και Ανταγωνιστικότητα') και του ΕΣΠΑ 2014-2020 (χρηματοδοτική προτεραιότητα Ι).

Άξονας Προτεραιότητας 2: Αειφορική Ανάπτυξη και διαχείριση των πόρων

Στο πλαίσιο του ΑΠ 2, έχουν επιλεγεί συνολικά 7 Επενδυτικές Προτεραιότητες, από 3 ΘΣ, όπως αποτυπώνεται στη συνέχεια:

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

Άξονας Προτεραιότητας 2			
ΘΣ	ΕΠ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	
		Κωδ.	Διατύπωση
4	4γ	4.γ.1	Βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των πιο ενεργειοβόρων δημόσιων κτιρίων και των νοικοκυριών και προώθηση της χρήσης ΑΠΕ.
5	5β	5.β.1	Μείωση των επιπτώσεων από καταστροφές και ειδικούς κινδύνους και ιδίως από πλημμύρες, πυρκαγιές και τη διάβρωση των ακτών.
6	6β	6.β.1	Μείωση απωλειών ύδατος και ικανοποίηση αναγκών για πόσιμο νερό
	6γ	6.γ.1	Προστασία και ανάδειξη της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς για την υποστήριξη του τουρισμού της εμπειρίας στο πλαίσιο της στρατηγικής της Έξυπνης Εξειδίκευσης
	6δ	6.δ.1	Ολοκληρωμένη διαχείριση, προστασία και ανάδειξη των οικοσυστημάτων της Περιφέρειας
	6ε	6.ε.1	Βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος

Πιο αναλυτικά:

 Η Επενδυτική Προτεραιότητα 4γ επιλέχθηκε για να καλύψει την ανάγκη που εντοπίζεται στην εφαρμογή ολοκληρωμένου σχεδίου εξοικονόμησης ενέργειας και την αντιμετώπιση της ενεργειακής φτώχειας (7). Στο πλαίσιο αυτό διατυπώνεται ο Ειδικός Στόχος 4.γ.1. «Βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των δημόσιων κτιρίων και των νοικοκυριών και προώθηση της χρήσης ΑΠΕ».

Κρίνεται ότι η αιτιολόγηση της επιλογής της ΕΠ είναι επαρκής και ότι η διατυπωμένη ανάγκη καλύπτεται πλήρως από τον διατυπωμένο ειδικό στόχο ο οποίος επιδεικνύει ότι το ΠΕΠ ΝΑ θα συνεισφέρει άμεσα στους στόχους της Στρατηγικής Ε2020 (επιμέρους τομέας 'κλίμα, ενέργεια και κινητικότητα'), το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων 2014 (επιμέρους τομέας 'Περιβάλλον') και το ΕΣΠΑ 2014-2020 (χρηματοδοτική προτεραιότητα ΙΙΙ).

 Η Επενδυτική Προτεραιότητα 5β επιλέχθηκε για να καλύψει τις ανάγκες για προστασία των ακτών από τη διάβρωση και για την εκπόνηση και εφαρμογή σχεδίων διαχείρισης κινδύνων και

ενίσχυσης των απαραίτητων εξοπλισμών για την αποτελεσματική αντιμετώπιση καταστροφών (10 και 9). Στο πλαίσιο διατυπώνεται ο Ειδικός Στόχος 5.β.1. «Μείωση των επιπτώσεων από καταστροφές και ειδικούς κινδύνους και ιδίως από πλημμύρες, πυρκαγιές και τη διάβρωση των ακτών».

Κρίνεται ότι η ανάγκη σχετικά με τη διάβρωση των ακτών και τις πλημμύρες θα ήταν ορθότερο να καλυφθεί στο πλαίσιο της ΕΠ 5α, με τη διατύπωση διακριτού σχετικού Ειδικού Στόχου. Στη βάση της ανάγκης εκπόνησης σχεδίων καταπολέμησης καταστροφών και ενίσχυσης με σχετικούς εξοπλισμούς, κρίνεται ότι η αιτιολόγηση της επιλογής της Επενδυτικής Προτεραιότητας είναι επαρκής, ενώ ο ειδικός στόχος χρειάζεται αναδιατύπωση, στο βαθμό της απάλειψης αναφοράς στη διάβρωση των ακτών και στις πλημμύρες, με την προϋπόθεση της δημιουργίας ξεχωριστού ΕΣ στο πλαίσιο της Επενδυτικής Προτεραιότητας 5α. Σε κάθε περίπτωση, η λογική του ειδικού στόχου, και του προτεινόμενου, επιδεικνύει ότι το ΠΕΠ ΝΑ θα συνεισφέρει άμεσα στους στόχους της Στρατηγικής Ε2020 (επιμέρους τομέας 'κλίμα, ενέργεια και κινητικότητα'), το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων 2014 (επιμέρους τομέας 'Περιβάλλον') και το ΕΣΠΑ 2014-2020 (χρηματοδοτική προτεραιότητα ΙΙΙ).

 Η Επενδυτική Προτεραιότητα 6β επιλέχθηκε για να καλύψει την ανάγκη που εντοπίζεται στην αξιοποίηση των επιφανειακών υδάτων και στον εμπλουτισμό του υδροφόρου ορίζοντα, καθώς και για ορθολογική διαχείριση του πόσιμου ύδατος (11). Στο πλαίσιο αυτό διατυπώνεται ο Ειδικός Στόχος 6.β.1. «Μείωση απωλειών ύδατος και ικανοποίηση αναγκών για πόσιμο νερό».

Κρίνεται ότι η αιτιολόγηση της επιλογής της ΕΠ είναι επαρκής και η ανάγκη καλύπτεται πλήρως από τον ειδικό στόχο, ο οποίος επιδεικνύει ότι το ΠΕΠ ΝΑ θα συνεισφέρει άμεσα στους στόχους της Στρατηγικής Ε2020 (επιμέρους τομέας 'κλίμα, ενέργεια και κινητικότητα'), το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων 2014 (επιμέρους τομέας 'Περιβάλλον') και το ΕΣΠΑ 2014-2020 (χρηματοδοτική προτεραιότητα ΙΙΙ).

 Η Επενδυτική Προτεραιότητα 6γ επιλέχθηκε για να καλύψει την ανάγκη για προώθηση της αποκατάστασης και ανάδειξης στοιχείων του πολιτιστικού περιβάλλοντος, καθώς και για τη διεύρυνση και τον εμπλουτισμό του τουριστικού προϊόντος (13). Στο πλαίσιο αυτό διατυπώνεται ο Ειδικός Στόχος 6.γ.1. «Προστασία και ανάδειξη της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς για την υποστήριξη του τουρισμού της εμπειρίας στο πλαίσιο της στρατηγικής της Έξυπνης Εξειδίκευσης».

Κρίθηκε ότι η αιτιολόγηση της επενδυτικής προτεραιότητας είναι επαρκής, δεδομένης, όμως, της διαπιστωμένης ανάγκης για ανάδειξη και προστασία και του φυσικού περιβάλλοντος, προτάθηκε η αιτιολόγηση της επιλογής της ΕΠ και σε αυτή τη βάση, κάτι το οποίο υιοθετήθηκε

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

από στο ΠΕΠ. Σε κάθε περίπτωση, ο ειδικός στόχος καλύπτει πλήρως τη διατυπωμένη ανάγκη και επιδεικνύει ότι το ΠΕΠ ΝΑ θα συνεισφέρει άμεσα στους στόχους της Στρατηγικής Ε2020 (επιμέρους τομείς 'ανταγωνιστικότητα' και 'κλίμα, ενέργεια και κινητικότητα'), το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων 2014 (επιμέρους τομείς 'Επιχειρηματικότητα και Ανταγωνιστικότητα' και 'Περιβάλλον') και το ΕΣΠΑ 2014-2020 (χρηματοδοτικές προτεραιότητες Ι και ΙΙ).

 Η Επενδυτική Προτεραιότητα 6δ επιλέχθηκε για να καλύψει την ανάγκη που εντοπίζεται στις διαχειριστικές δυσχέρειες λόγω της ύπαρξης χερσαίων ζωνών NATURA 2000 και της συνύπαρξης πολυάριθμων υγροβιότοπων σε περιοχές με τουριστική ανάπτυξη και ανάπτυξη υδατοκαλλιεργειών (14). Στο πλαίσιο αυτό διατυπώνεται ο Ειδικός Στόχος 6.δ.1. «Ολοκληρωμένη διαχείριση, προστασία και ανάδειξη των οικοσυστημάτων της Περιφέρειας».

Κρίνεται ότι η αιτιολόγηση της επιλογής της επενδυτικής προτεραιότητας είναι επαρκής στο πλαίσιο του ΑΠ 2 και ότι ο ειδικός στόχος καλύπτει τη διατυπωμένη ανάγκη, εντούτοις θα ήταν χρήσιμο, εφόσον κάτι τέτοιο είναι δυνατόν στο παρόν στάδιο, να είναι πιο συγκεκριμένος. Σε κάθε περίπτωση, ο ειδικός στόχος επιδεικνύει ότι το ΠΕΠ ΝΑ θα συνεισφέρει άμεσα στους στόχους της Στρατηγικής Ε2020 (επιμέρους τομέας 'κλίμα, ενέργεια και κινητικότητα'), το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων 2014 (επιμέρους τομέας 'Περιβάλλον') και το ΕΣΠΑ 2014-2020 (χρηματοδοτική προτεραιότητα ΙΙ).

 Η Επενδυτική Προτεραιότητα 6ε επιλέχθηκε για την κάλυψη διαπιστωμένων αναγκών που σχετίζονται με την οικιστική και περιβαλλοντική αναβάθμιση και την ανάδειξη της ιδιαίτερης ταυτότητας αστικών περιοχών της Περιφέρειας (15). Στο πλαίσιο αυτό διατυπώνεται ο Ειδικός Στόχος 6.ε.1. «Βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος».

Κρίνεται ότι η αιτιολόγηση της επιλογής της επενδυτικής προτεραιότητας είναι επαρκής και ότι ο ειδικός στόχος καλύπτει τη συγκεκριμένη ανάγκη. Κρίνεται ότι είναι διατυπωμένος επαρκώς και επιδεικνύει ότι το ΠΕΠ ΝΑ θα συνεισφέρει άμεσα στους στόχους της Στρατηγικής Ε2020 (επιμέρους τομέας 'κλίμα, ενέργεια και κινητικότητα'), το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων 2014 (επιμέρους τομέας 'Περιβάλλον') και το ΕΣΠΑ 2014-2020 (χρηματοδοτική προτεραιότητα ΙΙ).

Άξονας Προτεραιότητας 3: Βελτίωση Βασικών Υποδομών

Στο πλαίσιο του ΑΠ 3, έχουν επιλεγεί συνολικά 4 Επενδυτικές Προτεραιότητες, από 3 ΘΣ, όπως αποτυπώνεται στη συνέχεια:

Άξονας Προτεραιότητας 3			
ΘΣ	ΕΠ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	
		Κωδ.	Διατύπωση
7	7α	7.α.1	Βελτίωση των σημαντικών / κύριων λιμενικών υποδομών ΔΕΔ-Μ της Περιφέρειας
	7β	7.β.1	Αναβάθμιση των λιμενικών υποδομών και βελτίωση της σύνδεσης της ενδοχώρας των νησιών με τις πύλες εισόδου-εξόδου και τα Εθνικά και Διεθνή εμπορικά κέντρα
9	9α	9.α.1	Άμβλυση των περιφερειακών ανισοτήτων στους τομείς της υγείας και της πρόνοιας για την εξασφάλιση συνθηκών πρόσβασης σε υψηλής ποιότητας σχετικές υπηρεσίες με την επέκταση και τη βελτίωση των υποδομών
10	10	10.α.1	Βελτίωση της πρόσβασης και αύξηση της ελκυστικότητας όλων των βαθμίδων της τυπικής εκπαίδευσης

Πιο αναλυτικά:

 Η Επενδυτική Προτεραιότητα 7α επιλέχθηκε για να καλύψει την ανάγκη ενίσχυσης των εξωτερικών συνδέσεων της Περιφέρειας που σχετίζονται με την ανάπτυξη και αναβάθμιση του Διευρωπαϊκού Λιμενικού Δικτύου Μεταφορών (16). Στο πλαίσιο αυτό διατυπώνονται ο Ειδικός Στόχος 7.α.1. «Βελτίωση των σημαντικών / κύριων λιμενικών υποδομών ΔΕΔ-Μ της χώρας».

Κρίνεται ότι η αιτιολόγηση της ΕΠ είναι επαρκής και ότι η ανάγκη καλύπτεται από τον ειδικό στόχο, οποίος επιδεικνύει ότι το ΠΕΠ ΝΑ θα συνεισφέρει άμεσα στους στόχους της Στρατηγικής Ε2020 (επιμέρους τομέας 'κλίμα, ενέργεια και κινητικότητα'), το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων 2014 (επιμέρους τομέας 'επιχειρηματικότητα και ανταγωνιστικότητα') και το ΕΣΠΑ 2014-2020 (χρηματοδοτική προτεραιότητα IV).

 Η Επενδυτική Προτεραιότητα 7β επιλέχθηκε για να καλύψει τις ανάγκες που σχετίζονται με την αναβάθμιση υποδομών μεταφορών (λιμάνια – αεροδρόμια) και ενίσχυση των συνδέσεών τους με το οδικό δίκτυο και βελτίωση της οδικής ασφάλειας (17). Στο πλαίσιο αυτό διατυπώνονται ο Ειδικός Στόχος 7.β.1. «Αναβάθμιση των λιμενικών υποδομών και βελτίωση της σύνδεσης της ενδοχώρας των νησιών με τις πύλες εισόδου-εξόδου και τα Εθνικά και Διεθνή εμπορικά κέντρα».

Κρίνεται ότι η αιτιολόγηση της ΕΠ είναι επαρκής και ότι η ανάγκη καλύπτεται από τον ειδικό στόχο, ο οποίος επιδεικνύει ότι το ΠΕΠ ΝΑ θα συνεισφέρει άμεσα στους στόχους της

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

Στρατηγικής Ε2020 (επιμέρους τομέας 'κλίμα, ενέργεια και κινητικότητα'), το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων 2014 (επιμέρους τομέας 'επιχειρηματικότητα και ανταγωνιστικότητα') και το ΕΣΠΑ 2014-2020 (χρηματοδοτική προτεραιότητα IV).

 Η Επενδυτική Προτεραιότητα 9α επιλέχθηκε για την κάλυψη αναγκών για την επέκταση και βελτίωση των υποδομών πρωτοβάθμιας υγείας και πρόνοιας και αναβάθμιση των παρεχόμενων σχετικών υπηρεσιών (24). Στο πλαίσιο αυτό διατυπώνεται ο Ειδικός Στόχος 9.α.1 «Άμβλυνση των περιφερειακών ανισοτήτων στους τομείς της υγείας και της πρόνοιας για την εξασφάλιση συνθηκών πρόσβασης σε υψηλής ποιότητας σχετικές υπηρεσίες με την επέκταση και τη βελτίωση των υποδομών».

Κρίνεται ότι η αιτιολόγηση της ΕΠ είναι επαρκής και ότι η ανάγκη καλύπτεται από τον ειδικό στόχο, ο οποίος επιδεικνύει ότι το ΠΕΠ ΝΑ θα συνεισφέρει άμεσα στους στόχους της Στρατηγικής Ε2020 (επιμέρους τομείς 'καταπολέμηση της φτώχειας' και 'απασχόληση και δεξιότητες'), το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων 2014 (επιμέρους τομέας 'Αγορά Εργασίας – Φτώχεια') και το ΕΣΠΑ 2014-2020 (χρηματοδοτική προτεραιότητα II).

 Η Επενδυτική Προτεραιότητα 10 επιλέχθηκε για την κάλυψη συγκεκριμένων αναγκών όπως η αναβάθμιση και συμπλήρωση των υποδομών εκπαίδευσης και ίδρυση κέντρων δια βίου μάθησης όλων των βαθμίδων (19). Στο πλαίσιο αυτό διατυπώνεται ο Ειδικός Στόχος 10.α.1 «Βελτίωση της πρόσβασης και αύξηση της ελκυστικότητας όλων των βαθμίδων της τυπικής εκπαίδευσης».

Κρίνεται ότι η αιτιολόγηση της ΕΠ είναι επαρκής και ότι ο ειδικός στόχος καλύπτει την ανάγκη, εντούτοις, θα μπορούσε να απαλειφθεί η αναφορά στην *ελκυστικότητα* των υποδομών εκπαίδευσης. Σε κάθε περίπτωση, ο ειδικός στόχος επιδεικνύει ότι το ΠΕΠ ΝΑ θα συνεισφέρει άμεσα στους στόχους της Στρατηγικής Ε2020 (επιμέρους τομέας 'εκπαίδευση'), το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων 2014 (επιμέρους τομέας 'εκπαίδευση') και το ΕΣΠΑ 2014-2020 (χρηματοδοτική προτεραιότητα II).

Άξονας Προτεραιότητας 4: Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης – Ανάπτυξη του Ανθρώπινου Δυναμικού

Στο πλαίσιο του ΑΠ 4, έχουν επιλεγεί συνολικά 6 Επενδυτικές Προτεραιότητες, από 1 ΘΣ, όπως αποτυπώνεται στη συνέχεια:

Άξονας Προτεραιότητας 4

ΘΣ	ΕΠ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	
		Κωδ.	Διατύπωση
8	8i	8.i.1	Προώθηση της πρόσβασης στην απασχόληση για αναζητούντες θέση εργασίας και οικονομικά μη ενεργά άτομα, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων και των ατόμων που έχουν αποκοπεί επί μακρόν από την αγορά εργασίας ιδίως στους τομείς προτεραιότητας της Περιφέρειας όπως αποτυπώνονται στη στρατηγική της Έξυπνης Εξειδίκευσης.
	8iii	8.iii.1	Ενίσχυση της αυτοαπασχόλησης, της επιχειρηματικότητας και της δημιουργίας επιχειρήσεων ιδίως στους τομείς προτεραιότητας της Περιφέρειας όπως αποτυπώνονται στη στρατηγική της Έξυπνης Εξειδίκευσης.
	8iv	8.v.1	Υποστήριξη της προσαρμογή των επιχειρήσεων στις αλλαγές και των εργαζομένων για την απόκτηση των αναγκαίων δεξιοτήτων που απαιτούνται ιδίως για την προώθηση της στρατηγικής της Έξυπνης Εξειδίκευσης
9	9i	9.i.1	Βελτίωση της απασχολησιμότητας ατόμων που απειλούνται με κοινωνικό αποκλεισμό και ιδιαίτερα για ευπαθείς και ειδικές κοινωνικές ομάδες
	9ii	9.ii.1	Δημιουργία συνθηκών κοινωνικής ενσωμάτωσης και βελτίωσης της πρόσβασης στην αγορά εργασίας ατόμων της κοινότητας των Ρομ
	9iii	9.iii.1	Βελτίωση της θέσης ανθρώπων που κινδυνεύουν από διακρίσεις, ιδίως των γυναικών καθώς και ατόμων με μειωμένα προσόντα με την αύξηση της απασχολησιμότητάς τους και την αντιμετώπιση προκαταλήψεων
	9iv	9.iv.1	Αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κοινωνικο-οικονομικής κρίσης στην υγεία του πληθυσμού της περιφέρειας και ειδικά των Ευπαθών Κοινωνικών Ομάδων
	9v	9.v.1	Ενίσχυση της απασχόλησης ευπαθών κοινωνικών ομάδων με την αξιοποίηση κοινωνικών επιχειρήσεων

Πιο αναλυτικά:

 Η Επενδυτική Προτεραιότητα 8i επιλέχθηκε για την αντιμετώπιση των προβλημάτων ανεργίας που αντιμετωπίζει η Περιφέρεια (20). Στο πλαίσιο αυτό διατυπώνεται ο Ειδικός Στόχος 8.i.1 «Πρώθηση της πρόσβασης στην απασχόληση για αναζητούντες θέση εργασίας και οικονομικά μη ενεργά άτομα, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων και των ατόμων που έχουν αποκοπεί επί μακρόν από την αγορά εργασίας ιδίως στους τομείς προτεραιότητας της Περιφέρειας όπως αποτυπώνονται στη στρατηγική της Έξυπνης Εξειδίκευσης».

Κρίνεται ότι η αιτιολόγηση της επιλογής της ΕΠ είναι επαρκής και ότι ο ειδικός στόχος καλύπτει επαρκώς την σχετική ανάγκη, ενώ ταυτόχρονα επιδεικνύει ότι το ΠΕΠ ΝΑ θα συνεισφέρει άμεσα στους στόχους της Στρατηγικής Ε2020 (επιμέρους τομέας 'απασχόληση και δεξιότητες'), το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων 2014 (επιμέρους τομέας 'αγορά εργασίας – φτώχεια') και το ΕΣΠΑ 2014-2020 (χρηματοδοτική προτεραιότητα II).

 Η Επενδυτική Προτεραιότητα 8iii επιλέχθηκε για να προσφέρει την απαιτούμενη ενίσχυση για τη δημιουργία νέων επιχειρήσεων και επιχειρηματιών που σε σημαντικό βαθμό θα στηρίξουν την πρώθηση της στρατηγικής της Έξυπνης Εξειδίκευσης της Περιφέρειας. Στο πλαίσιο αυτό διατυπώθηκε ο Ειδικός Στόχος 8.iii.1 «Ενίσχυση της αυτοαπασχόλησης, της επιχειρηματικότητας και της δημιουργίας επιχειρήσεων ιδίως στους τομείς προτεραιότητας της Περιφέρειας όπως αποτυπώνονται στη στρατηγική της Έξυπνης Εξειδίκευσης».

Κρίνεται ότι η αιτιολόγηση της επιλογής της ΕΠ είναι επαρκής, εντούτοις θα ήταν χρήσιμο να γίνει στη λογική της διατύπωσης του ειδικού στόχου, δηλαδή να τονίζει την ανάγκη δημιουργίας βιώσιμων θέσεων απασχόλησης (20), δεδομένου ότι θα είναι στους τομείς της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης, μέσω της τόνωσης της αυτοαπασχόλησης και της επιχειρηματικότητας. Σε κάθε περίπτωση, ο ειδικός στόχος καλύπτει επαρκώς την ανάγκη και επιδεικνύει ότι το ΠΕΠ ΝΑ θα συνεισφέρει άμεσα στους στόχους της Στρατηγικής Ε2020 (επιμέρους τομέας 'απασχόληση και δεξιότητες'), το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων 2014 (επιμέρους τομέας 'αγορά εργασίας – φτώχεια') και το ΕΣΠΑ 2014-2020 (χρηματοδοτική προτεραιότητα II).

 Η Επενδυτική Προτεραιότητα 8v επιλέχθηκε για να συνεισφέρει στην προσαρμογή των επιχειρήσεων (εργαζομένων και επιχειρηματιών) που είναι απαραίτητη για την πρώθηση της στρατηγικής της Έξυπνης Εξειδίκευσης της Περιφέρειας (20). Στο πλαίσιο αυτό διατυπώθηκε ο Ειδικός Στόχος 8.v.1 «Υποστήριξη της προσαρμογής των επιχειρήσεων στις αλλαγές και των εργαζομένων για την απόκτηση των αναγκαίων δεξιοτήτων που απαιτούνται ιδίως για την πρώθηση της στρατηγικής της Έξυπνης Εξειδίκευσης».

Κρίνεται ότι η αιτιολόγηση επιλογής της ΕΠ είναι επαρκής και ότι ο ειδικός στόχος καλύπτει επαρκώς την διατυπωμένη ανάγκη, ενώ επιδεικνύει ότι το ΠΕΠ ΝΑ θα συνεισφέρει άμεσα στους στόχους της Στρατηγικής Ε2020 (επιμέρους τομέας 'απασχόληση και δεξιότητες'), το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων 2014 (επιμέρους τομέας 'αγορά εργασίας – φτώχεια') και το ΕΣΠΑ 2014-2020 (χρηματοδοτική προτεραιότητα II).

 Η Επενδυτική Προτεραιότητα 9i επιλέχθηκε για να καλύψει τις ανάγκες για ενίσχυση της απασχολησιμότητας των ευπαθών κοινωνικών ομάδων και των γυναικών (21). Στο πλαίσιο αυτό διατυπώνεται ο Ειδικός Στόχος 9.i.1 «Βελτίωση της απασχολησιμότητας ατόμων που απειλούνται με κοινωνικό αποκλεισμό και ιδιαίτερα για ευπαθείς και ειδικές κοινωνικές ομάδες».

Κρίνεται ότι η αιτιολόγηση της επιλογής της ΕΠ είναι επαρκής και ότι ο ειδικός στόχος καλύπτει επαρκώς την διατυπωμένη ανάγκη, αν και θα ήταν προτιμότερο να προσδιοριστούν πιο συγκεκριμένα οι ομάδες εκείνες οι οποίες θα αποτελέσουν τις ομάδες στόχο, σε περίπτωση που τα διαθέσιμα στοιχεία το επιτρέπουν. Σε κάθε περίπτωση, ο ΕΣ επιδεικνύει ότι το ΠΕΠ ΝΑ θα συνεισφέρει άμεσα στους στόχους της Στρατηγικής Ε2020 (επιμέρους τομέας 'καταπολέμηση της φτώχειας'), το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων 2014 (επιμέρους τομέας 'Αγορά Εργασίας – Φτώχεια') και το ΕΣΠΑ 2014-2020 (χρηματοδοτική προτεραιότητα II).

 Η Επενδυτική Προτεραιότητα 9ii επιλέχθηκε για να καλύψει τις ανάγκες ευάλωτων ομάδων, όπως οι Ρομ (23). Στο πλαίσιο αυτό διατυπώνεται ο Ειδικός Στόχος 9.ii.1 «Δημιουργία συνθηκών κοινωνικής ενσωμάτωσης και αύξηση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας ατόμων της κοινότητας των Ρομά».

Κρίνεται ότι η αιτιολόγηση της επιλογής της ΕΠ είναι επαρκής και ότι ο ειδικός στόχος καλύπτει επαρκώς την διατυπωμένη ανάγκη, ενώ επιδεικνύει ότι το ΠΕΠ ΝΑ θα συνεισφέρει άμεσα στους στόχους της Στρατηγικής Ε2020 (επιμέρους τομέας 'καταπολέμηση της φτώχειας'), το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων 2014 (επιμέρους τομέας 'Αγορά Εργασίας – Φτώχεια') και το ΕΣΠΑ 2014-2020 (χρηματοδοτική προτεραιότητα II).

 Η Επενδυτική Προτεραιότητα 9iii επιλέχθηκε για να καλύψει τις ανάγκες ομάδων πληθυσμού που κινδυνεύουν από κάθε μορφής διάκριση ή ανισότητα όπως ατόμων με αναπηρία, μεταναστών, γυναικών θυμάτων trafficking (25). Στο πλαίσιο αυτό διατυπώνεται ο Ειδικός Στόχος 9.iii.1 «Βελτίωση της θέσης ανθρώπων που κινδυνεύουν από διακρίσεις, ιδίως των γυναικών καθώς και ατόμων με μειωμένα προσόντα με την αύξηση της απασχολησιμότητάς τους και την αντιμετώπιση προκαταλήψεων».

Κρίνεται ότι η αιτιολόγηση της επιλογής της ΕΠ είναι επαρκής και ότι ο ειδικός στόχος καλύπτει επαρκώς την διατυπωμένη ανάγκη, ενώ επιδεικνύει ότι το ΠΕΠ ΝΑ θα συνεισφέρει άμεσα στους στόχους της Στρατηγικής Ε2020 (επιμέρους τομέας ‘καταπολέμηση της φτώχειας’), το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων 2014 (επιμέρους τομέας ‘Αγορά Εργασίας – Φτώχεια’) και το ΕΣΠΑ 2014-2020 (χρηματοδοτική προτεραιότητα II).

 Η Επενδυτική Προτεραιότητα 9iv επιλέχθηκε για να καλύψει την κάλυψη συγκεκριμένων αναγκών για διασφάλιση υπηρεσιών υγείας σε ομάδες που πλήττονται από την φτώχεια, προγράμματα αγωγής και προαγωγής υγείας και ψυχικής υγείας (22). Στο πλαίσιο αυτό διατυπώνεται ο Ειδικός Στόχος 9.iv.1 «Αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κοινωνικο-οικονομικής κρίσης στην υγεία του πληθυσμού της περιφέρειας και ειδικά των Ευπαθών Κοινωνικών Ομάδων».

Κρίνεται ότι η αιτιολόγηση της επιλογής της ΕΠ είναι επαρκής, εντούτοις, ο ΕΣ θα μπορούσε να αναδιατυπωθεί ώστε να εκφράζει και τον στόχο της βελτίωσης της πρόσβασης ατόμων που πλήττονται από φτώχεια σε βασικά αγαθά. Σε κάθε περίπτωση, η λογική του ΕΣ επιδεικνύει ότι το ΠΕΠ ΝΑ θα συνεισφέρει άμεσα στους στόχους της Στρατηγικής Ε2020 (επιμέρους τομέας ‘καταπολέμηση της φτώχειας’), το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων 2014 (επιμέρους τομέας ‘Αγορά Εργασίας – Φτώχεια’) και το ΕΣΠΑ 2014-2020 (χρηματοδοτική προτεραιότητα II).

 Η επιλογή της Επενδυτικής Προτεραιότητας 9v είχε αιτιολογηθεί στη βάση της ενθάρρυνσης της τοπικής επιχειρηματικότητας και απασχόλησης, εντούτοις προτάθηκε να αιτιολογηθεί στη βάση της κάλυψης της ανάγκης αύξησης της απασχόλησης και της απασχολησιμότητας ευπαθών ομάδων πληθυσμού (21), το οποίο και υιοθετήθηκε στο ΠΕΠ. Στο πλαίσιο αυτό ο Ειδικός Στόχος 9.v.1 «Ενίσχυση της απασχόλησης ευπαθών κοινωνικών ομάδων με την αξιοποίηση κοινωνικών επιχειρήσεων», κρίνεται ότι καλύπτει τη σχετική ανάγκη.

Η επιλογή της ΕΠ στο πλαίσιο του ΠΕΠ είναι, σε κάθε περίπτωση απαραίτητη δεδομένης της σημασίας του εργαλείου της κοινωνικής οικονομίας για τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης ατόμων που ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες. Ο ειδικός στόχος επιδεικνύει ότι το ΠΕΠ ΝΑ θα συνεισφέρει άμεσα στους στόχους της Στρατηγικής Ε2020 (επιμέρους τομέας ‘καταπολέμηση της φτώχειας’), το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων 2014 (επιμέρους τομέας ‘Αγορά Εργασίας – Φτώχεια’) και το ΕΣΠΑ 2014-2020 (χρηματοδοτική προτεραιότητα II).

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

Άξονας Προτεραιότητας 5: Ενίσχυση της Περιφερειακής Συνοχής

Στο πλαίσιο του ΑΠ 5, έχουν επιλεγεί συνολικά 5 Επενδυτικές Προτεραιότητες, από 4 ΘΣ, όπως αποτυπώνεται παρακάτω:

Άξονας Προτεραιότητας 5			
ΘΣ	ΕΠ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	
		Κωδ.	Διατύπωση
6	6β	6.β.2	Ολοκληρωμένη διαχείριση αστικών λυμάτων και ικανοποίηση αναγκών για πόσιμο νερό στα μικρά νησιά της Περιφέρειας.
	6γ	6.γ.2	Προστασία και ανάδειξη της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς των μικρών νησιών της Περιφέρειας για την υποστήριξη του τουρισμού της εμπειρίας στο πλαίσιο της στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης.
7	7β	7.β.2	Αναβάθμιση των λιμενικών υποδομών των μικρών νησιών της Περιφέρειας και βελτίωση της ασφάλειας του οδικού δικτύου.
9	9α	9.α.2	Άμβλυση των περιφερειακών ανισοτήτων στους τομείς της υγείας και της πρόνοιας για την εξασφάλιση συνθηκών πρόσβασης σε υψηλής ποιότητας σχετικές υπηρεσίες με την επέκταση και τη βελτίωση των υποδομών στα μικρά νησιά της Περιφέρειας.
10	10	10.α.2	Βελτίωση της πρόσβασης και αύξηση της ελκυστικότητας της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης

Παρατηρείται ότι στον Άξονα Προτεραιότητας 5 έχουν επιλεγεί Επενδυτικές Προτεραιότητες οι οποίες περιλαμβάνονται και σε προηγούμενους ΑΠ. Η δικαιολόγηση της εκ νέου επιλογής των ανωτέρω ΕΠ σε επιπλέον Άξονα Προτεραιότητας, γίνεται στη λογική της υλοποίησης βασικών έργων υποδομών στα (συνολικά 30) μικρά νησιά της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, λαμβάνοντας ως δεδομένο ότι οι ανάγκες οι οποίες ισχύουν και παραπάνω για την αιτιολόγηση της επιλογής των σχετικών ΕΠ ισχύουν και για τα μικρά νησιά, στις οποίες, όμως, προστίθενται η περαιτέρω ανάγκη άρσης της απομόνωσης τους (18), αλλά και το γεγονός ότι τα νησιά αυτά 'δε διαθέτουν την

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

αναγκαία διοικητική και διαχειριστική ικανότητα διεκδίκησης και υλοποίησης έργων και προγραμμάτων.⁶

Στην ουσία τους, οι Ειδικόί Στόχοι οι οποίοι αντιστοιχούν στις ΕΠ, και οι οποίοι καλούνται να καλύψουν τις αντίστοιχες ανάγκες, είναι οι ίδιοι, με εξαίρεση τον Ειδικό Στόχο 6.β.2, και τη διαφορά ότι όλοι οι ειδικόί στόχοι του ΑΠ 5 είναι εντοπισμένοι στα μικρά νησιά, όπως αποτυπώνεται στη συνέχεια:

		Άξονας Προτεραιότητας 5	
	Ειδικόί Στόχοι	Ειδικόί Στόχοι	Ανάγκες
Άξονας Προτεραιότητας 2		6.2.1α Ολοκληρωμένη διαχείριση αστικών λυμάτων στα μικρά νησιά της Περιφέρειας	Οριζόντια Ανάγκη άρσης της απομόνωσης των μικρών νησιών της περιφέρειας
	6.2.1 Ικανοποίηση αναγκών για πόσιμο νερό	6.2.2α Αξιοποίηση επιφανειακών υδάτων για την ικανοποίηση αναγκών πόσιμου νερού, νερού άρδευσης και εμπλουτισμού του υδροφόρου ορίζοντα στα μικρά νησιά της Περιφέρειας	
	6.2.2 Μείωση των απωλειών ύδατος από διαρροές	6.2.3α Μείωση των απωλειών ύδατος από διαρροές στα μικρά νησιά της Περιφέρειας	
	6.3.1 Προστασία και ανάδειξη πολιτιστικής κληρονομιάς	6.3.1α Προστασία και ανάδειξη πολιτιστικής κληρονομιάς των μικρών νησιών της Περιφέρειας	
	6.3.2 Προστασία και ανάδειξη της φυσικής κληρονομιάς	6.3.2α Προστασία και ανάδειξη της φυσικής κληρονομιάς των μικρών νησιών της Περιφέρειας	
Άξονας Προτεραιότητας 3	7.2.1 Λειτουργική αναβάθμιση των ενδοπεριφερειακών λιμενικών – θαλάσσιων συνδέσεων	7.2.1α Λειτουργική αναβάθμιση των ενδοπεριφερειακών λιμενικών – θαλάσσιων συνδέσεων των μικρών νησιών της Περιφέρειας	
	7.2.2 Σύνδεση της ενδοχώρας των νησιών με τις πύλες εισόδου-εξόδου και κατ' ακολουθία με τα Εθνικά και Διεθνή εμπορικά κέντρα	7.2.2α Σύνδεση της ενδοχώρας των νησιών με τις πύλες εισόδου-εξόδου και κατ' ακολουθία με τα Εθνικά και Διεθνή εμπορικά κέντρα	
	9.1.1 Άμβλυση των περιφερειακών	9.1.1α Άμβλυση των περιφερειακών ανισοτήτων στους	

⁶ Αγαθονήσι, Αμοργός, Ανάφη, Αντίπαρος, Άνω Κουφονήσι, Αρκοί, Αστυπάλαια, Δονούσα, Ηρακλειά, Θηρασιά, Ίος, Κάσος, Κέα, Κίμωλος, Κύθνος, Λειψοί, Μεγίστη, Νίσυρος, Πάτμος, Σέριφος, Σίκινος, Σίφνος, Σύμη, Σχοινούσα, Τέλενδος, Τήλος, Φαρμακονήσι, Φολέγανδρος, Χάλκη, Ψέριμος.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

Άξονας Προτεραιότητας 5		
Ειδικοί Στόχοι	Ειδικοί Στόχοι	Ανάγκες
ανισοτήτων στους τομείς της υγείας και της πρόνοιας για την εξασφάλιση συνθηκών πρόσβασης σε υψηλής ποιότητας σχετικές υπηρεσίες με την επέκταση και τη βελτίωση των υποδομών	τομείς της υγείας και της πρόνοιας για την εξασφάλιση συνθηκών πρόσβασης σε υψηλής ποιότητας σχετικές υπηρεσίες με την επέκταση και τη βελτίωση των υποδομών στα μικρά νησιά της Περιφέρειας	
10.1.1 Βελτίωση της πρόσβασης και αύξηση της ελκυστικότητας όλων των βαθμίδων της τυπικής εκπαίδευσης, της κατάρτισης και της δια βίου μάθησης	10.1.1α Βελτίωση της πρόσβασης και αύξηση της ελκυστικότητας όλων των βαθμίδων της τυπικής εκπαίδευσης, της κατάρτισης και της δια βίου μάθησης	

Για τους ειδικούς στόχους οι οποίοι βρίσκονται σε πλήρη αντιστοιχία, ισχύουν οι παρατηρήσεις οι οποίες έχουν γίνει ανωτέρω. Για τον Ειδικό Στόχο 6.β.2, κρίνεται ότι καλύπτει την ανάγκη για (12) 'κάλυψη του ευρωπαϊκού κεκτημένου για τη διαχείριση των λυμάτων', στο σκέλος που αφορά στα μικρά νησιά της Περιφέρειας, και επιδεικνύει ότι το ΠΕΠ ΝΑ θα συνεισφέρει άμεσα στους στόχους της Στρατηγικής Ε2020 (επιμέρους τομέας 'κλίμα, ενέργεια και κινητικότητα'), το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων 2014 (επιμέρους τομέας 'Περιβάλλον') και το ΕΣΠΑ 2014-2020 (χρηματοδοτική προτεραιότητα III).

1.1.2.3 *Εκτίμηση αναγκών και προκλήσεων της Περιφέρειας που δεν καλύπτονται από το Πρόγραμμα*

Η ανάγκη η οποία αφορά στην κάλυψη του ευρωπαϊκού κεκτημένου για τη διαχείριση των λυμάτων (12), εκτός των μικρών νησιών της Περιφέρειας, δεν καλύπτεται από το ΠΕΠ ΝΑ. Κρίνεται ότι η σχετική ανάγκη πρόκειται να καλυφθεί από το τομεακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη».

Επιπλέον, οι ανάγκες σε ότι αφορά την (20) 'ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού, τον αναπροσανατολισμό των ανέργων σε νέες δραστηριότητες και την άμβλυση των προβλημάτων στην αγορά εργασίας' και την (21) 'ενίσχυση της απασχολησιμότητας των γυναικών' σε μεγάλο βαθμό θα καλυφθούν από τα Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία» και «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση». Οι σχετικές ανάγκες της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου προβλέπεται να καλυφθούν στον βαθμό στον οποίο αυτές αφορούν του τομείς προτεραιότητας της ΠΝΑ, όπως αυτές προκύπτουν από τη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

1.2 ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

1.2.1 Εκτίμηση της εσωτερικής συνοχής του Προγράμματος

1.2.1.1 Αποτίμηση της εσωτερικής συνοχής των ειδικών στόχων του Προγράμματος ανά Άξονα Προτεραιότητας

Η εξέταση της εσωτερικής λογικής, συνέπειας και συνέργειας της στοχοθεσίας του προγραμματικού σχεδιασμού της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, προσεγγίζεται μέσω της κατασκευής Μήτρας Συνάφειας των επιμέρους Ειδικών Στόχων των Αξόνων Προτεραιότητας.

Στη σχετική Μήτρα, απεικονίζονται τα αποτελέσματα της ανάλυσης στο επίπεδο αυτό. Ο βαθμός εσωτερικής συνέργειας / συμπληρωματικότητας μεταξύ των Ειδικών Στόχων του ΕΠ της ΠΝΑ, αποτιμάται με βάση την ακόλουθη κλίμακα:

Υψηλός ή πολύ υψηλός βαθμός συνέργειας		≥ 66%
Μέτριος βαθμός συνέργειας		≥ 33% και < 65%
Χαμηλός ή μηδενικός βαθμός συνέργειας		< 33%

Πίνακας 1.9: Μήτρα υπολογισμού συνοχής (συμπληρωματικότητα / συνέργεια) μεταξύ των Ειδικών Στόχων του Προγράμματος

		ΑΠ1: Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της καινοτομίας						ΑΠ2: Αειφορική ανάπτυξη και διαχείριση των πόρων						ΑΠ3: Βελτίωση βασικών υποδομών				ΑΠ4: Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης - Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού								ΑΠ5: Ενίσχυση της περιφερειακής συνοχής					
		1.α.1	1.β.1	2.β.1	2.γ.1	3.α.1	3.γ.1	3.δ.1	4.γ.1	5.β.1	6.β.1	6.γ.1	6.δ.1	6.ε.1	7.α.1	7.β.1	9.α.1	10.α.1	8.ι.1	8.ιι.1	8.ιγ.1	9.ι.1	9.ιι.1	9.ιιι.1	9.ιv.1	9.ιv.1	6.β.2	6.γ.2	7.β.2	9.α.2	10.α.2
ΑΠ1: Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της καινοτομίας	1.α.1	■	■	■	■	■	■	■				■							■	■	■										
	1.β.1	■	■													■												■			
	2.β.1			■																											
	2.γ.1				■												■					■								■	
	3.α.1					■																									
	3.γ.1						■								■	■													■		
	3.δ.1							■							■	■															
Μέση Συνοχή ΑΠ 1	76%	58%	75%	83%	71%	83%	83%	79%																							
ΑΠ2: Αειφορική ανάπτυξη και διαχείριση των πόρων	4.γ.1								■			■																■			
	5.β.1									■																					
	6.β.1										■																■				
	6.γ.1								■			■																■			
	6.δ.1												■																		
	6.ε.1													■																	
Μέση Συνοχή ΑΠ 2	30%								25%	25%	10%	40%	35%	45%																	
ΑΠ3: Βελτίωση βασικών υποδομών	7.α.1														■	■														■	
	7.β.1														■	■															
	9.α.1																■														
	10.α.1																	■													■
Μέση Συνοχή ΑΠ 3	17%														33%	33%	0%	0%													
ΑΠ4: Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης - Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού	8.ι.1																		■	■	■	■	■	■	■	■					
	8.ιι.1																		■	■	■	■	■	■	■						
	8.ιγ.1																		■	■	■	■	■	■	■						
	9.ι.1																	■				■									■
	9.ιι.1																					■									
	9.ιιι.1																						■								
	9.ιv.1																							■						■	
	9.ιv.1																								■						■
Μέση Συνοχή ΑΠ 4	71%																		75%	75%	75%	68%	61%	71%	56%	89%					
ΑΠ5: Ενίσχυση της περιφερειακής συνοχής	6.β.2																										■				
	6.γ.2																										■	■			
	7.β.2																											■			
	9.α.2																													■	
	10.α.2																														■
Μέση Συνοχή ΑΠ 5	50%																										50%	50%	50%	50%	50%
ΥΨΗΛΟΣ ΒΑΘΜΟΣ ΣΥΝΟΧΗΣ ΜΕ ΕΣ ΑΛΛΟΥ ΑΠ		3	4	4	6	4	5	4	0	0	1	6	1	0	1	1	3	1	7	7	7	0	0	0	3	1	1	2	2	3	1
ΜΕΣΗ ΣΥΝΟΧΗ ΜΕ ΕΣ ΑΛΛΩΝ ΑΠ		12%	33%	20%	26%	24%	23%	26%	3%	0%	5%	25%	7%	7%	8%	11%	11%	22%	40%	40%	40%	9%	5%	5%	10%	19%	7%	16%	15%	11%	23%

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

Από την ανωτέρω Μήτρα Συνάφειας, και εξετάζοντας την συνέργεια των ΕΣ εντός του κάθε ΑΠ, αλλά και με τους ΕΣ των υπόλοιπων ΑΠ, προκύπτουν τα ακόλουθα συμπεράσματα:

Άξονας Προτεραιότητας 1: Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της καινοτομίας

Ο υψηλός μέσος βαθμός συνέργειας / συμπληρωματικότητας μεταξύ των **Ειδικών Στόχων εντός του Άξονα Προτεραιότητας**, ο οποίος κινείται στο 76%, οφείλεται στην οριζόντια συμπληρωματικότητα και τις συνέργειες της στόχευσης των ειδικών στόχων του. Ξεχωρίζουν οι ΕΣ 2.β.1, 3.α.1 και 3.γ.1 με μέσο βαθμό συνέργειας / συμπληρωματικότητας 83%, ενώ σε συγκριτικά χαμηλό επίπεδο κινείται μόνο ο ΕΣ 1.α.1 (58%), ο οποίος, δεδομένου ότι περιορίζεται στην ενίσχυση του ερευνητικού ιστού και δεν δείχνει άμεση συνέργεια με τους υπόλοιπους ειδικούς στόχους του άξονα, οι οποίοι εμφανίζουν μεταξύ τους υψηλή συμπληρωματικότητα και ισχυρές συνέργειες.

Άξονας Προτεραιότητας 2: Αειφορική Ανάπτυξη και διαχείριση των πόρων

Ο μέσος βαθμός συνέργειας / συμπληρωματικότητας μεταξύ των **Ειδικών Στόχων εντός του ΑΠ 2** κρίνεται ως χαμηλός, δεδομένου ότι κινείται στο 30%. Παρότι επιδεικνύουν άμεση συνοχή με τον συνολικό στόχο του Άξονα, την αειφορική ανάπτυξη και διαχείριση των πόρων της Περιφέρειας, εντούτοις η στόχευση του κάθε ειδικού στόχου επιδεικνύει χαμηλή άμεση συνέργεια / συμπληρωματικότητα μεταξύ τους. Σε κάθε περίπτωση, εκτός του ΕΣ 6.β.1, οι υπόλοιποι ΕΣ επιδεικνύουν υψηλή συμπληρωματικότητα και συνέργειες με τουλάχιστον έναν άλλο ΕΣ του ΑΠ 2.

Άξονας Προτεραιότητας 3: Βελτίωση Βασικών Υποδομών

Ο χαμηλός μέσος βαθμός συνέργειας / συμπληρωματικότητας μεταξύ των **Ειδικών Στόχων εντός του ΑΠ 3**, ο οποίος κινείται στο 17%, οφείλεται στο γεγονός ότι υπάρχει μηδενική συνέργεια και συμπληρωματικότητα μεταξύ των ΕΣ 9.α.1 και ΕΣ 10.α.1, οι οποίοι αφορούν σε υποδομές εκπαίδευσης και υποδομές υγείας και πρόνοιας, αντίστοιχα, με τους υπόλοιπους ΕΣ του ΑΠ, αλλά και μεταξύ τους. Αντίθετα, οι ΕΣ 7.α.1 και ΕΣ 7.β.1 παρουσιάζουν υψηλή συνοχή μεταξύ τους, δεδομένου ότι και οι δύο αφορούν σε υποδομές μεταφορών, τόσο σε επίπεδο συνέργειας, όσο και, κυρίως σε επίπεδο συμπληρωματικότητας.

Άξονας Προτεραιότητας 4: Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης – Ανάπτυξη του Ανθρώπινου Δυναμικού

Ο υψηλός μέσος βαθμός συνέργειας / συμπληρωματικότητας μεταξύ των **Ειδικών Στόχων του ΑΠ 4**, ο οποίος κινείται στο 71%, οφείλεται στο γεγονός ότι οι στοχεύσεις τους επιδεικνύουν υψηλή συμπληρωματικότητα και συνέργεια, δεδομένου ότι στοχεύουν, κατά κύριο λόγο, στη βελτίωση του οικονομικής ενεργητικότητας ατόμων που πλήττονται ή απειλούνται από φτώχεια και κοινωνικό

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

αποκλεισμό, αλλά και ανέργους, οι οποίοι μπορεί να μην κινδυνεύουν άμεσα, αλλά αποτελούν ομάδα υψηλού κινδύνου. Όλοι οι ΕΣ του Άξονα Προτεραιότητα επιδεικνύουν υψηλή συνοχή με τουλάχιστον δύο άλλους ΕΣ και κατά μέσο όρο με περισσότερους από τρεις.

Άξονας Προτεραιότητας 5: Ενίσχυση της Περιφερειακής Συνοχής

Ο μέσος βαθμός συνέργειας / συμπληρωματικότητας μεταξύ των **Ειδικών Στόχων εντός του ΑΠ 5** είναι 50%. Παρά το γεγονός ότι η θεματική στόχευση των ειδικών στόχων του άξονα (λύματα και νερά, υποδομές μεταφορών, υποδομές εκπαίδευσης, υποδομές υγείας και πρόνοιας) επιδεικνύει μηδενική συνέργεια (όπως άλλωστε και οι αντίστοιχοι ειδικοί στόχοι στο πλαίσιο άλλων Αξόνων Προτεραιότητας, εντούτοις το γεγονός ότι όλοι οι ειδικοί στόχοι έχουν την ίδια χωρική στόχευση – απευθύνονται στα μικρά νησιά της Περιφέρειας – καθιστά πολύ υψηλό τον βαθμό συμπληρωματικότητας τους).

1.2.1.2 Αποτίμηση της εσωτερικής συνοχής του συνόλου των ειδικών στόχων του Προγράμματος

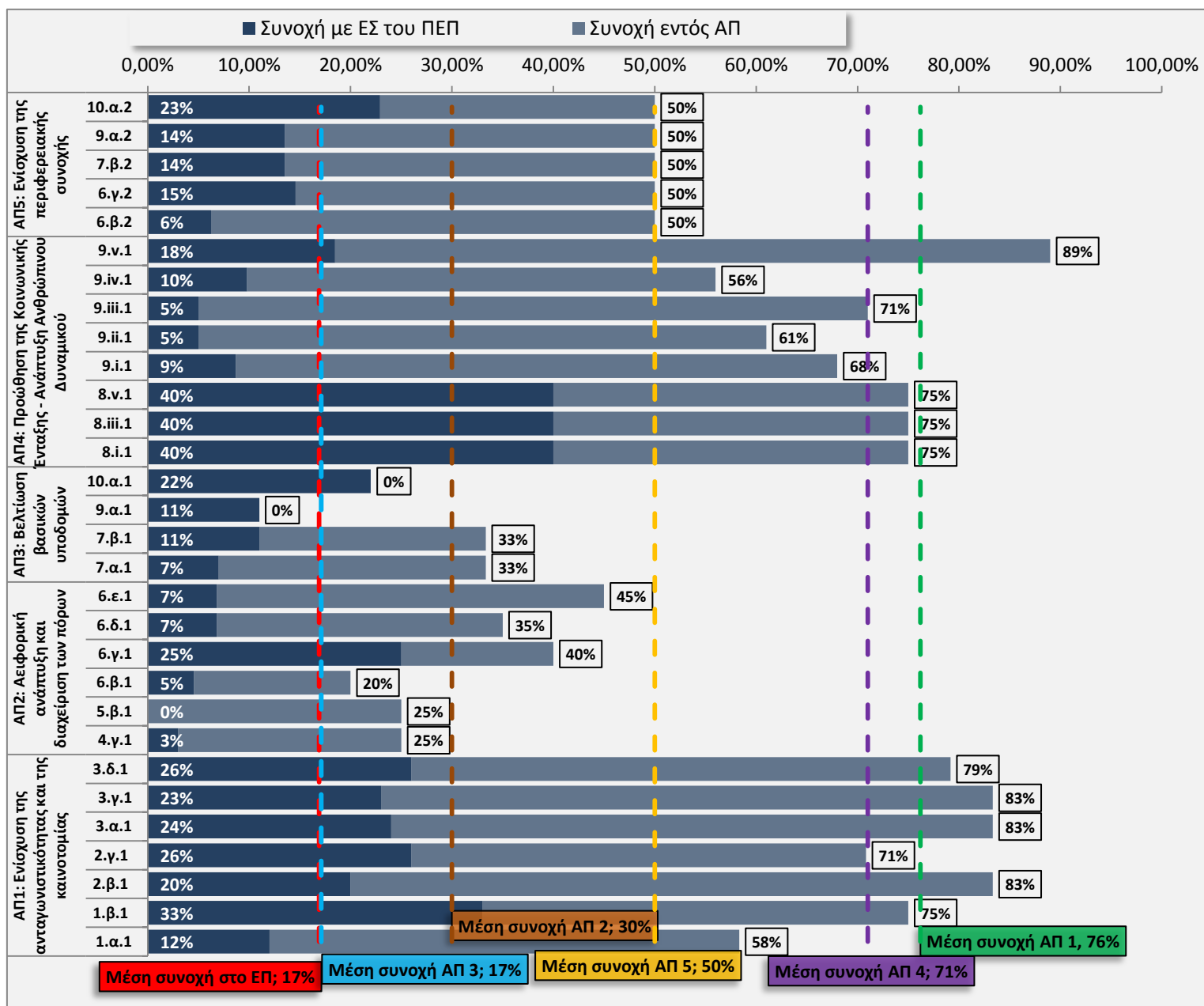
Στο επίπεδο της διερεύνησης της συνέργειας των ΕΣ στο σύνολο του προγράμματος μεταξύ τους, προκύπτουν οι παρακάτω διαπιστώσεις:

- Τουλάχιστον τρεις ΕΣ του κάθε ΑΠ επιδεικνύουν υψηλή συνέργεια ή / και συμπληρωματικότητα με ΕΣ ενός άλλου Άξονα Προτεραιότητας. Πιο συγκεκριμένα, όλοι οι ειδικοί στόχοι του ΑΠ 1, του ΑΠ 3 και του ΑΠ 5 επιδεικνύουν υψηλή συνέργεια ή/και συμπληρωματικότητα με ΕΣ άλλου Άξονα, 5 από τους 8 ΕΣ του ΑΠ 4 (63%) και 3 από τους 6 ΕΣ του ΑΠ 2 (50%).
- Οι ΕΣ 8.ι.1, 8.iii.1 και 8.ν.1 εμφανίζουν υψηλή συνέργεια ή/και συμπληρωματικότητα με 7 ΕΣ άλλου Άξονα, οι ΕΣ 2.γ.1 και 6.γ.1 με 6, ο ΕΣ 3.γ.1 με 5 και οι ΕΣ 1.β.1, 2.β.1, 3.α.1 και 3.δ.1, με 4, ενώ 4 ΕΣ εμφανίζουν υψηλή συνέργεια ή/και συμπληρωματικότητα με 3 ΕΣ άλλου ΑΠ, 7 ΕΣ με 1 ΕΣ άλλου Άξονα, και 6 ΕΣ δεν εμφανίζουν υψηλή συνέργεια ή/και συμπληρωματικότητα με ΕΣ άλλου Άξονα Προτεραιότητας.
- Οι ΕΣ με την υψηλότερη μέση συνοχή με ΕΣ άλλων ΑΠ προτεραιότητας είναι οι ΕΣ του ΘΣ 8 (40%) και ο ΕΣ 1.β.1 (33%). Οι ΕΣ του ΘΣ 8 αφορούν στην ανεργία και την απασχόληση και τις δεξιότητες, οπότε συνεργούν και σε θέματα επιχειρηματικότητας, αλλά και σε θέματα εκπαίδευσης. Ο ειδικός στόχος ΕΣ 1.β.1 αφορά σε θέματα καινοτομικής επιχειρηματικότητας, οπότε συνεργεί με ΕΣ οι οποίοι αφορούν στην απασχόληση και την κατάρτιση και την εκπαίδευση, αλλά και με στόχους οι οποίοι αφορούν στην ανάδειξη των πλεονεκτημάτων της Περιφέρειας.

Αντίθετα, μηδενική συνοχή με ΕΣ άλλου Άξονα Προτεραιότητας εμφανίζει μόνο ο ΕΣ 5.β.1 (προστασία των ακτών της Περιφέρειας).

Τέλος, είναι προφανές ότι οι ΕΣ 6.β.1, ΕΣ 6.γ.1 και ΕΣ 7.β.1 του ΑΠ 2 εμφανίζουν υψηλή συνοχή με τους αντίστοιχους ΕΣ του ΑΠ 5, οι οποίοι αφορούν στην εξειδίκευση των πρώτων για τα μικρά νησιά της Περιφέρειας.

Γράφημα 1: Οι βαθμοί συνοχής των ΕΣ του ΠΕΠ, ανά ΑΠ και συνολικά

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

Συνολικότερα, διαφαίνεται ότι ο **Άξονας Προτεραιότητας 1** (ανταγωνιστικότητα & καινοτομία), επιδεικνύει τη μεγαλύτερη συμπληρωματικότητα ή / και συνέργεια με τους άλλους Άξονες Προτεραιότητας, γεγονός το οποίο επιδεικνύει την κεντρική θέση της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης της Περιφέρειας στο σχεδιασμό του ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου, δεδομένου ότι οι ΕΣ στο πλαίσιο του ΑΠ 1 επιδεικνύουν υψηλή συνοχή τόσο με ειδικούς στόχους του ΑΠ 2, και ιδιαίτερα του ΕΣ 6.γ.1 (προστασία και ανάδειξη πολιτιστικής και περιβαλλοντικής κληρονομιάς), αλλά και των Ειδικών Στόχων του ΘΣ 8 στο πλαίσιο του ΑΠ 4 (καταπολέμηση της ανεργίας και στροφή των ανέργων, των εργαζομένων και των επιχειρήσεων προς την κατεύθυνση της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης).

Σε ανάλογα επίπεδα κινείται και ο **Άξονας Προτεραιότητας 4** (κοινωνική ένταξη και ανθρώπινο δυναμικό) κυρίως λόγω της συμπληρωματικότητας / συνέργειας των ειδικών στόχων του ΘΣ 8 με τον Άξονα Προτεραιότητας 1, όπως προαναφέρθηκε, αλλά και της σχέσης των ΕΣ που αφορούν στις ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, από τη μία, και των υποδομών υγείας και πρόνοιας, από την άλλη, τόσο στο πλαίσιο του ΑΠ 3 (υποδομές), όσο και στο πλαίσιο του ΑΠ 5 (υποδομές για τα μικρά νησιά).

Στον αντίποδα, ο **Άξονας Προτεραιότητας 2** (περιβάλλον) παρουσιάζει τη μικρότερη συνοχή με του υπόλοιπους ΑΠ του Προγράμματος, δεδομένης της απομονωμένου χαρακτήρα των ΕΣ του, με εξαίρεση τον ΕΣ 6.γ.1 ο οποίος επιδεικνύει υψηλή συνέργεια / συμπληρωματικότητα με τους ΕΣ επιχειρηματικότητας του ΑΠ 1.

1.2.1.3 *Αποτίμηση της συνοχής της αναπτυξιακής στρατηγικής των Ολοκληρωμένων Εδαφικών Επενδύσεων με τους ειδικούς στόχους των σχετικών Αξόνων Προτεραιότητας του Προγράμματος*

Η προσέγγιση της εδαφικής ανάπτυξης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, περιλαμβάνει αξιοποίηση ενός από τους τρεις τύπους εργαλείων χωρικής παρέμβασης, που προτείνονται από την Ε.Ε. και το Σχέδιο του Εταιρικού Συμφώνου για το Πλαίσιο Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) 2014-2020. Ειδικότερα, οι χωρικές προσεγγίσεις που αφορούν στην 'Τοπική Ανάπτυξη με την Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων' (ΤΑΠΤΚ) και στη χρήση Ολοκληρωμένων Εδαφικών Επενδύσεων (ΟΕΕ), δεν επιλέγονται στο πλαίσιο του σχεδίου του Ε.Π. της ΠΝΑ για την περίοδο 2014-2020, ενώ προκρίνεται τελικά η υιοθέτηση του εργαλείου για Σχέδια Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΒΑΑ).

Η συνολική πολιτική της Περιφέρειας για τα μικρότερα νησιά παρουσιάζει σχετικά ολοκληρωμένο χαρακτήρα, αφού έχει αφιερωθεί εξολοκλήρου ο Άξονας Προτεραιότητας 5: 'Ενίσχυση της Περιφερειακής Συνοχής', η τεκμηρίωση της επιλογής του οποίου, παρουσιάζεται στο Τμήμα 2 του Προγράμματος, στην ενότητα για την αιτιολόγηση της θέσπισης του εν λόγω Άξονα.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

Ο ΣΑ θεωρεί, ότι η συγκεκριμένη τεκμηρίωση είναι σε γενικό πλαίσιο επαρκής, ενώ μια σειρά από προσθήκες στο κείμενο, σε σχέση με το σχέδιο που υπεβλήθη τον Ιούλιο του 2014, έχουν ενισχύσει σημαντικά την συνεκτικότητα της τεκμηρίωσης. Εντοπίζονται περιθώρια συμπλήρωσης και βελτίωσης, στην κατεύθυνση της περαιτέρω ανάλυσης των ζητημάτων και δυσκολιών που δημιουργεί η νησιωτικότητα και η χωρική ασυνέχεια, όπως και η χαμηλή διαχειριστική ικανότητα, ώστε να αντιμετωπιστούν με ξεχωριστό Άξονα Προτεραιότητας από το Πρόγραμμα.

Στο Τμήμα 4 του υπό εξέταση σχεδίου, στην περιγραφή της ολοκληρωμένης προσέγγισης στην εδαφική ανάπτυξη, πραγματοποιείται μια σύντομη διάκριση της ομάδας των νησιών, για τα οποία προωθούνται πολιτικές άμβλυνσης των ανισοτήτων, ενώ η αιτιολόγηση της επιλογής παραπέμπεται στην αιτιολόγηση για τον ΑΠ 5.

Σε αυτό το σημείο, ο ΣΑ εκτιμά ότι θα συνέβαλε στην συνοχή του Ε.Π., η προαναφερθείσα προτεινόμενη ενίσχυση της τεκμηρίωσης για τη δημιουργία διακριτού Άξονα Προτεραιότητας για την αντιμετώπιση των αναγκών των μικρότερων νησιών, να συνδέεται με την αντίστοιχη ανάλυση στο Τμήμα 4 του Σχεδίου, όπου περιγράφεται η γενική στρατηγική για τη χωρική ανάπτυξη στην Περιφέρεια. Παράλληλα, λαμβάνοντας υπόψη την κατεξοχήν χωρική διάσταση αναφοράς του ΑΠ 5, κρίνεται χρήσιμο για την πληρότητα του προγράμματος, η σύνδεση των επιμέρους παρεμβάσεων του, με την υιοθέτηση ενός από τα δυο χωρικά εργαλεία που δεν αξιοποιούνται.

Στην προκειμένη περίπτωση, λόγω των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των μικρών νησιών (εδαφική ασυνέχεια, παρεμφερή αναπτυξιακά χαρακτηριστικά και συνύπαρξη συχνά του τουρισμού με άλλες παραγωγικές δραστηριότητες, παρουσία Δικαιούχων με προβλήματα διοικητικής και διαχειριστικής επάρκειας) προτείνεται από τον ΣΑ να εξεταστεί η αξιοποίηση και επιλογή της προσέγγισης των Ολοκληρωμένων Εδαφικών Επενδύσεων (ΟΕΕ). Συνεισφορά σε αυτή την προσέγγιση θα μπορούσαν να προσδώσουν και πόροι των λοιπών, πέραν του 5, Α.Π. του ΠΕΠ, καθώς και πόροι άλλων Τομεακών Προγραμμάτων (Ε.Π. Αγροτική Ανάπτυξη, Θάλασσα και Αλιεία).

Σε ότι αφορά την προσέγγιση 'Τοπική Ανάπτυξη με την Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων' (ΤΑΠΤΚ), αυτή δεν επιλέγεται όπως έχει ήδη αναφερθεί από το Ε.Π., ενώ ο ΣΑ εκτιμά ότι μη σύνδεση της με τις Δράσεις που προωθούνται από την σχεδόν ομότιτλη Επενδυτική Προτεραιότητα 9.vi: Στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων, βρίσκεται στη σωστή κατεύθυνση. Το περιεχόμενο της Επενδυτικής Προτεραιότητας, όπως έχει διαμορφωθεί στο πρόγραμμα, περιλαμβάνει κάλυψη αναγκών απομονωμένων νησιών για ιατρικό και εκπαιδευτικό προσωπικό και βελτίωση της πρόσβασης σε υπηρεσίες υγείας και εκπαίδευσης, Δράσεις οι οποίες ο ΣΑ θεωρεί ότι, αφενός δεν δύναται να θεωρηθούν ως ολοκληρωμένη Στρατηγική Τοπικής Ανάπτυξης, αφετέρου δεν δικαιολογούν την επιλογή της ΕΠ 9.vi στον Άξονα Προτεραιότητας 4 του προγράμματος.

Σχετικά με το εργαλείο της Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΒΑΑ) που υιοθετείται, παρατίθεται σχετική τεκμηρίωση στην αρχή του Τμήματος 4 του Ε.Π., ενώ στη συνέχεια παρουσιάζονται οι Επενδυτικές

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

Προτεραιότητες που δύναται να αξιοποιηθούν, στο πλαίσιο πέντε γενικών τομέων παρέμβασης. Αυτοί είναι, η 'Προστασία και ανάδειξη του αστικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος', η 'Πρωώθηση των βιώσιμων μεταφορών στον αστικό χώρο', η 'Πρωώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμησης της φτώχειας', η 'Ενίσχυση της απασχόλησης και αναζωογόνηση της τοπικής οικονομίας' και η 'Πρωώθηση καινοτομίας για το αστικό περιβάλλον, τον τουρισμό και τον πολιτισμό'.

Ο ΣΑ θεωρεί ότι θα συνέβαλε στην πληρότητα και την συνοχή του προγράμματος, η περισσότερο διακριτή τεκμηρίωση, στο Τμήμα 1 για την στρατηγική της ΠΝΑΙ, της αναγκαιότητας της ΒΑΑ με βάση το Σύμφωνο Εταιρικής Σχέσης της χώρας 2014-2020 και με τις Στρατηγικές Προτεραιότητες του προγράμματος, και κατ'επέκταση σε σύνδεση με την ανάλυση στο Τμήμα 4. Επιπρόσθετα, κρίνεται απαραίτητη η εξειδίκευση, αρχικά των κριτηρίων επιλογής των αστικών περιοχών, και έπειτα η συγκεκριμενοποίηση των κατάλληλων αναπτυξιακών Δράσεων και των δυνητικών ομάδων στόχου, πάντα σε σύνδεση με το χωρικό επίπεδο αναφοράς στις αστικές περιοχές.

Σε αυτό το σημείο, ο ΣΑ κρίνει απαραίτητο, κατά τη διαδικασία αξιοποίησης του εργαλείου, να προσδιοριστεί κατά πόσο η αναπτυξιακή παρέμβαση στις αστικές περιοχές θα προωθηθεί μέσω ΤΑΠΤΟΚ ή ΟΕΕ. Βάσει των κατευθύνσεων του ΣΕΣ, προτείνεται να προτιμάται το εργαλείο των ΟΕΕ. Στο ίδιο πλαίσιο, οι δράσεις, αλλά και γενικότερα η συνολική προσέγγιση για τη βιώσιμη αστική ανάπτυξη στην Περιφέρεια, οφείλει να συνδέεται με τους κατάλληλους Ειδικούς Στόχους των Αξόνων Προτεραιότητας του Τμήματος 2 του σχεδίου του Ε.Π.. Στο ίδιο πλαίσιο, χρήσιμη θεωρείται η περαιτέρω εμβάθυνση στα πεδία των αστικών προβλημάτων, προκλήσεων και στους αστικούς τομείς παρέμβασης.

1.2.2 Εκτίμηση της εξωτερικής συνοχής του Προγράμματος

1.2.2.1 Εξέταση της συμβολής του Προγράμματος σε άλλες στρατηγικές και πολιτικές

Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης

Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι σταθερά προσανατολισμένη στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη που βασίζεται στη γνώση, στο ανθρώπινο δυναμικό, στην έρευνα και στην καινοτομία. Σύμφωνα με τη στρατηγική «Ευρώπη 2020», όπως έχει αναφερθεί ανωτέρω, το όραμα για μια κοινωνική οικονομία της αγοράς στην Ευρώπη κατά την επόμενη δεκαετία βασίζεται σε τρεις αλληλοενισχυόμενες προτεραιότητες: α) για «Έξυπνη ανάπτυξη» της οικονομίας που βασίζεται στη γνώση και την καινοτομία, β) για «Βιώσιμη ανάπτυξη», προώθηση μιας αποδοτικότερης και πιο ανταγωνιστικής πράσινης οικονομίας, που θα συμβάλλει στην επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων και γ) για

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

«Ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς», με απόκτηση νέων δεξιοτήτων, καλλιέργεια της δημιουργικότητας και προσφορά θέσεων απασχόλησης, για την εδραίωση της κοινωνικής και εδαφικής συνοχής.

Η έξυπνη εξειδίκευση κατέχει μια στρατηγική και κεντρική λειτουργία στο πλαίσιο της νέας Πολιτικής για τη Συνοχή, αφού είναι ένα βασικό μέσο για την εξασφάλιση της συμβολής της εν λόγω Πολιτικής στους στόχους που έχει θέσει η Ευρώπη 2020 για θέσεις εργασίας και ανάπτυξη. Στο πλαίσιο της νέας Πολιτικής Συνοχής, η έξυπνη εξειδίκευση και η ανάπτυξη σχετικών εθνικών και περιφερειακών στρατηγικών για την προώθηση της (RIS3), αποτελεί μια «εκ των προτέρων αιρεσιμότητα». Αυτό σημαίνει ότι το κάθε Κράτος-μέλος και Περιφέρεια, πρέπει να σχεδιάσει μια ολοκληρωμένη στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης, ώστε να μπορέσει να λάβει οικονομική στήριξη από την ΕΕ, μέσω των Διαρθρωτικών Ταμείων για τα σχεδιαζόμενα μέτρα καινοτομίας.

Η προσέγγιση RIS3 σχετίζεται και με τις τρεις προτεραιότητες της στρατηγικής για την Ευρώπη 2020. Πρώτον, η έξυπνη εξειδίκευση αφορά στο μέλλον της Ευρώπης, διότι η ανάπτυξη μιας οικονομίας που βασίζεται στη γνώση και την καινοτομία αποτελεί θεμελιώδη πρόκληση για την ΕΕ στο σύνολό της. Δεύτερον, η έξυπνη εξειδίκευση σχετίζεται με την επίτευξη βιώσιμης ανάπτυξης, αφού απαιτείται σημαντική προσπάθεια για την καινοτομία, καθώς και σημαντικές επενδύσεις για τη μετάβαση σε μια οικονομία αποδοτικής χρήσης των πόρων και χαμηλών εκπομπών άνθρακα, που να προσφέρει ευκαιρίες στις εγχώριες και διεθνείς αγορές. Τέλος, η έξυπνη εξειδίκευση συμβάλλει στην ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς, μεταξύ και εντός των περιφερειών, αφού ενισχύει την εδαφική συνοχή και επιτυγχάνει διαρθρωτικές αλλαγές, δημιουργώντας οικονομικές ευκαιρίες και επενδύοντας στην ανάπτυξη δεξιοτήτων, σε νέες θέσεις εργασίας και στην κοινωνική καινοτομία.

Το αναπτυξιακό όραμα της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου είναι «να αποτελέσει έναν από τους κορυφαίους προορισμούς του τουρισμού της εμπειρίας παγκοσμίως μέσα από την υιοθέτηση μιας στρατηγικής βιώσιμης ανάπτυξης, διαφοροποίησης του προϊόντος και δημιουργίας ταυτότητας προορισμού». Για την υλοποίηση του οράματος θα επιδιωχθεί η αύξηση της ανταγωνιστικότητας και της ελκυστικότητας της Περιφέρειας με αναλογική ενίσχυση των εδραιωμένων και αναδυόμενων οικονομικών δραστηριοτήτων καθώς και η άμβλυση των προβλημάτων και των μειονεκτημάτων που οφείλονται στον ιδιαίτερο χαρακτήρα πολυνησιωτικότητάς της.

Υπό το παραπάνω πρίσμα, έχει εκπονηθεί μελέτη που προσεγγίζει τον περιφερειακό στρατηγικό σχεδιασμό στη λογική της έξυπνης εξειδίκευσης. Σύμφωνα με την μελέτη αυτή, εντοπίστηκαν τέσσερις κύριες θεματικές περιοχές προτεραιότητας, στις οποίες προτείνεται να εστιαστούν δράσεις για την επόμενη προγραμματική περίοδο. Ειδικότερα, οι τομείς προτεραιότητας και οι επιδιωκόμενες δράσεις στο πλαίσιο της στρατηγικής της έξυπνης εξειδίκευσης είναι οι εξής:

- **Τουρισμός εμπειρίας (τουρισμός, πολιτισμός, δημιουργική οικονομία):** Επιδιώκεται (α) η διεύρυνση της αλυσίδας αξίας με την ανάπτυξη νέων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων σε βασικούς κρίκους που έως σήμερα παραμένουν ασθενικοί ή δεν υπάρχουν ολοσχερώς, (β) η διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος με την αξιοποίηση των δυνατοτήτων που προσφέρει ο φυσικός, γαστρονομικός και πολιτισμικός πλούτος της Περιφέρειας, (γ) η αναβάθμιση των καταλυμάτων με βελτίωση των υπηρεσιών, απόκτηση πιστοποιήσεων και (δ) η χρήση ΤΠΕ και καθαρών τεχνολογιών όπως συστήματα κρατήσεων, ιστοσελίδες, εργαλεία προώθησης, υπηρεσίες πληροφοριών.
- **Αγροδιατροφή:** Επιδιώκεται (α) η διαφοροποίηση αγροτικού προϊόντος με βελτίωση των χαρακτηριστικών της ποιότητας, της υγιεινής και της ασφάλειας, (β) η διεύρυνση της τυποποίησης και αύξηση της προστιθέμενης αξίας στη μεταποίηση των αγροτικών και κτηνοτροφικών προϊόντων (γ) η προώθηση προϊόντων και ανάπτυξη δικτύων πωλήσεων (δ) η ανάπτυξη συνεργατικών σχηματισμών και (ε) η ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού.
- **Αλιεία και υδατοκαλλιέργεια:** Επιδιώκεται (α) η βελτίωση ιχθυογενετικού υλικού και η καλλιέργεια νέων ειδών (β) η εισαγωγή καινοτομιών στη διαδικασία εκτροφής (γ) η βελτίωση παραγωγικότητας, ποιότητας και ασφάλειας στη μεταποίηση προϊόντων υδατοκαλλιέργειας (δ) η ανάπτυξη των υποδομών εμπορίας των αλιευμάτων και (ε) η ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού.
- **Ανάπτυξη δραστηριοτήτων σε αρμονία με το φυσικό περιβάλλον - χρήση πράσινων τεχνολογιών, εξοικονόμηση και παραγωγή ενέργειας:** Επιδιώκεται (α) η ανάπτυξη σε αρμονία με το περιβάλλον (β) η εξοικονόμηση ενέργειας στις παραγωγικές δραστηριότητες (αγροτική παραγωγή, μεταποίηση, τουρισμός) και (γ) η παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές.

Στους προαναφερόμενους τομείς προτεραιότητας πρέπει να προστεθεί η χρήση των ΤΠΕ καθώς και η χρήση Βασικών Τεχνολογιών Γενικής Εφαρμογής (π.χ. βιοτεχνολογία) που διατρέχουν οριζόντια όλους τους προαναφερόμενους τομείς και συμβάλλουν στην προώθηση της στρατηγική της έξυπνης εξειδίκευσης. Ειδικότερα, η αξιοποίηση των τεχνολογιών πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών θα βοηθήσει στον εκσυγχρονισμό και στην αύξηση της παραγωγικότητας των επιχειρήσεων στους παραπάνω τομείς και θα μειώσει το υψηλό κόστος συναλλαγής, εξαιτίας της νησιωτικότητας, των επιχειρήσεων με τις δημόσιες υπηρεσίες. Επίσης η αξιοποίηση γνώσεων και εργαλείων των Βασικών Τεχνολογιών Γενικής Εφαρμογής όπως π.χ. η βιοτεχνολογία μπορεί να ανοίξει νέες, για τις επιχειρήσεις της Περιφέρειας, προοπτικές στην ανάπτυξη καινοτομιών.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

Η στρατηγική της έξυπνης εξειδίκευσης βασίζεται στη διαμόρφωση ρεαλιστικών επιλογών για τις δυνατότητες και την προοπτική των υφιστάμενων ή αναδυόμενων οικονομικών δραστηριοτήτων οι οποίες με την εφαρμογή του κατάλληλου μίγματος πολιτικών μπορούν να αποτελέσουν τις βάσεις του οικονομικού μετασχηματισμού της περιφέρειας.

Τονίζεται ότι βασική κατεύθυνση της στρατηγικής της έξυπνης εξειδίκευσης για την ΠΝΑ είναι ο τουρισμός, που αποτελεί τον βασικό αναπτυξιακό μοχλό της περιφερειακής οικονομίας, θα διαχύσει τις επιπτώσεις από την ανάπτυξη του και στις υπόλοιπες δραστηριότητες του πρωτογενή τομέα, της μεταποίησης και των υπηρεσιών που συνδέονται οικονομικά και επιχειρηματικά μαζί του στο πλαίσιο των αλυσίδων αξίας.

Το ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου συμβάλλει άμεσα στην προώθηση της στρατηγικής της έξυπνης εξειδίκευσης, κυρίως μέσω των δράσεων του **Άξονα Προτεραιότητας 1** (Ενίσχυση της Ανταγωνιστικότητας και της Καινοτομίας). Το σύνολο των δράσεων που περιλαμβάνονται στον συγκεκριμένο άξονα συμβάλλει στην προώθηση της έξυπνης εξειδίκευσης για την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου. Επιπρόσθετα, άμεση συμβολή εντοπίζεται και από κάποιες δράσεις των Αξόνων 2 «Αειφορική Ανάπτυξη και Διαχείριση των Πόρων» και 5 «Ενίσχυση της Περιφερειακής Συνοχής» του Προγράμματος. Ειδικότερα, άμεση συμβολή έχουν οι δράσεις που σχετίζονται με την προστασία και αξιοποίηση της πολιτιστικής κληρονομιάς καθώς και οι δράσεις για την προστασία και ανάδειξη της φυσικής κληρονομιάς. Συμπληρωματικά συμβολή στη στρατηγική της έξυπνης εξειδίκευσης της ΠΝΑ έχουν και οι δράσεις που σχετίζονται με την ολοκληρωμένη διαχείριση του θαλάσσιου και παράκτιου περιβάλλοντος.

Τέλος κάποιες δράσεις του Άξονα Προτεραιότητας 4 «Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης – Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού» που σχετίζονται με την κατάρτιση και προώθηση στην απασχόληση ανέργων και μειονεκτούντων ατόμων και αναδιάρθρωση υφιστάμενων επιχειρήσεων έχουν επίσης άμεση συμβολή στην στρατηγική της έξυπνης εξειδίκευσης, δεδομένου ότι θα δοθεί προτεραιότητα στους τομείς της RIS3.

Πρόγραμμα Horizon 2020

Το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» (Horizon 2020), είναι το χρηματοδοτικό πλαίσιο της ΕΕ για την Έρευνα και την Καινοτομία, που θα καλύψει την περίοδο 2014-2020, με προϋπολογισμό περίπου 80 δισ. ευρώ. Το πρόγραμμα υποστηρίζει τη στρατηγική «Ευρώπη 2020», η οποία αναδεικνύει την έρευνα και την καινοτομία ως κεντρικούς μοχλούς για την έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, στοχεύοντας παράλληλα στην αποτελεσματική αντιμετώπιση σημαντικών κοινωνικών προκλήσεων.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

Στόχοι του Προγράμματος «Ορίζοντας 2020» είναι: α) η ενδυνάμωση της παγκόσμιας ανταγωνιστικότητας της Ευρώπης β) η αξιοποίηση των επιστημονικών επιτευγμάτων σε καινοτόμα προϊόντα και υπηρεσίες και γ) η βελτίωση της ποιότητας ζωής των Ευρωπαίων πολιτών.

Το Πρόγραμμα δομείται σε τρεις βασικοί άξονες. Ειδικότερα:

- **Επιστημονική Αριστεία** (Excellent Science): Επιστημονική έρευνα παγκόσμιου επιπέδου με στόχο την προσέλκυση στην ΕΕ των καλύτερων επιστημόνων.
- **Βιομηχανική Υπεροχή** (Industrial Leadership): Στρατηγική επένδυση σε τεχνολογίες-κλειδιά, όπως νανοτεχνολογία-μικροηλεκτρονική, συμμετοχή ιδιωτικού τομέα και δημιουργία καινοτόμων επιχειρήσεων.
- **Κοινωνικές Προκλήσεις** (Societal Challenges): Αντιμετώπιση σημαντικών κοινωνικών προκλήσεων, όπως η γήρανση πληθυσμού, εξάντληση ενεργειακών πόρων, αντιμετώπιση κλιματικής αλλαγής λαμβάνοντας υπόψη τους κοινωνικούς προβληματισμούς και δίνοντας έμφαση στην εφαρμοσμένη επιστήμη.

Ειδικότερα οι τρεις προαναφερόμενοι άξονες προτεραιότητας του «Ορίζοντα 2020» περιλαμβάνουν:

Επιστημονική αριστεία

Το πρόγραμμα H2020 θα αυξήσει το επίπεδο της αριστείας στην επιστημονική βάση της Ευρώπης και θα καθορίσει μια σταθερή ροή έρευνας παγκόσμιας κλάσης, για να εξασφαλιστεί η μακροπρόθεσμη ανταγωνιστικότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Θα υποστηρίξει τις καλύτερες ιδέες, θα αναπτύξει το ταλέντο στην Ευρώπη, θα παρέχει στους ερευνητές πρόσβαση σε ερευνητικές υποδομές πρώτης προτεραιότητας, και θα συμβάλλει στο να καταστεί η Ευρώπη ελκυστικότερος τόπος για τους καλύτερους ερευνητές του κόσμου. Συγκεκριμένα, κάτω από τη συγκεκριμένη προτεραιότητα θα:

- ◆ Υποστηριχθούν οι περισσότερο δημιουργικοί και ταλαντούχοι ερευνητές και οι ομάδες τους, ώστε να διενεργήσουν κορυφαία έρευνα υψηλής ποιότητας, οικοδομώντας επάνω στην επιτυχία του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Έρευνας (ERC).
- ◆ Χρηματοδοτηθεί συνεργατική έρευνα ώστε να προκύψουν νέα και υποσχόμενα πεδία έρευνας και καινοτομίας, μέσω της υποστήριξης για Μελλοντικές και Αναδυόμενες Τεχνολογίες (FET).
- ◆ Προσφέρει στους ερευνητές άριστες ευκαιρίες εκπαίδευσης και ανάπτυξης καριέρας, μέσω των δράσεων Marie Sklodowska-Curie.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

- ◆ Εξασφαλιστεί ότι η Ευρώπη κατέχει ερευνητικές υποδομές παγκόσμιας ποιότητας (συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρονικών υποδομών), στις οποίες έχουν πρόσβαση όλοι οι ερευνητές από την Ευρώπη αλλά και πέρα από αυτήν.

Βιομηχανική Υπεροχή

Η Βιομηχανική Υπεροχή στοχεύει στη διαμόρφωση της Ευρώπης, ως έναν τόπο περισσότερο ελκυστικό για επενδύσεις στην έρευνα και την καινοτομία, προωθώντας δράσεις όπου οι επιχειρήσεις χαράσσουν την πορεία. Θα παρέχει ισχυρές επενδύσεις σε βιομηχανικές τεχνολογίες-κλειδιά, θα μεγιστοποιήσει το αναπτυξιακό δυναμικό των Ευρωπαϊκών εταιρειών με επαρκή επίπεδα χρηματοδότησης και θα βοηθήσει καινοτόμες ΜΜΕ να μεταμορφωθούν σε παγκόσμιους ηγέτες. Συγκεκριμένα, κάτω από τη συγκεκριμένη προτεραιότητα θα:

- ◆ Δομηθεί η ηγεσία στις βιομηχανικές τεχνολογίες με δέσμευση στη στήριξη των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών, νανοτεχνολογιών, εξελιγμένων υλικών, βιοτεχνολογίας, διαστήματος, εξελιγμένης παραγωγής και επεξεργασίας, ενώ παράλληλα θα υποστηριχθούν συνδυασμένες δράσεις που θα συλλάβουν τα αθροιστικά πλεονεκτήματα από τη διασύνδεση διαφόρων βασικών τεχνολογιών γενικής εφαρμογής.
- ◆ Διευκολυνθεί η πρόσβαση σε κεφάλαια κινδύνου.
- ◆ Υποστηριχθεί σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση η καινοτομία στις ΜΜΕ.

Κοινωνικές Προκλήσεις

Το πρόγραμμα Η2020 αντικατοπτρίζει τις πολιτικές προτεραιότητες της στρατηγικής της Ευρώπης για το 2020 και απαντά σε μεγάλες ανησυχίες, που εκφράζονται από τους πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Μια προσέγγιση βασισμένη σε αυτές τις προκλήσεις, θα επιφέρει σύγκλιση πηγών και γνώσης από διάφορα πεδία, τεχνολογίες, και επιστημονικούς τομείς, συμπεριλαμβανομένων αυτών των κοινωνικών και ανθρωπιστικών επιστημών. Επίσης, θα καλύψει δράσεις από την έρευνα στην αγορά με μια νέα εστίαση σε δράσεις καινοτομίας, όπως πιλοτικές εφαρμογές και διάχυση αποτελεσμάτων, ενώ παράλληλα θα στηρίξει τις δημόσιες συμβάσεις και την υιοθέτηση από την αγορά. Θα συμπεριλάβει τη δημιουργία δεσμών με τις δράσεις των Ευρωπαϊκών Συμπράξεων Καινοτομίας (EIP). Η χρηματοδότηση θα εστιαστεί στις παρακάτω προκλήσεις:

- ◆ Υγεία, δημογραφική αλλαγή και ευ-ζην
- ◆ Ασφάλεια τροφίμων, αειφόρος γεωργία και δασοκομία, θαλάσσια έρευνα και βιοοικονομία.
- ◆ Ασφαλή, καθαρή και αποδοτική ενέργεια.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

- ◆ Έξυπνη, πράσινη και διασυνδεδεμένη μεταφορά.
- ◆ Δράση υπέρ του κλίματος, περιβάλλον, αποδοτικότητα πόρων και πρώτων υλών.
- ◆ Η Ευρώπη σε έναν μεταβαλλόμενο κόσμο – κοινωνίες δίχως αποκλεισμούς, καινοτόμες, που αντικατοπτρίζουν τους πολίτες.
- ◆ Ασφαλείς κοινωνίες – προστασία της ελευθερίας και ασφάλεια για την Ευρώπη και τους πολίτες της.

Η συμβολή του ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου στους στόχους του Η2020, εντοπίζεται κυρίως στον Άξονα Προτεραιότητας 1 «Ενίσχυση της Ανταγωνιστικότητας και της Καινοτομίας». Ειδικότερα, το ΠΕΠ μέσω των προτεινόμενων δράσεων συμβάλλει κυρίως στον δεύτερο άξονα του Η2020 (Βιομηχανική Υπεροχή). Με πόρους του ΠΕΠ αναμένεται να χρηματοδοτηθούν επιχειρήσεις για να προωθηθεί η έρευνα και καινοτομία σε τομείς προτεραιότητας της ΠΝΑ. Στο πλαίσιο του ΠΕΠ ΝΑ αναμένεται να χρηματοδοτηθούν νέες και υφιστάμενες επιχειρήσεις που επιθυμούν να προσφέρουν καινοτόμες υπηρεσίες ή προϊόντα καθώς και ενέργειες που στοχεύουν στον εξειδικευμένο σχεδιασμό υπηρεσιών (νέων ή βελτιωμένων) ανά επιχείρηση και την υποστήριξη στην υιοθέτησή τους. Για παράδειγμα μέσα από το ΠΕΠ θα χρηματοδοτηθούν ενέργειες για την υιοθέτηση κάποιων καλής πρακτικής (π.χ. μεταφορά εμπειρίας επιτυχημένων παραδειγμάτων σε θέματα τουρισμού από επιχειρήσεις της Περιφέρειας αλλά και από άλλες Περιφέρειες ή το εξωτερικό) από επιχειρήσεις της Περιφέρειας.

Επιπρόσθετα μέσω του Προγράμματος προωθείται η συνεργασία μεταξύ παραγωγικών επιχειρήσεων και ερευνητικών φορέων για την εκτέλεση έργων έρευνας, καινοτόμων διεργασιών και ενεργειών διάχυσης με στόχο τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων και της ποιότητας ζωής, την ενίσχυση της σύνδεσης έρευνας και παραγωγής και την προώθηση της εξωστρέφειας. Επίσης μέσω του ΠΕΠ θα ενισχυθούν ενέργειες σχεδιασμού, προώθησης και εισαγωγής σημάτων ποιότητας στις επιχειρήσεις της ΠΝΑ με έμφαση στους τομείς προτεραιότητας.

Οι προαναφερόμενες δράσεις συμβάλλουν στον Άξονα Προτεραιότητας «Βιομηχανική Υπεροχή» του Η2020 και στοχεύουν στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των ΜΜΕ της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου.

Τέλος μικρότερη συμβολή εντοπίζεται στον Άξονα Προτεραιότητας «Επιστημονική Αριστεία» του Η2020 κυρίως μέσω των δράσεων ενίσχυσης ερευνητικών υποδομών για την υποστήριξη της στρατηγικής της έξυπνης εξειδίκευσης του ΑΠ 1 «Ενίσχυση της Ανταγωνιστικότητας και της Καινοτομίας» του Προγράμματος.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

Εθνική Στρατηγική για την Ενσωμάτωση των ROMA

Οι μεγαλύτερες πληθυσμιακές συγκεντρώσεις Ρομά (πάνω από 1.000 οικογένειες) στην Ελλάδα εμφανίζονται σε τέσσερις Περιφέρειες (Ανατολική Μακεδονία – Θράκη, Θεσσαλία, Δυτική Ελλάδα και Κεντρική Μακεδονία). Η συγκεκριμένη κοινωνική ομάδα υφίσταται πολλαπλό κοινωνικό αποκλεισμό στους τομείς της στέγασης, της απασχόλησης, της υγείας και της εκπαίδευσης. Παρόλο που η συγκέντρωση των Ρομά στην ΠΝΑ παραμένει σε χαμηλά επίπεδα κρίνεται σκόπιμο να παρουσιαστεί η συμβολή του ΠΕΠ της Περιφέρειας στην Εθνική Στρατηγική για την Ενσωμάτωση των Ρομά.

Για την αντιμετώπιση των προαναφερόμενων προβλημάτων εκπονήθηκε η Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά 2012-2020, λαμβάνοντας υπόψη τις ελλείψεις της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου, η οποία θέτει ως στόχους τα εξής:

- ◆ τη συστηματική και μη-ευκαιριακή καταγραφή και απεικόνιση της υφιστάμενης κατάστασης
- ◆ την επανεξέταση της ορθολογικότητας του σχεδιασμού των προτεραιοτήτων, με βάση τα αποτελέσματα της εν λόγω καταγραφής
- ◆ την επανα-οριοθέτηση των προτεραιοτήτων σε βραχυπρόθεσμο, μεσοπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο επίπεδο, με γνώμονα τις υφιστάμενες ανάγκες της ομάδας στόχου και τους διαθέσιμους πόρους (ανθρώπινους και χρηματοοικονομικούς)
- ◆ τη συγκρότηση διοικητικού μηχανισμού ολοκληρωμένης διαχείρισης της εθνικής στρατηγικής.

Ο πρωταρχικός στόχος του παραπάνω Σχεδίου Δράσης, είναι η άρση των όρων του κοινωνικού αποκλεισμού των Ρομά και η δημιουργία των προϋποθέσεων της κοινωνικής ένταξής τους, Ελλήνων και αλλοδαπών, που διαβιούν νόμιμα στην χώρα.

Ο παραπάνω στρατηγικός στόχος εξυπηρετείται μέσα από τρεις επιμέρους γενικούς στόχους. Ειδικότερα ανά γενικό στόχο:

1. Εξασφάλιση και εγγύηση του «κατοικείν»: Ο πρώτος γενικός στόχος περιλαμβάνει παρεμβάσεις με στόχο την κάλυψη των αναγκών της ομάδας-στόχου των Ρομά για αποδεκτές συνθήκες διαβίωσης.
2. Ανάπτυξη υποστηρικτικού πλέγματος κοινωνικής παρέμβασης (στους τομείς της απασχόλησης, εκπαίδευσης, υγείας και Κοινωνικής ένταξης): Ο δεύτερος γενικός στόχος περιλαμβάνει παρεμβάσεις στους τομείς:

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

- Εκπαίδευσης, ώστε μέχρι το 2020 να αυξηθεί ο αριθμός των παιδιών Ρομά που εγγράφονται και παρακολουθούν την υποχρεωτική εκπαίδευση με την απόκτηση των αντίστοιχων γνώσεων
- Απασχόλησης, ώστε μέχρι το 2020 να μειωθεί η αδήλωτη εργασία, να αυξηθεί η προσβασιμότητα στην αγορά εργασίας και να ενισχυθεί η επιχειρηματικότητα ιδιαίτερα για τους νέους Ρομά.
- Υγεία - Κοινωνική Φροντίδα ώστε μέχρι το 2020 να εξασφαλίζονται η πρόσβαση στις πρωτοβάθμιες Υπηρεσίες Υγείας και η υποστήριξη της διαδικασίας της πλήρους ένταξης των Ρομά.

3. Ανάπτυξη Κοινωνικού διαλόγου και συναίνεσης, μέσω της κοινωνικής χειραφέτησης και της συμμετοχής των ίδιων των Ρομά.

Οι παραπάνω γενικοί στόχοι συμπληρώνονται από οριζόντιες δράσεις υποστηρικτικού χαρακτήρα λαμβάνοντας υπ' όψη τις 10 βασικές αρχές για την κοινωνική ένταξη των Ρομά όπως αυτές διατυπώνονται στην ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (COM 2011/173).

Οι εν λόγω οριζόντιες δράσεις αφορούν σε:

- Τακτοποίηση Αστικοδημοτικής κατάστασης
- Πολιτισμός
- Ευαισθητοποίηση

Συνολικά, οι παρεμβάσεις που εντάσσονται στο συγκεκριμένο σχέδιο δράσης για την ενσωμάτωση των Ρομά, μπορούν να ταξινομηθούν σε τέσσερις άξονες προτεραιότητας. Ειδικότερα:

- ◆ Άξονας Προτεραιότητας 1: Στέγαση και Βασικές Υποδομές
- ◆ Άξονας Προτεραιότητας 2: Προώθηση στην Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση
- ◆ Άξονας Προτεραιότητας 3: Εκπαίδευση
- ◆ Άξονας Προτεραιότητας 4: Υγεία – Κοινωνική Φροντίδα

Όπως αναφέρθηκε, η ΠΝΑ ανήκει στις περιοχές με χαμηλή πληθυσμιακή συγκέντρωση Ρομά (κυρίως εντοπίζονται στο νησί της Ρόδου) με αποτέλεσμα οι προωθούμενες δράσεις που θα χρηματοδοτηθούν μέσω του ΠΕΠ για την αντιμετώπιση των προβλημάτων της συγκεκριμένης ομάδας – στόχου να είναι περιορισμένες. Ειδικότερα στο ΠΕΠ ΝΑ περιλαμβάνονται δράσεις για την κοινωνικοοικονομική ενσωμάτωση των Ρομά όπως:

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

- Η λειτουργία κέντρων υποδοχής αστέγων με πρόβλεψη κινητών μονάδων, όπου απαιτείται.
- Η λειτουργία one stop shops / Κέντρων Κοινότητας ευπαθών ομάδων με διευρυμένες υπηρεσίες και κινητές μονάδες, όπου απαιτείται.
- Η λειτουργία χώρων Υγιεινής (Δημόσια λουτρά, κοινόχρηστοι χώροι πλυντηρίων κτλ.). Η συγκεκριμένη δράση δύναται να είναι αυτόνομη ή μέρος της δράσης «Κέντρα Κοινότητας».

Οι προαναφερόμενες δράσεις συμβάλλουν άμεσα στους Άξονες Προτεραιότητας 1 «Στέγαση και Βασικές Υποδομές» και 4 «Υγεία – Κοινωνική Φροντίδα» του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου για την ενσωμάτωση των Ρομά. Ο ΣΑ εκτιμά ότι είναι σκόπιμο να προβλεφθούν δράσεις εκπαίδευσης, επαγγελματικής κατάρτισης καθώς και δράσεις που στοχεύουν στην προώθηση της απασχόλησης των Ρομά. Με δεδομένη τη χαμηλή συγκέντρωση των Ρομά στην ΠΝΑ οι απαιτούμενοι πόροι για τις συγκεκριμένες δράσεις δεν είναι απαγορευτικοί.

1.2.2.2 *Εξέταση του βαθμού στον οποίο το Πρόγραμμα λαμβάνει υπόψη του άλλες πολιτικές και Προγράμματα*

Το ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου έχει λάβει πλήρως υπόψη του άλλες πολιτικές και Προγράμματα, τα οποία θα υλοποιηθούν παράλληλα σε εθνικό επίπεδο, στο βαθμό που οι γενικές προτεραιότητες των τομεακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων έγιναν γνωστές στο πλαίσιο της διαβούλευσης. Επισημαίνεται, όμως, ότι λεπτομέρειες για τους ακριβείς τύπους παρεμβάσεων των τομεακών Προγραμμάτων δεν ήταν δυνατόν να ληφθούν υπόψη. Στο πλαίσιο αυτό το ΠΕΠ έλαβε υπόψη του τη συνεισφορά των ακόλουθων Επιχειρησιακών Προγραμμάτων στην κάλυψη των αναγκών της Περιφέρειας, ανά ΑΠ του ΠΕΠ:

Άξονας Προτεραιότητας 1

- Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα & Καινοτομία», σε ότι αφορά τις δράσεις επιχειρηματικότητας και καινοτομίας, περιλαμβανομένης της διάστασης των ΤΠΕ.
- Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα», σχετικά με οριζόντιες δράσεις ΤΠΕ για τη βελτίωση των υπηρεσιών του δημόσιου τομέα.

Άξονας Προτεραιότητας 2

- Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα & Καινοτομία», σε ότι αφορά τη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας από τις επιχειρήσεις, αλλά και επιμέρους δράσεις στο πλαίσιο του ΘΣ 6.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

 Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον & Αειφόρος Ανάπτυξη», σχετικά με δράσεις του ΘΣ 4, αλλά και του ΘΣ6 στο πλαίσιο δράσεων του Ταμείου Συνοχής.

Άξονας Προτεραιότητας 3

 Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον & Αειφόρος ανάπτυξη», σχετικά με παρεμβάσεις του ΘΣ 7 στο πλαίσιο του Ταμείου Συνοχής .

 Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» για τις ενέργειες στο πλαίσιο του ΕΚΤ, σε συνέργεια με τα έργα υποδομών εκπαίδευσης του ΠΕΠ.

Άξονας Προτεραιότητας 4

 Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση για τις δράσεις στο πλαίσιο του ΕΚΤ, οι οποίες αφορούν στην καταπολέμηση της ανεργίας, την κατάρτιση / εξειδίκευση και την εκπαίδευση (ΘΣ 8) και της κοινωνικής οικονομίας (ΘΣ 9).

Άξονας Προτεραιότητας 5

 Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα & Καινοτομία», σε ότι αφορά τη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας από τις επιχειρήσεις, αλλά και επιμέρους δράσεις στο πλαίσιο του ΘΣ 6.

 Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον & Αειφόρος ανάπτυξη», σχετικά με δράσεις του ΘΣ6.

 Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση για τις ενέργειες στο πλαίσιο του ΕΚΤ, σε συνέργεια με τα έργα υποδομών εκπαίδευσης για τα μικρά νησιά της ΠΝΑ.

1.2.2.3 **Αξιολόγηση της επιτευξιμότητας των αιρεσιμοτήτων**

Για την αποτελεσματική εφαρμογή των διαρθρωτικών μέσων στο πλαίσιο του Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης 2014-2020, απαιτείται να υπάρχει διαμορφωμένο στη χώρα το αναγκαίο πλαίσιο ρυθμίσεων και συνθηκών για την ουσιαστική υποστήριξη από τα Ταμεία. Στην κατεύθυνση αυτή, 37 εκ των προτέρων αιρεσιμότητες (7 γενικές και 30 θεματικές) έχουν εφαρμογή στην υλοποίηση των Προγραμμάτων σύμφωνα με τους Κανονισμούς 1303/2013 περί καθορισμού των κοινών διατάξεων και 1305/2013 για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ).

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

Οι γενικές αιρεσιμότητες (conditionalities) αποτελούν βασικές αρχές για την ομαλή και βέλτιστη υλοποίηση των παρεμβάσεων στο πλαίσιο της Συνοχής, εν τούτοις δεν μπορούν να αποτελέσουν αιρεσιμότητες που μπορούν να έχουν αρνητική επίπτωση στις υλοποιούμενες παρεμβάσεις των ΕΠ. Οι εκ-των-προτέρων θεματικές αιρεσιμότητες, ακόμη και αν αφορούν το σύνολο της χώρας και όχι κάθε επιμέρους Πρόγραμμα, θέτουν ζητήματα τόσο ως προς την εφικτότητα ανταπόκρισης σε αυτές, όσο και στο διαχειριστικό επίπεδο: αρκετές είναι οριζόντιες, αλλά ενδεχόμενη μη εκπλήρωσή τους θέτει εκ των πραγμάτων πρόβλημα στην υλοποίηση παρεμβάσεων στα Προγράμματα στις αντίστοιχες θεματικές περιοχές.

Στο πλαίσιο της αυτοαξιολόγησης στο κείμενο του ΣΕΣ, διαπιστώθηκε ότι την ευθύνη εκπλήρωσης του συνόλου των αιρεσιμότητων, έχει η κεντρική Διοίκηση. Υπάρχουν ωστόσο, αιρεσιμότητες που έχουν και Περιφερειακή διάσταση δεδομένου, ότι η επίτευξή τους συνδέεται και με αντίστοιχη υποχρέωση σε περιφερειακό επίπεδο.

Αιρεσιμότητες με άμεση Περιφερειακή διάσταση, είναι αυτές που αφορούν στην στρατηγική για την έξυπνη εξειδίκευση και τη διαχείριση αποβλήτων. Στο πλαίσιο αυτό, ο ΣΑ παραθέτει παρακάτω την προσέγγιση για την αξιολόγηση της επιτευξιμότητας των δύο θεματικών αιρεσιμότητων από την πλευρά της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου.

 Θεματική Αιρεσιμότητα 1.1: Η ύπαρξη μιας εθνικής ή περιφερειακής στρατηγικής ευφυούς εξειδίκευσης σε συνάφεια με το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων, η οποία να προκαλεί μόχλευση στην ιδιωτική δαπάνη για έρευνα και καινοτομία και να συνδέεται με την καλή επίδοση των εθνικών ή περιφερειακών συστημάτων έρευνας και καινοτομίας.

Προκειμένου να θεωρηθεί ότι η αιρεσιμότητα έχει εκπληρωθεί πλήρως, θα πρέπει να υφίσταται εθνική και περιφερειακή στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης. Σε εθνικό επίπεδο και σύμφωνα με το ΣΕΣ, η εθνική στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης RIS3, ως μέρος του ευρύτερου Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου για Έρευνα και Καινοτομία (ΕΣΠΕΚ), βρίσκεται σε διαδικασία εκπόνησης, οπότε η αιρεσιμότητα εκπληρώνεται μερικώς. Σε ότι αφορά την ΠΝΑ, η Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης έχει τη σύμφωνη γνώμη του Συμβουλίου Καινοτομίας. Διαπιστώνεται ότι βασίζεται σε ανάλυση SWOT, ενώ περιγράφει μέτρα για την ενθάρρυνση ιδιωτικών επενδύσεων σε Ε&ΤΑ. Τέλος, το σύστημα παρακολούθησης περιέχει μηχανισμό παρακολούθησης. Κατά συνέπεια, κρίνεται ότι η περιφερειακή διάσταση της ανωτέρω αιρεσιμότητας σε ότι αφορά την ΠΝΑ καλύπτεται πλήρως.

 Θεματική Αιρεσιμότητα 6.1.2: Έγκριση σχεδίου διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού για την περιοχή λεκάνης απορροής ποταμού σύμφωνα με το άρθρο 13 της οδηγίας 2000/60/ΕΚ.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

Όπως φαίνεται από το ΠΕΠ ΝΑ, η ολοκλήρωση και έγκριση του Σχεδίου Διαχείρισης για το Υδατικό Διαμέρισμα Νήσων Αιγαίου, στο οποίο περιλαμβάνεται η ΠΝΑ, θα γίνει μέχρι τις 30/6/2015, οπότε η ανωτέρω αιρεσιμότητα δεν καλύπτεται.

 Θεματική Αιρεσιμότητα 6.2: Προώθηση οικονομικά και περιβαλλοντικά βιώσιμων επενδύσεων στον τομέα αποβλήτων, ιδίως με την ανάπτυξη σχεδίων διαχείρισης αποβλήτων σύμφωνα με την Οδηγία 2008/98/ΕΚ για τα απόβλητα και σύμφωνα με την ιεράρχηση των αποβλήτων.

Σε εθνικό επίπεδο και σύμφωνα με το ΣΕΣ, η αιρεσιμότητα εκπληρώνεται μερικώς, διότι η εκπόνηση της μελέτης επικαιροποίησης του ΕΣΔΑ (με βάση και την αξιολόγηση των ΠΕΣΔΑ), από όπου θα προκύψουν οι αναγκαίες προσαρμογές στις απαιτήσεις της οδηγίας 2008/98/ΕΚ, είναι υπό εξέλιξη. Με την ολοκλήρωση της παραλαβής των παραδοτέων, θα ακολουθήσει η διενέργεια στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης και ευρείας διαβούλευσης πριν τη θεσμοθέτηση των σχεδίων. Σε ότι αφορά την ΠΝΑ, η αναθεώρηση και η αξιολόγηση του ΠΕΣΔΑ βρίσκεται σε εξέλιξη και θα ολοκληρωθεί ως τις 30/9/2015.

 Θεματική Αιρεσιμότητα 9.1: Η ύπαρξη και εφαρμογή εθνικού στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για τη μείωση της φτώχειας με στόχο την ενεργητική ένταξη των ατόμων που είναι αποκλεισμένα από την αγορά εργασίας, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση Σε ότι αφορά την περιφερειακή εξειδίκευση της εθνικής στρατηγικής για τη φτώχεια, η αιρεσιμότητα θα εκπληρωθεί πλήρως μέχρι τον Μάρτιο του 2015.

1.3 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΛΟΓΙΚΗΣ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

1.3.1 Αξιολόγηση της συσχέτισης των προτεινόμενων παρεμβάσεων και των αναμενόμενων εκροών και αποτελεσμάτων τους, ανά Άξονα Προτεραιότητας και Επενδυτική Προτεραιότητα

Πριν από την τεχνική αξιολόγηση των δεικτών του προγράμματος, οι οποίοι ποσοτικοποιούν τις δράσεις και τα αναμενόμενα αποτελέσματά τους είναι χρήσιμο να λάβει χώρα μία αποτίμηση της λογικής της παρέμβασης των Αξόνων Προτεραιότητας του ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου, αξιολογώντας την αιτιακή σύνδεση μεταξύ των σχεδιαζόμενων κατηγοριών δράσεων και των επιδιωκόμενων άμεσων αποτελεσμάτων τους (εκροών) και τη δυνατότητα συμβολής τους στα αναμενόμενα αποτελέσματα, όπως αυτά έχουν προκύψει από τις ανάγκες της Περιφέρειας στο πλαίσιο του στρατηγικού της σχεδιασμού. Ο ΣΑ θα εκτιμήσει με έναν γενικό τρόπο τον βαθμό στον οποίο η περιγραφή των

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

αποτελεσμάτων των ειδικών στόχων είναι συνεπής με την επιλογή των αντίστοιχων δράσεων, ανά Άξονα Προτεραιότητας.

1.3.1.1 Άξονας Προτεραιότητας 1

Η λογική παρέμβασης του **Άξονα Προτεραιότητας 1** κρίνεται ως αρκετά ικανοποιητική, δεδομένου ότι προτείνεται ένα μείγμα παρεμβάσεων το οποίο εξυπηρετεί τη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου.

Ειδικότερα, οι ανάγκες οι οποίες αφορούν στην ανάπτυξη καινοτομιών από τα Πανεπιστήμια και τα ερευνητικά κέντρα αντιμετωπίζονται στο πλαίσιο της **Επενδυτικής Προτεραιότητας (ΕΠ) 1α** με τον **Ειδικό Στόχο (ΕΣ) 1.α.1**. Το αναμενόμενο αποτέλεσμα των σχετικών δράσεων βελτίωσης των ερευνητικών υποδομών και ενίσχυσης ερευνητικών προγραμμάτων είναι η βελτίωση της ικανότητας των ερευνητικών κέντρων της Περιφέρειας για ανάπτυξη καινοτομίας και εφαρμοσμένης έρευνας. Ο ΣΑ αξιολόγησης εκτιμά ότι η λογική παρέμβασης είναι σε γενικές γραμμές ορθή, δεδομένου ότι εξειδικεύονται οι τομείς στους οποίους θα δοθεί προτεραιότητα.

Η ίδια ανάγκη καθώς και η ανάπτυξη ποιοτικής επιχειρηματικότητας, αντιμετωπίζονται στο πλαίσιο της **ΕΠ 1β** με τον **ΕΣ 1.β.1.**, επιδιώκοντας τη σύνδεση της ερευνητικής δραστηριότητας με τις επιχειρήσεις και την ανάπτυξη καινοτομιών από τις τελευταίες. Ο ΣΑ εκτιμά ότι η λογική παρέμβασης είναι γενικά ορθή, εντούτοις επισημαίνεται ότι στο πλαίσιο της ενεργοποίησης των σχετικών δράσεων ενίσχυσης της επιχειρηματικής ανακάλυψης αλλά και επιχειρήσεων για την παραγωγή καινοτομιών θα πρέπει οι τομείς στους οποίους θα δοθεί έμφαση να εξειδικευτούν περαιτέρω.

Η ανάγκη αναβάθμισης των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του τουρισμού και του εμπορίου εξυπηρετείται από την **ΕΠ 2β** με τον **ΕΣ 2.β.1**. Το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα από τις δράσεις ενσωμάτωσης των ΤΠΕ στις επιχειρήσεις είναι η χρήση των ΤΠΕ για τον εκσυγχρονισμό και την αύξηση της παραγωγικότητας των μικρομεσαίων και πολύ μικρών επιχειρήσεων της Περιφέρειας. Η λογική παρέμβασης είναι σε γενικές γραμμές ορθή, εντούτοις στην πληρότητα θα συνέβαλε ο εντοπισμός των κλάδων οι οποίοι πρόκειται να ωφεληθούν. Η επιλογή της **ΕΠ 2γ**, η οποία μέσω του **ΕΣ 2.γ.1**, επιδιώκει την βελτίωση της πρόσβασης των πολιτών και των επισκεπτών της Περιφέρειας σε υπηρεσίες ΤΠΕ, ώστε να αντιμετωπιστεί η ανάγκη αύξησης της χρήσης ΤΠΕ από τους πολίτες και τις επιχειρήσεις, εμφανίζει μία ορθή λογική παρέμβασης. Εξάιρεση στη συνεκτικότητα της λογικής της παρέμβασης στον ΑΠ 1 αποτελούν οι παρεμβάσεις τηλε-ιατρικής στο πλαίσιο της ΕΠ 2γ, το οποίο εξηγείται από τη φύση της ΕΠ και όχι από την άστοχη προσέγγιση του ΠΕΠ.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

Η ανάγκη ενσωμάτωσης καινοτομιών από τις επιχειρήσεις, ανάπτυξης ποιοτικής επιχειρηματικότητας και ανάπτυξης νέων προϊόντων και υπηρεσιών από τις επιχειρήσεις, εξυπηρετούνται από τις **ΕΠ 3α και 3δ**, μέσω των **ΕΣ 3.α.1 και 3.δ.1**, με τη δεύτερη να επιδιώκει να αντιμετωπίσει και τις ανάγκες διεύρυνσης της τυποποίησης και στροφής της επιχειρηματικότητας στην εξωστρέφεια. Τα αναμενόμενα αποτελέσματα από τις σχετικές δράσεις στήριξης νέων και υφιστάμενων επιχειρήσεων για τη διαφοροποίηση της οικονομίας της Περιφέρειας και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των και της διεθνοποίησης των επιχειρήσεων. Συνολικά η λογική παρέμβασης κρίνεται ορθή, εντούτοις σημειώνεται ότι στη φάση ενεργοποίησης των σχετικών δράσεων θα πρέπει να εντοπιστεί πιο συγκεκριμένα ο διαχωρισμός μεταξύ των ωφελούμενων (επιχειρήσεων) μεταξύ των διαφορετικών τύπων δράσεων.

1.3.1.2 Άξονας Προτεραιότητας 2

Η λογική παρέμβασης του **Άξονα Προτεραιότητας 2** κρίνεται αρκετά ικανοποιητική. Προτείνεται ένα μείγμα παρεμβάσεων το οποίο εξυπηρετεί τον συνολικό στόχο του Άξονα για αειφορική ανάπτυξη και διαχείριση των πόρων της Περιφέρειας, ενώ κατά την αξιολόγηση προκύπτει ότι οι προτεινόμενες παρεμβάσεις θα οδηγήσουν στα αναμενόμενα αποτελέσματα, λαμβάνοντας υπόψη και σχετικές παρεμβάσεις οι οποίες προβλέπεται να υλοποιηθούν στο πλαίσιο τους τομειακού ΕΠ «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη» (ΥΜΠΕΡΑΑ).

Η ανάγκη μείωσης των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και της εξοικονόμησης ενέργειας / μείωσης του ενεργειακού κόστους εξυπηρετούνται από την **ΕΠ 4γ** με τον **ΕΣ 4.γ.1**. Το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα των δράσεων ενεργειακής απόδοσης, η βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας δημοσίων κτιρίων και νοικοκυριών της Περιφέρειας, συντελούν στη διαμόρφωση μίας συνεκτικής και ολοκληρωμένης λογικής παρέμβασης.

Η ανάγκη προστασίας των ακτών από τη διάβρωση και εφαρμογής ολοκληρωμένων σχεδίων διαχείρισης φυσικών κινδύνων εξυπηρετείται από την **ΕΠ 5β** με τον **ΕΣ 5.β.1**. Το αναμενόμενο αποτέλεσμα της προστασίας των πολιτών και της διαφύλαξης των δασών και των ακτών της Περιφέρειας, εξυπηρετούνται συνεκτικά και ολοκληρωμένα από τις σχετικές δράσεις της ΕΠ, αποτυπώνοντας μία γενικά ορθή και συνεκτική λογική παρέμβασης.

Οι δράσεις διαχείρισης του πόσιμου ύδατος, στο πλαίσιο της **ΕΠ 6β** και με τον **ΕΣ 6.β.1** αντιμετωπίζουν επαρκώς, στο βαθμό που είναι δυνατόν στο πλαίσιο του Προγράμματος, τα σημαντικά προβλήματα στον τομέα του πόσιμου ύδατος, εξυπηρετώντας την ανάγκη αξιοποίησης του υδροφόρου ορίζοντα και ορθολογικής διαχείρισης του νερού και αναμένεται να οδηγήσουν στη διασφάλιση επαρκούς ποσότητας και ποιότητας ύδατος για τον πληθυσμό και τους επισκέπτες της

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

Περιφέρειας. Η λογική παρέμβασης εκτιμάται ότι σε ξενικές γραμμές χαρακτηρίζεται από συνεκτικότητα.

Οι ανάγκες αποκατάστασης, ανάδειξης και αξιοποίησης της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς και επαρκούς διαχείρισης των οικοσυστημάτων της Περιφέρειας, εξυπηρετούνται από σχετικές δράσεις των **ΕΠ 6γ και 6δ**, μέσω των **ΕΣ 6.γ.1 και 6.δ.1**, αντίστοιχα. Εκτιμάται ότι η λογική της παρέμβασης είναι συνεκτική και θα οδηγήσει στα αναμενόμενα αποτελέσματα, ενώ αναγνωρίζεται και η συνεισφορά των δύο ΕΠ στη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης της Περιφέρειας.

Η ανάγκη αναβάθμισης και ανάδειξης των αστικών περιοχών της Περιφέρειας εξυπηρετείται από την **ΕΠ 6ε** με τον **ΕΣ 6.ε.1**. Το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα είναι η βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων των αστικών περιοχών και η βιώσιμη ανάπτυξη του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος πόλεων της Περιφέρειας. Ο ΣΑ εκτιμά ότι οι σχετικές δράσεις θα συμβάλλουν στην κάλυψη της διαπιστωμένης ανάγκης και, κατά συνέπεια, η λογική της παρέμβασης κρίνεται συνεκτική και ολοκληρωμένη. Σημειώνεται ότι κατά το στάδιο της ενεργοποίησης των σχετικών δράσεων θα πρέπει να γίνει προτεραιοποίηση των αναγκών, ώστε να επιτευχθεί το κατά το δυνατόν βέλτιστο αποτέλεσμα.

1.3.1.3 Άξονας Προτεραιότητας 3

Η λογική παρέμβασης του **Άξονα Προτεραιότητας 3** αξιολογείται ως ικανοποιητική, στο βαθμό κατά τον οποίο η γενική στόχευση του Άξονα αφορά στην δημιουργία νέων και στη βελτίωση υφιστάμενων βασικών υποδομών. Παρότι, όπως φάνηκε και στην αξιολόγηση της εσωτερικής συνοχής των Ειδικών Στόχων του Άξονα, οι παρεμβάσεις φαίνονται ασύνδετες μεταξύ τους, εντούτοις στους επιμέρους τομείς παρέμβασης (μεταφορές, εκπαίδευση, υγεία και πρόνοια) η λογική παρέμβασης είναι ξεκάθαρη και οι προβλεπόμενες παρεμβάσεις αναμένεται να οδηγήσουν στα αναμενόμενα αποτελέσματα.

Πιο συγκεκριμένα, οι προβλεπόμενες παρεμβάσεις των **ΕΠ 7α και 7β**, με τους **ΕΣ 7.α.1 και 7.β.1** αντίστοιχα, (προβλέπεται να υλοποιηθούν έργα τόσο στα λιμάνια ΔΕΔ-Μ τα οποία βρίσκονται στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, όσο και σε δευτερεύοντα λιμάνια και στις συνδέσεις αυτών με το εσωτερικό των νησιών, αλλά και υδατοδρόμια) παρουσιάζουν μία λογική συνοχή, με την επιφύλαξη ότι πρέπει να είναι πιο σαφής η κατηγοριοποίηση των προβλεπόμενων έργων, τόσο σε ότι αφορά την επιλεξιμότητά τους, όσο και σε ότι αφορά την προτεραιοποίηση, ενώ σημαντικό θα αποδειχθεί στη φάση της υλοποίησης να ληφθεί υπόψη ο βαθμός επικάλυψης των αναμενόμενων αποτελεσμάτων τους (για παράδειγμα λιμενικά έργα σε σχέση με τα υδατοδρόμια). Σε κάθε περίπτωση, οι προβλεπόμενες παρεμβάσεις μεταφορών θα συμβάλλουν σε μεγάλο βαθμό στην

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

μείωση του βαθμού γεωγραφικής απομόνωσης της περιφέρειας από τα κέντρα της χώρας, αλλά και μεταξύ των νησιών της Περιφέρειας. Τέλος, παρατηρείται ότι οι παρεμβάσεις στις υποδομές μεταφορών του ΑΠ 3 πρέπει να είναι σε πλήρη σύμπνοια με τις αντίστοιχες παρεμβάσεις στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας 5, ο οποίος αφορά στα μικρά νησιά.

Η ανάγκη επέκτασης και βελτίωσης των υποδομών πρωτοβάθμιας υγείας και πρόνοιας και η αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών εξυπηρετείται από την **ΕΠ 9α**, με τον **ΕΣ 9.α.1**. Το αναμενόμενο αποτέλεσμα είναι η βελτίωση της πρόσβασης σε υπηρεσίες υγείας και πρόνοιας. Ο ΣΑ εκτιμά ότι τα σχετικά έργα θα συμβάλλουν στην επίτευξη των αναμενόμενων αποτελεσμάτων, εντούτοις επισημαίνεται ότι κατά το στάδιο ενεργοποίησης των παρεμβάσεων θα πρέπει να γίνει προτεραιοποίηση των προβλεπόμενων έργων. Σε κάθε περίπτωση η λογική παρέμβασης κρίνεται ως ορθή και συνεκτική

Αναλόγως, οι ανάγκες αναβάθμισης και συμπλήρωσης των υποδομών εκπαίδευσης εκτιμάται ότι καλύπτονται επαρκώς από τη λογική παρέμβασης της **ΕΠ 10** (ΕΤΠΑ), δεδομένου ότι τα έργα τα οποία προβλέπονται στο πλαίσιο του **ΕΣ 10.α.1** εκτιμάται ότι θα αποφέρουν τα αναμενόμενα αποτελέσματα, ήτοι τη βελτίωση της πρόσβασης του πληθυσμού της Περιφέρειας σε υπηρεσίες εκπαίδευσης. Κατά συνέπεια, ο ΣΑ εκτιμά ότι η λογική παρέμβασης είναι συνεκτική και ολοκληρωμένη. Επισημαίνεται και εδώ ότι κατά το στάδιο ενεργοποίησης των παρεμβάσεων θα πρέπει να γίνει προτεραιοποίηση των προβλεπόμενων έργων.

1.3.1.4 Άξονας Προτεραιότητας 4

Η λογική παρέμβασης του **Άξονα Προτεραιότητας 4** κρίνεται ως αρκετά ικανοποιητική, δεδομένου ότι προτείνεται ένα μείγμα παρεμβάσεων το οποίο το οποίο εξυπηρετεί το συνολικό στόχο του Άξονα ο οποίος αφορά στο ανθρώπινο δυναμικό, την κοινωνική ενσωμάτωση και την καταπολέμηση των φαινομένων φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού. Η σημασία του ΑΠ 4 είναι ιδιαίτερης σημασίας διότι α) όλοι οι πόροι και οι σχετικές δράσεις του ΘΣ 9 προβλέπεται να υλοποιηθούν στο πλαίσιο μόνο των ΠΕΠ κατά την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020 και β) οι συνέπειες της οικονομικής κρίσης έχουν γίνει ιδιαίτερα αισθητές στον κοινωνικό ιστό όλων των Περιφερειών.

Ειδικότερα, οι ανάγκες ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού και αναπροσανατολισμού των ανέργων σε νέες δραστηριότητες, εξυπηρετούνται από τις **ΕΠ 8i, 8iii και 8v**, με τους **ΕΣ 8.i.1, 8.iii.1 και 8.v.1**, αντίστοιχα. Οι σχετικές δράσεις προώθησης των ανέργων στην απασχόληση και της αναβάθμισης των δεξιοτήτων τόσο των ανέργων, όσο και εργαζόμενων στο πλαίσιο αναδιάρθρωσης υφιστάμενων επιχειρήσεων, αναμένεται να οδηγήσουν στα αναμενόμενα αποτελέσματα και πιο συγκεκριμένα στη μείωση της ανεργίας και τη βελτίωση των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

στη λογική των προτεραιοτήτων της Περιφέρειας, όπως αυτές περιγράφονται στη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης και όπως θα προκύψει από τον προβλεπόμενο μηχανισμό διάγνωσης αναγκών σε δεξιότητες και επαγγέλματα στην αγορά εργασίας της Περιφέρειας. Η λογική παρέμβασης εκτιμάται συνολικά ως ολοκληρωμένη και συνεκτική.

Οι προτεινόμενες παρεμβάσεις των **ΕΠ του ΘΣ 9** (9i, 9ii, 9iii, 9iv, και 9v), αποτελούν συνολικά ένα μείγμα παρεμβάσεων για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, με δράσεις στήριξης ευπαθών ομάδων του πληθυσμού (υγεία, πρόνοια, πρόσβαση σε υπηρεσίες), ενδυνάμωσής τους, ώστε να επανενταχθούν στο κοινωνικό σύνολο και βελτίωσης των δυνατοτήτων τους να έχουν πρόσβαση στην αγορά εργασίας. Μία συνολική παρατήρηση η οποία διατρέχει σχεδόν όλες τις παρεμβάσεις είναι ότι λείπει μία πιο σαφής περιγραφή και εξειδίκευση των ομάδων στόχου / ωφελουμένων των προτεινόμενων παρεμβάσεων, η οποία και θα προκύψει από την προβλεπόμενη στο ΠΕΠ Στρατηγική της Περιφέρειας για τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό, πρόβλημα το οποίο εντοπίζεται σε όλα τα ΠΕΠ. Στον βαθμό που θα αξιοποιηθεί η εμπειρία από προηγούμενες προγραμματικές περιόδους και σε συντονισμό με τις σχετικές εθνικές και τοπικές αρχές, κρίνεται ότι τα αναμενόμενα αποτελέσματα της ανάσχεσης των φαινομένων φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού θα επιτευχθούν. Συνολικά κρίνεται ότι η λογική παρέμβασης είναι ορθή και στον βαθμό που επιτρέπουν τα στοιχεία ολοκληρωμένη.

1.3.1.5 Άξονας Προτεραιότητας 5

Όπως έχει επισημανθεί και σε προηγούμενα κεφάλαια, ο **Άξονας Προτεραιότητας 5** έχει την ιδιαιτερότητα να αποτελείται από Επενδυτικές Προτεραιότητες οι οποίες έχουν επιλεγεί και στο πλαίσιο άλλων Αξόνων Προτεραιότητας. Πιο συγκεκριμένα, περιλαμβάνει τις **ΕΠ 6β, 6γ, 7β, 9α και 10**, στο πλαίσιο των οποίων διατυπώνονται παρόμοιοι ειδικοί στόχοι με αυτούς προηγούμενων αξόνων, με την προσθήκη της επικέντρωσης των παρεμβάσεων στα μικρά νησιά της Περιφέρειας. Η μόνη διαφοροποίηση σε επίπεδο επιμέρους στόχευσης παρατηρείται στην **ΕΠ 6β**, στο πλαίσιο της οποίας προβλέπονται παρεμβάσεις επεξεργασίας και διάθεσης λυμάτων και σε δίκτυα αποχέτευσης, ακαθάρτων και ομβρίων (κατασκευή νέων, αναβάθμιση και επέκταση υφιστάμενων). Σημειώνεται η ανάγκη προσδιορισμού των δυνητικών φορέων διαχείρισης και των ωφελουμένων στο πλαίσιο της συγκεκριμένης κατηγορίας δράσεων, ενώ θα ήταν χρήσιμο να προσδιοριστούν πιο συγκεκριμένα τα σχετικά έργα τα οποία περιλαμβάνονται στο πλαίσιο της συγκεκριμένης επενδυτικής προτεραιότητας. Σε ότι αφορά τις υπόλοιπες ΕΠ του Άξονα, ισχύσουν οι παρατηρήσεις οι οποίες έχουν αποτυπωθεί πιο πάνω.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

Σε κάθε περίπτωση, η λογική παρέμβασης του ΑΠ 5 κρίνεται ως αρκετά ικανοποιητική, στο βαθμό κατά τον οποίο αντιμετωπίζει, τόσο τους επιμέρους ειδικούς στόχους, των ΕΠ του, όσο και με έναν ολιστικό τρόπο προβλήματα υποδομών (μεταφορών, εκπαιδευτικών, υγείας και πρόνοιας) στα μικρά νησιά της Περιφέρειας, συντελώντας σημαντικά στον οριζόντιο στόχο του Άξονα που είναι η άρση της απομόνωσης, τόσο γεωγραφικής, όσο και κοινωνικοοικονομικής των μικρών νησιών της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου.

1.3.2 Αξιολόγηση της καταλληλότητας των παρεμβάσεων του Προγράμματος που στοχεύουν στις ανάγκες συγκεκριμένων περιοχών και περιοχών με χωρικές ιδιαιτερότητες

Σε ότι αφορά την καταγραφή των αναγκών, αλλά και τη διατύπωση συγκεκριμένων παρεμβάσεων για γεωγραφικές περιοχές που πλήττονται περισσότερο από τη φτώχεια ή για ομάδες - στόχους που κινδυνεύουν περισσότερο από διακρίσεις ή κοινωνικό αποκλεισμό (Τμήμα 5 του ΠΕΠ), το σχέδιο του Ε.Π. παρατηρεί ότι οι γεωγραφικές περιοχές που πλήττονται από τη φτώχεια και εκτιμάται ότι παρουσιάζουν την αναγκαιότητα για αναπτυξιακό σχεδιασμό και υλοποίηση παρεμβάσεων, χαρακτηρίζονται από αυξημένη ανεργία, υψηλούς ρυθμούς γήρανσης, αραιοκατοίκηση και στοιχεία απομόνωσης. Οι περιοχές αυτές, είτε είναι α) υποβαθμισμένες αστικές περιοχές, β) απομονωμένες περιοχές (νησιωτικές ή ηπειρωτικές), γ) αραιοκατοικημένες και δ) περιοχές που χαρακτηρίζονται από φτώχεια μακράς διάρκειας ή/και περιοχές με αυξημένη συγκέντρωση ευπαθών και ευάλωτων κοινωνικά ομάδων (πχ ROMA).

Στο πλαίσιο αυτό, το ΠΕΠ διευκρινίζει ότι ο ακριβής προσδιορισμός των περιοχών/ θυλάκων φτώχειας και των διαφοροποιήσεων μεταξύ φτώχειας και ακραίας φτώχειας (εξαθλίωσης), πρόκειται να επιτευχθεί μέσω της αξιοποίησης, τόσο υφιστάμενων διοικητικών δεδομένων και στοιχείων, όσο και από την επιτόπια διερεύνηση και αποτύπωση της κατάστασης σε επίπεδο ΟΤΑ, με τη χρήση δομημένου ερωτηματολογίου. Με την ίδια μεθοδολογία, θα γίνει εφικτός και ο προσδιορισμός των ομάδων στόχου με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους, καθώς και η προσαρμογή των κατάλληλων στρατηγικών παρέμβασης. Επιπρόσθετα, με την υποστήριξη της έρευνας της EU-SILC που διενεργεί η ΕΛΣΤΑΤ, θα διευρυνθεί το αντίστοιχο δείγμα της, έτσι ώστε μετά το 2015, να υπάρχουν αξιόπιστα στοιχεία, όσον αφορά τη λεπτομερή (ποσοτικά και ποιοτικά) στατιστική αποτύπωση του φαινομένου της φτώχειας και για την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου.

Με την πρόοδο της εξειδίκευσης των περιοχών αυτών, αλλά και των ομάδων στόχου, όπως επίσης με την προσδοκώμενη ολοκλήρωση της Περιφερειακής Στρατηγικής για τη Φτώχεια και τον Κοινωνικό Αποκλεισμό, ο ΣΑ εκτιμά ότι η συμβολή του ΠΕΠ στα ανωτέρω πεδία θα ενισχυθεί.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

Η αναγκαιότητα για προώθηση αναπτυξιακών δράσεων τεκμηριώνεται από τις παρακάτω παραμέτρους:

- Η πλειονότητα των Δήμων της Περιφέρειας (19 από τους 34) εμφανίζουν τάσεις αυξανόμενης γήρανσης, άνω του εθνικού μέσου όρου.
- Μόνο 5 Δήμοι εμφανίζουν πυκνότητα πάνω από 100 κατοίκους ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο (Σύρου – Ερμούπολης, Θήρας, Καλύμνιων, Λέρου και Κω), υποδηλώνοντας το στοιχείο της αραιοκατοίκησης για την Περιφέρεια.
- Το επίπεδο των εισοδηματικών ανισοτήτων και οι ενδείξεις φτωχοποίησης του πληθυσμού, δεν είναι διόλου αμελητέες.
- Ο νησιωτικός χαρακτήρας της Περιφέρειας, δημιουργεί μια σειρά από δυσκολίες και ζητήματα για τις ευάλωτες κοινωνικά ομάδες, αλλά και για το σύνολο των κατοίκων της.

Με δεδομένο το γεγονός, ότι οι περιοχές με ειδικές ανάγκες και οι ευάλωτες ομάδες, βρίσκονται διάσπαρτες σε μια νησιωτική Περιφέρεια όπως είναι το Νότιο Αιγαίο, στο Τμήμα 5 του Προγράμματος δεν γίνεται αναφορά σε συγκεκριμένη χωρική ενότητα, αλλά ως περιοχή με ειδικές ανάγκες χαρακτηρίζεται το σύνολο της επικράτειας της ΠΝΑΙ. Με βάση αυτή την παραδοχή, οι ιδιαίτερα ευπαθείς ομάδες εντοπίζεται στους μετανάστες, στους μακροχρόνια ανέργους, στους φτωχούς εργαζόμενους και συνταξιούχους με χαμηλό εισόδημα, όπως και στα νοικοκυριά χωρίς εργαζόμενο.

Η εν λόγω πολιτική για την στήριξη των γεωγραφικών περιοχών σε υστέρηση, όπως και των ευάλωτων ομάδων, εκφράζεται κατά κύριο λόγο μέσα από τους Ειδικούς Στόχους και τις Κατηγορίες Δράσεων του Άξονα Προτεραιότητας 4. Αξίζει να επισημανθεί, ότι στην συνολική στρατηγική για την αντιμετώπιση των ειδικών αναγκών των γεωγραφικών περιοχών και των κοινωνικών ομάδων, συμβάλλουν σημαντικά και συμπληρωματικά, οι τύποι δράσεων που προωθούνται μέσω του Άξονα Προτεραιότητας 5, οι οποίοι αφορούν στην κάλυψη των αναγκών (μέσω ΕΤΠΑ) των μικρών νησιών στους τομείς του περιβάλλοντος, των φυσικών και πολιτιστικών πόρων, των μεταφορικών συνδέσεων, των υποδομών υγείας, πρόνοιας και εκπαίδευσης.

Ο ΣΑ εκτιμά ότι η παραπάνω προσέγγιση και τεκμηρίωση είναι σε γενικές γραμμές επαρκής. Ως θετικό στοιχείο αποτιμάται και η παράθεση στοιχείων εισοδήματος για τις δύο Περιφερειακές Ενότητες. Θα συνέβαλλε στην βελτίωση της συνοχής, η περαιτέρω εξειδίκευση του τύπου των προωθούμενων παρεμβάσεων της Περιφέρειας, εφόσον ολοκληρωθεί η εν εξελίξει διαδικασία τεκμηρίωσης για την αναγκαιότητα της σχετικής στρατηγικής, τόσο σε χωρικό επίπεδο, όσο και σε επίπεδο ομάδων στόχου.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

Σε ότι αφορά την καταγραφή των ειδικών αναγκών γεωγραφικών περιοχών που πλήττονται από σοβαρά και διαρκή φυσικά και δημογραφικά μειονεκτήματα, αλλά και τη διατύπωση συγκεκριμένων παρεμβάσεων, το σχέδιο του Ε.Π. για την ΠΝΑΙ περιλαμβάνει ανάλυση, η οποία καλύπτει το Τμήμα 6 του προγράμματος.

Ειδικότερα, η γεωγραφική περιοχή που επιλέγεται είναι μια σειρά από 30 μικρά σχετικά νησιά της Περιφέρειας. Παρουσιάζεται ο κεντρικός στόχος της σχετικής πολιτικής, ο οποίος αφορά στη βελτίωση της ελκυστικότητας αυτών των νησιών, ώστε να γίνουν τόποι κατοικίας και παραγωγής για όλη τη διάρκεια του χρόνου. Το σύνολο των εν λόγω παρεμβάσεων προωθούνται μέσα από τον Άξονα Προτεραιότητας 5, όσο και στο πλαίσιο των Αξόνων Προτεραιότητας 1 και 4, ενώ επιπλέον δράσεις θα πρέπει να διασφαλισθούν και από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ), καθώς και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ).

Ο πρώτος τομέας αναφέρεται στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των νησιών, μέσα από την ανάδειξη της ταυτότητάς τους και της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων και υπηρεσιών. Ο δεύτερος τομέας αφορά στην προστασία του περιβάλλοντος και στην προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων. Τέλος, ο τρίτος τομέας απευθύνεται στην αντιμετώπιση των επιπτώσεων της νησιωτικότητας που ενισχύουν τον οικονομικό και κοινωνικό αποκλεισμό.

Ο ΣΑ εκτιμά, ότι θα συνέβαλε στην πληρότητα του Τμήματος 6 και της συνεκτικότητας του προγράμματος συνολικά, αφενός η ενίσχυση της τεκμηρίωσης των παραμέτρων που καθιστούν τα παραπάνω νησιά γεωγραφικές περιοχές με σοβαρά και διαρκή φυσικά και δημογραφικά μειονεκτήματα, αφετέρου η περαιτέρω εξειδίκευση των παρεμβάσεων, ως προς το περιεχόμενο, τη χωρική στόχευση και τις δυναμικές ομάδες στόχου.

1.3.3 Αποτίμηση της καταλληλότητας των προτεινόμενων εργαλείων υποστήριξης

Βασική συνιστώσα της αξιολόγησης της λογικής της παρέμβασης του προγράμματος αποτελεί και η αξιολόγηση της καταλληλότητας των προτεινόμενων μορφών υποστήριξης των σχεδιαζόμενων δράσεων.

Με βάση το Σχέδιο του Γενικού Κανονισμού, για κάθε Άξονα Προτεραιότητας απαιτείται «*περιγραφή των δράσεων που πρόκειται να υποστηριχθούν, περιλαμβανομένου του εντοπισμού των βασικών στοχευόμενων ομάδων, των ειδικών στοχευόμενων περιοχών και των τύπων των δικαιούχων, κατά περίπτωση, και της προγραμματιζόμενης χρήσης των χρηματοδοτικών μέσων*».

Στο παρόν σχέδιο του ΕΠ της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου για την περίοδο 2014-2020, αποτυπώνονται ανά Ειδικό Στόχο οι κατηγορίες Δράσεων, με αναφορά στις ενδεικτικές κατηγορίες Δικαιούχων.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

Ο ΣΑ εκτιμά, ότι προκειμένου να λάβει χώρα η αποτίμηση της καταλληλότητας των προτεινόμενων εργαλείων υποστήριξης, κρίνεται απαραίτητη μια μεγαλύτερη ανάλυση και εξειδίκευση στις ομάδες στόχου, σε σύνδεση με το είδος των δράσεων και τους δυνητικούς δικαιούχους, όπως και στον μηχανισμό υποστήριξης και προώθησης των δράσεων, στους εμπλεκόμενους φορείς και στα τυχόν χρηματοδοτικά εργαλεία που μπορεί να αξιοποιηθούν.

1.3.4 Αποτίμηση συνεισφοράς Μεγάλων Έργων στην επίτευξη των στόχων του Προγράμματος

Στο ΕΠ της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου για την περίοδο 2014-2020, δεν περιλαμβάνεται σχεδιασμός για την υλοποίηση Μεγάλων Έργων, οπότε και δεν προκύπτει αντίστοιχη διαδικασία αξιολόγησης από τον ΣΑ.

1.3.5 Αξιολόγηση των εξωτερικών κινδύνων που μπορεί να επηρεάσουν την επίτευξη των αναμενόμενων αποτελεσμάτων

Η ελληνική οικονομία, μετά από μια περίοδο συνεχούς ανάπτυξης, η οποία στηρίχθηκε, κυρίως, στην κατανάλωση και στον υψηλό δανεισμό, απώλεσε την εύθραυστη δυναμική της και βρίσκεται πλέον σε μία περίοδο ύφεσης, παρατεταμένης διάρκειας, η οποία ανατροφοδοτείται από τη διεθνή χρηματοοικονομική κρίση και εντείνεται από την αδυναμία ουσιαστικής αντιμετώπισης των σημαντικών διαρθρωτικών αδυναμιών της.

Φαινόμενα όπως το υψηλό επίπεδο των περιφερειακών ανισοτήτων και η ενίσχυση του πολιτικού αναπτυξιακού μοντέλου παραμένουν, και αντανακλώνται στην αυξανόμενη απόκλιση όλων των Περιφερειών από τον εθνικό μέσο όρο και την Περιφέρεια Αττικής.

Οι περιφερειακές ανισορροπίες εκφράζουν τις μόνιμες διαρθρωτικές ή μακροοικονομικές ανισορροπίες στο παραγωγικό μοντέλο της χώρας. Οι τελευταίες οξύνονται σε περιόδους οικονομικών κρίσεων, με τα υιοθετούμενα περιοριστικά μέτρα οικονομικής πολιτικής να οδηγούν σε έναν κύκλο διογκούμενου αναπτυξιακού και δημοσιονομικού ελλείμματος, με δυσμενείς επιπτώσεις στις αναπτυξιακές προοπτικές στο περιφερειακό επίπεδο και στην προσπάθεια επίτευξης συγκεκριμένων αποτελεσμάτων.

Η αυξανόμενη οικονομική ολοκλήρωση σε περιφερειακό (Ε.Ε.) ή παγκόσμιο επίπεδο, συμβάλλει στην μεγέθυνση των περιφερειακών αποκλίσεων, και παράλληλα προσδιορίζει σε σημαντικό βαθμό τις αναπτυξιακές προοπτικές στο ενδο-περιφερειακό επίπεδο. Για Περιφέρειες, όπως το Νότιο Αιγαίο, αυτή η εξέλιξη μπορεί να συνεπάγεται την προώθηση εναλλακτικών και εξειδικευμένων στρατηγικών αναπτυξιακών επιλογών.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

Τα κύρια χαρακτηριστικά των χωρικών ανισοτήτων σήμερα σε εθνικό επίπεδο είναι: (α) η διατηρούμενη μονοκεντρικότητα στην Αττική (και σε περιορισμένη κλίμακα-στη Θεσσαλονίκη) που συμβάλει στη δημιουργία προβλημάτων και στενώσεων, (β) η αστική διάχυση, που πολλαπλασιάζει τις ανάγκες χρηματοδότησης υποδομών, (γ) η εκτεταμένη αποβιομηχάνιση και υποκατάσταση των παραγωγικών τομέων από τις κατασκευές και τον τουρισμό, που οδηγούν σε αποδιάρθρωση των τοπικών και περιφερειακών παραγωγικών συστημάτων, (δ) οι ενδο-περιφερειακές ανισότητες που οδηγούν σε έξαρση προβλημάτων και στενώσεων σε επίπεδο Περιφερειακών Ενοτήτων, Δήμων και Δημοτικών Διαμερισμάτων και (ε) η επιμονή παραδοσιακών ανισοτήτων που σχετίζονται με τα γεωγραφικά χαρακτηριστικά (νησιωτικές, ορεινές, απομακρυσμένες και αραιοκατοικημένες περιοχές), αλλά προσλαμβάνουν νέα χαρακτηριστικά εκεί όπου οι χωρικές ανισότητες συνδυάζονται με ειδικές προκλήσεις σε ειδικές ομάδες πληθυσμού.

Τα δεδομένα αυτά οδηγούν στο συμπέρασμα ότι είναι αναγκαία για την ΠΝΑ μια χωρικά στοχευμένη πολιτική ολοκληρωμένου χαρακτήρα, και με ειδικότερη μέριμνα για τις περιοχές που πλήττονται από τη φτώχεια.

Σε ότι αφορά το επίπεδο των κινδύνων που δεν σχετίζονται με το μακροοικονομικό περιβάλλον της χώρας και της ΠΝΑ, αλλά το παράλληλο πλαίσιο που διαμορφώνει την ποιότητα και λειτουργικότητα των συνθηκών για την προώθηση των δράσεων του ΕΠ της ΠΝΑ, παρακάτω αναφέρονται πιθανοί ανασταλτικοί παράγοντες για την επίτευξη των αναμενόμενων αποτελεσμάτων:

- Καθυστερήσεις σε θέματα που άπτονται του εθνικού θεσμικού πλαισίου (περιβαλλοντικές άδειες, κλπ).
- Επιβαρυνμένες γραφειοκρατικές διαδικασίες με φαινόμενα επικαλύψεων αρμοδιοτήτων.
- Ανεπαρκής ενεργοποίηση, προετοιμασία και ανταπόκριση των δυνητικών Δικαιούχων.
- Σημαντική επιβάρυνση των διαδικασιών από τις συχνές αλλαγές στο επίπεδο της διάρθρωσης και αρμοδιοτήτων των Υπουργείων, της μεταφοράς Φορέων σε άλλα Υπουργεία, της σύνθεσης και συγκρότησης των υποστηρικτικών μηχανισμών.
- Καθυστερήσεις στη θεσμική και λειτουργική σύνδεση της διοικητικής μεταρρύθμισης 'Καλλικράτης' με τις αρμοδιότητες και λειτουργίες της Περιφερειακής αυτοδιοίκησης.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

1.4 ΟΡΙΖΟΝΤΙΕΣ ΑΡΧΕΣ

Όπως αναφέρθηκε και νωρίτερα (κεφ. 1.1.1.8), οι οριζόντιες αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης, της ισότητας των ευκαιριών και της κατάργησης των διακρίσεων και της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών έχουν ληφθεί υπόψη κατά την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου και τον εντοπισμό των αναγκών και των προκλήσεων τις οποίες αντιμετωπίζει η ΠΝΑ. Στο παρόν κεφάλαιο αναλύεται ο βαθμός στον οποίο οι οριζόντιες αρχές έχουν ληφθεί υπόψη στη στόχευση του Προγράμματος.

1.4.1 Ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών

Η Περιφέρεια αποτυπώνει σαφώς στο σχέδιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος τη δέσμευσή της για την ενσωμάτωση της αρχής της ισότητας των φύλων κατά την υλοποίησή του. Ακόμα περισσότερο, έχει επιλέξει Ειδικούς Στόχους οι οποίοι συνεισφέρουν άμεσα στην προώθηση της οριζόντιας αρχής της ισότητας και, πιο συγκεκριμένα, τους ΕΣ 9.i.1 και ΕΣ 9.iii.1, αλλά και κάποιους οι οποίοι συνεισφέρουν έμμεσα (ΕΣ 9.iv.1 και ΕΣ 9.v.1). Συνολικότερα, ο ΑΠ 4 επιδεικνύει την άμεση συμβολή του Προγράμματος στην προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών, ενώ έχει υπάρξει σαφής πρόθεση η παρακολούθηση των δράσεων να αποτυπώνει τους ωφελούμενους των ΘΣ 8 και 9 σε επίπεδο φύλου.

1.4.2 Ισότητα των ευκαιριών και κατάργηση των διακρίσεων

Αναλόγως και για την οριζόντια αρχή της ισότητας των ευκαιριών και της μη διάκρισης, η Περιφέρεια δηλώνει σαφώς την ενσωμάτωση της αρχής κατά την υλοποίηση του Προγράμματος, ενώ έχει ληφθεί υπόψη και στη στόχευσή του. Πιο συγκεκριμένα, στο παρόν σχέδιο του Προγράμματος, ο ΑΠ 4 συνεισφέρει συνολικά και άμεσα στην προώθηση της ισότητας των ευκαιριών, αλλά και στη μη διάκριση με το σύνολο των Ειδικών Στόχων οι οποίοι έχουν διατυπωθεί.

1.4.3 Βιώσιμη ανάπτυξη

Σε ότι αφορά τη βιώσιμη ανάπτυξη, η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου επιδεικνύει πλήρως την δέσμευσή της ως προς την αρχή της βιώσιμης ανάπτυξης, διατυπώνοντας Ειδικούς Στόχους οι οποίοι συνεισφέρουν άμεσα προς αυτήν την κατεύθυνση. Οι ΕΣ εντοπίζονται κυρίως στον Άξονα Προτεραιότητας 2, αλλά και στον Άξονα Προτεραιότητας 5, ο οποίος αφορά στα μικρά νησιά της Περιφέρειας. Κρίνεται, εντούτοις, ότι είναι αναγκαίο να αποτυπωθεί πιο ξεκάθαρα πως η αρχή θα ενσωματωθεί στις δράσεις οι οποίες προβλέπονται στον ΑΠ 1, ο οποίος αφορά στην

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

επιχειρηματικότητα, ώστε η ενίσχυση του τουρισμού να μην έλθει σε αντίθεση με την οριζόντια αρχή της βιώσιμης ανάπτυξης.

ΕΝΟΤΗΤΑ 2. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΔΕΙΚΤΩΝ, ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Βασικός στόχος της παρούσας ενότητας είναι η αξιολόγηση της καταλληλότητας, σαφήνειας, επάρκειας και ορθότητας του συστήματος ποσοτικών και ποιοτικών στόχων / δεικτών του ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου 2014 – 2020, καθώς και του ποσοτικού προσδιορισμού των στόχων του σε επίπεδο κοινών δεικτών (common indicators) και ειδικών δεικτών (programme – specific indicators)

Με δεδομένο ότι η εκ των προτέρων αξιολόγηση αποτιμά και, ως ένα βαθμό, προσαρμόζει τον προγραμματικό σχεδιασμό, στην παρούσα ενότητα επιδιώκεται κυρίως:

 Η αξιολόγηση της εξειδίκευσης των ποσοτικοποιημένων στόχων του ΠΕΠ σε σύστημα δεικτών και της αντιπροσωπευτικότητας του συστήματος αυτού

 Η εξέταση της ορθότητας ποσοτικοποίησης

Ο βαθμός ορθολογικής και έγκυρης εκτίμησης του ποσοτικού προσδιορισμού των στόχων επηρεάζει αποφασιστικά την εκτίμηση του βαθμού επίτευξης της στρατηγικής και της επιτυχίας του ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου 2014 – 2020, μέσω και της επίτευξης των οροσήμων του πλαισίου επίδοσης, με την απαραίτητη προϋπόθεση ενός αξιόπιστου και επαρκούς, διοικητικά και τεχνικά, μηχανισμού παρακολούθησης, διαχείρισης και ελέγχου. Ο μηχανισμός παρακολούθησης και ελέγχου διασφαλίζει και την προσβασιμότητα, πληρότητα, ποιότητα, διατηρησιμότητα, ακεραιότητα και ασφάλεια, και συνολικά την αξιοπιστία των δεδομένων, των αναλύσεων και των παραγόμενων συμπερασμάτων. Όλα τα ανωτέρω καθιστούν ιδιαίτερα κρίσιμη τη συγκεκριμένη ενότητα της Αξιολόγησης.

Κατά τη διαμόρφωση του συστήματος δεικτών του ΠΕΠ, είναι αναγκαίο να ληφθούν υπόψη οι σχετικές απαιτήσεις που ορίζονται στο Γενικό Κανονισμό και στους επιμέρους Κανονισμούς των Ταμείων για την Προγραμματική Περίοδο 2014 -2020. Με μια προσέγγιση βασισμένη στα αποτελέσματα της περιόδου, τα ζητήματα δεικτών, παρακολούθησης και συλλογής δεδομένων αποκτούν ιδιαίτερη βαρύτητα.

Σύμφωνα με το Άρθρο 27 του Γενικού Κανονισμού 1303/2013, καθώς και τους επιμέρους Κανονισμούς των Ταμείων για την περίοδο 2014 – 2020, το πλέγμα των δεικτών πρέπει να αποτυπώνει πλήρως το παραγόμενο έργο των προτεινόμενων παρεμβάσεων του ΠΕΠ μέσα από τους δείκτες εκρών και, επιπλέον, να καλύπτει τη μέτρηση του βαθμού επίτευξης των ειδικών στόχων που ορίζονται στις επιλεγμένες Επενδυτικές Προτεραιότητες του Προγράμματος, μέσω των δεικτών αποτελεσμάτων. Οι επιλεγμένοι δείκτες αποτελέσματος θα πρέπει, επομένως, να καλύπτουν

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

επαρκώς τις σημαντικότερες επιδιωκόμενες αλλαγές του ΠΕΠ. Σύμφωνα με τις σχετικές Κοινοτικές οδηγίες και τα έγγραφα εργασίας που έχουν εκδοθεί, οι δείκτες αποτελεσμάτων πρέπει να τροφοδοτούνται από έναν ή και περισσότερους δείκτες εκρών και προτείνεται η χρήση ενός έως δύο δεικτών αποτελεσμάτων ανά ειδικό στόχο του Προγράμματος. Παράλληλα, το σύστημα των δεικτών πρέπει να καλύπτει επαρκώς την περιφερειακή στρατηγική της Έξυπνης Εξειδίκευσης.

Ειδικότερα, οι δείκτες αποτελεσμάτων πρέπει να πληρούν συγκεκριμένα κριτήρια ποιότητας:

- **Σταθερότητα (robustness):** ο δείκτης δεν επηρεάζεται από ακραίες τιμές, αντανακλά την επιδιωκόμενη αλλαγή και δεν είναι ευαίσθητος σε μεγάλη απόκλιση τιμών για περιορισμένο αριθμό φορέων ή συμμετεχόντων (δηλ. η κατανομή των τιμών του δείκτη είναι παρόμοια με την κατανομή των μεμονωμένων τιμών στο στατιστικό πληθυσμό).
- **Στατιστική επικύρωση (statistical validation):** δηλαδή ο δείκτης βασίζεται σε πληροφορία που συλλέγεται για όλους τους φορείς/συμμετέχοντες (στατιστικό πληθυσμό) ή σε ένα αντιπροσωπευτικό του δείγμα.
- **Σαφήνεια κανονιστικής ερμηνείας (clarity on normative interpretation):** να είναι σαφές αν η επίτευξη ή μη επίτευξη του στόχου του δείκτη αποτελέσματος είναι επιθυμητή, δηλ. η εξέλιξη του δείκτη από την τιμή βάσης προς την επίτευξη της τιμής στόχου να υποδηλώνει με σαφήνεια την αλλαγή προς τη συγκεκριμένη επιθυμητή κατεύθυνση και αν η αλλαγή αυτή είναι η επιθυμητή ή όχι. Να υπάρχει δηλαδή μια σαφής και αποδεκτή κανονιστική ερμηνεία για το κατά πόσον η μεταβολή (αύξηση ή μείωση) αποτελεί ευνοϊκό ή δυσμενές αποτέλεσμα.
- **Ανταπόκριση στην πολιτική (responsive to policy):** η τιμή του δείκτη αποτελέσματος να επηρεάζεται δεόντως από τις πράξεις που χρηματοδοτεί (ή τις παραγόμενες εκροές) το κάθε Πρόγραμμα. Για το ΕΚΤ το κριτήριο «ανταπόκριση στην πολιτική» σημαίνει ότι ο δείκτης είναι συνδεδεμένος όσο πιο άμεσα γίνεται με την παρέμβαση.
- **Έγκαιρη συλλογή και άθροιση δεδομένων (timely collection and aggregation of data):** τα δεδομένα απαιτείται να συλλέγονται με βάση ένα χρονοδιάγραμμα που επιτρέπει την ικανοποίηση των υποχρεώσεων υποβολής ετήσιων εκθέσεων υλοποίησης (συνήθως κατά τη διάρκεια του ετήσιου κύκλου υποβολής εκθέσεων).

Σημειώνεται επίσης ότι η **ποιότητα των στοιχείων (data quality)** κάθε δείκτη αποτελεί αντικείμενο ελέγχου για την περίοδο 2014-2020. Η ποιότητα των στοιχείων θα ελεγχθεί στη βάση συγκεκριμένων κριτηρίων που πρέπει να πληρούνται (όπως ακρίβεια, εγκυρότητα, πληρότητα, έγκαιρη συγκέντρωση, εμπιστευτικότητα κλπ), ενώ το Σύστημα Διαχείρισης θα ελεγχθεί ως προς την

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

ικανότητά του να επιτελεί πέντε βασικές λειτουργίες (δομές και διαδικασίες, ορισμοί δεικτών και απαιτήσεις εκθέσεων υλοποίησης, εργαλεία συλλογής στοιχείων, συνδέσεις με το κεντρικό ΟΠΣ).

Τα ανωτέρω ποιοτικά κριτήρια, εξειδικεύονται σε όλες τις κατηγορίες δεικτών μέσω των εξής:

 Της τήρησης των τριών κύριων αρχών που διέπουν την καταλληλότητα των δεικτών, ήτοι:

- Την αρχή της αναλογικότητας, δηλαδή την ποσοτικοποίηση των στόχων κάθε Άξονα Προτεραιότητας του Προγράμματος, με δείκτες για δράσεις / παρεμβάσεις, οι οποίες δεσμεύουν ή απορροφούν σημαντικό μέρος του (ενδεικτικού) προϋπολογισμού κάθε Θεματικού Στόχου, εκφράζοντας έτσι και ποσοτικοποιώντας τη Στρατηγική που εκφράζεται μέσω του Θεματικού Στόχου, ή / και του Άξονα Προτεραιότητας.
- Την αρχή της σαφήνειας, δηλαδή να εκφράζουν συγκεκριμένους στόχους με συγκεκριμένες μονάδες μέτρησης.
- Την αρχή της μετρησιμότητας, δηλαδή τη δυνατότητα μέτρησης σε φυσικές μονάδες ή / και σε ποσοστά, με υπάρχοντα / διαθέσιμα στοιχεία τόσο κατά την εκτέλεση / υλοποίηση των δράσεων, ή / και κατόπιν της ολοκλήρωσης των παρεμβάσεων.

 Της δυνατότητας των δεικτών να δίνουν ακριβή και επίκαιρη εικόνα της υλοποίησης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ και να εξυπηρετούν την αποτελεσματική παρακολούθηση και αξιολόγησή τους και τον εντοπισμό υφιστάμενων κενών.

 Της αντιστοίχισης των ποσοτικών στόχων μέσω δεικτών, με τους ποιοτικούς στόχους, όπως αυτοί εκφράζονται, κυρίως, από τους Ειδικούς Στόχους κάθε Επενδυτικής Προτεραιότητας και τους Στρατηγικούς Στόχους του Προγράμματος, με τη συσχέτιση αυτών των τριών επιπέδων ποιοτικών στόχων.

 Της σύνδεσης των δεικτών πραγματοποίησης (εκροών) με τους δείκτες αποτελέσματος, είτε είναι Κοινοί Δείκτες (common indicators), είτε Ειδικοί Δείκτες Προγράμματος (programme specific indicators).

Με βάση όλα τα ανωτέρω, σε γενικές γραμμές οι κοινοί και ειδικοί δείκτες θα πρέπει, συνοπτικά:

 Να είναι συγκεκριμένοι και σαφώς διατυπωμένοι.

 Να είναι αντικειμενικά μετρήσιμοι και να διαθέτουν αριθμητικές Τιμές Βάσης και Στόχου.

 Να είναι δυνατό (κατά την διάρκεια υλοποίησης του Προγράμματος) να ποσοτικοποιούνται εντός λογικών πλαισίων κόστους και χρόνου.

- Να είναι αντιπροσωπευτικοί και συναφείς με τα μετρούμενα μεγέθη (δηλαδή τα μεγέθη που έχουν τεθεί για τους κύριους στόχους και προτεραιότητες).
- Να αφορούν δράσεις που προσδιορίζονται εντός συγκεκριμένων χρονικών ορίων και να αναφέρονται σε αποτελέσματα της Προγραμματικής Περιόδου 2014 – 2020.
- Οι τιμές – στόχοι τους να μπορούν να επιτευχθούν με τους οικονομικούς πόρους που διατίθενται στο Πρόγραμμα.

2.1 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΤΗΤΑΣ (RELEVANCE) ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΑΦΗΝΕΙΑΣ ΤΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

2.1.1 Αξιολόγηση επάρκειας και καταλληλότητας των δεικτών του Προγράμματος

Στη συγκεκριμένη υποενότητα προσεγγίζονται τα ακόλουθα αξιολογητικά θέματα:

- Προτεινόμενοι δείκτες και ανταπόκριση στη στρατηγική του ΠΕΠ – Συνάφεια με τη λογική των παρεμβάσεων του.
- Βαθμός που όλοι οι απαραίτητοι κοινοί δείκτες συμπεριλαμβάνονται στο σύστημα δεικτών του ΠΕΠ, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο Γενικό Κανονισμό και τους ειδικούς Κανονισμούς των Ταμείων.
- Συνάφεια των ειδικών δεικτών εκρών με τις παρεμβάσεις του ΠΕΠ.
- Κάλυψη όλων των επενδυτικών προτεραιοτήτων από δείκτες εκρών.
- Καταλληλότητα των δεικτών αποτελέσματος, σε σχέση με την επίτευξη των ειδικών στόχων των επενδυτικών προτεραιοτήτων.
- Καταλληλότητα των δεικτών εκρών, σε σχέση με τη συνεισφορά τους στους δείκτες αποτελέσματος

Το σύστημα δεικτών του ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου 2014 – 2020, όπως έχει διαμορφωθεί μέχρι σήμερα, αποτελείται από **34 (μοναδικούς) δείκτες εκρών**, εκ των οποίων **26 κοινοί δείκτες** (common indicators) και 8 ειδικοί δείκτες προγράμματος (programme specific indicators), και από **28 δείκτες αποτελέσματος**, εκ των οποίων **4 κοινοί δείκτες** και 24 ειδικοί δείκτες προγράμματος. Επιπλέον, στους δύο άξονες προτεραιότητας της Τεχνικής Βοήθειας (6 και 7) έχουν οριστεί 4 ειδικοί δείκτες εκρών.

Για την εξέταση της ορθότητας και αξιοπιστίας των δεικτών που έχουν επιλεγεί, αλλά και της πληρότητας του συστήματος δεικτών, ώστε να ανταποκρίνεται στη στρατηγική του ΠΕΠ και τη

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

λογική παρέμβασής του, γίνεται μια ανάλυση, αρχικά, σε επίπεδο Αξόνων Προτεραιότητας. Με βάση τα αποτελέσματα αυτής της ανάλυσης, αξιολογείται στη συνέχεια το σύστημα των προτεινόμενων δεικτών εκρών του ΠΕΠ συνολικά, και διατυπώνονται μια σειρά από προτάσεις, λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο των σχετικών οδηγιών και κανονισμών. Στο τέλος της ανάλυσης αυτής, διατυπώνονται και κάποιες προτάσεις για δείκτες αποτελέσματος που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν στο Πρόγραμμα.

2.1.1.1 Σύστημα δεικτών εκρών και αποτελέσματος του Άξονα Προτεραιότητας 1

Στον Πίνακα 2.1 που ακολουθεί, αποτυπώνονται οι δείκτες εκρών και αποτελέσματος (κοινοί και ειδικοί δείκτες) του Άξονα Προτεραιότητας 1. Ο Άξονας Προτεραιότητας 1 περιλαμβάνει έξι Επενδυτικές Προτεραιότητες των Θεματικών Στόχων 1, 2 και 3, έξι Ειδικούς Στόχους και δώδεκα ενδεικτικές Κατηγορίες Δράσεων. Το σύστημα δεικτών του άξονα αποτελείται από **9 δείκτες εκρών**, μεταξύ των οποίων **7 κοινοί δείκτες εκρών** και 2 ειδικοί δείκτες και από **6 ειδικούς δείκτες αποτελέσματος**.

Στον Πίνακα 2.2 παρατίθενται οι επιμέρους κατηγορίες δράσεων του Άξονα που συμβάλλουν στους ανωτέρω δείκτες, καθώς και η σχετική χρηματοδοτική βαρύτητα των δεικτών, η οποία προσδιορίζει και πιθανό «έλλειμμα» στην ποσοτικοποίηση των δράσεων του Άξονα ανά δείκτη.

Η χρηματοδοτική βαρύτητα των δεικτών υπολογίζεται ως ποσοστό του προϋπολογισμού των δράσεων που συμβάλλουν, ή τροφοδοτούν κάθε επιμέρους δείκτη, προς το συνολικό προϋπολογισμό του Άξονα.

Πίνακας 2.1: Σύστημα δεικτών του Άξονα Προτεραιότητας 1

ΘΣ	ΕΠ	ΕΣ	ΤΥΠΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΩΣΗ					ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ									
					ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΕΙΔΟΣ ΔΕΙΚΤΗ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)	ΠΗΓΗ	ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΕΙΔΟΣ ΔΕΙΚΤΗ	ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ	ΕΤΟΣ ΒΑΣΗΣ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)	ΠΗΓΗ	
1	1α	1.α.1. Ενίσχυση του ερευνητικού ιστού της Περιφέρειας, με τη δημιουργία ερευνητικής υποδομής σε πεδία απαραίτητα για την αξιοποίηση των παραγωγικών και οικονομικών δυνατοτήτων της Περιφέρειας στους τομείς της Έξυπνης Εξειδίκευσης.	1.α.1.1 Ενίσχυση ερευνητικών υποδομών για την υποστήριξη της στρατηγικής της έξυπνης εξειδίκευσης	1.073.196	CO25	Αριθμός ερευνητών που εργάζονται σε βελτιωμένες εγκαταστάσεις ερευνητικών κέντρων	ισοδύναμα πλήρους χρόνου	Κοινός	10	ΓΓΕΤ	T3501	Δημοσιεύσεις ερευνητών	Αριθμός	Ειδικός	240	2010	375	ΓΓΕΤ-ΕΚΤ	
1	1β	1.β.1 . Ανάπτυξη και ενσωμάτωση καινοτομιών από τις επιχειρήσεις και ανάπτυξη ποιοτικής επιχειρηματικότητας στους τομείς προτεραιότητας της Περιφέρειας σύμφωνα με τη στρατηγική της Έξυπνης Εξειδίκευσης.	1.β.1.1 Ενίσχυση της επιχειρηματικής ανακάλυψης στους τομείς προτεραιότητας	1.000.000															
			1.β.1.2 Ενίσχυση επενδύσεων σε υφιστάμενες και υπό σύσταση επιχειρήσεις στην καινοτομία στην κατεύθυνση της στρατηγικής της έξυπνης εξειδίκευσης	2.403.246	CO26	Αριθμός επιχειρήσεων που συνεργάζονται με ερευνητικά ινστιτούτα	επιχειρήσεις	Κοινός	40	ΓΓΕΤ	T3535	Δαπάνη των επιχειρήσεων για E&A	εκ. €	Ειδικός	0,66	2011	1,35	Eurostat	
2	2β	2.β.1 Αξιοποίηση από τις επιχειρήσεις των ΤΠΕ για τη δημιουργία νέων προϊόντων και υπηρεσιών και τη βελτίωση της παραγωγικότητας κυρίως στο πλαίσιο της στρατηγικής της Έξυπνης Εξειδίκευσης.	2.β.1.1 Αξιοποίηση ΤΠΕ από τις επιχειρήσεις της Περιφέρειας	2.132.840	CO02	Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις	επιχειρήσεις	Κοινός	21	Συστήματα παρακολούθησης ενίσχυσης επιχειρήσεων των Δικαιούχων	T3503	Επιχειρήσεις που διέθεσαν κεφάλαια για ΤΠΕ	%	Ειδικός	43,5	2013	52,3	ΚτΠ ΑΕ / έρευνα	
			CO01		Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν στήριξη	επιχειρήσεις	Κοινός	21	Συστήματα παρακολούθησης ενίσχυσης επιχειρήσεων των Δικαιούχων										
2	2γ	2.γ.1 Βελτίωση των προσφερόμενων προϊόντων & υπηρεσιών ΤΠΕ για την αξιοποίηση πολιτιστικών πόρων και για την παροχή υπηρεσιών στους τομείς της εκπαίδευσης και της υγείας	2.γ.1.1 Ανάπτυξη ψηφιακών εφαρμογών στον τομέα του πολιτισμού για τον εμπλουτισμό του τουρισμού της εμπειρίας	1.700.000	T3401	Αριθμός ψηφιακών εφαρμογών	αριθμός	Ειδικός	18	Σύστημα παρακολούθησης της Περιφέρειας	T3504	Πολίτες που χρησιμοποιούν το διαδίκτυο για πρόσβαση σε δημόσιες υπηρεσίες	%	Ειδικός	30	2013	55,3	Eurostat – ICT household surveys	
			2.γ.1.2 Ανάπτυξη υποδομής για υπηρεσίες τηλε-εκπαίδευσης στον τομέα του τουρισμού	143.602	T3401	Αριθμός ψηφιακών εφαρμογών	αριθμός	Ειδικός	1	Σύστημα παρακολούθησης της Περιφέρειας									
			2.γ.1.3 Ανάπτυξη και εφαρμογή μεθόδων τηλεϊατρικής	500.000	T3406	Αριθμός εφαρμογών τηλεϊατρικής	αριθμός	Ειδικός	2	Σύστημα παρακολούθησης της Περιφέρειας									

ΘΣ	ΕΠ	ΕΣ	ΤΥΠΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΩΝ						ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ							
					ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΕΙΔΟΣ ΔΕΙΚΤΗ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)	ΠΗΓΗ	ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΕΙΔΟΣ ΔΕΙΚΤΗ	ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ	ΕΤΟΣ ΒΑΣΗΣ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)	ΠΗΓΗ
3	3α		3.α.1.1 Ενίσχυση της ίδρυσης νέων επιχειρήσεων με έμφαση στην καινοτομία και την εξωστρέφεια στους τομείς προτεραιότητας της Περιφέρειας	12.429.322	CO05	Αριθμός νέων επιχειρήσεων που λαμβάνουν στήριξη	επιχειρήσεις	Κοινός	24	Συστήματα παρακολούθησης ενίσχυσης επιχειρήσεων των Δικαιούχων	T3505	Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία Παραγωγής σε τομείς της περιφερειακής έξυπνης εξειδίκευσης	εκ. €	Ειδικός	3.502	2011	4.254	Eurostat
			3.α.1.1 Ενίσχυση της ίδρυσης νέων επιχειρήσεων με έμφαση στην καινοτομία και την εξωστρέφεια στους τομείς προτεραιότητας της Περιφέρειας		CO01	Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν στήριξη	επιχειρήσεις	Κοινός	84	Συστήματα παρακολούθησης ενίσχυσης επιχειρήσεων των Δικαιούχων								
			3.α.1.1 Ενίσχυση της ίδρυσης νέων επιχειρήσεων με έμφαση στην καινοτομία και την εξωστρέφεια στους τομείς προτεραιότητας της Περιφέρειας		CO08	Αύξηση της απασχόλησης σε επιχειρήσεις που λαμβάνουν ενίσχυση	ισοδύναμα πλήρους χρόνου	Κοινός	48	Συστήματα παρακολούθησης ενίσχυσης επιχειρήσεων των Δικαιούχων								
			3.α.1.2 Ενίσχυση ανάπτυξης και εφαρμογής επιχειρηματικών σχεδίων υφιστάμενων επιχειρήσεων για ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών		CO02	Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις	επιχειρήσεις	Κοινός	60	Συστήματα παρακολούθησης ενίσχυσης επιχειρήσεων των Δικαιούχων								
3	3δ	3.δ.1 .Πρώθηση της πρόσβασης των επιχειρήσεων στις εθνικές και διεθνείς αγορές	3.δ.1.1 Ανάπτυξη συνεργατικών μοντέλων δράσης σε όλη την αλυσίδα αξίας	1.000.000	CO04	Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν μη οικονομική στήριξη	επιχειρήσεις	Κοινός	40	Συστήματα παρακολούθησης ενίσχυσης επιχειρήσεων των Δικαιούχων	T3506	Εξαγωγές επιχειρήσεων	εκ. €	Ειδικός	46,4	2013	48,1	ΕΛΣΤΑΤ
			3.δ.1.2 Ανάπτυξη και εφαρμογή τοπικών ή άλλων σημάτων ποιότητας		CO02	Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις	επιχειρήσεις	Κοινός	60	Συστήματα παρακολούθησης ενίσχυσης επιχειρήσεων των Δικαιούχων								
			3.δ.1.3 Ενίσχυση του εξωστρεφούς προσανατολισμού των επιχειρήσεων		CO01	Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν στήριξη	επιχειρήσεις	Κοινός	100	Συστήματα παρακολούθησης ενίσχυσης επιχειρήσεων των Δικαιούχων								

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

Πίνακας 2.2: Χρηματοδοτική βαρύτητα δράσεων και σχετικών δεικτών του Άξονα Προτεραιότητας 1

ΔΕΙΚΤΗΣ	ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ (€)	Χρημ. βαρύτητα	Ποσοστό κάλυψης Άξονα
ΕΚΚΡΩΝ				
CO01 -Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν στήριξη	2.β.1.1 Αξιοποίηση ΤΠΕ από τις επιχειρήσεις της Περιφέρειας	15.562.162	69,5%	95,5%
	3.α.1.1 Ενίσχυση της ίδρυσης νέων επιχειρήσεων με έμφαση στην καινοτομία και την εξωστρέφεια στους τομείς προτεραιότητας της Περιφέρειας			
	3.α.1.2 Ενίσχυση ανάπτυξης και εφαρμογής επιχειρηματικών σχεδίων υφιστάμενων επιχειρήσεων για ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών			
	3.δ.1.1 Ανάπτυξη συνεργατικών μοντέλων δράσης σε όλη την αλυσίδα αξίας			
	3.δ.1.2 Ανάπτυξη και εφαρμογή τοπικών ή άλλων σημάτων ποιότητας			
	3.δ.1.3 Ενίσχυση του εξωστρεφούς προσανατολισμού των επιχειρήσεων			
CO02 -Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις	2.β.1.1 Αξιοποίηση ΤΠΕ από τις επιχειρήσεις της Περιφέρειας	15.562.162	69,5%	95,5%
	3.α.1.1 Ενίσχυση της ίδρυσης νέων επιχειρήσεων με έμφαση στην καινοτομία και την εξωστρέφεια στους τομείς προτεραιότητας της Περιφέρειας			
	3.α.1.2 Ενίσχυση ανάπτυξης και εφαρμογής επιχειρηματικών σχεδίων υφιστάμενων επιχειρήσεων για ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών			
	3.δ.1.1 Ανάπτυξη συνεργατικών μοντέλων δράσης σε όλη την αλυσίδα αξίας			
	3.δ.1.2 Ανάπτυξη και εφαρμογή τοπικών ή άλλων σημάτων ποιότητας			
	3.δ.1.3 Ενίσχυση του εξωστρεφούς προσανατολισμού των επιχειρήσεων			
CO05- Αριθμός νέων επιχειρήσεων που λαμβάνουν στήριξη	3.α.1.1 Ενίσχυση της ίδρυσης νέων επιχειρήσεων με έμφαση στην καινοτομία και την εξωστρέφεια στους τομείς προτεραιότητας της Περιφέρειας	12.429.322	55,5%	
	3.α.1.2 Ενίσχυση ανάπτυξης και εφαρμογής επιχειρηματικών σχεδίων υφιστάμενων επιχειρήσεων για ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών			
CO04- Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν μη οικονομική στήριξη	3.δ.1.1 Ανάπτυξη συνεργατικών μοντέλων δράσης σε όλη την αλυσίδα αξίας	1.000.000	4,5%	
	3.δ.1.2 Ανάπτυξη και εφαρμογή τοπικών ή άλλων σημάτων ποιότητας			
	3.δ.1.3 Ενίσχυση του εξωστρεφούς προσανατολισμού των επιχειρήσεων			
CO08- Αύξηση της απασχόλησης σε επιχειρήσεις που λαμβάνουν ενίσχυση	3.α.1.1 Ενίσχυση της ίδρυσης νέων επιχειρήσεων με έμφαση στην καινοτομία και την εξωστρέφεια στους τομείς προτεραιότητας της Περιφέρειας	12.429.322	55,5%	
	3.α.1.2 Ενίσχυση ανάπτυξης και εφαρμογής επιχειρηματικών σχεδίων υφιστάμενων επιχειρήσεων για ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών			

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

ΔΕΙΚΤΗΣ	ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ (€)	Χρημ. βαρύτητα	Ποσοστό κάλυψης Άξονα
CO25 - Αριθμός ερευνητών που εργάζονται σε βελτιωμένες εγκαταστάσεις ερευνητικών υποδομών	1.α.1.1 Ενίσχυση ερευνητικών υποδομών για την υποστήριξη της στρατηγικής της έξυπνης εξειδίκευσης	1.073.196	4,8%	
CO26 - Αριθμός επιχειρήσεων που συνεργάζονται με ερευνητικά ινστιτούτα	1.β.1.2 Ενίσχυση επενδύσεων σε υφιστάμενες και υπό σύσταση επιχειρήσεις στην καινοτομία στην κατεύθυνση της στρατηγικής της έξυπνης εξειδίκευσης	2.403.246	10,7%	
T3401 - Αριθμός ψηφιακών εφαρμογών	2.γ.1.1 Ανάπτυξη ψηφιακών εφαρμογών στον τομέα του πολιτισμού για τον εμπλουτισμό της βιομηχανίας της εμπειρίας	1.843.602	8,2%	
	2.γ.1.2 Ανάπτυξη υποδομής για υπηρεσίες τηλε-εκπαίδευσης στον τομέα του τουρισμού			
T3406 - Αριθμός εφαρμογών τηλεϊατρικής	2.γ.1.3 Ανάπτυξη και εφαρμογή μεθόδων τηλεϊατρικής	500.000	2,2%	
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ				
T3501 - Δημοσιεύσεις ερευνητών	1.α.1.1 Ενίσχυση ερευνητικών υποδομών για την υποστήριξη της στρατηγικής της έξυπνης εξειδίκευσης	1.073.196	4,8%	100%
T3535 - Δαπάνη των επιχειρήσεων για Ε&Α	1.β.1.1 Ενίσχυση της επιχειρηματικής ανακάλυψης στους τομείς προτεραιότητας	3.403.246	15,2%	
	1.β.1.2 Ενίσχυση επενδύσεων σε υφιστάμενες και υπό σύσταση επιχειρήσεις στην καινοτομία στην κατεύθυνση της στρατηγικής της έξυπνης εξειδίκευσης			
T3503 - Επιχειρήσεις που διέθεσαν κεφάλαια για ΤΠΕ	2.β.1.1 Αξιοποίηση ΤΠΕ από τις επιχειρήσεις της Περιφέρειας	2.132.840	9,5%	
T3504 - Πολίτες που χρησιμοποιούν το διαδικτυο για πρόσβαση σε δημόσιες υπηρεσίες	2.γ.1.1 Ανάπτυξη ψηφιακών εφαρμογών στον τομέα του πολιτισμού για τον εμπλουτισμό της βιομηχανίας της εμπειρίας	2.343.602	10,5%	
	2.γ.1.2 Ανάπτυξη υποδομής για υπηρεσίες τηλε-εκπαίδευσης στον τομέα του τουρισμού			
	2.γ.1.3 Ανάπτυξη και εφαρμογή μεθόδων τηλεϊατρικής			
T3505 - Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία Παραγωγής σε τομείς της περιφερειακής έξυπνης εξειδίκευσης	3.α.1.1 Ενίσχυση της ίδρυσης νέων επιχειρήσεων με έμφαση στην καινοτομία και την εξωστρέφεια στους τομείς προτεραιότητας της Περιφέρειας	12.429.322	55,5%	
	3.α.1.2 Ενίσχυση ανάπτυξης και εφαρμογής επιχειρηματικών σχεδίων υφιστάμενων επιχειρήσεων για ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών			
T3506 - Εξαγωγές επιχειρήσεων	3.δ.1.1 Ανάπτυξη συνεργατικών μοντέλων δράσης σε όλη την αλυσίδα αξίας	1.000.000	4,5%	
	3.δ.1.2 Ανάπτυξη και εφαρμογή τοπικών ή άλλων σημάτων ποιότητας			
	3.δ.1.3 Ενίσχυση του εξωστρεφούς προσανατολισμού των επιχειρήσεων			

Για το σύστημα των δεικτών εκρών του ΑΠ1 θα πρέπει να σημειωθούν τα εξής:

Το σύστημα δεικτών του ΑΠ1 καλύπτει το σύνολο της διαθέσιμης χρηματοδότησης, ποσοτικοποιώντας έντεκα από τις δώδεκα επιμέρους κατηγορίες δράσεων που περιλαμβάνονται σε αυτόν. Όλες οι κατηγορίες δράσεων σχετίζονται με τουλάχιστον έναν δείκτη εκρών, με εξαίρεση τις δράσεις *Ενίσχυσης της επιχειρηματικής ανακάλυψης στους τομείς προτεραιότητας*, για τις οποίες θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί ένας από τους

υφιστάμενους δείκτες του άξονα (όπως ο κοινός δείκτης CO02). Επιπλέον, όλες οι κατηγορίες δράσεων συνδέονται με ένα δείκτη αποτελέσματος.

 Οι κοινοί δείκτες εκροών «CO01 -Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται» και «CO02 - Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις» ποσοτικοποιούν ο καθένας το 70% σχεδόν της δημόσιας δαπάνης του άξονα, ικανοποιώντας σε σημαντικό βαθμό την «αρχή της αναλογικότητας». Σημειώνεται ότι ένας τύπος δράσης μπορεί να συνδέεται με περισσότερους τους ενός δείκτες εκροών.

 Ο ειδικός δείκτης αποτελέσματος «T3505- Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία Παραγωγής σε τομείς της περιφερειακής έξυπνης εξειδίκευσης» εμφανίζει τη μεγαλύτερη χρηματοδοτική βαρύτητα μεταξύ των δεικτών αποτελέσματος (56% περίπου), και τροφοδοτείται από δράσεις της κατηγορίας «Ενίσχυση της ίδρυσης νέων επιχειρήσεων με έμφαση στην καινοτομία και την εξωστρέφεια στους τομείς προτεραιότητας της Περιφέρειας» και «Ενίσχυση ανάπτυξης και εφαρμογής επιχειρηματικών σχεδίων υφιστάμενων επιχειρήσεων για ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών» της επενδυτικής προτεραιότητας 3α. Οι υπόλοιποι δείκτες αποτελέσματος ποσοτικοποιούν αθροιστικά το 44% περίπου της δημόσιας δαπάνης του Άξονα Προτεραιότητας 1.

 Σχετικά με τους ειδικούς δείκτες εκροών του ΑΠ 1 και τη δυνατότητα αντικατάστασης αυτών με κοινούς δείκτες, αναφέρεται ότι για την επενδυτική προτεραιότητα 2γ δεν εντοπίζεται κάποιος κοινός δείκτης ικανός να ποσοτικοποιήσει κατάλληλα τους τύπους δράσεων που αυτή περιλαμβάνει και επομένως, να αντικαταστήσει τους δύο ειδικούς δείκτες που χρησιμοποιούνται.

 Παρατηρείται ότι δείκτης που να σχετίζεται με τη δημιουργούμενη απασχόληση από τις δράσεις που σχεδιάζονται χρησιμοποιείται μόνο στις δράσεις της επενδυτικής προτεραιότητας 3α, παρόλο που η αύξηση των θέσεων εργασίας αποτελεί άμεση εκροή της πλειοψηφίας των τύπων δράσεων του άξονα, κυρίως εκείνων που αφορούν την ίδρυση νέων και την ενίσχυση υφιστάμενων επιχειρήσεων. Για το λόγο αυτό, κρίνεται σκόπιμη η χρήση του κοινού δείκτη εκροών CO08 - «Αύξηση της Απασχόλησης σε επιχειρήσεις που ενισχύονται» σε όλες τις κατηγορίες δράσεων με τις οποίες μπορεί να συνδεθεί.

Συνοψίζοντας, οι δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων που επιλέχθηκαν για την ποσοτικοποίηση των δράσεων που προβλέπονται στον Άξονα Προτεραιότητας 1, καλύπτουν όλες τις Επενδυτικές Προτεραιότητες και τους Ειδικούς Στόχους του άξονα και ποσοτικοποιούν πλήρως τις έντεκα από τις δώδεκα προβλεπόμενες κατηγορίες δράσεων. Παρά το σημαντικό βαθμό ποσοτικοποίησης των δράσεων και κατά συνέπεια των Ειδικών Στόχων που αυτές εξυπηρετούν και των αποτελεσμάτων

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

που αναμένονται από την υλοποίηση αυτών, θεωρείται ότι στο σύστημα δεικτών του ΑΠ 1 υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης, ώστε να καλυφθούν όλοι οι προβλεπόμενοι τύποι δράσεων και τα αναμενόμενα αποτελέσματα.

2.1.1.2 Σύστημα δεικτών εκροών και αποτελέσματος του Άξονα Προτεραιότητας 2

Στον Πίνακα 2.3 που ακολουθεί, αποτυπώνονται οι δείκτες εκροών και αποτελέσματος (κοινοί και ειδικοί δείκτες) του Άξονα Προτεραιότητας 2. Ο Άξονας Προτεραιότητας 2 περιλαμβάνει έξι Επενδυτικές Προτεραιότητες των Θεματικών Στόχων 4, 5 και 6, έξι Ειδικούς Στόχους και εννέα ενδεικτικούς Τύπους Δράσεων. Το σύστημα δεικτών του άξονα αποτελείται από **11 δείκτες εκροών**, μεταξύ των οποίων **9 κοινοί δείκτες εκροών**, και από **10 ειδικούς δείκτες αποτελέσματος**.

Στον Πίνακα 2.4 παρατίθενται οι επιμέρους κατηγορίες δράσεων του Άξονα που συμβάλλουν στους ανωτέρω δείκτες, καθώς και η σχετική χρηματοδοτική βαρύτητα των δεικτών, η οποία προσδιορίζει και πιθανό «έλλειμμα» στην ποσοτικοποίηση των δράσεων του Άξονα ανά δείκτη.

Η χρηματοδοτική βαρύτητα των δεικτών υπολογίζεται ως ποσοστό του προϋπολογισμού των δράσεων που συμβάλλουν, ή τροφοδοτούν κάθε επιμέρους δείκτη, προς το συνολικό προϋπολογισμό του Άξονα.

Πίνακας 2.3: Σύστημα δεικτών του Άξονα Προτεραιότητας 2

ΘΣ	ΕΠ	ΕΣ	ΤΥΠΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΩΝ					ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ									
					ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΕΙΔΟΣ ΔΕΙΚΤΗ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)	ΠΗΓΗ	ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΕΙΔΟΣ ΔΕΙΚΤΗ	ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ	ΕΤΟΣ ΒΑΣΗΣ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)	ΠΗΓΗ	
4	4γ	4.γ.1 .Βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των πιο ενεργοβόρων δημόσιων κτιρίων και των νοικοκυριών και προώθηση της χρήσης ΑΠΕ.	4.γ.1.1 Ενίσχυση της ενεργειακής απόδοσης των δημόσιων κτιρίων	7.600.000	CO32	Μείωση της ετήσιας κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας των δημόσιων κτηρίων	kWh/ έτος	Κοινός	70.000	Στοιχεία και Μελέτες των Δικαιούχων	T3507	Ετήσια κατανάλωση τελικής ενέργειας στα δημόσια κτίρια	ktoe/ έτος	Ειδικός	17,26	2012	15,65	ΥΠΕΚΑ	
			4.γ.1.2 Ενίσχυση της ενεργειακής απόδοσης των νοικοκυριών	4.194.378	CO31	Αριθμός νοικοκυριών με καλύτερη κατηγορία ενεργειακής κατανάλωσης	νοικοκυριά	Κοινός	320	Σύστημα Παρακολούθησης της Περιφέρειας (ή ΕΦΔ)	T3508	Ετήσια κατανάλωση τελικής ενέργειας στον τομέα της κατοικίας	ktoe/ έτος	Ειδικός	177	2012	167,21	ΥΠΕΚΑ	
					CO34	Εκτιμώμενη ετήσια μείωση εκπομπών των αερίων του θερμοκηπίου	τόνοι ισοδύναμου CO2	Κοινός	420	Στοιχεία και Μελέτες των Δικαιούχων	T3515	Μείωση αερίων θερμοκηπίου ως αποτέλεσμα των δράσεων των στόχων των Προγραμμάτων (ΣΕΣ)	ktn CO2 / έτος	Ειδικός					ΘΑ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΘΕΙ ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΑΠΟ ΕΥΣΣΑΑΠ
5	5β	5.β.1 .Μείωση των επιπτώσεων από καταστροφές και ειδικούς κινδύνους και ιδίως από πλημμύρες, πυρκαγιές και τη διάβρωση των ακτών.	5.β.1.1 Αντιμετώπιση κινδύνων και καταστροφών	2.800.000	CO20	Πληθυσμός που ωφελείται από αντιπλημμυρικά μέτρα	φυσικά πρόσωπα	Κοινός	12.000	Στοιχεία και Μελέτες των Δικαιούχων	T3509	Έκταση περιοχών για τις οποίες απαιτείται η αξιολόγηση και διαχείριση του κινδύνου πλημμυρών και η εφαρμογή μέτρων της Οδηγίας 2007/60/ΕΚ	km ²	Ειδικός	172	2014	165	ΥΠΕΚΑ / ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΥΔΑΤΩΝ	
				2.207.702	CO21	Πληθυσμός που ωφελείται από μέτρα δασικής πυροπροστασίας	φυσικά πρόσωπα	Κοινός	70.000	Στοιχεία και Μελέτες των Δικαιούχων	T3510	Ποσοστό δασικών εκτάσεων της Περιφέρειας που προστατεύονται	%	Ειδικός					
			5.β.1.2 Προστασία των ακτών της Περιφέρειας από τη διάβρωση	2.000.000	T3403	Μήκος ακτών που προστατεύονται από τη διάβρωση	χιλιόμετρα	Ειδικός	5	Σύστημα Παρακολούθησης της Περιφέρειας	T3530	Ποσοστό ακτών της Περιφέρειας που κινδυνεύουν από διάβρωση	%	Ειδικός	14,7	2014	14,5		
6	6β	6.β.1.Μείωση απωλειών ύδατος και ικανοποίηση αναγκών για πόσιμο νερό	6.β.1.1 Δράσεις ορθολογικής και αποδοτικής διαχείρισης πόσιμου ύδατος	4.552.284	CO18	Πρόσθετος πληθυσμός που εξυπηρετείται από βελτιωμένες υπηρεσίες ύδρευσης	φυσικά πρόσωπα	Κοινός	2.400	Στοιχεία και Μελέτες των Δικαιούχων	T3531	Πληθυσμός που εξυπηρετείται με νερό κατάλληλο για ανθρώπινη κατανάλωση	φυσικά πρόσωπα	Ειδικός		2013		ΥΠΕΚΑ / ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΥΔΑΤΩΝ	
6	6γ	6.γ.1 .Προστασία και ανάδειξη της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς για την υποστήριξη του τουρισμού εμπειρίας στο πλαίσιο της στρατηγικής της Έξυπνης Εξειδίκευσης	6.γ.1.1 Δράσεις για την προστασία και αξιοποίηση της πολιτιστικής κληρονομιάς	4.500.000	T3404	Αριθμός χώρων που προστατεύονται και αναδεικνύονται	Αριθμός	Ειδικός	5	Σύστημα Παρακολούθησης της Περιφέρειας	T3532	Επισκεψιμότητα σε οργανωμένους χώρους πολιτιστικού ενδιαφέροντος	επισκέψεις / έτος	Ειδικός	1.860.000	2013	2.230.000	ΕΛΣΤΑΤ	
			6.γ.1.2 Δράσεις για την προστασία και ανάδειξη της φυσικής κληρονομιάς	1.500.000	T3404	Αριθμός χώρων που προστατεύονται και αναδεικνύονται	Αριθμός	Ειδικός	3	Σύστημα Παρακολούθησης της Περιφέρειας									
					CO09	Αύξηση αναμενόμενου αριθμού επισκέψεων σε ενισχυόμενες τοποθεσίες πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς και πόλους έλξης επισκεπτών	επισκέψεις ανά έτος	Κοινός	51.000	Στοιχεία και Μελέτες των Δικαιούχων									
6	6δ	6.δ.1 Ολοκληρωμένη διαχείριση, προστασία και ανάδειξη των οικοσυστημάτων της Περιφέρειας	6.δ.1.1. Δράσεις προστασίας και ανάδειξης των οικοσυστημάτων της Περιφέρειας	1.000.000	CO23	Επιφάνεια οικοτόπων που ενισχύονται με στόχο να αποκτήσουν καλύτερο καθεστώς διατήρησης	εκτάρια	Κοινός	50.000	ΥΠΕΚΑ - Τμ. Φυσικού Περιβάλλοντος	T3513	Προστατευόμενες Περιοχές (σύνολο περιοχών Natura 200) με εργαλεία διαχείρισης	%	Ειδικός	3,20%	2014	18%	ΥΠΕΚΑ / ΤΜ. ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒ/ΝΤΟΣ	
6	6ε	6.ε.1. Βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος	6.ε.1.1 Δράσεις ολοκληρωμένης αστικής ανάπτυξης	3.175.426	CO38	Ανοιχτοί χώροι που δημιουργούνται ή αποκαθίστανται σε αστικές περιοχές	τετραγωνικά μέτρα	Κοινός	1.000	Στοιχεία και Μελέτες των Δικαιούχων	T3533	Πληθυσμός που ωφελείται από δράσεις βελτίωσης του αστικού περιβάλλοντος	φυσικά πρόσωπα	Ειδικός	30.000	2013	80.000	Συστήματα Παρακολούθησης των Δικαιούχων	

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

Πίνακας 2.4: Χρηματοδοτική βαρύτητα δράσεων και σχετικών δεικτών του Άξονα Προτεραιότητας 2

ΔΕΙΚΤΗΣ	ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ (€)	Χρημ. βαρύτητα	Ποσοστό κάλυψης Άξονα
ΕΚΡΟΩΝ				
CO09 - Αύξηση αναμενόμενου αριθμού επισκέψεων σε ενισχυόμενες τοποθεσίες πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς και πόλους έλξης επισκεπτών	6.γ.1.1 Δράσεις για την προστασία και αξιοποίηση της πολιτιστικής κληρονομιάς	6.000.000	17,9%	100,0%
	6.γ.1.2 Δράσεις για την προστασία και ανάδειξη της φυσικής κληρονομιάς			
CO18 - Πρόσθετος πληθυσμός που εξυπηρετείται από βελτιωμένες υπηρεσίες ύδρευσης	6.β.1.1 Δράσεις ορθολογικής και αποδοτικής διαχείρισης πόσιμου ύδατος	4.552.284	13,6%	
CO20 - Πληθυσμός που ωφελείται από αντιπλημμυρικά μέτρα	5.β.1.1 Αντιμετώπιση κινδύνων και καταστροφών	2.800.000	8,4%	
CO21 - Πληθυσμός που ωφελείται από μέτρα δασικής πυροπροστασίας	5.β.1.1 Αντιμετώπιση κινδύνων και καταστροφών	2.207.702	6,6%	
CO23 - Επιφάνεια οικοτόπων που ενισχύονται με στόχο να αποκτήσουν καλύτερο καθεστώς διατήρησης	6.δ.1.1. Δράσεις προστασίας και ανάδειξης των οικοσυστημάτων της Περιφέρειας	1.000.000	3,0%	
CO31 - Αριθμός νοικοκυριών με καλύτερη κατηγορία ενεργειακής κατανάλωσης	4.γ.1.2 Ενίσχυση της ενεργειακής απόδοσης των νοικοκυριών	4.194.378	12,5%	
CO32 - Μείωση της ετήσιας κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας των δημόσιων κτηρίων	4.γ.1.1 Ενίσχυση της ενεργειακής απόδοσης των δημόσιων κτιρίων	7.600.000	22,7%	
CO34 - Εκτιμώμενη ετήσια μείωση εκπομπών των αερίων του θερμοκηπίου	4.γ.1.2 Ενίσχυση της ενεργειακής απόδοσης των νοικοκυριών	11.794.378	35,2%	
	4.γ.1.1 Ενίσχυση της ενεργειακής απόδοσης των δημόσιων κτιρίων			
CO38 - Ανοιχτοί χώροι που δημιουργούνται ή αποκαθίστανται σε αστικές περιοχές	6.ε.1.1 Δράσεις ολοκληρωμένης αστικής ανάπτυξης	3.175.426	9,5%	
T3403 - Μήκος ακτών που προστατεύονται από τη διάβρωση	5.β.1.2 Προστασία των ακτών της Περιφέρειας από τη διάβρωση	2.000.000	6,0%	
T3404 - Αριθμός χώρων που προστατεύονται και αναδεικνύονται	6.γ.1.1 Δράσεις για την προστασία και αξιοποίηση της πολιτιστικής κληρονομιάς	6.000.000	17,9%	
	6.γ.1.2 Δράσεις για την προστασία και ανάδειξη της φυσικής κληρονομιάς			
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ				
T3507 - Ετήσια κατανάλωση τελικής ενέργειας στα δημόσια κτίρια	4.γ.1.1 Ενίσχυση της ενεργειακής απόδοσης των δημόσιων κτιρίων	7.600.000	22,7%	95,5%
T3508 - Ετήσια κατανάλωση τελικής ενέργειας στον τομέα της κατοικίας	4.γ.1.2 Ενίσχυση της ενεργειακής απόδοσης των νοικοκυριών	4.194.378	12,5%	
T3509 - Έκταση περιοχών για τις οποίες απαιτείται η αξιολόγηση και διαχείριση του κινδύνου πλημμυρών και η εφαρμογή μέτρων της Οδηγίας 2007/60/ΕΚ	5.β.1.1 Αντιμετώπιση κινδύνων και καταστροφών	2.800.000	8,4%	
T3510 - Ποσοστό δασικών εκτάσεων της Περιφέρειας που προστατεύονται	5.β.1.1 Αντιμετώπιση κινδύνων και καταστροφών	2.207.702	6,6%	

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

ΔΕΙΚΤΗΣ	ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ (€)	Χρημ. βαρύτητα	Ποσοστό κάλυψης Άξονα
T3513 - Προστατευόμενες Περιοχές (σύνολο περιοχών Natura 200) με εργαλεία διαχείρισης	6.δ.1.1. Δράσεις προστασίας και ανάδειξης των οικοσυστημάτων της Περιφέρειας	1.000.000	3,0%	
T3515 - Μείωση αερίων θερμοκηπίου ως αποτέλεσμα των δράσεων των στόχων των Προγραμμάτων (ΣΕΣ)	4.γ.1.1 Ενίσχυση της ενεργειακής απόδοσης των δημόσιων κτιρίων	11.794.378	35,2%	
	4.γ.1.2 Ενίσχυση της ενεργειακής απόδοσης των νοικοκυριών			
T3530 - Ποσοστό ακτών της Περιφέρειας που κινδυνεύουν από διάβρωση	5.β.1.2 Προστασία των ακτών της Περιφέρειας από τη διάβρωση	2.000.000	6,0%	
T3531 - Πληθυσμός που εξυπηρετείται με νερό κατάλληλο για ανθρώπινη κατανάλωση	6.β.1.1 Δράσεις ορθολογικής και αποδοτικής διαχείρισης πόσιμου ύδατος	4.552.284	13,6%	
T3532 - Επισκεψιμότητα σε οργανωμένους χώρους πολιτιστικού ενδιαφέροντος	6.γ.1.1 Δράσεις για την προστασία και αξιοποίηση της πολιτιστικής κληρονομιάς	4.500.000	13,4%	
T3533 - Πληθυσμός που ωφελείται από δράσεις βελτίωσης του αστικού περιβάλλοντος	6.ε.1.1 Δράσεις ολοκληρωμένης αστικής ανάπτυξης	3.175.426	9,5%	

Για το σύστημα των δεικτών εκροών του ΑΠ 2 θα πρέπει να σημειωθούν τα εξής:

- Το σύστημα δεικτών εκροών του ΑΠ2 καλύπτει πλήρως τη διαθέσιμη χρηματοδότηση, ποσοτικοποιώντας όλους τους επιμέρους τύπους δράσεων που προβλέπονται. Ειδικότερα, όλοι οι τύποι δράσεων σχετίζονται με έναν τουλάχιστον δείκτη εκροών, ικανοποιώντας έτσι σε σημαντικό βαθμό την αρχή της αναλογικότητας. Οι δείκτες αποτελέσματος συνδέονται με το 96% περίπου των προβλεπόμενων τύπων δράσεων.
- Ο κοινός δείκτης εκροών «CO34– Εκτιμώμενη ετήσια μείωση εκπομπών των αερίων του θερμοκηπίου» ποσοτικοποιεί το 35% σχεδόν της δημόσιας δαπάνης, το οποίο αντιστοιχεί σε δράσεις Ενίσχυσης της ενεργειακής απόδοσης των δημοσίων κτηρίων και νοικοκυριών, ενώ οι υπόλοιποι δείκτες εκροών εμφανίζουν μέση χρηματοδοτική βαρύτητα 14% περίπου.
- Ο δείκτης αποτελέσματος «T3515- Μείωση αερίων θερμοκηπίου ως αποτέλεσμα των δράσεων των στόχων των Προγραμμάτων (ΣΕΣ)» συνδέεται με δύο τύπους δράσεων που αντιστοιχούν στο 35% περίπου της δημόσιας δαπάνης του άξονα. Οι υπόλοιποι δείκτες αποτελέσματος ποσοτικοποιούν αθροιστικά το 95% περίπου της δημόσιας δαπάνης του Άξονα Προτεραιότητας 2.
- Με εξαίρεση τους δείκτες εκροών CO09, CO34 και T3404 και τον δείκτη αποτελέσματος T3515, οι οποίοι συνδέονται με δύο τύπους δράσεων ο καθένας, όλοι οι υπόλοιποι δείκτες του άξονα συνδέονται με μία μόνο κατηγορία δράσεων. Το γεγονός αυτό οδηγεί στο σχετικά

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

μεγάλο πλήθος δεικτών εκροών και αποτελεσμάτων, το οποίο όμως αιτιολογείται από τους αρκετά διαφορετικούς μεταξύ τους τύπους δράσεων που περιλαμβάνονται στον άξονα.

 Σχετικά με τους ειδικούς δείκτες εκροών του ΑΠ 2 και τη δυνατότητα αντικατάστασης αυτών με κοινούς δείκτες, αναφέρεται ότι για την περίπτωση της επενδυτικής προτεραιότητας 5β και συγκεκριμένα για τις δράσεις προστασίας των ακτών από τη διάβρωση, δεν εντοπίζεται κάποιος κοινός δείκτης ικανός να ποσοτικοποιήσει κατάλληλα τις συγκεκριμένες δράσεις και επομένως, να αντικαταστήσει τον ειδικό δείκτη «T3403- Μήκος ακτών που προστατεύονται από τη διάβρωση». Στην επενδυτική προτεραιότητα 6γ αν και χρησιμοποιείται ο κοινός δείκτης εκροών «Αύξηση του αναμενόμενου αριθμού επισκέψεων σε ενισχυόμενες τοποθεσίες πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς», επιλέγεται να χρησιμοποιηθεί επιπλέον και ο ειδικός δείκτης «T3404 - Αριθμός χώρων που προστατεύονται και αναδεικνύονται». Προτείνεται να εξετασθεί η σκοπιμότητα χρήσης δύο δεικτών εκροών στη συγκεκριμένη επενδυτική προτεραιότητα.

Συμπερασματικά, οι δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων που επιλέχθηκαν για την ποσοτικοποίηση των δράσεων που προβλέπονται στον Άξονα Προτεραιότητας 2, καλύπτουν πλήρως όλες τις Επενδυτικές Προτεραιότητες του άξονα και ποσοτικοποιούν σε μεγάλο βαθμό τις προβλεπόμενες κατηγορίες δράσεων, μέσω των οποίων αναμένεται να επιτευχθούν οι Ειδικοί Στόχοι του Άξονα. Συνεπώς, κρίνεται ότι το σύστημα δεικτών εκροών του ΑΠ2, όπως έχει διαμορφωθεί στην παρούσα φάση, είναι κατάλληλο και αντιπροσωπευτικό. Μειονέκτημα του συστήματος δεικτών του ΑΠ 2 αποτελεί το μεγάλο πλήθος δεικτών εκροών και αποτελεσμάτων, το οποίο όμως δεν είναι εύκολο να μειωθεί, δεδομένου ότι για την επίτευξη των στόχων της προστασίας του περιβάλλοντος και της μετάβασης σε μια οικονομία φιλική στο περιβάλλον, απαιτούνται διαφορετικής φύσεως δράσεις, που δεν μπορούν να ποσοτικοποιηθούν με κοινούς μεταξύ τους δείκτες.

2.1.1.3 Σύστημα δεικτών εκροών και αποτελέσματος του Άξονα Προτεραιότητας 3

Στον Πίνακα 2.5 που ακολουθεί, αποτυπώνονται οι δείκτες εκροών και αποτελέσματος (κοινοί και ειδικοί δείκτες) του Άξονα Προτεραιότητας 3. Ο Άξονας Προτεραιότητας 3 περιλαμβάνει τέσσερις Επενδυτικές Προτεραιότητες των Θεματικών Στόχων 7, 9 και 10, τέσσερις Ειδικούς Στόχους και έξι ενδεικτικούς Τύπους Δράσεων. Το σύστημα δεικτών του άξονα αποτελείται από **5 δείκτες εκροών**, μεταξύ των οποίων **4 κοινοί δείκτες**, και από **4 δείκτες αποτελέσματος**.

Στον Πίνακα 2.6 παρατίθενται οι επιμέρους κατηγορίες δράσεων του Άξονα που συμβάλλουν στους ανωτέρω δείκτες, καθώς και η σχετική χρηματοδοτική βαρύτητα των δεικτών, η οποία προσδιορίζει και πιθανό «έλλειμμα» στην ποσοτικοποίηση των δράσεων του Άξονα ανά δείκτη.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020 Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»
---	---

Η χρηματοδοτική βαρύτητα των δεικτών υπολογίζεται ως ποσοστό του προϋπολογισμού των δράσεων που συμβάλλουν, ή τροφοδοτούν κάθε επιμέρους δείκτη, προς το συνολικό προϋπολογισμό του Άξονα.

Πίνακας 2.5: Σύστημα δεικτών του Άξονα Προτεραιότητας 3

ΘΣ	ΕΠ	ΕΣ	ΤΥΠΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΘΡΩΝ					ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ								
					ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΕΙΔΟΣ ΔΕΙΚΤΗ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)	ΠΗΓΗ	ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΕΙΔΟΣ ΔΕΙΚΤΗ	ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ	ΕΤΟΣ ΒΑΣΗΣ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)	ΠΗΓΗ
7	7α	7.α.1. Βελτίωση των σημαντικών / κύριων λιμενικών υποδομών ΔΕΔ-Μ της Περιφέρειας	7.α.1.1 Δράσεις αναβάθμισης των λιμενικών υποδομών	9.603.460	T3405	Αριθμός λιμένων των οποίων αναπτύσσονται οι υποδομές	Αριθμός λιμένων	Ειδικός	2	Σύστημα Παρακολούθησης της Περιφέρειας	T3516	Αριθμός επιβατών/έτος	Επιβάτες/έτος	Ειδικός	3.135.016	2012	3.724.302	ΕΛΣΤΑΤ
7	7β	7.β.1. Αναβάθμιση των λιμενικών υποδομών, βελτίωση της σύνδεσης της ενδοχώρας των νησιών με τις πύλες εισόδου-εξόδου και τα Εθνικά και Διεθνή εμπορικά κέντρα και βελτίωση της ασφάλειας του οδικού δικτύου	7.β.1.1 Ολοκλήρωση, βελτίωση ή/και αναβάθμιση διαπεριφερειακών και ενδοπεριφερειακών λιμενικών συνδέσεων	3.000.000	T3405	Αριθμός λιμένων των οποίων αναπτύσσονται οι υποδομές	Αριθμός λιμένων	Ειδικός	2	Σύστημα Παρακολούθησης της Περιφέρειας	T3516	Αριθμός επιβατών/έτος	Επιβάτες/έτος	Ειδικός	3.135.016	2012	3.724.302	ΕΛΣΤΑΤ
			7.β.1.2 Δημιουργία και βελτίωση των υποδομών σύνδεσης με τις πύλες εισόδου-εξόδου	3.000.000	CO13	Συνολικό μήκος νέων δρόμων	χιλιόμετρα	Κοινός	4	Στοιχεία και Μελέτες των Δικαιούχων	T3518	Αριθμός ατυχημάτων ανά έτος	Ατυχήματα/έτος	Ειδικός	361	2012	266	ΕΛΣΤΑΤ
				3.429.986	CO14	Συνολικό μήκος ανακατασκευασμένων ή αναβαθμισμένων δρόμων	χιλιόμετρα	Κοινός	6	Στοιχεία και Μελέτες των Δικαιούχων								
9	9α	9.α.1. Άμβλυση των περιφερειακών ανισοτήτων στους τομείς της υγείας και της πρόνοιας για την εξασφάλιση συνθηκών πρόσβασης σε υψηλής ποιότητας σχετικές υπηρεσίες με την επέκταση και τη βελτίωση των υποδομών	9.α.1.1 Κατασκευή, επέκταση και αναβάθμιση υποδομών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας υγείας	8.000.000	CO36	Πληθυσμός που καλύπτεται από βελτιωμένες υπηρεσίες υγείας	φυσικά πρόσωπα	Κοινός	180.000	Στοιχεία και Μελέτες των Δικαιούχων	T 3534	Επισκέψεις σε μονάδες παροχής υπηρεσιών υγείας	Αριθμός επισκέψεων	Ειδικός	544.076	2011	576.721	ESYnet
			9.α.1.2 Δημιουργία και αναβάθμιση υποδομών πρόνοιας	4.125.088	CO35	Δυναμικότητα των ενισχυόμενων υποδομών παιδικής μέριμνας ή εκπαίδευσης	φυσικά πρόσωπα	Κοινός	120	Στοιχεία και Μελέτες των Δικαιούχων								
10	10	10.α.1. Βελτίωση της πρόσβασης και αύξηση της ελκυστικότητας όλων των βαθμίδων της τυπικής εκπαίδευσης	10.α.1.1 Αναβάθμιση των υποδομών, κτιριακών και εξοπλισμών, όλων των βαθμίδων της εκπαίδευσης και της αρχικής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης	9.985.090	CO35	Δυναμικότητα των ενισχυόμενων υποδομών παιδικής μέριμνας ή εκπαίδευσης	φυσικά πρόσωπα	Κοινός	750	Στοιχεία και Μελέτες των Δικαιούχων	T3521	Μαθητές/σπουδαστές που καλύπτονται από νέες ή/και βελτιωμένες υποδομές εκπαίδευσης	%	Ειδικός	94,71%	2013	98,38%	ΕΛΣΤΑΤ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

Πίνακας 2.6: Χρηματοδοτική βαρύτητα δράσεων και σχετικών δεικτών του Άξονα Προτεραιότητας 3

ΔΕΙΚΤΗΣ	ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ (€)	Χρημ. βαρύτητα	Ποσοστό κάλυψης Άξονα
ΕΚΡΟΩΝ				
CO13- Συνολικό μήκος νέων δρόμων	7.β.1.2 Δημιουργία και βελτίωση των υποδομών σύνδεσης με τις πύλες εισόδου-εξόδου	3.000.000	7,3%	100,0%
CO14- Συνολικό μήκος ανακατασκευασμένων ή αναβαθμισμένων δρόμων	7.β.1.2 Δημιουργία και βελτίωση των υποδομών σύνδεσης με τις πύλες εισόδου-εξόδου	3.429.986	8,3%	
CO35- Δυναμικότητα των ενισχυόμενων υποδομών παιδικής μέριμνας ή εκπαίδευσης	9.α.1.2 Δημιουργία και αναβάθμιση υποδομών πρόνοιας	14.110.178	34,3%	
	10.α.1.1 Αναβάθμιση των υποδομών, κτιριακών και εξοπλισμών, όλων των βαθμίδων της εκπαίδευσης και της αρχικής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης			
CO36- Πληθυσμός που καλύπτεται από βελτιωμένες υπηρεσίες υγείας	9.α.1.1 Επέκταση και αναβάθμιση υποδομών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας υγείας	8.000.000	19,4%	
T3405- Αριθμός λιμένων των οποίων αναπτύσσονται οι υποδομές	7.α.1.1 Δράσεις αναβάθμισης των λιμενικών υποδομών	12.603.460	30,6%	
	7.β.1.1 Ολοκλήρωση, βελτίωση ή/και αναβάθμιση διαπεριφερειακών και ενδοπεριφερειακών λιμενικών συνδέσεων			
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ				
T3516- Αριθμός επιβατών/έτος	7.α.1.1 Δράσεις αναβάθμισης των λιμενικών υποδομών	12.603.460	30,6%	90,0%
	7.β.1.1 Ολοκλήρωση, βελτίωση ή/και αναβάθμιση διαπεριφερειακών και ενδοπεριφερειακών λιμενικών συνδέσεων			
T3518- Αριθμός ατυχημάτων ανά έτος	7.β.1.2 Δημιουργία και βελτίωση των υποδομών σύνδεσης με τις πύλες εισόδου-εξόδου	6.429.986	15,6%	
T3521- Μαθητές/σπουδαστές που καλύπτονται από νέες ή/και βελτιωμένες υποδομές εκπαίδευσης	10.α.1.1 Αναβάθμιση των υποδομών, κτιριακών και εξοπλισμών, όλων των βαθμίδων της εκπαίδευσης και της αρχικής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης	9.985.090	24,3%	
T3534- Επισκέψεις σε μονάδες παροχής υπηρεσιών υγείας	9.α.1.1 Επέκταση και αναβάθμιση υποδομών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας υγείας	8.000.000	19,4%	

Για το σύστημα των δεικτών εκροών του ΑΠ3 παρατηρούνται τα εξής:

- Το σύστημα δεικτών του ΑΠ3 καλύπτει πλήρως τη διαθέσιμη χρηματοδότηση, ποσοτικοποιώντας το σύνολο των επιμέρους δράσεων που περιλαμβάνονται σε αυτόν. Ειδικότερα, όλες οι δράσεις του Άξονα Προτεραιότητας 3 ποσοτικοποιούνται μέσω ενός τουλάχιστον δείκτη εκροών, ενώ το 90% των δράσεων σχετίζονται και με έναν δείκτη αποτελέσματος.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

- Ο κοινός δείκτης εκροών «CO35- Δυναμικότητα των ενισχυόμενων υποδομών παιδικής μέριμνας ή εκπαίδευσης», που τροφοδοτείται από δύο εκ των έξι τύπων δράσεων, ποσοτικοποιεί το 35% σχεδόν της δημόσιας δαπάνης του άξονα, ικανοποιώντας σε σημαντικό βαθμό την «αρχή της αναλογικότητας». Οι υπόλοιποι δείκτες εκροών ποσοτικοποιούν αθροιστικά το 65% περίπου της δημόσιας δαπάνης του Άξονα Προτεραιότητας 3.
- Ο δείκτης αποτελέσματος «T3516- Αριθμός επιβατών/έτος» που συνδέεται με δύο τύπους δράσεων των επενδυτικών προτεραιοτήτων 7α και 7β, είναι αυτός που εμφανίζει τη μεγαλύτερη χρηματοδοτική βαρύτητα (31% περίπου) μεταξύ των δεικτών αποτελεσμάτων.
- Σχετικά με τον ειδικό δείκτη εκροών του ΑΠ 3, κρίνεται ότι ορθώς επιλέγεται για την ποσοτικοποίηση των δύο τύπων δράσεων, Αναβάθμιση λιμενικών υποδομών και Ολοκλήρωση, βελτίωση ή/και αναβάθμιση διαπεριφερειακών και ενδοπεριφερειακών λιμενικών συνδέσεων, αφού δεν εντοπίζεται κάποιος κοινός δείκτης ικανός να ποσοτικοποιήσει κατάλληλα τις συγκεκριμένες δράσεις και να αντικαταστήσει τον ειδικό δείκτη.

Συνοπτικά, οι δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων που επιλέχθηκαν για την ποσοτικοποίηση των δράσεων που προβλέπονται στον Άξονα Προτεραιότητας 3, καλύπτουν πλήρως τις τέσσερις Επενδυτικές Προτεραιότητες του άξονα και ποσοτικοποιούν πλήρως όλες τις προβλεπόμενες κατηγορίες δράσεων. Παρά τον υψηλό βαθμό ποσοτικοποίησης των δράσεων και κατά συνέπεια των Ειδικών Στόχων που αυτές εξυπηρετούν και των αναμενόμενων αποτελεσμάτων, θεωρείται ότι το σύστημα δεικτών του ΑΠ3 μπορεί να βελτιωθεί, με τον καθορισμό επιπλέον κατάλληλων δεικτών αποτελέσματος για την παρακολούθηση των δράσεων που δεν καλύπτονται στην παρούσα φάση.

2.1.1.4 Σύστημα δεικτών εκροών και αποτελέσματος του Άξονα Προτεραιότητας 4

Στον Πίνακα 2.7 που ακολουθεί, αποτυπώνονται οι δείκτες εκροών και αποτελέσματος (κοινός και ειδικός δείκτης) του Άξονα Προτεραιότητας 4. Ο Άξονας Προτεραιότητας 4 περιλαμβάνει οκτώ Επενδυτικές Προτεραιότητες των Θεματικών Στόχων 8 και 9, οκτώ Ειδικούς Στόχους και εννέα ενδεικτικούς Τύπους Δράσεων. Το σύστημα δεικτών του άξονα αποτελείται από **8 δείκτες εκροών**, μεταξύ των οποίων **5 κοινός δείκτης**, και από **7 δείκτες αποτελέσματος**, εκ των οποίων **4 κοινός δείκτης**.

Στον Πίνακα 2.8 παρατίθενται οι επιμέρους κατηγορίες δράσεων του Άξονα που συμβάλλουν στους ανωτέρω δείκτες, καθώς και η σχετική χρηματοδοτική βαρύτητα των δεικτών, η οποία προσδιορίζει και πιθανό «έλλειμμα» στην ποσοτικοποίηση των δράσεων του Άξονα ανά δείκτη.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020 Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»
---	---

Η χρηματοδοτική βαρύτητα των δεικτών υπολογίζεται ως ποσοστό του προϋπολογισμού των δράσεων που συμβάλλουν, ή τροφοδοτούν κάθε επιμέρους δείκτη, προς το συνολικό προϋπολογισμό του Άξονα.

Πίνακας 2.7: Σύστημα δεικτών του Άξονα Προτεραιότητας 4

ΘΣ	ΕΠ	ΕΣ	ΤΥΠΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ					ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ								
					ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΕΙΔΟΣ ΔΕΙΚΤΗ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)	ΠΗΓΗ	ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΕΙΔΟΣ ΔΕΙΚΤΗ	ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ	ΕΤΟΣ ΒΑΣΗΣ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)	ΠΗΓΗ
8	8i	8.i.1. Προώθηση της πρόσβασης στην απασχόληση για αναζητούντες θέση εργασίας και οικονομικά μη ενεργά άτομα, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων και των ατόμων που έχουν αποκοπεί επί μακρόν από την αγορά εργασίας ιδίως στους τομείς προτεραιότητας της Περιφέρειας όπως αποτυπώνονται στη στρατηγική της Έξυπνης Εξειδίκευσης.	8.i.1.1 Δράσεις Προώθησης στην απασχόληση για αναζητούντες θέση εργασίας ιδίως στους τομείς της στρατηγικής της Έξυπνης Εξειδίκευσης	790.696	CO01	Άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων	Αριθμός	Κοινός	300	microdata	CR03	Συμμετέχοντες που αποκτούν εξειδίκευση αμέσως μετά την αποχώρησή τους από την εργασία	Αριθμός	Κοινός	162	2013	180	microdata
8	8iii	8.iii.1. Ενίσχυση της αυτοαπασχόλησης, της επιχειρηματικότητας και της δημιουργίας επιχειρήσεων ιδίως στους τομείς προτεραιότητας της Περιφέρειας όπως αποτυπώνονται στη στρατηγική της Έξυπνης Εξειδίκευσης.	8.iii.1.1: Δράσεις στήριξης νέων επιχειρηματιών και αυτοαπασχολούμενων	900.000	CO01	Άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων	Αριθμός	Κοινός	60	microdata	CR04	Συμμετέχοντες που αποκτούν εξειδίκευση αμέσως μετά την αποχώρησή τους από την εργασία	Αριθμός	Κοινός	51	2014	54	microdata
8	8v	8.v.1. Υποστήριξη της προσαρμογής των επιχειρήσεων στις αλλαγές και των εργαζομένων για την απόκτηση των αναγκαίων δεξιοτήτων που απαιτούνται ιδίως για την προώθηση της στρατηγικής της Έξυπνης Εξειδίκευσης	8.v.1.1: Δράσεις για την προσαρμογή των εργαζομένων και των επιχειρήσεων στις αναγκαίες αλλαγές ιδίως για την υποστήριξη της στρατηγικής της Έξυπνης Εξειδίκευσης	1.580.000	CO05	Απασχολούμενοι, συμπεριλαμβανομένων των αυτοαπασχολούμενων	Αριθμός	Κοινός	75	microdata	CR07	Συμμετέχοντες με βελτιωμένη κατάσταση στην αγορά εργασίας εντός έξι μηνών από τη λήξη συμμετοχής τους	Αριθμός	Κοινός	75	2014	75	microdata
9	9i	9.i.1. Βελτίωση της απασχολησιμότητας ατόμων που απειλούνται με κοινωνικό αποκλεισμό και ιδιαίτερα για ευπαθείς και ειδικές κοινωνικές ομάδες	9.i.1.1 Δράσεις για τη βελτίωση της απασχολησιμότητας ατόμων που απειλούνται με κοινωνικό αποκλεισμό	13.315.316	T3411	Μειονεκτούντα άτομα (δηλ. συμμετέχοντες που ζουν σε νοικοκυριά ανέργων ή ζουν σε νοικοκυριά ανέργων με συντηρούμενα τέκνα ή που ζουν σε μονοπρόσωπα νοικοκυριά με συντηρούμενα τέκνα ή μετανάστες, άτομα με αλλοδαπή προέλευσης, μειονότητες	συμμετέχοντες	Ειδικός	3.500	microdata	T3536	Μειονεκτούντα άτομα που συμμετέχουν σε εκπαίδευση / κατάρτιση, που αποκτούν εξειδίκευση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης εντός έξι μηνών από τη λήξη συμμετοχής τους	Συμμετέχοντες	Κοινός	423	2013	552	microdata
9	9ii	9.ii.1. Δημιουργία συνθηκών κοινωνικής ενσωμάτωσης και βελτίωσης της πρόσβασης στην αγορά εργασίας ατόμων της κοινότητας των Ρομ	9.ii.1.1 Δράσεις ενσωμάτωσης περιθωριοποιημένων κοινοτήτων και ομάδων	2.000.000	CO15	Μετανάστες, συμμετέχοντες αλλοδαπής προέλευσης, μειονότητες (συμπ/νων περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομ)	Αριθμός	Κοινός	400	microdata	CR05	μειονεκτούντες συμμετέχοντες που αναζητούν εργασία, λαμβάνουν εκπαίδευση /κατάρτιση, αποκτούν εξειδίκευση ή εργάζονται, συμπεριλαμβανομένων των αυτοαπασχολούμενων, αμέσως μετά την αποχώρησή τους από την εργασία	Αριθμός	Κοινός	60	2014	80	microdata
9	9iii	9.iii.1. Βελτίωση της θέσης ανθρώπων που κινδυνεύουν από διακρίσεις, ιδίως των γυναικών καθώς και ατόμων με μειωμένα προσόντα με την αύξηση της απασχολησιμότητάς τους και την αντιμετώπιση προκαταλήψεων	9.iii.1.1 Δράσεις για τη βελτίωση της θέσης ατόμων που κινδυνεύουν από διακρίσεις	1.155.000	T3411	Μειονεκτούντα άτομα (δηλ. συμμετέχοντες που ζουν σε νοικοκυριά ανέργων ή ζουν σε νοικοκυριά ανέργων με συντηρούμενα τέκνα ή που ζουν σε μονοπρόσωπα νοικοκυριά με συντηρούμενα τέκνα ή μετανάστες, άτομα με αλλοδαπή προέλευσης, μειονότητες	συμμετέχοντες	Ειδικός	210	microdata	CR05	μειονεκτούντες συμμετέχοντες που αναζητούν εργασία, λαμβάνουν εκπαίδευση /κατάρτιση, αποκτούν εξειδίκευση ή εργάζονται, συμπεριλαμβανομένων των αυτοαπασχολούμενων, αμέσως μετά την αποχώρησή τους από την εργασία	Αριθμός	Κοινός	99	2014	125	microdata
				2.639.308	CO16	Συμμετέχοντες με Αναπηρία	Αριθμός	Κοινός	520	microdata								

ΘΣ	ΕΠ	ΕΣ	ΤΥΠΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΩΝ					ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ								
					ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΕΙΔΟΣ ΔΕΙΚΤΗ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)	ΠΗΓΗ	ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΕΙΔΟΣ ΔΕΙΚΤΗ	ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ	ΕΤΟΣ ΒΑΣΗΣ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)	ΠΗΓΗ
				1.700.000	T3413	Αριθμός ενεργειών για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας με θύματα γυναίκες	Αριθμός	Ειδικός	4									
9	9iv	9.iv.1.Αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κοινωνικο-οικονομικής κρίσης στην υγεία του πληθυσμού της περιφέρειας και ειδικά των Ευπαθών Κοινωνικών Ομάδων	9.iv.1.1 Ανάπτυξη και εφαρμογή της πολιτικής Health Safety Net	4.773.320	T3414	Μειονεκτούντα άτομα (δηλ. συμμετέχοντες που ζουν σε νοικοκυριά ανέργων.....Η με αναπηρία ή άλλα μειονεκτούντα άτομα) που δεν έχουν πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας	συμμετέχοντες	Ειδικός	13.600	microdata	T3523	Ποσοστό κάλυψης μέσω δράσεων Health Safety Net επί του γενικού συνόλου των πολιτών που διαβιούν κάτω από το όριο της φτώχειας και δεν διαθέτουν ασφαλιστική κάλυψη	Ποσοστό	Ειδικός	0	2013	22%	Υπ. Υγείας
				10.089.940	T3411	Μειονεκτούντα άτομα (δηλ. συμμετέχοντες που ζουν σε νοικοκυριά ανέργων ή ζουν σε νοικοκυριά ανέργων με συντηρούμενα τέκνα ή που ζουν σε μονοπρόσωπα νοικοκυριά με συντηρούμενα τέκνα ή μετανάστες, άτομα με αλλοδαπής προέλευσης, μειονότητες	συμμετέχοντες	Ειδικός	13.500	microdata	CR05	μειονεκτούντες συμμετέχοντες που αναζητούν εργασία, λαμβάνουν εκπαίδευση /κατάρτιση, αποκτούν εξειδίκευση ή εργάζονται, συμπεριλαμβανομένων των αυτοαπασχολούμενων, αμέσως μετά την αποχώρησή τους από την εργασία	Αριθμός	Κοινός	675	2014	810	microdata
9	9v	9.v.1.Ενίσχυση της απασχόλησης ευπαθών κοινωνικών ομάδων με την αξιοποίηση κοινωνικών επιχειρήσεων	9.v.1.1 Ενίσχυση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας	4.076.200	CO23	αριθμός υποστηριζόμενων πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (συμπεριλαμβανομένων συνεταιριστικών επιχειρήσεων και επιχειρήσεων της κοινωνικής οικονομίας)	Αριθμός	Κοινός	69	microdata	T3537	Κοινωνικές επιχειρήσεις που η λειτουργία τους συνεχίζεται ένα έτος μετά τη λήξη της παρέμβασης	επιχειρήσεις	Ειδικός	62	2014	62	microdata
					T3411	Μειονεκτούντα άτομα (δηλ. συμμετέχοντες που ζουν σε νοικοκυριά ανέργων ή ζουν σε νοικοκυριά ανέργων με συντηρούμενα τέκνα ή που ζουν σε μονοπρόσωπα νοικοκυριά με συντηρούμενα τέκνα ή μετανάστες, άτομα με αλλοδαπής προέλευσης, μειονότητες	συμμετέχοντες	Ειδικός	340	microdata								

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

Πίνακας 2.8: Χρηματοδοτική βαρύτητα δράσεων και σχετικών δεικτών του Άξονα Προτεραιότητας 4

ΔΕΙΚΤΗΣ	ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ (€)	Χρημ. βαρύτητα	Ποσοστό κάλυψης Άξονα
ΕΚΦΡΩΝ				
CO01 - Άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων	8.i.1.1 Δράσεις Προώθησης στην απασχόληση για αναζητούντες θέση εργασίας ιδίως στους τομείς της στρατηγικής της Έξυπνης Εξειδίκευσης	1.690.696	3,9%	100,0%
	8.iii.1.1: Δράσεις στήριξης νέων επιχειρηματιών και αυτοαπασχολούμενων			
CO05 - Απασχολούμενοι, συμπεριλαμβανομένων των αυτοαπασχολούμενων	8.v.1.1: Δράσεις για την προσαρμογή των εργαζομένων και των επιχειρήσεων στις αναγκαίες αλλαγές ιδίως για την υποστήριξη της στρατηγικής της Έξυπνης Εξειδίκευσης	1.580.000	3,7%	
CO15 - Μετανάστες, συμμετέχοντες αλλοδαπής προέλευσης, μειονότητες (συμπ/νων περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομ)	9.ii.1.1 Δράσεις ενσωμάτωσης περιθωριοποιημένων κοινοτήτων και ομάδων	2.000.000	4,6%	
CO16 - Συμμετέχοντες με Αναπηρία	9.iii.1.1 Δράσεις για τη βελτίωση της θέσης ατόμων που κινδυνεύουν από διακρίσεις	2.639.308	6,1%	
CO23 - αριθμός υποστηριζόμενων πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (συμπεριλαμβανομένων συνεταιριστικών επιχειρήσεων και επιχειρήσεων της κοινωνικής οικονομίας)	9.v.1.1 Ενίσχυση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας	4.076.200	9,5%	
T3411 - Μειονεκτούντα άτομα (δηλ. συμμετέχοντες που ζουν σε νοικοκυριά ανέργων ή ζουν σε νοικοκυριά ανέργων με συντηρούμενα τέκνα ή που ζουν σε μονοπρόσωπα νοικοκυριά με συντηρούμενα τέκνα ή μετανάστες, άτομα με αλλοδαπής προέλευσης, μειονότητες	9.i.1.1 Δράσεις για τη βελτίωση της απασχολησιμότητας ατόμων που απειλούνται με κοινωνικό αποκλεισμό	28.636.456	66,6%	
	9.iii.1.1 Δράσεις για τη βελτίωση της θέσης ατόμων που κινδυνεύουν από διακρίσεις			
	9.iv.1.1 Ανάπτυξη και εφαρμογή της πολιτικής Health Safety Net			
	9.v.1.1 Ενίσχυση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας			
T3413 - Αριθμός ενεργειών για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας με θύματα γυναίκες	9.iii.1.1 Δράσεις για τη βελτίωση της θέσης ατόμων που κινδυνεύουν από διακρίσεις	1.700.000	4,0%	
T3414 - Μειονεκτούντα άτομα (δηλ. συμμετέχοντες που ζουν σε νοικοκυριά ανέργων.....ή με αναπηρία ή άλλα μειονεκτούντα άτομα) που δεν έχουν πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας	9.iv.1.1 Ανάπτυξη και εφαρμογή της πολιτικής Health Safety Net	4.773.320	11,1%	
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ				
CR03 - Συμμετέχοντες που αποκτούν εξειδίκευση αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους	8.i.1.1 Δράσεις Προώθησης στην απασχόληση για αναζητούντες θέση εργασίας ιδίως στους τομείς της στρατηγικής της Έξυπνης Εξειδίκευσης	790.696	1,8%	96,1%

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

ΔΕΙΚΤΗΣ	ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ (€)	Χρημ. βαρύτητα	Ποσοστό κάλυψης Άξονα
CR04- Συμμετέχοντες που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους	8.iii.1.1: Δράσεις στήριξης νέων επιχειρηματιών και αυτοαπασχολούμενων	900.000	2,1%	
CR05- μειονεκτούντα άτομα που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση / κατάρτιση, που αποκτούν εξειδίκευση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους	9.ii.1.1 Δράσεις ενσωμάτωσης περιθωριοποιημένων κοινοτήτων και ομάδων	15.884.248	36,9%	
	9.iii.1.1 Δράσεις για τη βελτίωση της θέσης ατόμων που κινδυνεύουν από διακρίσεις			
CR07- Συμμετέχοντες με βελτιωμένη κατάσταση στην αγορά εργασίας εντός έξι μηνών από τη λήξη συμμετοχής τους	8.v.1.1: Δράσεις για την προσαρμογή των εργαζομένων και των επιχειρήσεων στις αναγκαίες αλλαγές ιδίως για την υποστήριξη της στρατηγικής της Έξυπνης Εξειδίκευσης	1.580.000	3,7%	
T3523- Ποσοστό κάλυψης μέσω δράσεων Health Safety Net επί του γενικού συνόλου των πολιτών που διαβιούν κάτω από το όριο της φτώχειας και δεν διαθέτουν ασφαλιστική κάλυψη	9.iv.1.1 Ανάπτυξη και εφαρμογή της πολιτικής Health Safety Net	4.773.320	11,1%	
T3536- Μειονεκτούντα άτομα που συμμετέχουν σε εκπαίδευση / κατάρτιση, που αποκτούν εξειδίκευση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης εντός έξι μηνών από τη λήξη συμμετοχής τους	9.i.1.1 Δράσεις για τη βελτίωση της απασχολησιμότητας ατόμων που απειλούνται με κοινωνικό αποκλεισμό	13.315.316	31,0%	
T3537- Κοινωνικές επιχειρήσεις που η λειτουργία τους συνεχίζεται ένα έτος μετά τη λήξη της παρέμβασης	9.v.1.1 Ενίσχυση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας	4.076.200	9,5%	

Για το σύστημα των δεικτών εκροών του ΑΠ4 παρατηρούνται τα εξής:

- Το σύστημα δεικτών του ΑΠ4 καλύπτει πλήρως τη διαθέσιμη χρηματοδότηση, ποσοτικοποιώντας το σύνολο των επιμέρους δράσεων που περιλαμβάνονται σε αυτόν. Ειδικότερα, όλες οι δράσεις του Άξονα Προτεραιότητας 4 ποσοτικοποιούνται μέσω ενός τουλάχιστον δείκτη εκροών και επιπλέον, το 96% των δράσεων συνδέεται και με έναν δείκτη αποτελέσματος.
- Ο ειδικός δείκτης εκροών «T3411 - Μειονεκτούντα άτομα...», που τροφοδοτείται από τέσσερις τύπους δράσεων, ποσοτικοποιεί το 67% σχεδόν της δημόσιας δαπάνης του άξονα, ικανοποιώντας σε σημαντικό βαθμό την «αρχή της αναλογικότητας». Οι υπόλοιποι δείκτες εκροών ποσοτικοποιούν αθροιστικά το 43% περίπου της δημόσιας δαπάνης του Άξονα

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

Προτεραιότητας 4. Ο ανωτέρω ειδικός δείκτης εκρών θεωρείται ότι δεν είναι εφικτό να αντικατασταθεί με κάποιον από τους κοινούς δείκτες.

 Ο κοινός δείκτης αποτελέσματος «CR05- μειονεκτούντα άτομα που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση / κατάρτιση, που αποκτούν εξειδίκευση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους» εμφανίζει τη μεγαλύτερη χρηματοδοτική βαρύτητα (37% περίπου) μεταξύ των δεικτών αποτελέσματος, και συνδέεται με δύο τύπους δράσεων.

 Σε ορισμένους τύπους δράσεων παρατηρείται συσχέτιση με δύο ή τρεις δείκτες εκρών, γεγονός που μπορεί να δυσχεραίνει το μηχανισμό παρακολούθησης της προόδου των δράσεων. Δεδομένου όμως του ότι κάθε μια από τις συγκεκριμένες κατηγορίες δράσεων απευθύνεται ταυτόχρονα σε διαφορετικές ομάδες του πληθυσμού, δεν μπορεί να αποφευχθεί το φαινόμενο χρήσης ξεχωριστών δεικτών εκρών για κάθε ομάδα συμμετεχόντων στις προβλεπόμενες δράσεις.

Συμπερασματικά, οι δείκτες εκρών και αποτελέσματος που επιλέχθηκαν για την ποσοτικοποίηση των δράσεων που προβλέπονται στον Άξονα Προτεραιότητας 4, καλύπτουν πλήρως όλες τις Επενδυτικές Προτεραιότητες του άξονα και ποσοτικοποιούν την πλειοψηφία των προβλεπόμενων κατηγοριών δράσεων και τους ειδικούς στόχους του άξονα. Όσον αφορά στη βελτίωση του συστήματος δεικτών του ΑΠ 4, θα ήταν σκόπιμο ίσως να εξεταστεί ο καθορισμός επιπλέον κατάλληλων δεικτών αποτελέσματος για την παρακολούθηση του μικρού ποσοστού των δράσεων που δεν καλύπτονται από το προτεινόμενο σύστημα.

2.1.1.5 Σύστημα δεικτών εκρών και αποτελέσματος του Άξονα Προτεραιότητας 5

Στον Πίνακα 2.9 που ακολουθεί, αποτυπώνονται οι δείκτες εκρών (κοινοί και ειδικοί δείκτες) του Άξονα Προτεραιότητας 5. Ο Άξονας Προτεραιότητας 5 περιλαμβάνει πέντε Επενδυτικές Προτεραιότητες των Θεματικών Στόχων 6, 7, 9 και 10, πέντε Ειδικούς Στόχους και εννέα ενδεικτικούς Τύπους Δράσεων. Το σύστημα δεικτών του άξονα αποτελείται από **8 δείκτες εκρών**, μεταξύ των οποίων **6 κοινοί δείκτες**, και από **6 δείκτες αποτελέσματος**.

Στον Πίνακα 2.10 παρατίθενται οι επιμέρους κατηγορίες δράσεων του Άξονα που συμβάλλουν στους ανωτέρω δείκτες, καθώς και η σχετική χρηματοδοτική βαρύτητα των δεικτών, η οποία προσδιορίζει και πιθανό «έλλειμμα» στην ποσοτικοποίηση των δράσεων του Άξονα ανά δείκτη.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020 Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»
---	---

Η χρηματοδοτική βαρύτητα των δεικτών υπολογίζεται ως ποσοστό του προϋπολογισμού των δράσεων που συμβάλλουν, ή τροφοδοτούν κάθε επιμέρους δείκτη, προς το συνολικό προϋπολογισμό του Άξονα.

Πίνακας 2.9: Σύστημα δεικτών του Άξονα Προτεραιότητας 5

ΘΣ	ΕΠ	ΕΣ	ΤΥΠΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΦΡΩΣΗ					ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ								
					ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΕΙΔΟΣ ΔΕΙΚΤΗ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)	ΠΗΓΗ	ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΕΙΔΟΣ ΔΕΙΚΤΗ	ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ	ΕΤΟΣ ΒΑΣΗΣ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)	ΠΗΓΗ
6	6β	6.β.2.Ολοκληρωμένη διαχείριση αστικών λυμάτων και ικανοποίηση αναγκών για πόσιμο νερό στα μικρά νησιά της Περιφέρειας	6.β.2.1 Δράσεις για την βελτίωση των υποδομών συλλογής, επεξεργασίας και διάθεσης λυμάτων στα μικρά νησιά της Περιφέρειας	1.500.000	CO19	Πρόσθετος πληθυσμός που εξυπηρετείται από βελτιωμένη επεξεργασία λυμάτων	ισοδύναμο πληθυσμού	Κοινός	600	Στοιχεία και Μελέτες των Δικαιούχων	T3524	Πληθυσμός που εξυπηρετείται από συστήματα διαχείρισης λυμάτων (Α, Β και τρίτοβάθμια επεξεργασία)	Ισοδύναμος πληθυσμός	Ειδικός	367.615	2012	488.914	ΥΠΕΚΑ / ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΥΔΑΤΩΝ
6	6β	6.β.2.Ολοκληρωμένη διαχείριση αστικών λυμάτων και ικανοποίηση αναγκών για πόσιμο νερό στα μικρά νησιά της Περιφέρειας	6.β.2.2 Δράσεις ορθολογικής και αποδοτικής διαχείρισης πόσιμου ύδατος στα μικρά νησιά της Περιφέρειας	3.000.000	CO18	Πρόσθετος πληθυσμός που εξυπηρετείται από βελτιωμένες υπηρεσίες ύδρευσης	φυσικά πρόσωπα	Κοινός	1.000	Στοιχεία και Μελέτες των Δικαιούχων	T3531	Πληθυσμός που εξυπηρετείται με νερό κατάλληλο για ανθρώπινη κατανάλωση	φυσικά πρόσωπα	Ειδικός		2013		ΥΠΕΚΑ / ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΥΔΑΤΩΝ
6	6γ	6.γ.2 Προστασία και ανάδειξη της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς των μικρών νησιών της Περιφέρειας για την υποστήριξη του τουρισμού εμπειρίας στο πλαίσιο της στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης	6.γ.2.1 Δράσεις για την προστασία και αξιοποίηση της πολιτιστικής κληρονομιάς των μικρών νησιών της Περιφέρειας	2.000.000	T3404	Αριθμός χώρων που προστατεύονται και αναδεικνύονται	αριθμός	Ειδικός	4	Σύστημα Παρακολούθησης της Περιφέρειας	T3532	Επισκεψιμότητα σε οργανωμένους χώρους πολιτιστικού ενδιαφέροντος	Επισκέψεις / έτος	Ειδικός	1.860.000	2013	2.230.000	ΕΛΣΤΑΤ
6	6γ	6.γ.2 Προστασία και ανάδειξη της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς των μικρών νησιών της Περιφέρειας για την υποστήριξη του τουρισμού εμπειρίας στο πλαίσιο της στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης	6.γ.2.2 Δράσεις για την προστασία και ανάδειξη της φυσικής κληρονομιάς των μικρών νησιών της Περιφέρειας	2.500.000	T3404	Αριθμός χώρων που προστατεύονται και αναδεικνύονται	αριθμός	Ειδικός	2	Σύστημα Παρακολούθησης της Περιφέρειας								
					CO09	Αύξηση αναμενόμενου αριθμού επισκέψεων σε ενισχυόμενες τοποθεσίες πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς και πόλους έλξης επισκεπτών	επισκέψεις ανά έτος		10.000	Στοιχεία και Μελέτες των Δικαιούχων								
7	7β	7.β.2. Αναβάθμιση των λιμενικών υποδομών των μικρών νησιών της Περιφέρειας και βελτίωση της ασφάλειας του οδικού δικτύου	7.β.2.1 Ολοκλήρωση, βελτίωση ή/και αναβάθμιση διαπεριφερειακών και ενδοπεριφερειακών λιμενικών συνδέσεων των μικρών νησιών της Περιφέρειας	4.500.000	T3405	Αριθμός λιμένων των οποίων αναπτύσσονται οι υποδομές	Αριθμός λιμένων		2	Σύστημα Παρακολούθησης της Περιφέρειας	T3516	Αριθμός επιβατών / έτος	Επιβάτες/ έτος	Ειδικός	900.501	2012	1.002.243	ΕΛΣΤΑΤ
7	7β	7.β.2. Αναβάθμιση των λιμενικών υποδομών των μικρών νησιών της Περιφέρειας και βελτίωση της ασφάλειας του οδικού δικτύου	7.β.2.2 Προώθηση οδικής ασφάλειας των μικρών νησιών της Περιφέρειας	3.500.000	CO14	Συνολικό μήκος ανακατασκευασμένων ή αναβαθμισμένων δρόμων	χιλιόμετρα		16	Στοιχεία και Μελέτες των Δικαιούχων								
9	9α	9.α.2. Άμβλυση των περιφερειακών ανισοτήτων στους τομείς της υγείας και της πρόνοιας για την εξασφάλιση συνθηκών πρόσβασης σε υψηλής ποιότητας σχετικές υπηρεσίες με την επέκταση και τη βελτίωση των υποδομών στα μικρά νησιά της Περιφέρειας	9.α.2.1 Επέκταση και αναβάθμιση υποδομών πρωτοβάθμιας υγείας στα μικρά νησιά της Περιφέρειας	1.800.000	CO36	Πληθυσμός που καλύπτεται από βελτιωμένες υπηρεσίες υγείας	φυσικά πρόσωπα		3.000	Στοιχεία και Μελέτες των Δικαιούχων	T 3534	Επισκέψεις σε μονάδες παροχής υπηρεσιών υγείας	Αριθμός επισκέψεων	Ειδικός	544.076	2011	576.721	ESYnet

ΘΣ	ΕΠ	ΕΣ	ΤΥΠΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΩΣΗ					ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ								
					ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΕΙΔΟΣ ΔΕΙΚΤΗ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)	ΠΗΓΗ	ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΕΙΔΟΣ ΔΕΙΚΤΗ	ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ	ΕΤΟΣ ΒΑΣΗΣ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)	ΠΗΓΗ
9	9α	9.α.2. Άμβλυση των περιφερειακών ανισοτήτων στους τομείς της υγείας και της πρόνοιας για την εξασφάλιση συνθηκών πρόσβασης σε υψηλής ποιότητας σχετικές υπηρεσίες με την επέκταση και τη βελτίωση των υποδομών στα μικρά νησιά της Περιφέρειας	9.α.2.2 Επέκταση και αναβάθμιση υποδομών πρόνοιας στα μικρά νησιά της Περιφέρειας	1.200.000	CO35	Δυναμικότητα ενισχυόμενων υποδομών παιδικής μέριμνας ή εκπαίδευσης	φυσικά πρόσωπα		40	Στοιχεία και Μελέτες των Δικαιούχων								
10	10	10.α.2. Βελτίωση της πρόσβασης και αύξηση της ελκυστικότητας της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης	10.α.2.1 Αναβάθμιση των υποδομών εκπαίδευσης	5.000.000	CO35	Δυναμικότητα ενισχυόμενων υποδομών παιδικής μέριμνας ή εκπαίδευσης	φυσικά πρόσωπα		300	Στοιχεία και Μελέτες των Δικαιούχων	T3521	Μαθητές/σπουδαστές που καλύπτονται από νέες ή/και βελτιωμένες υποδομές εκπαίδευσης	%	Ειδικός	99,23%	2013	99,35%	ΕΛΣΤΑΤ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

Πίνακας 2.10: Χρηματοδοτική βαρύτητα δράσεων και σχετικών δεικτών του Άξονα Προτεραιότητας 5

ΔΕΙΚΤΗΣ	ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ (€)	Χρημ. βαρύτητα	Ποσοστό κάλυψης Άξονα
ΕΚΦΡΩΝ				
CO09 - Αύξηση αναμενόμενου αριθμού επισκέψεων σε ενισχυόμενες τοποθεσίες πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς	6.γ.2.1 Δράσεις για την προστασία και αξιοποίηση της πολιτιστικής κληρονομιάς των μικρών νησιών της Περιφέρειας	2.500.000	10,0%	100%
	6.γ.2.2 Δράσεις για την προστασία και ανάδειξη της φυσικής κληρονομιάς των μικρών νησιών της Περιφέρειας			
CO14 - Συνολικό μήκος ανακατασκευασμένων ή αναβαθμισμένων δρόμων	7.β.2.2 Προώθηση οδικής ασφάλειας των μικρών νησιών της Περιφέρειας	3.500.000	14,0%	
CO18 - Πρόσθετος πληθυσμός που εξυπηρετείται από βελτιωμένες υπηρεσίες ύδρευσης	6.β.2.2 Δράσεις ορθολογικής και αποδοτικής διαχείρισης πόσιμου ύδατος στα μικρά νησιά της Περιφέρειας	3.000.000	12,0%	
CO19 - Πρόσθετος πληθυσμός που εξυπηρετείται από βελτιωμένη επεξεργασία λυμάτων	6.β.2.1 Δράσεις για την βελτίωση των υποδομών συλλογής, επεξεργασίας και διάθεσης λυμάτων στα μικρά νησιά της Περιφέρειας	1.500.000	6,0%	
CO35 - Δυναμικότητα των ενισχυόμενων υποδομών παιδικής μέριμνας ή εκπαίδευσης	9.α.2.2 Επέκταση και αναβάθμιση υποδομών πρόνοιας στα μικρά νησιά της Περιφέρειας	6.200.000	24,8%	
	10.α.2.1 Αναβάθμιση των υποδομών εκπαίδευσης			
CO36 - Πληθυσμός που καλύπτεται από βελτιωμένες υπηρεσίες υγείας	9.α.2.1 Επέκταση και αναβάθμιση υποδομών πρωτοβάθμιας υγείας στα μικρά νησιά της Περιφέρειας	1.800.000	7,2%	
T3404 - Αριθμός χώρων που προστατεύονται και αναδεικνύονται	6.γ.2.1 Δράσεις για την προστασία και αξιοποίηση της πολιτιστικής κληρονομιάς των μικρών νησιών της Περιφέρειας	4.500.000	18,0%	
	6.γ.2.2 Δράσεις για την προστασία και ανάδειξη της φυσικής κληρονομιάς των μικρών νησιών της Περιφέρειας			
T3405 - Αριθμός λιμένων των οποίων αναπτύσσονται οι υποδομές	7.β.2.1 Ολοκλήρωση, βελτίωση ή/και αναβάθμιση διαπεριφερειακών και ενδοπεριφερειακών λιμενικών συνδέσεων των μικρών νησιών της Περιφέρειας	4.500.000	18,0%	
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ				
T3516 - Αριθμός επιβατών / έτος	7.β.2.1 Ολοκλήρωση, βελτίωση ή/και αναβάθμιση διαπεριφερειακών και ενδοπεριφερειακών λιμενικών συνδέσεων των μικρών νησιών της Περιφέρειας	4.500.000	18,0%	71,2%
T3521 - Μαθητές/σπουδαστές που καλύπτονται από νέες ή/και βελτιωμένες υποδομές εκπαίδευσης	10.α.2.1 Αναβάθμιση των υποδομών εκπαίδευσης	5.000.000	20,0%	
T3524 - Πληθυσμός που εξυπηρετείται από συστήματα διαχείρισης λυμάτων (Α, Β και τριτοβάθμια επεξεργασία)	6.β.2.1 Δράσεις για την βελτίωση των υποδομών συλλογής, επεξεργασίας και διάθεσης λυμάτων στα μικρά νησιά της Περιφέρειας	1.500.000	6,0%	
T3531 - Πληθυσμός που εξυπηρετείται με νερό κατάλληλο για ανθρώπινη κατανάλωση	6.β.2.2 Δράσεις ορθολογικής και αποδοτικής διαχείρισης πόσιμου ύδατος στα μικρά νησιά της Περιφέρειας	3.000.000	12,0%	

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

ΔΕΙΚΤΗΣ	ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ (€)	Χρημ. βαρύτητα	Ποσοστό κάλυψης Άξονα
T3532 - Επισκεψιμότητα σε οργανωμένους χώρους πολιτιστικού ενδιαφέροντος	6.γ.2.1 Δράσεις για την προστασία και αξιοποίηση της πολιτιστικής κληρονομιάς των μικρών νησιών της Περιφέρειας	2.000.000	8,0%	
T3534 - Επισκέψεις σε μονάδες παροχής υπηρεσιών υγείας	9.α.2.1 Επέκταση και αναβάθμιση υποδομών πρωτοβάθμιας υγείας στα μικρά νησιά της Περιφέρειας	1.800.000	7,2%	

Για το σύστημα των δεικτών εκρών του ΑΠ5 παρατηρούνται τα εξής:

- Το σύστημα δεικτών του Άξονα Προτεραιότητας 5 περιλαμβάνει δείκτες που χρησιμοποιούνται και σε άλλους Άξονες Προτεραιότητας (2 και 3), δεδομένου ότι οι δράσεις που προβλέπονται είναι όμοιες με ορισμένους τύπους δράσεων των αξόνων αυτών, με τη διαφορά ότι θα υλοποιηθούν στα μικρά νησιά της Περιφέρειας.
- Το σύστημα δεικτών του ΑΠ5 καλύπτει πλήρως τη διαθέσιμη χρηματοδότηση, ποσοτικοποιώντας το σύνολο των επιμέρους δράσεων που περιλαμβάνονται σε αυτόν. Ειδικότερα, όλες οι δράσεις του Άξονα Προτεραιότητας 5 ποσοτικοποιούνται μέσω ενός τουλάχιστον δείκτη εκρών, ενώ το 71% των δράσεων συνδέονται και με έναν δείκτη αποτελέσματος.
- Ο κοινός δείκτης εκρών «CO35 - Δυναμικότητα των υποδομών εκπαίδευσης που ενισχύονται» παρουσιάζει τη μεγαλύτερη χρηματοδοτική βαρύτητα μεταξύ των δεικτών του άξονα και τροφοδοτείται από δράσεις *Δημιουργίας και αναβάθμισης υποδομών πρόνοιας στα μικρά νησιά της Περιφέρειας και Αναβάθμισης των υποδομών εκπαίδευσης*, οι οποίες αντιστοιχούν στο 25% σχεδόν της δημόσιας δαπάνης του άξονα. Οι υπόλοιποι δείκτες εκρών ποσοτικοποιούν αθροιστικά το 85% της δημόσιας δαπάνης του Άξονα Προτεραιότητας 5, με μέση χρηματοδοτική βαρύτητα ίση με 12%
- Σχετικά με τους ειδικούς δείκτες εκρών του ΑΠ 5 και τη δυνατότητα αντικατάστασης αυτών με κοινούς δείκτες, αναφέρεται ότι για την περίπτωση της επενδυτικής προτεραιότητας 7β δεν εντοπίζεται κάποιος κοινός δείκτης ικανός να ποσοτικοποιήσει κατάλληλα τον τύπο δράσεων που αυτή περιλαμβάνει και επομένως, να αντικαταστήσει τον ειδικό δείκτη «T3405 - Αριθμός λιμένων των οποίων αναπτύσσονται οι υποδομές». Στην επενδυτική προτεραιότητα 6γ αν και χρησιμοποιείται ο κοινός δείκτης εκρών «Αύξηση του αναμενόμενου αριθμού επισκέψεων σε ενισχυόμενες τοποθεσίες πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς», επιλέγεται να χρησιμοποιηθεί επιπλέον και ο ειδικός δείκτης « T3404 - Αριθμός χώρων που προστατεύονται και αναδεικνύονται ». Προτείνεται να εξετασθεί η σκοπιμότητα χρήσης δύο δεικτών εκρών στη συγκεκριμένη επενδυτική προτεραιότητα.

Συμπερασματικά, οι δείκτες εκρών που επιλέχθηκαν για την ποσοτικοποίηση των δράσεων που προβλέπονται στον Άξονα Προτεραιότητας 5, καλύπτουν πλήρως όλες τις Επενδυτικές Προτεραιότητες του άξονα και ποσοτικοποιούν όλες τις προβλεπόμενες κατηγορίες δράσεων.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

Συνεπώς, κρίνεται ότι το σύστημα δεικτών εκροών του ΑΠ5, όπως έχει διαμορφωθεί στην παρούσα φάση, είναι κατάλληλο και αντιπροσωπευτικό, με μια μικρή ίσως απαίτηση για επιπλέον δείκτες αποτελέσματος, που θα καλύπτουν και τους τύπους δράσεων που δεν συνδέονται με το υφιστάμενο σύστημα δεικτών.

2.1.1.1 Σύστημα δεικτών εκροών και αποτελέσματος των Αξόνων Προτεραιότητας 6 & 7 (Τεχνική Βοήθεια)

Στον Πίνακα 2.11 που ακολουθεί, αποτυπώνονται οι δείκτες εκροών που έχουν οριστεί για τους Άξονες Προτεραιότητας 6 (Τεχνική Βοήθεια ΕΚΤ) και 7 (Τεχνική Βοήθεια ΕΤΠΑ). Και οι δύο Άξονες χρησιμοποιήθηκαν οι ίδιοι 4 ειδικοί δείκτες εκροών.

Για το σύστημα των δεικτών εκροών και αποτελέσματος των ΑΠ 6 & 7 παρατηρείται ότι καλύπτει πλήρως τη διαθέσιμη χρηματοδότηση, ποσοτικοποιώντας το σύνολο των επιμέρους δράσεων που περιλαμβάνονται σε αυτούς. Ειδικότερα, όλες οι δράσεις των δύο αξόνων ποσοτικοποιούνται μέσω ενός δείκτη εκροών, ενώ έλλειψη παρατηρείται ως προς τους δείκτες αποτελέσματος.

Πίνακας 2.11: Δείκτες εκροών Αξόνων Τεχνικής Βοήθειας

ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ					
ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΕΙΔΟΣ ΔΕΙΚΤΗ	ΠΗΓΗ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)
T3420	Υποστηρικτικά εργαλεία για την οργάνωση της διαχείρισης που δημιουργούνται ή αναβαθμίζονται.	Αριθμός	Ειδικός Δείκτης	ΟΠΣ	
T3421	Επικοινωνιακά Σχέδια Δράσης.	Αριθμός	Ειδικός Δείκτης	ΟΠΣ	
T3422	Μελέτες, εμπειρογνωμοσύνες, έρευνες, αξιολογήσεις.	Αριθμός	Ειδικός Δείκτης	ΟΠΣ	
T3422	Τελικοί δικαιούχοι που υποστηρίζονται	Αριθμός	Ειδικός Δείκτης	ΟΠΣ	

2.1.2 Σαφήνεια των δεικτών του Προγράμματος

Οι δείκτες που έχουν επιλεγεί για το ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου, κρίνεται ότι χαρακτηρίζονται από υψηλή σαφήνεια, με εξαίρεση ορισμένους επιμέρους δείκτες (κυρίως ειδικούς δείκτες). Ο μεγάλος βαθμός σαφήνειας των δεικτών προκύπτει από το γεγονός ότι μεγάλο ποσοστό αυτών προέρχεται από τους κοινούς δείκτες που έχουν καθοριστεί από τους κανονισμούς του ΕΤΠΑ και του ΕΚΤ, επομένως η σαφήνιά τους είναι εκ των προτέρων διασφαλισμένη. Επιπλέον, οι ειδικοί δείκτες που καθορίστηκαν για το Πρόγραμμα έχουν διατυπωθεί στις περισσότερες περιπτώσεις με σαφή και

μονοσήμαντο τρόπο και πρόκειται κυρίως για απλούς αριθμητικούς δείκτες, χωρίς ιδιαίτερες απαιτήσεις για τον ορισμό και τη μέτρησή τους.

Ο μικρότερος βαθμός σαφήνειας ορισμένων (ελάχιστων) δεικτών, προέρχεται κυρίως από το ότι ο τίτλος τους δεν καθιστά απόλυτα σαφές αν η επίτευξη ή μη επίτευξη του στόχου του δείκτη είναι επιθυμητή, δηλαδή το κατά πόσον η μεταβολή που υλοποιείται αποτελεί ευνοϊκό ή δυσμενές αποτέλεσμα. Επίσης, σε κάποιες περιπτώσεις, ιδιαίτερα όταν ως μονάδα μέτρησης χρησιμοποιείται το ποσοστό (%), δεν γίνεται σαφές από την περιγραφή του δείκτη, τι είναι ακριβώς είναι αυτό που μετράται ή με ποιο σύνολο συγκρίνεται.

2.1.3 Ποσοτικοποιημένες τιμές βάσης και στόχου

Όσον αφορά στους δείκτες εκροών του Προγράμματος, ο Σύμβουλος αξιολόγησε κυρίως τη ρεαλιστικότητα των τιμών στόχου των δεικτών, λαμβάνοντας υπόψη τους διαθέσιμους πόρους, ανά κατηγορία παρέμβασης και συνεκτιμώντας στοιχεία Μέσου Μοναδιαίου Κόστους ομοειδών παρεμβάσεων, προερχόμενων κυρίως από δράσεις της προγραμματικής περιόδου 2007-2013 στην Περιφέρεια.

Σε γενικές γραμμές, εξετάζοντας τη μεθοδολογία υπολογισμού των τιμών που χρησιμοποιήθηκε και παρουσιάζεται στο μεθοδολογικό έγγραφο που συνοδεύει το ΠΕΠ, κρίνεται ότι οι τιμές στόχου των δεικτών εκροών είναι ρεαλιστικές και εφικτές, με ελάχιστες εξαιρέσεις. Αυτό ενισχύεται από το γεγονός ότι οι εκτιμήσεις βασίστηκαν στη χρήση του μοναδιαίου κόστους παρεμβάσεων που έχουν υλοποιηθεί στην Περιφέρεια έως σήμερα, λαμβάνοντας υπόψη και τους ρυθμούς υλοποίησης και ολοκλήρωσης τους, σε συνδυασμό πάντα με τους διαθέσιμους πόρους του ΠΕΠ για κάθε κατηγορία παρέμβασης. Στις περιπτώσεις που δεν χρησιμοποιήθηκε το μέσο μοναδιαίο κόστος, κρίνεται ότι οι πηγές από τις οποίες αντλήθηκαν σχετικά στοιχεία για τον υπολογισμό είναι αξιόπιστες και ότι οι παραδοχές που έγιναν είναι λογικές.

Όσον αφορά στους δείκτες αποτελέσματος του Προγράμματος, ο Σύμβουλος αξιολόγησε τη ρεαλιστικότητα των τιμών στόχου και βάσης των δεικτών, το αν αντανακλούν τις επιδράσεις των παρεμβάσεων που σχεδιάζονται τόσο από το ΠΕΠ όσο και από άλλα Προγράμματα και το κατά πόσο οι τιμές αυτές είναι εφικτές σε σχέση με τις προσδιορισθείσες τιμές βάσης. Επίσης, αξιολογήθηκε και η αξιοπιστία των πηγών που χρησιμοποιούνται για την άντληση στοιχείων κατά τη διαδικασία εκτίμησης των τιμών αυτών.

Στη μεγάλη τους πλειονότητα, τόσο οι τιμές βάσης όσο και οι τιμές στόχου κρίνονται ως ρεαλιστικές, με δεδομένες τις δυσκολίες συλλογής δεδομένων σε μικρό χρονικό διάστημα και πάντα σε σχέση με τους διαθέσιμους πόρους. Η μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε για τον υπολογισμό των τιμών σε κάθε επιμέρους δείκτη θεωρείται λογική και οι πηγές από τις οποίες συλλέχθηκαν τα δεδομένα αξιόπιστες (ΕΛΣΤΑΤ, Eurostat, αρμόδια Υπουργεία ανάλογα με την κατηγορία παρέμβασης, ΔΕΥΑ & Δήμοι της Περιφέρειας, ΓΓΕΤ, κλπ). Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει ίσως να δοθεί στις περιπτώσεις

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

που ως πηγή αναφέρεται η Έρευνα Πεδίου, λαμβάνοντας υπόψη τις δυσκολίες που μπορεί να προκύψουν ως προς τις παραδοχές, το δείγμα της έρευνας, την επεξεργασία των αποτελεσμάτων κλπ.

Οι περιπτώσεις δεικτών αποτελέσματος για τις οποίες δεν ήταν δυνατόν να υπολογιστούν τιμές βάσης και στόχου στην παρούσα φάση αποτυπώνονται στον πίνακα που ακολουθεί. Οι δείκτες αυτοί συνδέονται με παρεμβάσεις που καλύπτουν το 12% περίπου του προϋπολογισμού του ΠΕΠ. Τα βήματα που θα ακολουθηθούν για την κάλυψη των συγκεκριμένων ελλείψεων παρουσιάζονται στο Σχέδιο Δράσης που συνοδεύει την υποβολή του ΠΕΠ.

ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΕΙΔΟΣ ΔΕΙΚΤΗ
T3510	Ποσοστό δασικών εκτάσεων της Περιφέρειας που προστατεύονται	%	Ειδικός
T3515	Μείωση αερίων θερμοκηπίου ως αποτέλεσμα των δράσεων των στόχων των Προγραμμάτων (ΣΕΣ)	ktn CO2 / έτος	Ειδικός
T3531	Πληθυσμός που εξυπηρετείται με νερό κατάλληλο για ανθρώπινη κατανάλωση	φυσικά πρόσωπα	Ειδικός

2.1.4 Συμπερασματικά στοιχεία για το σύστημα δεικτών του ΠΕΠ Ν. Αιγαίου 2014– 2020

Όπως έχει ήδη παρουσιαστεί, το σύστημα δεικτών του ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου 2014 – 2020, όπως έχει διαμορφωθεί μέχρι σήμερα, αποτελείται από **34 (μοναδικούς) δείκτες εκροών**, εκ των οποίων **26 κοινοί δείκτες** (common indicators) και **8 ειδικοί δείκτες προγράμματος** (programme specific indicators), και από **28 δείκτες αποτελέσματος**, εκ των οποίων **4 κοινοί δείκτες** και **24 ειδικοί δείκτες προγράμματος**. Επιπλέον, στους δύο άξονες προτεραιότητας της Τεχνικής Βοήθειας (6 και 7) έχουν οριστεί 4 ειδικοί δείκτες εκροών.

Το συγκεκριμένο σύστημα δεικτών εκροών και αποτελεσμάτων θεωρείται αντιπροσωπευτικό σε ικανοποιητικό βαθμό, καθώς καλύπτει πλήρως όλες τις Επενδυτικές Προτεραιότητες που έχουν επιλεγεί για την επίτευξη των στρατηγικών στόχων του Προγράμματος. Επιπλέον, κρίνεται αρκετά κατάλληλο για την παρακολούθηση της προόδου των προβλεπόμενων δράσεων, δεδομένου ότι ποσοτικοποιεί πλήρως, ή σε σημαντικό βαθμό, όλες σχεδόν τις Κατηγορίες Δράσεων που προσδιορίζονται στην περιγραφή των Αξόνων Προτεραιότητας του ΠΕΠ. Για τις δράσεις που δεν έχουν οριστεί δείκτες εκροών ή αποτελεσμάτων, διαπιστώνεται ότι υπάρχει δυνατότητα να καλυφθούν, είτε με την προσθήκη επιπλέον δεικτών, είτε με αντικατάσταση των υφιστάμενων με άλλους καταλληλότερους και πιο αντιπροσωπευτικούς δείκτες.

Μεταξύ των Αξόνων Προτεραιότητας του Προγράμματος, οι μεγαλύτερες ελλείψεις εμφανίζονται στους δείκτες αποτελέσματος του ΑΠ 5, οι οποίοι καλύπτουν το 71% του προβλεπόμενου προϋπολογισμού του άξονα, ενώ στους άλλους άξονες η κάλυψη υπερβαίνει το 90%.

Σε ότι αφορά τη σαφήνεια των δεικτών εκροών και αποτελεσμάτων (κοινών και ειδικών) δεν εντοπίζονται ιδιαίτερα προβλήματα. Οι περισσότεροι εκ των προτεινόμενων δεικτών δίνουν εύκολα και άμεσα μια σαφή εικόνα της συμβολής των δράσεων στην επίτευξη των αντίστοιχων ειδικών στόχων του Προγράμματος και περιγράφουν με ακρίβεια τα αναμενόμενα αποτελέσματα. Παράλληλα, οι προτεινόμενοι δείκτες στην πλειοψηφία τους παρέχουν ασφάλεια ως προς την δυνατότητα εκτίμησης τους, χωρίς να εμφανίζουν απαιτήσεις για ιδιαίτερες μεθόδους μέτρησης / υπολογισμού.

Αναφορικά με τις τιμές στόχου και βάσης που ορίστηκαν για τους δείκτες του Προγράμματος, κρίνεται ότι σε γενικές γραμμές είναι ρεαλιστικές. Η μεθοδολογία υπολογισμού, η οποία βασίζεται κυρίως στη χρήση του μέσου μοναδιαίου κόστους παρεμβάσεων που υλοποιήθηκαν έως σήμερα, θεωρείται λογική και παρουσιάζεται αναλυτικά στο σχετικό μεθοδολογικό έγγραφο. Επιπλέον, οι πηγές από τις οποίες αντλούνται στοιχεία για την εκτίμηση των τιμών στόχου και βάσης κρίνονται ως αξιόπιστες και θεωρείται ότι οι παραδοχές που γίνονται είναι λογικές. Στο σημείο αυτό να σημειωθεί βέβαια, ότι υπάρχει πάντα το στοιχείο του ρίσκου που σχετίζεται με τις ιδιαιτερότητες κάθε κατηγορίας δράσεων, καθώς και με απρόβλεπτα συμβάντα που ενδέχεται να οδηγήσουν σε μικρές αστοχίες.

Όποιες ελλείψεις εντοπίζονται, κυρίως σχετικά με τις τιμές των δεικτών αποτελέσματος, κρίνεται ότι είναι εφικτό να καλυφθούν, λαμβάνοντας υπόψη και όσα αναφέρονται στο Σχέδιο Δράσης για την κάλυψη ελλείψεων των δεικτών αποτελέσματος.

2.2 ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΟΡΟΣΗΜΩΝ ΤΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΕΠΙΔΟΣΗΣ

2.2.1 Εξέταση του Πλαισίου Επίδοσης

Με βάση τις «Οδηγίες για το Ενιαίο Σύστημα Δεικτών της περιόδου 2014-2020 (2^ο μέρος)», το Π.Ε. αποτελεί ένα εργαλείο, το οποίο σχετίζεται με την αποτίμηση της αποδοτικής εφαρμογής των Προγραμμάτων που συγχρηματοδοτούνται από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ) και περιλαμβάνεται σε όλα τα Προγράμματα, πλην των Προγραμμάτων και των Αξόνων Προτεραιότητας που αφορούν στην Τεχνική Βοήθεια και των Προγραμμάτων που αφορούν αποκλειστικά μέσα χρηματοδοτικής τεχνικής σύμφωνα με το άρθρο 39 (Παράρτημα II (1) Καν. 1303/2013).

Αποτελείται από δείκτες τεσσάρων (4) διαφορετικών τύπων που τίθενται στο επίπεδο του Άξονα Προτεραιότητας ή της Προτεραιότητας, οι οποίοι ελέγχονται για την πρόοδο σχετικά με την επίτευξή τους σε συγκεκριμένες χρονικές στιγμές.

Ο έλεγχος για την επίτευξη των δεικτών γίνεται **δυο φορές** κατά τη διάρκεια της προγραμματικής περιόδου 2014-2020:

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

- το **2019**, μέσω των στοιχείων της Ετήσιας Έκθεσης, στην οποία περιλαμβάνεται η υλοποίηση έως 31/12/2018 και εξετάζεται η επίτευξη των οροσήμων που αποτελούν τους ενδιάμεσους στόχους που τίθενται για το 2018.
- το **2024**, μέσω των στοιχείων της Τελικής Έκθεσης Εφαρμογής για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ), και το **2025** για τα λοιπά ΕΔΕΤ, στην οποία περιλαμβάνεται η υλοποίηση έως τις 31/12/2023 και εξετάζεται η επίτευξη των στόχων που τίθενται για το 2023.

2.2.2 Εξέταση του Πλαισίου Επίδοσης και Τύποι Δεικτών. Ορισμός κριτηρίων επιλογής δεικτών.

Οι τύποι των δεικτών που χρησιμοποιούνται στο Π.Ε. είναι :

- **Δείκτες εκροών (output indicators).** Υποχρεωτικοί δείκτες, οι οποίοι επιλέγονται από το πλέγμα δεικτών του ΕΠ.
- **Βασικά στάδια υλοποίησης (key implementation steps).** Προαιρετικοί δείκτες, οι οποίοι χρησιμοποιούνται μόνο στο Πλαίσιο Επίδοσης.
- **Οικονομικοί δείκτες (financial indicators).** Υποχρεωτικός δείκτης, ο οποίος αφορά μόνο στο Πλαίσιο Επίδοσης.
- **Δείκτες αποτελέσματος (result indicators).** Προαιρετικοί δείκτες, οι οποίοι επιλέγονται από το πλέγμα δεικτών του Ε.Π

Οι βασικές προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούν οι δείκτες του Πλαισίου Επίδοσης είναι οι εξής:

- Να έχει προσδιορισθεί σαφώς η λογική της παρέμβασης και να έχουν επιλεγεί οι ειδικοί στόχοι
- Να έχουν προσδιορισθεί οι δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων που περιλαμβάνονται στο Ε.Π.

Ειδικότερα για τους δείκτες εκροών:

- Χρησιμοποιούνται στο Π.Ε. κυρίως οι κοινοί δείκτες εκροών και αν αυτοί δεν καλύπτουν τις ανάγκες σχεδιασμού του Π.Ε. και οι ειδικοί δείκτες εκροών, αν προβλέπονται τέτοιοι στο Ε.Π.
- Πρέπει να αντιπροσωπεύουν την πλειοψηφία των πόρων (>50%) που έχουν κατανεμηθεί στον Άξονα Προτεραιότητας / Προτεραιότητα, αλλά παράλληλα να είναι το δυνατό μικρότερος ο αριθμός τους (αρχή αναλογικότητας)

Ειδικότερα για τους δείκτες Βασικών Σταδίων Υλοποίησης:

- Χρησιμοποιούνται μόνο για τα ορόσημα του 2018, στην περίπτωση που η υλοποίηση των σχετικών πράξεων του Άξονα Προτεραιότητας δεν αναμένεται να έχει ολοκληρωθεί το 2018 και είτε δεν θα υπάρχει μετρήσιμο αποτέλεσμα, είτε οι εκροές θα είναι πολύ λίγες
- Εφόσον επιλεγούν, θα πρέπει να τεκμηριώνεται η επιλογή τους
- Εκφράζονται μέσω αριθμού ή ποσοστού
- Ένας δείκτης που αφορά Βασικό Στάδιο Υλοποίησης το 2018 πρέπει να αντιστοιχηθεί με σχετικό δείκτη εκροών το 2023

Ειδικότερα για τους οικονομικούς δείκτες:

- Είναι υποχρεωτική η χρήση οικονομικού δείκτη, για κάθε Άξονα Προτεραιότητας
- Για όλα τα Ταμεία (εκτός ΕΓΤΑΑ) τα ορόσημα και οι στόχοι σχετίζονται με το συνολικό ποσό των επιλέξιμων δαπανών που εισάγονται στο λογιστικό σύστημα της Αρχής Πιστοποίησης και πιστοποιούνται από αυτή
- Το συνολικό ποσό των οικονομικών δεικτών που προβλέπεται στο εκάστοτε Πρόγραμμα δεν μπορεί να είναι χαμηλότερο από το ποσό που αντιστοιχεί στο N+3 του Προγράμματος το 2018 (αφορά τα έτη 2014 και 2015, κύρια κατανομή).

Τέλος, για τους δείκτες αποτελέσματος:

- Επιλέγονται από το πλέγμα δεικτών του ΕΠ
- Για το ΕΤΠΑ, ΤΣ, ΕΤΘΑ και ΕΓΤΑΑ, δεν συνιστάται η χρήση τους

Μια ακόμα βασική παράμετρος για το πλαίσιο επίδοσης είναι ότι για τα ΠΕΠ, στους Πολυταμειακούς Άξονες, η στοχοθέτηση γίνεται ανά Ταμείο.

Τα κριτήρια της παρ. 3 του Παραρτήματος II του Καν. 1303/2013 που αφορούν στην ποιότητα των οροσήμων και των στόχων που τίθενται στο Π.Ε. , απαιτούν τα ορόσημα και οι στόχοι να είναι :

- **Ρεαλιστικοί (realistic), επιτεύξιμοι (achievable), διαφανείς (transparent)** με αντικειμενικά επαληθεύσιμους στόχους και προσδιορισμένη πηγή πληροφόρησης η οποία είναι δημόσια διαθέσιμη, όπου είναι δυνατόν και **επαληθεύσιμοι (verifiable)** χωρίς επιβολή δυσανάλογης διοικητικής επιβάρυνσης.
- **Συναφείς (relevant)**, καταγράφοντας τις βασικές πληροφορίες σχετικά με την πρόοδο ενός Άξονα Προτεραιότητας / Προτεραιότητας.
- **Συνεπείς (consistent)**, ως προς τη φύση και το χαρακτήρα κάθε ειδικού στόχου ενός Άξονα Προτεραιότητας / Προτεραιότητας.
- **Συνεπείς (consistent)** , προς όλα τα Ε.Π., όπου αυτό απαιτείται.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

2.2.3 Η συμβολή της εκ των προτέρων Αξιολόγησης στη διαμόρφωση του Πλαισίου Επίδοσης

Η συμβολή της εκ των προτέρων αξιολόγησης είναι σημαντική στη προετοιμασία του Π.Ε. ενός Επιχειρησιακού Προγράμματος.

Όπως αναφέρεται διεξοδικά στις «Οδηγίες Ενιαίου Συστήματος Δεικτών 2014-2020», ο Σ.Α. καλείται να εκτιμήσει αν οι ποσοτικοποιημένες τιμές των δεικτών είναι ρεαλιστικές και να εξετάσει την καταλληλότητα των οροσήμων που επιλέχθηκαν για το Π.Ε.

Ο Σ.Α. αναλύει πρωτίστως αν τα ορόσημα και οι στόχοι είναι συναφείς και συμβάλουν στις βασικές πληροφορίες σχετικά με την πρόοδο του κάθε Άξονα Προτεραιότητας. Επίσης προβαίνει σε εκτιμήσεις σχετικά με το αν οι δείκτες εκρών που έχουν περιληφθεί στο Π.Ε. αντιπροσωπεύουν την πλειονότητα των πόρων του Άξονα Προτεραιότητας.

Ο Σ.Α. αναλύει επίσης αν τα ορόσημα μπορούν να επιτευχθούν το 2018, όπως επίσης και αν οι στόχοι μπορούν να επιτευχθούν το 2023, λαμβάνοντας υπόψη, δυνητικά, το ρυθμό υλοποίησης του εκάστοτε Προγράμματος της τρέχουσας περιόδου και τους διαθέσιμους πόρους. Τέλος, εξετάζει αν είναι ρεαλιστικό και εφικτό να υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία το 2018-2019 για την εκτίμηση των οροσήμων στις σχετικές εκθέσεις προόδου.

Με βάση τα όσα αναφέρθηκαν παραπάνω, ο Σύμβουλος Αξιολόγησης του ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου λαμβάνοντας υπόψη τους δείκτες που προτάθηκαν στο πλαίσιο του Προγράμματος, σε συνδυασμό με το Συνοδευτικό Έγγραφο «Πληροφορίες σχετικά με τις μεθοδολογίες και τα κριτήρια που εφαρμόζονται για την επιλογή των δεικτών για το πλαίσιο επίδοσης και για τον καθορισμό των αντίστοιχων στόχων», ανά Άξονα Προτεραιότητας, έχει να επισημάνει τα εξής:

Άξονας Προτεραιότητας 1

Ως προς τον Άξονα Προτεραιότητας 1 στο Πλαίσιο Επίδοσης περιλαμβάνονται συνολικά 4 δείκτες, 1 οικονομικός δείκτης και 3 δείκτες εκρών (2 κοινοί και 1 ειδικός), όπως παρουσιάζεται στον Πίνακα που ακολουθεί:

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

Πίνακας 2.12: Δείκτες Πλαισίου Επίδοσης του Άξονα Προτεραιότητας 1

Τύπος δείκτη	Κωδικός	Δείκτης ή κύριο στάδιο υλοποίησης	Μονάδα μέτρησης, κατά περίπτωση	Ορόσημο για το 2018	Τελικός στόχος (2023)
Οικονομικός δείκτης	F100	Ποσό πιστοποιημένων Δαπανών	€	6.300.000	22.382.206
Δείκτης εκροών	CO02	Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις	επιχειρήσεις	28	141
Δείκτης εκροών	CO25	Αριθμός ερευνητών που εργάζονται σε βελτιωμένες εγκαταστάσεις ερευνητικών υποδομών	ισοδύναμα πλήρους χρόνου	4	10
Δείκτης εκροών (ειδικός)	T3401	Αριθμός ψηφιακών εφαρμογών	αριθμός	4	19

Από τον Πίνακα και από τη σχετική πληροφόρηση που παρέχεται για τους δείκτες στο συνοδευτικό έγγραφο του ΠΕΠ "Πληροφορίες σχετικά με τις μεθοδολογίες και τα κριτήρια που εφαρμόζονται για το πλαίσιο επίδοσης και για τον καθορισμό αντίστοιχων στόχων" σε σχέση με τους δείκτες του Πλαισίου Επίδοσης του Α.Π. 1 προκύπτουν τα εξής συμπεράσματα:

- Η χρηματοδοτική βαρύτητα των επιλεχθέντων δεικτών καλύπτει το 53,4% της δημόσιας δαπάνης του Άξονα Προτεραιότητας 1, πληρώντας μία εκ των βασικών προϋποθέσεων που θέτει η μεθοδολογία κατάρτισης και επιλογής των δεικτών του πλαισίου επίδοσης.
- Για όλους τους δείκτες έχουν τεθεί τιμές στόχοι για το ορόσημο του 2018 και για το 2023.
- Η επιλογή των δεικτών εκροών αξιολογείται θετικά ως προς τη συνάφειά της, δηλαδή το βαθμό που μπορεί να καταγράψει ουσιαστική πληροφόρηση αναφορικά με την πρόοδο του Άξονα Προτεραιότητας, δεδομένου ότι συνδέεται με 5 επενδυτικές προτεραιότητες (1.α, 2.β, 2.γ, 3.α, 3.δ) από τις 6 συνολικά που προβλέπονται στον Α.Π. και αντίστοιχα με 5 τύπους δράσεων.
- Η τιμή στόχος για τον οικονομικό δείκτη εκτιμάται ότι είναι κατάλληλη, λαμβανομένου υπόψη του ότι συναθροίζοντας την τιμή του με τις τιμές των αντίστοιχων δεικτών των υπολοίπων Αξόνων Προτεραιότητας επιτυγχάνεται η επίτευξη του στόχου του +3 για το ΕΤΠΑ. Να σημειωθεί ότι η επίτευξη του στόχου αφορά στο άθροισμα των ετήσιων κατανομών για τα έτη 2014 και 2015 της κύριας κατανομής (πλην του αποθεματικού

επίδοσης).

- Η τιμή στόχος του δείκτη «Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις» για το 2018(28), έχει τεθεί με σχετικά αυστηρά κριτήρια και ίσως να είναι υποεκτιμημένη. Η πρόοδος του δείκτη συνολικά στον Άξονα Προτεραιότητας αποτιμάται από την πρόοδο υλοποίησης 3 διαφορετικών τύπων δράσεων, εντούτοις εκτιμάται ότι μπορεί προσεγγιστικά η τιμή να φθάσει τις 35 επιχειρήσεις. Τέλος, με βάση το μέσο ύψος δημόσιας επιχορήγησης 60% από αντίστοιχες δράσεις του ΕΣΠΑ 2007-2013 , εκτιμάται ως ορθολογική η προσέγγιση της τιμής στόχου για το 2023. Η διαθεσιμότητα των στοιχείων παρακολούθησης του δείκτη για το 2018-2019 διασφαλίζεται από το γεγονός ότι ο συγκεκριμένος δείκτης τροφοδοτείται από τα Συστήματα Παρακολούθησης της Ενίσχυσης Επιχειρήσεων των Δικαιούχων.
- Η τιμή στόχος του δείκτη «Αριθμός ερευνητών που εργάζονται σε βελτιωμένες εγκαταστάσεις ερευνητικών υποδομών» για το 2018 (4) καθώς και η τιμή στόχος για το 2023, εκτιμάται ότι έχει προσεγγισθεί ορθά και δύναται να επιτευχθεί, λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές μεθοδολογικές παραδοχές. Η διαθεσιμότητα των στοιχείων παρακολούθησης του δείκτη για το 2018-2019 διασφαλίζεται από το γεγονός ότι ο συγκεκριμένος δείκτης τροφοδοτείται από στοιχεία του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης της ΓΓΕΤ, τα οποία είναι διαθέσιμα σε ετήσια βάση.
- Η τιμή στόχος του δείκτη «Αριθμός ψηφιακών εφαρμογών» για το 2018 και για το 2023 για τον Ειδικό δείκτη «Αριθμός ψηφιακών εφαρμογών» εκτιμάται ότι έχει προσεγγισθεί ορθά, λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές μεθοδολογικές παραδοχές και το μέσο μοναδιαίο κόστος αντίστοιχων παρεμβάσεων του ΕΣΠΑ 2007-2013. Η διαθεσιμότητα των στοιχείων για τα έτη 2018-2019, έχει διασφαλισθεί, εφόσον αντλούνται μέσω του Συστήματος Παρακολούθησης της Περιφέρειας.

Άξονας Προτεραιότητας 2

Ως προς τον Άξονα Προτεραιότητας 2 στο Πλαίσιο Επίδοσης περιλαμβάνονται 3 δείκτες βασικών σταδίων υλοποίησης, οι οποίοι συμπληρώνουν την πληροφορία που δίνεται με αντίστοιχους 3 δείκτες εκρών που περιλαμβάνονται στο Πλαίσιο Επιδόσεων του Άξονα. Πλέον των παραπάνω στο Πλαίσιο Επίδοσης περιλαμβάνονται 1 οικονομικός δείκτης και 1 κοινός δείκτης εκρών.

Οι ως άνω δείκτες αποτυπώνονται στον Πίνακα που ακολουθεί:

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

Πίνακας 2.13: Δείκτες Πλαισίου Επίδοσης του Άξονα Προτεραιότητας 2

Τύπος δείκτη	Κωδικός	Δείκτης ή κύριο στάδιο υλοποίησης	Μονάδα μέτρησης, κατά περίπτωση	Ορόσημο για το 2018	Τελικός στόχος (2023)
Οικονομικός δείκτης	F100	Ποσό πιστοποιημένων Δαπανών	€	8.400.000	33.529.790
Βασικό στάδιο υλοποίησης	K201	Ενταγμένα έργα	αριθμός	3	
Δείκτης εκροών	CO32	Μείωση της ετήσιας κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας των δημόσιων κτηρίων	kWh/ έτος		70.000
Δείκτης εκροών (ειδικός)	CO21	Πληθυσμός που ωφελείται από μέτρα δασικής πυροπροστασίας	Φυσικά πρόσωπα	30.000	70.000
Βασικό στάδιο υλοποίησης	K206	Συμβάσεις που έχουν υπογραφεί για την υλοποίηση των έργων	αριθμός	3	
Δείκτης εκροών	CO18	Πρόσθετος πληθυσμός που εξυπηρετείται από βελτιωμένη παροχή νερού	φυσικά πρόσωπα		2.400
Βασικό στάδιο υλοποίησης	K206	Συμβάσεις που έχουν υπογραφεί για την υλοποίηση των έργων	αριθμός	3	
Δείκτης εκροών (ειδικός)	T3404	Αριθμός χώρων που προστατεύονται και αναδεικνύονται	αριθμός		8

Από τον Πίνακα και από τη σχετική πληροφόρηση που παρέχεται για τους δείκτες στο συνοδευτικό έγγραφο του ΠΕΠ "Πληροφορίες σχετικά με τις μεθοδολογίες και τα κριτήρια που εφαρμόζονται για το πλαίσιο επίδοσης και για τον καθορισμό αντίστοιχων στόχων" σε σχέση με τους δείκτες του Πλαισίου Επίδοσης για τον Α.Π. 2 προκύπτουν τα εξής συμπεράσματα:

- Η χρηματοδοτική βαρύτητα των επιλεχθέντων δεικτών καλύπτει το 66,7% της δημόσιας δαπάνης του Άξονα Προτεραιότητας 2, πληρώντας μία εκ των βασικών προϋποθέσεων που θέτει η μεθοδολογία κατάρτισης και επιλογής των δεικτών του πλαισίου επίδοσης.
- Η επιλογή των δεικτών εκρών και των δεικτών Βασικού Σταδίου Υλοποίησης (ΒΣΥ) αξιολογείται θετικά ως προς τη συνάφειά της, δηλαδή το βαθμό που μπορεί να καταγράψει ουσιαστική πληροφόρηση αναφορικά με την πρόοδο του Άξονα Προτεραιότητας, δεδομένου ότι συνδέεται με 4 επενδυτικές προτεραιότητες (4.γ, 5.β, 6.β, 6.γ) από τις 6 συνολικά που προβλέπονται στον Α.Π. και αντίστοιχα με 5 τύπους δράσεων.
- Η τιμή στόχος για τον οικονομικό δείκτη εκτιμάται ότι είναι κατάλληλη, λαμβανομένου υπόψη του ότι συναθροίζοντας την τιμή του με τις τιμές των αντίστοιχων δεικτών των υπολοίπων Αξόνων Προτεραιότητας επιτυγχάνεται η επίτευξη του στόχου του ν+3 για το ΕΤΠΑ.
- Για το δείκτη «Μείωση της ετήσιας κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας των δημόσιων κτηρίων» δεν έχει τεθεί τιμή για το 2018, καθώς εκτιμάται ότι δεν θα έχουν ολοκληρωθεί έργα που σχετίζονται με αυτόν. Για το λόγο αυτό, χρησιμοποιείται ο δείκτης Βασικού Σταδίου Υλοποίησης «Ενταγμένα έργα», με τιμή στόχο 3 για το 2018. Η τιμή στόχος εκτιμάται ότι είναι ρεαλιστική, σε κάθε περίπτωση όμως συνδέεται με την ανταπόκριση των δικαιούχων στις σχετικές προσκλήσεις. Η τιμή στόχος για το 2023 εκτιμάται σε 70.000 kWh/έτος και στηρίζεται στο ότι το μέσο κόστος παρέμβασης είναι 300 €/μ², με προγραμματιζόμενη παρέμβαση σε 25.000 μ². Η μεθοδολογία αυτή μπορεί να θεωρηθεί αποδεκτή, στο βαθμό που δεν υπάρχει διαθέσιμος άλλος τρόπος προσέγγισης της τιμής του δείκτη. Σε σχέση με τη διαθεσιμότητα των στοιχείων, ο δείκτης ΒΣΥ παρακολουθείται άμεσα μέσω του ΟΠΣ, γεγονός που εξασφαλίζει τη μετρησιμότητά του για το 2018 (αποτυπώνεται στην Ετήσια Έκθεση του 2019).
- Για το δείκτη «Πληθυσμός που ωφελείται από μέτρα δασικής πυροπροστασίας» η τιμή στόχος για το 2018 (30.000) εκτιμάται ότι έχει προσεγγισθεί ορθά και δύναται να επιτευχθεί, ενώ η τιμή για το 2023 (70.000) βασίστηκε στις εκτιμώμενες ανάγκες του μη αστικού πληθυσμού της Περιφέρειας. Η διαθεσιμότητα των στοιχείων για το 2018 θα στηριχθεί στα στοιχεία του ΟΠΣ, που τροφοδοτούνται από τους δικαιούχους των δράσεων.
- Για το δείκτη «Πρόσθετος πληθυσμός που εξυπηρετείται από βελτιωμένη παροχή νερού» δεν έχει τεθεί τιμή για το 2018, καθώς εκτιμάται ότι δεν θα έχουν ολοκληρωθεί έργα που σχετίζονται με αυτό το δείκτη. Για το λόγο αυτό, χρησιμοποιείται ο δείκτης Βασικού Σταδίου Υλοποίησης «Συμβάσεις που έχουν υπογραφεί για την υλοποίηση των έργων», με τιμή στόχο 3 για το 2018. Η τιμή στόχος εκτιμάται ότι είναι ρεαλιστική, λαμβάνοντας υπόψη τον προγραμματισμό της ΕΔΑ για τα εκτιμώμενα έργα που θα ενταχθούν στο ΠΕΠ. Η δε τιμή στόχος για το 2023 (2.400 άτομα) αξιολογείται ως ρεαλιστική, με βάση αντίστοιχο μέσο μοναδιαίο κόστος έργων της περιόδου 2007-2013 (0,6 εκατ. € και με την παραδοχή ότι κάθε

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

έργο θα εξυπηρετεί οικισμό με πληθυσμό 300 κατοίκους). Αναφορικά με τη διαθεσιμότητα των στοιχείων ο δείκτης ΒΣΥ παρακολουθείται άμεσα μέσω του ΟΠΣ, γεγονός που εξασφαλίζει τη μετρησιμότητά του για το 2018.

- Για το δείκτη «Αριθμός χώρων που προστατεύονται και αναδεικνύονται» δεν έχει τεθεί τιμή για το 2018, καθώς εκτιμάται ότι δεν θα έχουν ολοκληρωθεί έργα που σχετίζονται με αυτό το δείκτη. Για το λόγο αυτό, χρησιμοποιείται ο δείκτης Βασικού Σταδίου Υλοποίησης «Συμβάσεις που έχουν υπογραφεί για την υλοποίηση των έργων», με τιμή στόχο 3 για το 2018. Η τιμή στόχος για το 2018 εκτιμάται ότι είναι ρεαλιστική, λαμβάνοντας υπόψη τον προγραμματισμό της ΕΔΑ για τα εκτιμώμενα έργα που θα ενταχθούν στο ΠΕΠ. Για το 2023 η τιμή στόχος εκτιμάται ότι είναι ρεαλιστική, λαμβάνοντας υπόψη αντίστοιχο μέσο μοναδιαίο κόστος δράσεων του ΕΣΠΑ 2007-2013 (0,88 εκατ. για πολιτιστικούς χώρους και 0,5 εκατ. € για τη φυσική κληρονομιά) και υπολογίζοντας μια προσαύξηση της τάξης του 10%. Όπως και στις προηγούμενες περιπτώσεις, ο δείκτης ΒΣΥ παρακολουθείται άμεσα μέσω του ΟΠΣ, γεγονός που εξασφαλίζει τη μετρησιμότητά του για το 2018.

Άξονας Προτεραιότητας 3

Στον Άξονα Προτεραιότητας 3 περιλαμβάνονται συνολικά 3 δείκτες, 1 οικονομικός δείκτης και 2 δείκτες εκροών (1 κοινός και 1 ειδικός), όπως παρουσιάζεται στον Πίνακα που ακολουθεί:

Πίνακας 2.3: Δείκτες Πλαισίου Επίδοσης του Άξονα Προτεραιότητας 3

Τύπος δείκτη	Κωδικός	Δείκτης ή κύριο στάδιο υλοποίησης	Μονάδα μέτρησης, κατά περίπτωση	Ορόσημο για το 2018	Τελικός στόχος (2023)
Οικονομικός δείκτης	F100	Ποσό πιστοποιημένων Δαπανών	€	11.900.000	41.143.624
Δείκτης εκροών (ειδικός)	T3405	Αριθμός λιμένων των οποίων αναπτύσσονται οι υποδομές	Αριθμός λιμένων	1	4
Δείκτης εκροών	CO35	Δυναμικότητα των υποδομών παιδικής φροντίδας ή εκπαίδευσης που ενισχύονται	φυσικά πρόσωπα	300	870

Από τον Πίνακα και από τη σχετική πληροφόρηση που παρέχεται για τους δείκτες στο συνοδευτικό έγγραφο του ΠΕΠ "Πληροφορίες σχετικά με τις μεθοδολογίες και τα κριτήρια που εφαρμόζονται για το πλαίσιο επίδοσης και για τον καθορισμό αντίστοιχων στόχων" σε σχέση με τους δείκτες του Πλαισίου Επίδοσης για τον Α.Π. 3 προκύπτουν τα εξής συμπεράσματα:

- Η χρηματοδοτική βαρύτητα των επιλεχθέντων δεικτών καλύπτει το 54,9% της δημόσιας δαπάνης του Άξονα Προτεραιότητας 3, πληρώντας μία εκ των βασικών προϋποθέσεων που θέτει η μεθοδολογία κατάρτισης και επιλογής των δεικτών του πλαισίου επίδοσης.
- Η επιλογή των 2 δεικτών εκρών αξιολογείται θετικά ως προς τη συνάφειά της, δηλαδή το βαθμό που μπορεί να καταγράψει ουσιαστική πληροφόρηση αναφορικά με την πρόοδο του Άξονα Προτεραιότητας, δεδομένου ότι συνδέεται και με τις 4 επενδυτικές προτεραιότητες (7.α, 7.β, 9.α, 10) που προβλέπονται στον Α.Π. και αντίστοιχα με 4 τύπους δράσεων.
- Η τιμή στόχος για τον οικονομικό δείκτη εκτιμάται ότι είναι κατάλληλη, λαμβανομένου υπόψη του ότι συναθροίζοντας την τιμή του με τις τιμές των αντίστοιχων δεικτών των υπολοίπων Αξόνων Προτεραιότητας επιτυγχάνεται η επίτευξη του στόχου του ν+3 για το ΕΤΠΑ.
- Για το δείκτη «Αριθμός λιμένων των οποίων αναπτύσσονται οι υποδομές» η τιμή στόχος για το 2018 (1), είναι ρεαλιστική, λαμβάνοντας υπόψη ότι από τα έργα που προγραμματίζεται να ενταχθούν στο ΠΕΠ και σχετίζονται με αυτό το δείκτη υπάρχουν και 2 μεταφερόμενα από το ΕΣΠΑ 2007-2013, το ένα εκ των οποίων θα έχει ολοκληρωθεί έως το 2018. Η τιμή στόχος για το 2023 (4) εκτιμάται ότι είναι ρεαλιστική και δύναται να επιτευχθεί με τους διαθέσιμους πόρους, λαμβάνοντας υπόψη το αντίστοιχο μέσο μοναδιαίο κόστος υλοποίησης λιμενικών έργων στο ΠΕΠ ΚΝΑ 2007-2013. Η διαθεσιμότητα των στοιχείων για τα έτη 2018-2019, έχει διασφαλισθεί, εφόσον αντλούνται μέσω του Συστήματος Παρακολούθησης της Περιφέρειας.
- Για το δείκτη «Δυναμικότητα των υποδομών παιδικής φροντίδας ή εκπαίδευσης που ενισχύονται» η τιμή στόχος για το 2018 (300), είναι ρεαλιστική αλλά ενδεχομένως αισιόδοξη. Ο ΣΑ θα πρότεινε τιμή στόχο 220 εξυπηρετούμενα άτομα, εκτιμώντας ως περισσότερο ρεαλιστική την επίτευξη αυτής της τιμής στόχου Ωστόσο, με την παραδοχή ότι θα ακολουθηθεί ο προγραμματισμός για την κατασκευή των 5 κτιρίων εξαθέσιων σχολείων και παράλληλα θα κατασκευασθούν οι 3 νέοι παιδικοί σταθμοί και ότι δεν θα υπάρξουν ιδιαίτερα προβλήματα κατά την ανάθεση και υλοποίηση των σχετικών εργολαβιών, τότε δύναται να επιτευχθεί ο στόχος που έχει τεθεί στο ΠΕΠ για τον συγκεκριμένο δείκτη για το 2018. Όσον αφορά στο στόχο για το 2023, λαμβάνοντας υπόψη αντίστοιχα μέσα μοναδιαία κόστη για έργα κατασκευής σχολικών υποδομών και υποδομών προσχολικής εκπαίδευσης του ΠΕΠ ΚΝΑ 2007-2013 (1,7 εκατ. € και 0,8 εκατ. €, αντίστοιχα) εκτιμάται ότι με τους διαθέσιμους πόρους θα κατασκευασθούν 5 σχολικές μονάδες και 3 υποδομές παιδικής

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

φροντίδας, ενώ οι πλεονάζοντες πόροι (1,4 εκατ. και 1,6 εκατ. αντίστοιχα) ενδεχομένως θα διατεθούν για τον εξοπλισμό των μονάδων. Ως εκ τούτων, αξιολογείται ως ρεαλιστική η στοχοθεσία για το 2023 για τον συγκεκριμένο δείκτη. Η διαθεσιμότητα των στοιχείων για την εκτίμηση των οροσήμων για το 2018 και 2019 θα στηριχθεί στα στοιχεία του ΟΠΣ, που τροφοδοτούνται από τους δικαιούχους των δράσεων.

Άξονας Προτεραιότητας 4

Στον Άξονα Προτεραιότητας 4 περιλαμβάνονται συνολικά 2 δείκτες, 1 οικονομικός δείκτης και 1 ειδικός δείκτης εκροών, όπως παρουσιάζεται στον Πίνακα που ακολουθεί:

Πίνακας 2.4: Δείκτες Πλαισίου Επίδοσης του Άξονα Προτεραιότητας 4

Τύπος δείκτη	Κωδικός	Δείκτης ή κύριο στάδιο υλοποίησης	Μονάδα μέτρησης, κατά περίπτωση	Ορόσημο για το 2018	Τελικός στόχος (2023)
Οικονομικός δείκτης	F100	Ποσό πιστοποιημένων Δαπανών	€	13.630.000	43.019.780
Δείκτης εκροών	T3411	Μειονεκτούντα άτομα (δηλ. συμμετέχοντες που ζουν σε νοικοκυριά ανέργων ή ζουν σε νοικοκυριά ανέργων με συντηρούμενα τέκνα ή που ζουν σε μονοπρόσωπα νοικοκυριά με συντηρούμενα τέκνα ή μετανάστες, άτομα με αλλοδαπής προέλευσης, μειονότητες (συμπεριλαμβανομένων περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομ) ή με αναπηρία ή άλλα μειονεκτούντα άτομα)	συμμετέχοντες	7.900	17.000

Από τον Πίνακα και από τη σχετική πληροφόρηση που παρέχεται για τους δείκτες στο συνοδευτικό έγγραφο του ΠΕΠ "Πληροφορίες σχετικά με τις μεθοδολογίες και τα κριτήρια που εφαρμόζονται για το πλαίσιο επίδοσης και για τον καθορισμό αντίστοιχων στόχων" σε σχέση με τους δείκτες του Πλαισίου Επίδοσης για τον Α.Π. 4 προκύπτουν τα εξής συμπεράσματα:

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

- Η χρηματοδοτική βαρύτητα των επιλεχθέντων δεικτών καλύπτει το 54,4% της δημόσιας δαπάνης του Άξονα Προτεραιότητας 4, πληρώντας μία εκ των βασικών προϋποθέσεων που θέτει η μεθοδολογία κατάρτισης και επιλογής των δεικτών του πλαισίου επίδοσης.
- Η επιλογή του δείκτη εκροών αξιολογείται θετικά ως προς τη συνάφειά της, δηλαδή το βαθμό που μπορεί να καταγράψει ουσιαστική πληροφόρηση αναφορικά με την πρόοδο του Άξονα Προτεραιότητας, δεδομένου ότι συνδέεται με 2 επενδυτικές προτεραιότητες (9.i 9.iv) από τις 5 που προβλέπονται στον Α.Π. και αντίστοιχα με 2 τύπους δράσεων με πολύ σημαντική χρηματοδοτική βαρύτητα.
- Η τιμή στόχος για τον οικονομικό δείκτη εκτιμάται ότι είναι κατάλληλη, λαμβάνοντας υπόψη την ετήσια κύρια κατανομή για το ΕΚΤ για τα έτη 2014-2015.
Η τιμή στόχος για το 2018 για το δείκτη εκροών (7.900) εκτιμάται ότι είναι ρεαλιστική ίσως και υποεκτιμημένη, λαμβάνοντας υπόψη ότι οι δράσεις με τις οποίες συνδέεται ο δείκτης, δηλαδή οι δράσεις για βελτίωση της απασχολησιμότητας και οι δράσεις βελτίωσης των παρεχόμενων κοινωνικών υπηρεσιών δύναται να υλοποιηθούν άμεσα, με τις εκτιμώμενες εκροές και τα αναμενόμενα αποτελέσματα. Για το 2023, ο υπολογισμός της τιμής στόχου του δείκτη (17.000) έγινε με βάση στοιχεία τα οποία απέστειλε η ΕΥΣΕΚΤ στις ΕΔΑ των ΠΕΠ και τα οποία έλαβαν υπόψη αντίστοιχες δράσεις οι οποίες υλοποιήθηκαν / υλοποιούνται στο πλαίσιο του ΕΠΑΝΑΔ κατά την περίοδο 2007-2013, με αντίστοιχα μέσα μοναδιαία κόστη. Με βάση αυτή τη μεθοδολογική προσέγγιση, αξιολογείται ως ορθή και ρεαλιστική η προσέγγιση της τιμής στόχου. Η διαθεσιμότητα των στοιχείων ωστόσο τίθεται εν αμφιβόλλω, δεδομένου ότι εμπίπτει στην αρχή προστασίας προσωπικών δεδομένων.

Άξονας Προτεραιότητας 5

Στον Άξονα Προτεραιότητας 5 περιλαμβάνονται 2 δείκτες βασικών σταδίων υλοποίησης, οι οποίοι συμπληρώνουν την πληροφορία που δίνεται με αντίστοιχους δείκτες εκροών που περιλαμβάνονται στο Πλαίσιο Επιδόσεων του Άξονα, 1 οικονομικός δείκτης και 1 κοινός δείκτης εκροών, όπως παρουσιάζεται στον Πίνακα που ακολουθεί

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

Πίνακας 2.14: Δείκτες Πλαισίου Επίδοσης του Άξονα Προτεραιότητας 5

Τύπος δείκτη	Κωδικός	Δείκτης ή κύριο στάδιο υλοποίησης	Μονάδα μέτρησης, κατά περίπτωση	Ορόσημο για το 2018	Τελικός στόχος (2023)
Οικονομικός δείκτης	F100	Ποσό πιστοποιημένων Δαπανών	€	6.900.000	25.000.000
Βασικό στάδιο υλοποίησης	K206	Συμβάσεις που έχουν υπογραφεί για την υλοποίηση των έργων	αριθμός	1	
Δείκτης εκροών (ειδικός)	T3405	Αριθμός λιμένων των οποίων αναπτύσσονται οι υποδομές	Αριθμός λιμένων		2
Βασικό στάδιο υλοποίησης	K206	Συμβάσεις που έχουν υπογραφεί για την υλοποίηση των έργων	αριθμός	2	
Δείκτης εκροών	T3404	Αριθμός χώρων που προστατεύονται και αναδεικνύονται	αριθμός		6
Δείκτης εκροών	CO35	Δυναμικότητα των υποδομών παιδικής φροντίδας ή εκπαίδευσης που ενισχύονται	φυσικά πρόσωπα	150	340

Από τον Πίνακα και από τη σχετική πληροφόρηση που παρέχεται για τους δείκτες στο συνοδευτικό έγγραφο του ΠΕΠ "Πληροφορίες σχετικά με τις μεθοδολογίες και τα κριτήρια που εφαρμόζονται για το πλαίσιο επίδοσης και για τον καθορισμό αντίστοιχων στόχων" σε σχέση με τους δείκτες του Πλαισίου Επίδοσης για τον Α.Π. 5, προκύπτουν τα εξής συμπεράσματα:

- Η χρηματοδοτική βαρύτητα των επιλεχθέντων δεικτών καλύπτει το 56,0% της δημόσιας δαπάνης του Άξονα Προτεραιότητας 5, πληρώντας μία εκ των βασικών προϋποθέσεων που θέτει η μεθοδολογία κατάρτισης και επιλογής των δεικτών του πλαισίου επίδοσης.

- Η επιλογή των 3 δεικτών εκρών αξιολογείται θετικά ως προς τη συνάφειά της, δηλαδή το βαθμό που μπορεί να καταγράψει ουσιαστική πληροφόρηση αναφορικά με την πρόοδο του Άξονα Προτεραιότητας, δεδομένου ότι συνδέεται με τις 4 επενδυτικές προτεραιότητες (6.γ, 7.β, 9.α, 10) από τις 5 που προβλέπονται συνολικά στον Α.Π. και αντίστοιχα με 5 τύπους δράσεων.
- Η τιμή στόχος για τον οικονομικό δείκτη εκτιμάται ότι είναι κατάλληλη, λαμβάνοντας υπόψη την ετήσια κύρια κατανομή για το ΕΤΠΑ που αντιστοιχεί στον ΑΠ 5 για τα έτη 2014-2015.
- Για το δείκτη «Αριθμός λιμένων των οποίων αναπτύσσονται οι υποδομές» δεν έχει τεθεί τιμή για το 2018, καθώς εκτιμάται ότι δεν θα έχουν ολοκληρωθεί έργα που σχετίζονται με αυτό το δείκτη. Για το λόγο αυτό, χρησιμοποιείται ο δείκτης Βασικού Σταδίου Υλοποίησης «Συμβάσεις που έχουν υπογραφεί για την υλοποίηση των έργων», με τιμή στόχο 1 για το 2018. Η τιμή στόχος για το 2018 εκτιμάται ότι είναι ρεαλιστική, με δεδομένο ότι τα έργα που προγραμματίζεται να ενταχθούν είναι συγκεκριμένα, με την παραδοχή ότι δεν θα υπάρξουν σημαντικές αλλαγές ή ανατροπές στον προγραμματισμό της ΕΔΑ. Η τιμή στόχος για το 2023 (2) έχει προσεγγισθεί ορθά, με βάση αντίστοιχο μέσο μοναδιαίο κόστος από το ΠΕΠ ΚΝΑ 2007-2013. Η διαθεσιμότητα των στοιχείων για τα έτη 2018-2019, έχει διασφαλισθεί, εφόσον αντλούνται μέσω του Συστήματος Παρακολούθησης της Περιφέρειας.
- Για το δείκτη «Αριθμός χώρων που προστατεύονται και αναδεικνύονται» δεν έχει τεθεί τιμή για το 2018, καθώς εκτιμάται ότι δεν θα έχουν ολοκληρωθεί έργα που σχετίζονται με αυτό το δείκτη. Για το λόγο αυτό, χρησιμοποιείται ο δείκτης Βασικού Σταδίου Υλοποίησης «Συμβάσεις που έχουν υπογραφεί για την υλοποίηση των έργων», με τιμή στόχο 2 για το 2018. Η τιμή στόχος εκτιμάται ότι προσεγγίζεται με ρεαλιστικό τρόπο για το 2018, σε σχέση και με την τιμή στόχο που έχει τεθεί για το 2023. Η τιμή του δείκτη για το 2023 (6) προσεγγίζεται ορθά, με βάση αντίστοιχο μοναδιαίο κόστος από δράσεις του ΕΣΠΑ 2007-2013 και με μια προσαύξηση της τάξης του 10%. Η διαθεσιμότητα των στοιχείων για τα έτη 2018-2019, έχει διασφαλισθεί, εφόσον αντλούνται μέσω του Συστήματος Παρακολούθησης της Περιφέρειας.
- Για το δείκτη «Δυναμικότητα των υποδομών παιδικής φροντίδας ή εκπαίδευσης που ενισχύονται» η τιμή στόχος για το 2018 (150), είναι ενδεχομένως υπερεκτιμημένη. Ο ΣΑ θα πρότεινε τιμή στόχο τιμή στόχο 85-95 εξυπηρετούμενα άτομα, εκτιμώντας ως περισσότερο ρεαλιστική την επίτευξη αυτής της τιμής στόχου Ωστόσο, με την παραδοχή ότι θα ακολουθηθεί ο προγραμματισμός για την κατασκευή των 2 κτιρίων εξαθέσιων σχολείων και παράλληλα θα κατασκευασθεί 1 νέος παιδικός σταθμός και ότι δεν θα υπάρξουν ιδιαίτερα προβλήματα κατά την υλοποίηση των σχετικών εργασιών, τότε δύναται να επιτευχθεί ο στόχος για το 2018. Όσον αφορά στο στόχο για το 2023, λαμβάνοντας υπόψη αντίστοιχα μέσα μοναδιαία κόστη για έργα κατασκευής σχολικών υποδομών και υποδομών προσχολικής εκπαίδευσης του ΠΕΠ ΚΝΑ 2007-2013 (1,7 εκατ. € και 0,8 εκατ. €, αντίστοιχα)

εκτιμάται ότι με τους διαθέσιμους πόρους θα κατασκευασθούν 2 σχολικές μονάδες και 1 υποδομή παιδικής φροντίδας, ενώ οι πλεονάζοντες πόροι (1,6 εκατ. και 0,2 εκατ. αντίστοιχα) ενδεχομένως θα διατεθούν για τον εξοπλισμό των μονάδων. Ως εκ τούτων, αξιολογείται ως ρεαλιστική η στοχοθεσία για το 2023 (340 εξυπηρετούμενα άτομα) για τον συγκεκριμένο δείκτη. Η διαθεσιμότητα των στοιχείων για την εκτίμηση των οροσήμων για το 2018 και 2019 θα στηριχθεί στα στοιχεία του ΟΠΣ, που τροφοδοτούνται από τους δικαιούχους των δράσεων.

2.3 ΠΟΙΟΤΗΤΑ-ΑΞΙΟΠΙΣΤΙΑ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ-ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ. ΕΠΑΡΚΕΙΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ-ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ

2.3.1 Διοικητική ικανότητα του συστήματος διαχείρισης

Η εμπειρία που προέρχεται από την περίοδο 2007 – 2013 και τα προβλήματα εφαρμογής και υλοποίησης του ΕΣΠΑ 2007 – 2013 αναδεικνύουν την αναγκαιότητα ενός αποτελεσματικότερου συστήματος διαχείρισης του ΕΣΠΑ 2014 – 2020. Επιπλέον, το νέο θεσμικό/κανονιστικό πλαίσιο, η αρχιτεκτονική των προγραμμάτων και οι προδιαγραφές του αναπτυξιακού σχεδιασμού της νέας προγραμματικής περιόδου, δημιουργούν αυξημένες απαιτήσεις για ένα πιο αποτελεσματικό και λειτουργικό σύστημα διοίκησης, διαχείρισης, παρακολούθησης και ελέγχου των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων 2014 – 2020.

Το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ) των νέων Επιχειρησιακών Προγραμμάτων αφ' ενός και η ικανότητα των δικαιούχων να υλοποιήσουν τα έργα, αφετέρου, αποτελούν τους πλέον κρίσιμους παράγοντες για την επιτυχή εφαρμογή στην πράξη της αναπτυξιακής στρατηγικής για την περίοδο 2014 – 2020. Στο επίπεδο της διαχείρισης των προγραμμάτων, αξιολογούνται ως ιδιαίτερα θετικές οι εξής βελτιώσεις που προβλέπονται για τη νέα προγραμματική περίοδο:

- Ο περιορισμός του αριθμού των εκχωρήσεων και των ΕΦΔ, που αποτελεί βασική παραδοχή της αρχιτεκτονικής του νέου ΕΣΠΑ, κυρίως στις περιπτώσεις εκείνες που προκύπτουν ως ανάγκη λόγω κανονιστικών διατάξεων και στις περιπτώσεις δράσεων Κρατικών Ενισχύσεων. Ειδικότερα στην περίπτωση του Νοτίου Αιγαίου, σύμφωνα με τις ενδιάμεσες αξιολογήσεις του Προγράμματος Κρήτης και Νήσων Αιγαίου 2007-2013, οι πολλαπλές εκχωρήσεις πόρων και αρμοδιοτήτων συνέτειναν στη σημαντική υστέρηση των έργων και της υλοποίησης του προγράμματος, εν γένει, καθώς εμπλεκόταν ένας σημαντικός αριθμός φορέων στη διαχείριση του Προγράμματος (τραπεζικά ιδρύματα, ΕΥΔ ΕΠΠΕΡΑΑ, ΕΥΔ ΕΠΑΕ, ΕΥΔ ΕΠ «Ψηφιακή Σύγκλιση», ΕΥΣ, ΕΥΣΣΑΑΠ.
- Η ενσωμάτωση στο νέο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου των απλοποιήσεων που έχουν πραγματοποιηθεί μέχρι σήμερα και η εξέταση νέων προτάσεων απλούστευσης, οι οποίες προβλέπεται να αποτυπωθούν στο νέο νομοθετικό πλαίσιο υιοθέτησης του ΣΔΕ.

Στο επίπεδο της υλοποίησης των έργων, θετικές επιπτώσεις αναμένεται να έχουν οι παρακάτω ενέργειες που σχεδιάζονται, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στο Σ.Ε.Σ. 2014 – 2020:

- Η βελτίωση της επιχειρησιακής ικανότητας των φορέων υλοποίησης των έργων, κυρίως μέσω της επέκτασης των αρμοδιοτήτων της ΜΟΔ για τη στελέχωσή τους ή / και την παροχή τεχνογνωσίας, αλλά και μέσω άλλων δράσεων τεχνικής βοήθειας που θα αναλαμβάνονται από τις Διαχειριστικές Αρχές ή από τη ΜΟΔ.
- Η μείωση του αριθμού των δικαιούχων στη νέα προγραμματική περίοδο, δεδομένου ότι σε ορισμένες περιπτώσεις ενδέχεται οι αδύναμοι δικαιούχοι να υποκατασταθούν από άλλους, επαρκείς δικαιούχους, ή να δημιουργηθούν κοινοί φορείς υλοποίησης για ομοειδή έργα συναφών φορέων. Να σημειωθεί ότι στο ΠΕΠ Κρήτης και Νήσων Αιγαίου 2007-2013 είχαν καταγραφεί 182 διαφορετικοί δικαιούχοι πράξεων για την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου. Οι δράσεις αυτές αναμένεται να οδηγήσουν, τόσο στη βελτίωση της υλοποίησης των έργων, όσο και σε καλύτερη αξιοποίηση της υφιστάμενης τεχνογνωσίας.
- Η θέσπιση και η παρακολούθηση χρονοδιαγραμμάτων με δεσμευτικές προθεσμίες για κάθε στάδιο υλοποίησης των έργων και η συστηματική τους επικαιροποίηση μέσω των Ολοκληρωμένων Πληροφοριακών Συστημάτων, έτσι ώστε να αποφεύγονται τα συστημικά προβλήματα κατά τη διαχείριση.
- Η περαιτέρω βελτίωση του νομοθετικού πλαισίου που διέπει την υλοποίηση των έργων, σε συνέχεια των 32 διαφορετικών νομοθετικών ρυθμίσεων σε τομείς που εντοπίστηκε σημαντικός όγκος εμπλοκών.

Οι ανωτέρω ενέργειες αναμένεται να συμβάλλουν στην αντιμετώπιση προβλημάτων που εμφανίστηκαν στην τρέχουσα προγραμματική περίοδο κατά την υλοποίηση των έργων, εξαιτίας οργανωτικών αδυναμιών και περιορισμένης επάρκειας των φορέων υλοποίησης, καθώς και του νομοθετικού πλαισίου που διέπει την υλοποίηση των έργων.

Οι βασικές αρχές που θα διέπουν το σύστημα διαχείρισης των Ε.Π. στη νέα προγραμματική περίοδο είναι οι εξής:

- ✚ Λειτουργική αυτοτέλεια των Αρχών Διαχείρισης σε σχέση με το επίπεδο σχεδιασμού και λήψης αποφάσεων για κάθε επιμέρους τομέα πολιτικής, αλλά και η ευρύτερη δικαιοδοσία τους στα καθήκοντα διαχείρισης.
- ✚ Σαφής διάκριση ρόλων και αρμοδιοτήτων μεταξύ του πολιτικού και διοικητικού επιπέδου. Ο διαχωρισμός αυτός θα δημιουργήσει ένα σαφές περιβάλλον μέσα στο οποίο οι φορείς διαχείρισης των Ε.Π. θα πρέπει να «λογοδοτούν» σε ετήσια βάση, σύμφωνα με τις κανονιστικές απαιτήσεις.

- ✚ Σαφής καθορισμός ρόλων και αρμοδιοτήτων των εμπλεκόμενων με τη Διαχείριση και τον Έλεγχο φορέων, καθώς και των μεταξύ τους σχέσεων. Απλοποιημένο και αποτελεσματικό Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου, συνδεδεμένο με τα Ολοκληρωμένα Πληροφοριακά Συστήματα.
- ✚ Συστηματική οριζόντια υποστήριξη των ΔΑ (νομική υποστήριξη, helpdesk, τηλεκπαιδεύσεις, επί τόπου υποστήριξη κλπ).
- ✚ Η διοικητική ενίσχυση, υποστήριξη και μείωση του αριθμού των δικαιούχων

Ένα ακόμη στοιχείο που αναμένεται να συμβάλει σε μεγάλο βαθμό στην ορθολογική, αποτελεσματική και αποδοτική διαχείριση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων είναι οι ενέργειες που προβλέπονται για τη διασφάλιση ισχυρού και συνεκτικού κεντρικού συντονισμού των ΕΔΕΤ, που συνοπτικά είναι οι εξής:

- Η δημιουργία της Εθνικής Αρχής Συντονισμού (ΕΑΣ) στη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων – ΕΣΠΑ του ΥΠΑΑΝ, με αρμοδιότητα τον συντονισμό του προγραμματισμού και της εφαρμογής των Ε.Π. και την καθοδήγηση των διαχειριστικών αρχών για την εξασφάλιση της αποτελεσματικότητας και νομιμότητας της διαχείρισης και εφαρμογής των Προγραμμάτων. Η ΕΑΣ δεν έχει αρμοδιότητες διαχείρισης, όπως στην τρέχουσα προγραμματική περίοδο.
- Η συγκρότηση Επιτροπής Παρακολούθησης του ΕΣΠΑ 2014 – 2020, η οποία εξετάζει σε συνεχή βάση τις συνέργειες και συμπληρωματικότητες μεταξύ των ΕΔΕΤ και παρακολουθεί την πρόοδο υλοποίησης των Προγραμμάτων και την τήρηση των αιρεσιμοτήτων, για την επίτευξη των στόχων του νέου ΕΣΠΑ και των Ε.Π., καθώς και των στόχων του Κοινού Στρατηγικού Πλαισίου σε επίπεδο Ε.Ε.. Στο πλαίσιο της Επιτροπής Παρακολούθησης θα λειτουργούν οι Υποεπιτροπές Ανθρώπινων Πόρων και Αγροτικής Ανάπτυξης – Αλιείας & Θάλασσας.
- Η συγκρότηση οργάνων συντονισμού ειδικών θεμάτων (Θεματικά Δίκτυα), με στόχο τη δημιουργία κοινής αντίληψης μεταξύ των στελεχών επί συναφών θεμάτων, την ανταλλαγή απόψεων σε θέματα εφαρμογής, τη βελτίωση και εναρμόνιση της εφαρμογής, τη διάχυση εμπειρίας, γνώσεων και καλών πρακτικών.

Πέραν όλων των ανωτέρω στοιχείων, θετικά αποτελέσματα αναμένονται και από τα νέα μέτρα που προβλέπονται για την ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας των φορέων και δικαιούχων. Η εμπειρία από την παρακολούθηση της εφαρμογής του ΣΔΕ των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων της Προγραμματικής Περιόδου 2007-2013, έχει οδηγήσει στη διαπίστωση της ανάγκης μείωσης του διοικητικού φόρτου για τους δικαιούχους των έργων και στον εντοπισμό των αναγκαίων μέτρων διευκόλυνσης της υλοποίησης των πράξεων.

Σε εθνικό επίπεδο έχουν ήδη ληφθεί συγκεκριμένα μέτρα, νομοθετικού κυρίως περιεχομένου, τα οποία οδήγησαν σε σημαντικές απλοποιήσεις των διαδικασιών υλοποίησης των συγχρηματοδοτούμενων έργων και σε μείωση των καθυστερήσεων και των εμπλοκών. Πλέον όμως αυτών, είναι θετικό το γεγονός ότι το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου της νέας Προγραμματικής Περιόδου θα ενσωματώσει όλες εκείνες τις ρυθμίσεις και τα μέτρα που θα ληφθούν στο πλαίσιο της Διοικητικής Μεταρρύθμισης της χώρας, καθώς και το θεσμικό πλαίσιο της Ε.Ε. σχετικά με τα χαρακτηριστικά των πληροφοριακών συστημάτων της νέας ΠΠ. Ειδικότερα, προβλέπονται:

- Η εφαρμογή της ηλεκτρονικής υπογραφής, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες διασφάλισης της ακεραιότητας των πληροφοριών τόσο για τα εισερχόμενα έγγραφα που αποθηκεύονται στο ΟΠΣ όσο και για τα παραγόμενα έγγραφα.
- Η διαλειτουργικότητα του ΟΠΣ ΕΣΠΑ με τα πληροφοριακά συστήματα των δικαιούχων, καθώς και με επιλεγμένα πληροφοριακά συστήματα της δημόσιας διοίκησης.
- Η καθολική διαχείριση με ηλεκτρονικό τρόπο όλων των προβλεπόμενων διαδικασιών και εγγράφων του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου, τα οποία αφορούν στη συναλλαγή των δικαιούχων με το ΟΠΣ και με τους φορείς διαχείρισης. Στο πλαίσιο αυτό θα παρέχεται καθοδήγηση στο χρήστη για τα επόμενα βήματα των διαδικασιών και θα γίνεται εντοπισμός ελλείψεων ή λαθών κατά τη συμπλήρωση των στοιχείων.
- Η παροχή εξειδικευμένης λειτουργικότητας προς τους δικαιούχους με σκοπό την αποφυγή πολλαπλής συμπλήρωσης της ίδιας πληροφορίας, η υποστήριξη αυτοματοποιημένης αποστολής μηνυμάτων και η παρακολούθηση της κατάστασης των αιτημάτων τους.
- Η υποστήριξη αυτοματοποιημένης αποστολής μηνυμάτων προς τους δικαιούχους και παρακολούθηση της κατάστασης των αιτημάτων τους.
- Η υποστήριξη των διαδικασιών ελέγχου της υλοποίησης των ενταγμένων πράξεων από την αρχή πιστοποίησης και την αρχή ελέγχου, μέσω ηλεκτρονικής πρόσβασης στα στοιχεία που απαιτούνται για τη διαδικασία ελέγχου των πράξεων.
- Η πραγματοποίηση ηλεκτρονικών πληρωμών μέσω των λογαριασμών του Προγράμματος των Δημοσίων Επενδύσεων.
- Η πλήρης εφαρμογή του συστήματος ηλεκτρονικής διαχείρισης των διαγωνισμών ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων (μέσω του ΕΣΗΔΗΣ).
- Ηλεκτρονική διαβούλευση : καθιέρωση και εφαρμογή σε όλες τις διαδικασίες διαβούλευσης των ΕΔΕΤ, μέχρι το τέλος του 2016.

Επιπλέον, έχει αναπτυχθεί η επιχειρησιακή πλατφόρμα «ΔΙΑΥΛΟΣ», η οποία αποτελεί τον αποκλειστικό χώρο δημοσιοποίησης και διαβούλευσης εγγράφων μεταξύ των υπηρεσιών, ώστε να εξασφαλίζεται η παροχή έγκαιρης και αποτελεσματικής πληροφόρησης προς τους φορείς που

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

εμπλέκονται στη διαχείριση, τον έλεγχο και την παρακολούθηση των συγχρηματοδοτούμενων έργων.

Σημαντικά εκτιμώνται τα αποτελέσματα στην ελάφρυνση του φόρτου διαχείρισης των εξής παρεμβάσεων:

- Ο νέος μηχανισμός χορήγησης κρατικών ενισχύσεων, στη βάση καλών πρακτικών αντίστοιχων δομών του εξωτερικού
- Σε συνέχεια των ρυθμίσεων, που έχουν ήδη θεσμοθετηθεί για την απλοποίηση των διαδικασιών υλοποίησης των πράξεων στο επίπεδο των δικαιούχων (απλοποίηση διαδικασίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης, συντέλεσης απαλλοτριώσεων, αρχαιολογικών αδειοδοτήσεων, ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, χρηματοδότησης πράξεων από το ΠΔΕ, εγγυοδοσία αναδόχων, κλπ), οι συμπληρωματικές ρυθμίσεις απλοποίησης που προγραμματίζονται (περαιτέρω απλοποίηση των διαδικασιών χρηματοδότησης και πληρωμής των έργων, ενοποίηση της νομοθεσίας περί δημοσίων συμβάσεων και θέσπιση πρότυπων τευχών για τις διακηρύξεις δημοσίων συμβάσεων), θα συμβάλουν περαιτέρω στη μείωση του διοικητικού βάρους.

2.3.2 Επάρκεια και καταλληλότητα ανθρώπινων πόρων

Η επιτυχής λειτουργία των δομών διαχείρισης και ελέγχου των Ε.Π. της νέας Προγραμματικής Περιόδου και η αποτελεσματική εφαρμογή των αντίστοιχων διαδικασιών εξαρτάται άμεσα από την ποιότητα, την επάρκεια και την οργάνωση του ανθρώπινου δυναμικού που στελεχώνει τις ανωτέρω δομές και επιτελεί τις λειτουργίες.

Σε αυτόν τομέα, θετικές προοπτικές δημιουργούνται από τις βασικές αρχές της νέας οργάνωσης, όπως διατυπώνονται στο ΣΕΣ και είναι οι εξής:

- ✚ Η διασφάλιση ενιαίου συστήματος διοίκησης, εντάσσοντας σε κοινό πλαίσιο τόσο τα στελέχη της ΜΟΔ όσο και τους Δημοσίους Υπαλλήλους, με την ενσωμάτωση στη ΜΟΔ των Δημοσίων Υπαλλήλων που υπηρετούν στους φορείς του ΕΣΠΑ 2007-2013 μέσω εσωτερικού διαγωνισμού.
- ✚ Η εξασφάλιση ανεξαρτησίας του προσωπικού από πολιτικές παρεμβάσεις, ώστε να παραδίδεται έργο υψηλών τεχνοκρατικών προδιαγραφών, στη βάση περιγεγραμμένων διαδικασιών.
- ✚ Η απλοποίηση των διοικητικών πράξεων που απαιτούνται για στελέχωση όλων των δομών του ΕΣΠΑ, με τη νομοθετική κατοχύρωση της διατήρησής τους εκτός των οργανωτικών δομών των υπουργείων και Περιφερειών.

Σημαντική συνεισφορά στην ενίσχυση της επάρκειας και της ικανότητας του ανθρώπινου δυναμικού αναμένεται να υπάρξει από τα παρακάτω βασικά στοιχεία του νέου ολοκληρωμένου συστήματος ανθρώπινου δυναμικού:

- Διάγνωση των αναγκών κάθε δομής του ΕΣΠΑ (ΔΑ ή άλλης Ειδικής Υπηρεσίας) σε ανθρώπινο δυναμικό και υλικοτεχνική υποδομή, στη βάση της υπάρχουσας μεθοδολογίας, εργαλείων και εμπειρίας της ΜΟΔ ΑΕ. Ιδιαίτερη μέριμνα θα υπάρξει για τη διάγνωση αναγκών σε στελέχη εξειδικευμένα σε χρηματο-οικονομικά θέματα (πχ χρηματοδοτικά εργαλεία).
- Διάθεση στους πολιτικούς προϊσταμένους των δομών αυτών συγκροτημένων ομάδων, αποτελούμενων από προσωπικό υψηλών προσόντων, γνώσεων και δεξιοτήτων.
- Απλοποίηση του συστήματος εσωτερικών μετακινήσεων, για την ευελιξία στη χρησιμοποίηση των στελεχών των δομών ανάλογα με τον εκάστοτε όγκο και είδος των υποχρεώσεων, μέσω εισαγωγής ευέλικτων μεθόδων και πρακτικών διοίκησης και λειτουργίας της ΜΟΔ αε.
- Σταθερή διοίκηση και στελέχωση για ενίσχυση της συνέχειας στη διοίκηση, με τη θέσπιση θέσεων προϊσταμένων των Ειδικών Υπηρεσιών με πενταετή ή επταετή θητεία, οι οποίοι θα επιλέγονται ύστερα από ανοιχτή πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος.
- Εξασφάλιση της ανανέωσης του προσωπικού της ΜΟΔ, σε πεδία όπου έχει διαγνωστεί σχετική ανάγκη, μέσω της επιλογής με διαγωνισμούς, που θα διενεργούνται από τη ΜΟΔ υπό την αιγίδα του ΑΣΕΠ, νέων στελεχών μεταξύ των αποφοίτων της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και των αριστούχων αποφοίτων Πανεπιστημιακών σχολών συναφών με το αντικείμενο του ΕΣΠΑ.
- Ανάπτυξη και εφαρμογή σύγχρονου ενιαίου συστήματος επιλογής/ τοποθέτησης/ διοίκησης/ αξιολόγησης/ εξέλιξης και ανταμοιβής του προσωπικού. Το σύστημα αυτό θα αξιοποιεί και θα ενσωματώνει τις βέλτιστες ευρωπαϊκές πρακτικές, αντλώντας εμπειρία από την Γενική Διεύθυνση Ανθρωπίνων Πόρων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και το EPSO.
- Βελτιστοποίηση των χρόνων διεκπεραίωσης των διαδικασιών του ΣΔΕ με την παρακολούθηση, μέσω του ΟΠΣ, των ροών εργασίας.
- Κατάρτιση και ενεργοποίηση σχεδίου ανάπτυξης και εκπαίδευσης των στελεχών των δομών του ΕΣΠΑ από τη ΜΟΔ ΑΕ και οργάνωση επιμορφωτικών προγραμμάτων με υποχρεωτική παρακολούθηση για όλα τα στελέχη, με ετήσια περιοδικότητα. Θα προβλεφθούν ειδικά προγράμματα για στελέχη που αναλαμβάνουν θέσεις ευθύνης.
- Δημιουργία στη ΓΓ ΔΕ – ΕΣΠΑ γραφείου εσωτερικού ελέγχου με αρμοδιότητα στο σύνολο των δομών του ΕΣΠΑ.

- Ενίσχυση του κύρους της ΜΟΔ ως «βέλτιστης πρακτικής», μέσω της επιχειρησιακής της σύνδεσης / συνεργασίας με διεθνείς φορείς ή/και της συμμετοχής της σε εθνικά, διμερή ή διεθνή νομικά πρόσωπα, στα οποία μπορούν να συμμετέχουν και άλλοι φορείς / θεσμοί της χώρας, ή οποιασδήποτε άλλης χώρας ή της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σκοπός αυτής της σύνδεσης / συνεργασίας θα είναι η εξαγωγή και η εισαγωγή τεχνογνωσίας για θέματα τεχνικής βοήθειας, όσον αφορά στη διαχείριση και εφαρμογή αναπτυξιακών προγραμμάτων, η ανταλλαγή στελεχών, συμπεριλαμβανομένων αυτών που συμμετέχουν στη διοίκηση, καθώς και η από κοινού οργάνωση της εποπτείας και της διαρκούς αξιολόγησης των δραστηριοτήτων τους.

2.3.3 Σύστημα Παρακολούθησης και Συλλογής Δεδομένων

Ένα σημαντικό εργαλείο για την αποτίμηση της αποδοτικής εφαρμογής των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων που συγχρηματοδοτούνται από τα ΕΔΕΤ είναι το Πλαίσιο Επίδοσης. Για κάθε Ε.Π. της περιόδου 2014 – 2020, όπως περιγράφεται και σε προηγούμενη ενότητα, καθορίζεται ένα Πλαίσιο Επίδοσης και οι δείκτες που περιλαμβάνονται σε αυτό αποτελούν ένα από τα υποσυστήματα δεικτών του Ενιαίου Συστήματος Παρακολούθησης Δεικτών της περιόδου 2014 – 2020. Στόχος του Πλαισίου Επίδοσης είναι η παρακολούθηση της προόδου επίτευξης των ποιοτικών και ποσοτικών στόχων που έχουν τεθεί για κάθε Επιχειρησιακό Πρόγραμμα.

Η ύπαρξη των κατάλληλων και αξιόπιστων στοιχείων και η συστηματική συλλογή αυτών σε επίπεδο έργου / Προγράμματος αποτελούν βασικές προϋποθέσεις για την ορθή παρακολούθηση του Πλαισίου Επίδοσης. Σημαντικά στοιχεία είναι, επίσης, η άμεση τροφοδότηση του Πλαισίου με τα αναγκαία δεδομένα για την παρακολούθηση και την αξιολόγηση, καθώς και η βελτίωση των γνώσεων και των ικανοτήτων του προσωπικού των εμπλεκόμενων φορέων.

Στο πλαίσιο του Ενιαίου Συστήματος Παρακολούθησης Δεικτών, το οποίο θα καλύπτει όλους τους δείκτες των ΕΠ/ ΠΕ, θα γίνεται η συλλογή των κατάλληλων πληροφοριών και δεδομένων και η παρακολούθηση των δεικτών. Τα δεδομένα που εισάγονται στο Ενιαίο Σύστημα Δεικτών μπορεί να προέρχονται από τους Δικαιούχους των Πράξεων, από συλλογή δεδομένων με έρευνες πεδίου, από λοιπές στατιστικές πηγές (ΕΛΣΤΑΤ – διοικητικά δεδομένα), από αξιολογήσεις επιχειρησιακής ή στρατηγικής φύσης, από υπάρχουσες βάσεις δεδομένων φορέων και παρατηρητηρίων που λειτουργούν στη χώρα, ή από συνδυασμό των ανωτέρω.

Θετικό κρίνεται το γεγονός ότι θα δοθεί μεγάλη έμφαση στην κατάρτιση των Δικαιούχων σε θέματα που αφορούν τη συλλογή και παροχή στοιχείων, καθώς ο ρόλος τους είναι ιδιαίτερα κρίσιμος. Επιπλέον, στην κατεύθυνση αυτή αναμένεται σημαντική η συμβολή της Εθνικής Αρχής Συντονισμού, η οποία μεριμνά για την έκδοση οδηγιών για τον τρόπο μέτρησης και παρακολούθησης των

δεικτών, καθώς και για τη διενέργεια σεμιναρίων κατάρτισης του προσωπικού των Διαχειριστικών Αρχών, των Φορέων Υλοποίησης και των Δικαιούχων.

Η συλλογή των στοιχείων σε επίπεδο έργου, η εισαγωγή και η αναγωγή τους σε επίπεδο Προγράμματος, συνεπάγεται αλλαγές στο υφιστάμενο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (ΟΠΣ), για το οποίο έχει ήδη διαπιστωθεί η αναγκαιότητα αναβάθμισης για σκοπούς παρακολούθησης και αξιολόγησης. Το νέο ΟΠΣ εκτιμάται ότι μπορεί να είναι κατάλληλο για την καταγραφή, αποθήκευση, επεξεργασία και διαχείριση των δεδομένων, αν υλοποιηθούν όλες εκείνες οι ενέργειες που προβλέπονται στην παρούσα φάση, όπως η ενσωμάτωση αυτοματοποιημένων αλλά και ανεξάρτητων δειγματοληπτικών ελέγχων ποιότητας και πληρότητας δεδομένων που τηρούνται από Διαχειριστικές Αρχές, Δικαιούχους, Ενδιάμεσους Φορείς Διαχείρισης κλπ, η διασφάλιση του τρόπου υπολογισμού κάθε δείκτη και η ομαδοποίηση των δεικτών σε υποσυστήματα, με βάση επιμέρους λειτουργίες και απαιτήσεις.

Σε γενικές γραμμές, με βάση τις ανάγκες για ποσοτικά στοιχεία στο σύστημα δεικτών του Προγράμματος, τις προδιαγραφές του υφιστάμενου ΟΠΣ και τις κατευθύνσεις προς την αναβάθμισή του και την ενίσχυση του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου, όπως περιγράφονται στο ΣΕΣ, εκτιμάται ότι το Σύστημα Παρακολούθησης και Συλλογής Δεδομένων μπορεί να αποδειχθεί επαρκές, αξιόπιστο και κατάλληλο.

Αναφορικά με τους δείκτες που έχουν υιοθετηθεί από το ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου, η αξιολόγηση της δυνατότητας παρακολούθησής τους και της στατιστικής επικύρωσης (validation) που εξαρτάται από την ύπαρξη πηγών διάθεσης των σχετικών στοιχείων, κατέληξε στα εξής συμπεράσματα:

- Για τους 31 (μοναδικούς) δείκτες εκρών, η παρακολούθηση γίνεται σε ετήσια βάση, γεγονός που διασφαλίζει ότι τα σχετικά στοιχεία συλλέγονται έγκαιρα, προκειμένου να τροφοδοτηθεί η διαδικασία λήψης αποφάσεων, η εκπόνηση των εκθέσεων που προβλέπονται κανονιστικά π.χ. ετήσιες εκθέσεις υλοποίησης οι οποίες υποβάλλονται από το 2016 και για κάθε έτος έως το 2023, καθώς και οι αξιολογήσεις του Προγράμματος.
- Οι πηγές άντλησης των στοιχείων των δεικτών εκρών αξιολογούνται ως στατιστικά αξιόπιστες και περιλαμβάνουν¹:
 - Για 12 εξ αυτών, πηγή αποτελούν τα Στοιχεία και Μελέτες των Δικαιούχων
 - Για 7 εξ αυτών, πηγή είναι το Σύστημα παρακολούθησης της Περιφέρειας
 - Για 4 εξ αυτών, πηγή είναι τα Συστήματα παρακολούθησης ενίσχυσης επιχειρήσεων

¹ Οι πηγές μπορεί να διαφέρουν για τον δείκτη με τον ίδιο κωδικό, ανάλογα με την επενδυτική προτεραιότητα που αυτός έχει χρησιμοποιηθεί, λόγος για τον οποίο οι πηγές δεν αθροίζουν στο 31 (πλήθος μοναδικών δεικτών)

των Δικαιούχων

- 8 δείκτες έχουν ως πηγή microdata
- 2 δείκτες έχουν ως πηγή τη ΓΓΕΤ
- 1 δείκτης έχει πηγή το ΥΠΕΚΑ

Το πλέον κρίσιμο ζήτημα ωστόσο, ως προς το σύστημα παρακολούθησης είναι η επιλογή δεικτών αποτελέσματος, τόσο λόγω του ότι αποτελεί προϋπόθεση για την ηλεκτρονική υποβολή του ΕΠ μέσω της SFC, όσο και διότι είναι και **υποκριτήριο της γενικής εκ των προτέρων αιρεσιμότητας 7.**

Οι δείκτες αυτοί θα πρέπει να πληρούν τα πέντε κριτήρια ποιότητας που θέτει η αιρεσιμότητα (σταθερότητα, στατιστική επικύρωση, σαφήνεια κανονιστικής ερμηνείας, ανταπόκριση στην πολιτική, έγκαιρη συλλογή και άθροιση δεδομένων).

Ως προς τους 25 μοναδικούς δείκτες αποτελέσματος (ή 36 συνολικά) και ειδικότερα ως προς την παρακολούθησή τους και τις πηγές άντλησης των στοιχείων διαπιστώνονται τα εξής:

- Οι δεικτών αποτελέσματος παρακολουθούνται σε ετήσια ή και σε διετή βάση. Για τους 18 δείκτες αποτελεσμάτων, η παρακολούθηση γίνεται σε ετήσια βάση, ενώ για 5 δείκτες η παρακολούθηση θα γίνεται σε διετή βάση, γεγονός που διασφαλίζει ότι τα σχετικά στοιχεία συλλέγονται έγκαιρα, προκειμένου να τροφοδοτηθεί η διαδικασία λήψης αποφάσεων, η εκπόνηση των εκθέσεων που προβλέπονται κανονιστικά π.χ. ετήσιες εκθέσεις υλοποίησης, καθώς και οι αξιολογήσεις του Προγράμματος.
- Οι πηγές άντλησης των στοιχείων των δεικτών εκρών αξιολογούνται ως στατιστικά αξιόπιστες και περιλαμβάνουν:
 - Την Eurostat
 - Την ΕΛΣΤΑΤ
 - Το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης της ΓΓΕΤ
 - Το ΥΠΕΚΑ και τις υπηρεσίες/διευθύνσεις του
 - Λοιπές πηγές (esynef, έρευνα ΚτΠ Α.Ε., Συστήματα παρακολούθησης των Δικαιούχων)
 - Διακρίνεται μία περίπτωση δείκτη η οποία θα αντιμετωπισθεί οριζόντια, σε εθνικό επίπεδο.

Από τα προηγούμενα, συνάγεται ότι το σύστημα παρακολούθησης και συλλογής δεδομένων για το ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου, δύναται να ανταποκριθεί με επάρκεια και συνέπεια στις εκάστοτε ανάγκες των διαδικασιών παρακολούθησης που προβλέπονται κανονιστικά, είτε προκύπτουν ως ad hoc ανάγκη. Ωστόσο, αδυναμία του συστήματος αποτελεί το γεγονός ότι παραμένουν δείκτες χωρίς προσδιορισμένη τιμή βάσης ή και τιμή στόχο, το οποίο δεν θα αποτελεί πρόβλημα αν αντιμετωπιστεί στο πλαίσιο του Action Plan για την κάλυψη των ελλείψεων των δεικτών.

ΕΝΟΤΗΤΑ 3. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΕΠΕΙΑΣ ΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΝΟΜΩΝ

3.1 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗΣ ΒΑΡΥΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Ο συνολικός προϋπολογισμός (ΔΔ) του ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου με βάση την 3η εγκύκλιο του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας (Ιανουάριος 2014), όπως τροποποιήθηκε, περιλαμβανομένης της αφαίρεσης πόρων ΕΚΤ από τον ΘΣ 9 και προσθήκης πόρων στον ΘΣ 8 (εφεξής '3^η εγκύκλιος'), ανέρχεται σε 168.170.562 € (84.085.281 € κοινοτική συνδρομή). Στον Πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται η χρηματοδοτική κατανομή του ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου ανά Άξονα Προτεραιότητας και ανά Θεματικό Στόχο.

Πίνακας 3.1: Χρηματοδοτική Βαρύτητα ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου ανά ΑΠ και ανά ΘΣ

Άξονας Προτεραιότητας	Ταμείο	ΘΣ	Κοινοτική Συμμετοχή	Εθνική Συμμετοχή	Συνολική Δ/Δ	% επί του Π/Υ του ΠΕΠ	% επί του Π/Υ του ΑΠ
ΑΠ1: Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της καινοτομίας	ΕΤΠΑ	1	2.238.221	2.238.221	4.476.442	2,66%	20,00%
		2	2.238.221	2.238.221	4.476.442	2,66%	20,00%
		3	6.714.661	6.714.661	13.429.322	7,99%	60,00%
ΑΠ 1 Σύνολο			11.191.103	11.191.103	22.382.206	13,31%	100,00%
ΑΠ2: Αειφορική ανάπτυξη και διαχείριση των πόρων	ΕΤΠΑ	4	5.897.189	5.897.189	11.794.378	7,01%	35,18%
		5	3.503.851	3.503.851	7.007.702	4,17%	20,90%
		6	7.363.855	7.363.855	14.727.710	8,76%	43,92%
ΑΠ 2 Σύνολο			16.764.895	16.764.895	33.529.790	19,94%	100,00%
ΑΠ3: Βελτίωση βασικών υποδομών	ΕΤΠΑ	7	9.516.723	9.516.723	19.033.446	11,32%	46,26%
		9	6.062.544	6.062.544	12.125.088	7,21%	29,47%
		10	4.992.545	4.992.545	9.985.090	5,94%	24,27%
ΑΠ 3 Σύνολο			20.571.812	20.571.812	41.143.624	24,47%	100,00%
ΑΠ4: Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης	ΕΚΤ	8	1.635.348	1.635.348	3.270.696	1,94%	7,60%
		9	19.874.542	19.874.542	39.749.084	23,64%	92,40%
ΑΠ 4 Σύνολο			21.509.890	21.509.890	43.019.780	25,58%	100,00%
ΑΠ5: Ενίσχυση της περιφερειακής	ΕΤΠΑ	6	4.500.000	4.500.000	9.000.000	5,35%	36,00%
		7	4.000.000	4.000.000	8.000.000	4,76%	32,00%

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

Άξονας Προτεραιότητας	Ταμείο	ΘΣ	Κοινωνική Συμμετοχή	Εθνική Συμμετοχή	Συνολική Δ/Δ	% επί του Π/Υ του ΠΕΠ	% επί του Π/Υ του ΑΠ
συνοχής		9	1.500.001	1.500.001	3.000.002	1,78%	12,00%
		10	2.499.999	2.499.999	4.999.998	2,97%	20,00%
ΑΠ 5 Σύνολο			12.500.000	12.500.000	25.000.000	14,87%	100,00%
ΑΠ6: Τεχνική Βοήθεια (ΕΤΠΑ)	ΕΤΠΑ		1.144.271	1.144.271	2.288.542	1,36%	100,00%
ΑΠ 6 Σύνολο			1.144.271	1.144.271	2.288.542	1,36%	100,00%
ΑΠ7: Τεχνική Βοήθεια (ΕΚΤ)	ΕΚΤ		403.310	403.310	806.620	0,48%	0,48%
ΑΠ 7 Σύνολο			403.310	403.310	806.620	0,48%	0,48%
ΕΤΠΑ			62.172.081	62.172.081	124.344.162	73,94%	-
ΕΚΤ			21.913.200	21.913.200	43.826.400	26,06%	-
Σύνολο			84.085.281	84.085.281	168.170.562	100,00%	

Πάνω από το 50% του προϋπολογισμού του Προγράμματος κατευθύνεται σχεδόν ισόποσα στους Άξονες Προτεραιότητας 3 «Βελτίωση βασικών υποδομών» και 4 «Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης – ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού», στη βάση της κάλυψη των βασικών αναγκών της Περιφέρειας, όπως αυτές προκύπτουν από τη στρατηγική του ΠΕΠ, και οι οποίες σχετίζονται με τόσο με τον νησιωτικό χαρακτήρα της Περιφέρειας, όσο και με την κοινωνικοοικονομική της διάρθρωση. Αν συνυπολογισθεί σε αυτό το ποσοστό και το 15% το οποίο κατανέμεται στον Άξονα Προτεραιότητας 5 «Ενίσχυση της Περιφερειακής Συνοχής», ο οποίο αφορά στα μικρά νησιά, διαφαίνεται ευκρινώς ότι το ΠΕΠ έχει προβεί σε μία στοχευμένη κατανομή των πόρων με βάση τις ανάγκες της Περιφέρειας.

Παράλληλα, το 20% περίπου συγκεντρώνεται στον Άξονα Προτεραιότητας 2 «Αειφορική Ανάπτυξη και διαχείριση των πόρων», ώστε να ενισχύσει μέρος των αναγκών της Περιφέρειας για βιώσιμη ανάπτυξη, προστατεύοντας το φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον και συνεισφέροντας σε μία αποδοτική χρήση των πόρων, με μειωμένη κατανάλωση ενέργειας, στο πλαίσιο της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης της Περιφέρειας.

Σχεδόν αποκλειστικά στη Στρατηγική αυτή και με στόχο την ενίσχυση σε βιώσιμες βάσεις της περιφερειακής οικονομίας, κατανέμεται περίπου το 13% των χρηματοδοτικών πόρων, στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας 1 «Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της καινοτομίας».

Τέλος, λίγο λιγότερο από το 2% των χρηματοδοτικών πόρων αφιερώνεται στην Τεχνική Βοήθεια, στο πλαίσιο δύο Αξόνων Προτεραιότητας, του ΑΠ 6 για το ΕΤΠΑ (1,4%) και του ΑΠ 7 για το ΕΚΤ (0,5%).

Για να γίνει αξιολόγηση της καταλληλότητας της χρηματοδοτικής βαρύτητας των παρεμβάσεων του

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

ΠΕΠ για την κάλυψη των αναγκών της Περιφέρειας και με βάση, αφ' ενός τις κατηγορίες δράσεων, όπως έχουν διατυπωθεί στο υποβληθέν Πρόγραμμα, αφ' ετέρου την εκτίμηση της κατανομής των πόρων, ανά κατηγορία δράσης, επιχειρείται μία ποιοτική κυρίως αξιολόγηση της χρηματοδοτικής βαρύτητας των παρεμβάσεων. Επιπρόσθετα θα παρουσιαστεί μία προσέγγιση κατά πόσον οι ανάγκες της Περιφέρειας ανά Άξονα Προτεραιότητας καλύπτονται από τις παρεμβάσεις και από τους πόρους του Προγράμματος.¹

3.1.1 Άξονας Προτεραιότητας 1

Στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας 1 διατίθενται 22,38 εκατ. € ή το 13,3% των πόρων του ΠΕΠ. Οι ανάγκες της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου τις οποίες καλείται να καλύψει το ΠΕΠ στο πλαίσιο του ΑΠ 1 είναι οι ακόλουθες και παρατίθενται ανά Θεματικό Στόχο και Επενδυτική Προτεραιότητα:

Άξονας Προτεραιότητας 1		
Ανάγκες		ΘΣ / ΕΠ
1	Ανάπτυξη εφαρμοσμένης έρευνας από τα πανεπιστήμια και τα ερευνητικά κέντρα και ανάπτυξη και ενσωμάτωση καινοτομιών σύγχρονων γνώσεων και τεχνολογιών από τις επιχειρήσεις	1 / α, β
2	Ανάπτυξη ποιοτικής επιχειρηματικότητας / Εκσυγχρονισμός και αύξηση της παραγωγικότητας των επιχειρήσεων / Διεύρυνση της τυποποίησης	1 / β 3 / α
3	Ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών / Αναβάθμιση των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του τουρισμού και του εμπορίου	2 / β 3 / α
4	Διεύρυνση της αλυσίδας αξίας / Αξιοποίηση παραδοσιακών τεχνικών / Διεύρυνση της τυποποίησης	2 / β
5	Στροφή της επιχειρηματικότητας στην εξωστρέφεια	3 / δ
6	Οριζόντια αξιοποίηση και αύξηση της χρήσης των ΤΠΕ από τις επιχειρήσεις και τους πολίτες	2 / γ

Όσον αφορά στην **έρευνα και καινοτομία**, το ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου θα χρηματοδοτήσει δράσεις για την αναβάθμιση, συμπλήρωση ή / και επέκταση ή / και δημιουργία ερευνητικών υποδομών στην Περιφέρεια και την ανάπτυξη ερευνητικών δραστηριοτήτων για την υποστήριξη της εφαρμογής της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης. Οι πόροι που θα διατεθούν ανέρχονται σε 1,07 εκατ. € τα οποία αντιπροσωπεύουν το 5% του προϋπολογισμού του Άξονα Προτεραιότητας. Επιπλέον, πόροι της τάξης των 3,4 εκατ. € ή 15% του προϋπολογισμού του Άξονα Προτεραιότητας, θα διατεθούν σε δράσεις ενίσχυσης των επενδύσεων, σε υφιστάμενες και υπό σύσταση επιχειρήσεις, στην καινοτομία στην κατεύθυνση της στρατηγικής της έξυπνης εξειδίκευσης. Επιπρόσθετα και υπό τον

¹ Για την αξιολόγηση της κάλυψης των αναγκών θα χρησιμοποιηθεί η κωδικοποίηση που παρουσιάζεται στο Κεφάλαιο 1.1.1, στον Πίνακα 1.1.

όρο της στοχευμένης κατανομής των χρηματοδοτικών πόρων σε δράσεις, αφ' ενός και την απαραίτητη συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα, αφ' ετέρου, εκτιμάται ότι οι πόροι αυτοί είναι επαρκείς ώστε να επιφέρουν το αναμενόμενο αποτέλεσμα και να δημιουργήσουν μία μόχλευση πόρων προς την κατεύθυνση της ενσωμάτωσης της καινοτομίας από τις επιχειρήσεις της Περιφέρειας και τη βελτίωση του ανταγωνιστικού της πλεονεκτήματος.

Τούτων δεδομένων, εκτιμάται ότι ένα σημαντικό τμήμα των διαπιστωμένων αναγκών της Περιφέρειας στον τομέα της ΕΤΑΚ θα καλυφθεί, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη ότι μέσω των ΠΕΠ εν γένει και του ΠΝΑ ειδικότερα, έχει προβλεφθεί η χρηματοδότηση δράσεων χαμηλού προϋπολογισμού, με τοπική στόχευση και η αξιοποίηση και ανάδειξη των περιφερειακών συγκριτικών πλεονεκτημάτων. Συμπληρωματικά δε στις ανάγκες της Περιφέρειας στο συγκεκριμένο τομέα, θα λειτουργήσουν οι δράσεις του RIS3/ΕΠΑΝΕΚ. Μέσω του ΕΠΑΝΕΚ θα υλοποιηθούν δράσεις εθνικής ή εστιασμένης περιφερειακής εμβέλειας με στόχο την ανάπτυξη των επιχειρήσεων και της επιχειρηματικότητας στους στρατηγικούς τομείς προτεραιότητας της RIS3 στοχεύοντας:

- στην ενίσχυση της ενδογενούς έρευνας και ανάπτυξης στις επιχειρήσεις
- στην ανάπτυξη συνεργασιών των επιχειρήσεων με τους ερευνητικούς φορείς
- στην ανάπτυξη και αξιοποίηση της καινοτομίας, τεχνολογικής και μη τεχνολογικής
- στην ενίσχυση της αριστείας στους τομείς προτεραιότητας
- στην ενίσχυση της σύγκλισης των στόχων της Ένωσης Καινοτομίας με το Ψηφιακό Θεματολόγιο
- στην ενίσχυση της εξωστρέφειας και της σύνδεσης με τις αντίστοιχες πολιτικές της Ε.Ε., άλλες πολιτικές του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας και Διεθνείς Οργανισμούς
- στην ενίσχυση του ανθρωπινού ερευνητικού δυναμικού στους τομείς προτεραιότητας
- στην αντιμετώπιση παρόμοιων αναγκών που αναδεικνύονται από τις περιφερειακές RIS3 σε περισσότερες από μία περιφέρειες, για την επίτευξη οικονομικών κλίμακας.

Όσον αφορά στην ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών **ΤΠΕ**, το ΠΕΠ θα συμβάλει με πόρους ύψους 4,48 εκατ. € ή 20% του Άξονα Προτεραιότητας. Οι δράσεις που θα χρηματοδοτηθούν στοχεύουν στην αξιοποίηση των ΤΠΕ από τις επιχειρήσεις, αφενός και στη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου των πολιτών και επισκεπτών, με δράσεις στον τομέα της τηλεϊατρικής και της τηλε-εκπαίδευσης, αλλά και στον τομέα του ψηφιακού πολιτισμού. Οι ανάγκες που σχετίζονται με τις δράσεις ΤΠΕ για τους πολίτες εκτιμάται ότι θα καλυφθούν σε σημαντικό βαθμό από το ΠΕΠ, ενώ οι ανάγκες για την αξιοποίηση των ΤΠΕ από τις επιχειρήσεις θα καλυφθούν συμπληρωματικά από τους πόρους που θα διατεθούν μέσω του ΕΠΑΝΕΚ.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

Οι δράσεις για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ της Περιφέρειας οι οποίες συγκεντρώνουν το 60% των πόρων του Άξονα Προτεραιότητας, εστιάζουν στην ενίσχυση νέων και υφιστάμενων επιχειρήσεων για την ανάπτυξη καινοτομιών, εξυπηρετώντας την ανάγκη της Περιφέρειας για ανάπτυξη ποιοτικής επιχειρηματικότητας, καθώς και για εκσυγχρονισμό και αύξηση της παραγωγικότητας των επιχειρήσεων, πέρα από το παραδοσιακό μοντέλο παραγωγής. Οι πόροι αυτοί θα κατευθυνθούν κατά κύριο λόγο στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων στους τομείς προτεραιότητας (RIS3) της Περιφέρειας.

Τέλος, πόροι ύψους 1,0 εκατ. € θα διατεθούν για την ενίσχυση της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων, ανταποκρινόμενο το Πρόγραμμα στη ρητά διατυπωμένη ανάγκη της Περιφέρειας, με υποστήριξη των συνεργατικών μοντέλων, με ενίσχυση προπαρασκευαστικών ενεργειών προκειμένου να ενδυναμωθεί η παρουσία των προϊόντων της Περιφέρειας σε αγορές του εξωτερικού, καθώς και με την ανάπτυξη και εφαρμογή τοπικών σημάτων ποιότητας.

3.1.2 Άξονας Προτεραιότητας 2

Στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας 2 «Αειφορική Ανάπτυξη και Διαχείριση των Πόρων» θα διατεθούν μέσω του ΠΕΠ 33,53 εκατ. € ή το 20% των πόρων του ΠΕΠ, γεγονός που αναδεικνύει τη σημασία που αποδίδεται στον τομέα του περιβάλλοντος για το Νότιο Αιγαίο στο σχεδιασμό της νέας προγραμματικής περιόδου. Οι ανάγκες της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου τι οποίες καλείται να καλύψει το ΠΕΠ στο πλαίσιο του ΑΠ 2 είναι οι ακόλουθες και παρατίθενται ανά Θεματικό Στόχο και Επενδυτική Προτεραιότητα:

Άξονας Προτεραιότητας 2		
Ανάγκες		ΘΣ / ΕΠ
7	Εξοικονόμηση ενέργειας, διασύνδεση των νησιών με το εθνικό δίκτυο διανομής ενέργειας και μείωση του ενεργειακού κόστους	4 / γ
	Μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, ιδίως σε αστικές περιοχές	4 / γ
9	Προστασία των ακτών από τη διάβρωση και ολοκληρωμένη διαχείρισης του θαλάσσιου και παράκτιου περιβάλλοντος	5 / β
10	Εκπόνηση και εφαρμογή σχεδίων διαχείρισης κινδύνων και ενίσχυση των εξοπλισμών για την αποτελεσματική αντιμετώπιση καταστροφών (πλημμύρες, πυρκαγιές)	5 / β
11	Αξιοποίηση του υδροφόρου ορίζοντα, εξασφάλιση πόσιμου νερού και ορθολογική διαχείριση του νερού από τα δίκτυα διανομής	6 / β
13	Αποκατάσταση, ανάδειξη και αξιοποίηση των δυνατοτήτων του πολιτιστικού και φυσικού περιβάλλοντος / Διεύρυνση και εμπλουτισμός του τουριστικού προϊόντος	6 / γ
14	Αναβάθμισης και συμπλήρωση βασικών υποδομών των μικρών νησιών και άρση της απομόνωσής τους	6 / δ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

Άξονας Προτεραιότητας 2		
15	Οικιστική και περιβαλλοντική αναβάθμιση και ανάδειξη της ιδιαίτερης ταυτότητας των αστικών περιοχών	6 / ε

Για την κάλυψη αναγκών οι οποίες σχετίζονται με τη μετάβαση σε μία οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, διατίθενται από το ΠΕΠ περίπου 11,8 εκατ. € ή το 35,2% των πόρων του Άξονα, οι οποίοι θα διατεθούν πρωτίστως σε δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας και μείωσης του ενεργειακού κόστους, μεταξύ άλλων και με τη χρήση ΑΠΕ, σε δημόσια κτίρια και δευτερευόντως σε αντίστοιχες δράσεις σε νοικοκυριά. Συμπληρωματικά στις παρεμβάσεις του ΠΕΠ, παρεμβάσεις στον τομέα θα χρηματοδοτηθούν από το τομεακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη», αλλά και το ΕπΑνΕΚ. Ως εκ τούτων, εκτιμάται ότι οι πόροι που θα διατεθούν από το ΠΕΠ θα καλύψουν ένα σημαντικό μέρος των σχετικών αναγκών της Περιφέρειας.

Παράλληλα, προβλέπονται περίπου 7 εκατ. € για την αντιμετώπιση των κινδύνων από πλημμυρικά φαινόμενα καθώς και για την προστασία των ακτών από τη διάβρωση, την ολοκληρωμένη διαχείριση του θαλάσσιου και παράκτιου περιβάλλοντος και την ενίσχυση των εξοπλισμών για την αντιμετώπιση των καταστροφών, τα οποία δεν θα καλύψουν το σύνολο των σχετικών αναγκών, αλλά θα συνεισφέρουν σημαντικά προς την κατεύθυνση αυτή.

Το μεγαλύτερο μέρος των πόρων του Άξονα, περίπου 14,7 εκατ. € ή το 44% των πόρων, θα διατεθούν σε δράσεις οι οποίες συμβάλουν στη διατήρηση και την προστασία του περιβάλλοντος, στο πλαίσιο του Θ.Σ. 6. Ειδικότερα, ανά τομέα παρέμβασης:

- Στον τομέα των υδάτων, το ΠΕΠ θα υλοποιήσει δράσεις ορθολογικής και αποδοτικής διαχείρισης πόσιμου νερού, διαθέτοντας πόρους της τάξης των 4,6 εκατ., καλύπτοντας εν μέρει τις ανάγκες σε αυτόν τον πολύ σημαντικό τομέα για τα νησιά της Περιφέρειας.
- Στον τομέα της προστασίας της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, θα διατεθούν πόροι ύψους 6 εκατ. €, πρωτίστως στις παρεμβάσεις αξιοποίησης της πολιτιστικής κληρονομιάς και δευτερευόντως στην προστασία και αξιοποίηση του φυσικού περιβάλλοντος, συμβάλλοντας σημαντικά στην ανάγκη για διεύρυνση και εμπλουτισμό του τουριστικού προϊόντος.
- Στον τομέα της προστασίας της βιοποικιλότητας, μεταξύ άλλων, θα εκπονηθούν διαχειριστικά σχέδια περιοχών NATURA, καθώς και παρεμβάσεις διαχείρισης περιοχών ιδιαίτερου οικολογικού ενδιαφέροντος και περιοχών NATURA. Οι πόροι που θα διατεθούν ανέρχονται σε 1,0 εκατ. €, οι οποίοι εκτιμάται ότι θα καλύψουν τις ανάγκες στον συγκεκριμένο τομέα.
- Τέλος, όσον αφορά στη βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος, θα διατεθούν πόροι ύψους 3,2 εκατ. € που θα κατευθυνθούν σε δράσεις για την αναβάθμιση του αστικού

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

περιβάλλοντος, μέσω Ολοκληρωμένου Σχεδίου. Λαμβάνοντας υπόψη ότι τα αστικά κέντρα της Περιφέρειας δεν αντιμετωπίζουν έντονα προβλήματα, όπως τα μεγάλα αστικά κέντρα της ηπειρωτικής Ελλάδας, εκτιμάται ότι οι πόροι που διατίθενται θα καλύψουν τις ανάγκες των περιοχών παρέμβασης.

Λόγω των αυξημένων αναγκών της Περιφέρειας και σε συνδυασμό με το γεγονός ότι δεν θα χρηματοδοτηθούν παρεμβάσεις διαχείρισης στερεών αποβλήτων, είναι καθοριστικής σημασίας η συμβολή του τομεακού Προγράμματος, κυρίως στον συγκεκριμένο τομέα, αλλά και στους λοιπούς τομείς.

3.1.3 Άξονας Προτεραιότητας 3

Στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας 3 συγκεντρώνονται πόροι ύψους 41,14 εκατ. € ή το 24,5% των πόρων του ΠΕΠ.

Οι ανάγκες της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου τις οποίες καλείται να καλύψει το ΠΕΠ στο πλαίσιο του ΑΠ 3 είναι οι ακόλουθες και παρατίθενται ανά Θεματικό Στόχο και Επενδυτική Προτεραιότητα:

Άξονας Προτεραιότητας 3		
Ανάγκες		ΘΣ / ΕΠ
16	Ενίσχυση των εξωτερικών συνδέσεων της Περιφέρειας που σχετίζονται με την ανάπτυξη και αναβάθμιση του Διευρωπαϊκού Λιμενικού Δικτύου Μεταφορών	7 / α
17	Αναβάθμιση υποδομών μεταφορών (λιμάνια – αεροδρόμια και ενίσχυση των συνδέσεών τους με το οδικό δίκτυο και βελτίωση της οδικής ασφάλειας	7 / β
19	Αναβάθμιση και συμπλήρωση των υποδομών εκπαίδευσης/σώλων των βαθμίδων	10
24	Επέκταση και βελτίωση των υποδομών πρωτοβάθμιας υγείας και πρόνοιας και αναβάθμιση των παρεχόμενων σχετικών υπηρεσιών	9 / α

Λόγω της ιδιομορφίας που προσδιορίζεται από τα γεωφυσικά/γεωγραφικά χαρακτηριστικά της και ειδικότερα την πολυδιάσπαση του νησιωτικού της χώρου, η Περιφέρεια έχει αυξημένες ανάγκες βασικών υποδομών, τόσο μεταφορών, όσο και εκπαίδευσης και υγείας-πρόνοιας. '

Στον τομέα των μεταφορών, προγραμματίζονται παρεμβάσεις ύψους 20 εκατ. € περίπου σε λιμάνια που αποτελούν μέρος του ΔΕΔ-Μ, και σε λιμάνια τοπικής εμβέλειας, καθώς και στη διασύνδεσή τους με το οδικό δίκτυο. Υπενθυμίζεται ότι στο πλαίσιο του ΘΣ 7 έχουν κατανεμηθεί πόροι και στο πλαίσιο του ΑΠ 5, ο οποίος αφορά στα μικρά νησιά της Περιφέρειας. Οι πόροι οι οποίοι κατανέμονται για την κάλυψη των σχετικών αναγκών αξιολογούνται ως επαρκείς, δεδομένου ότι η

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

Περιφέρεια έχει προγραμματίσει τις υποδομές στις οποίες επιθυμεί να παρέμβει το Πρόγραμμα, ενώ συμπληρωματικά στις παρεμβάσεις του ΠΕΠ θα συνδράμει και το τομεακό Πρόγραμμα

Στον τομέα της υγείας θα διατεθούν περίπου 8 εκατ. € για υποδομές υγείας, με κατασκευή και επέκταση κτιριακών υποδομών και προμήθεια ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού, ενώ περίπου 4 εκατ. θα χρηματοδοτήσουν παρεμβάσεις για παιδιά και ηλικιωμένους στον τομέα της πρόνοιας. Παρά τις αυξημένες ανάγκες σε υποδομές υγείας και πρόνοιας παρουσιάζει η Περιφέρεια, εκτιμάται ότι σε γενικές γραμμές οι περισσότεροι άμεσες/πιεστικές ανάγκες, κυρίως της υγείας, θα καλυφθούν από τους πόρους του ΠΕΠ.

Στον τομέα της εκπαίδευσης θα διατεθούν 10 περίπου εκατ. €, τα οποία θα διατεθούν σε αναβάθμιση και κατασκευή εκπαιδευτικών υποδομών, οι οποίες θα καλύψουν τμήμα των διαπιστωμένων αναγκών του μαθητικού πληθυσμού.

Στο σημείο αυτό είναι σκόπιμο να αναφερθεί ότι συμπληρωματικά στην κάλυψη των αναγκών στον τομέα των μεταφορών, της υγείας πρόνοιας αλλά και της εκπαίδευσης θα λειτουργήσουν οι πόροι που θα διατεθούν στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας 5 για τα μικρά νησιά.

3.1.4 Άξονας Προτεραιότητας 4

Στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας 4, ο μοναδικός ΑΠ, πλην της Τεχνικής Βοήθειας που συγχρηματοδοτείται από το ΕΚΤ, συγκεντρώνεται το 25,6 % των πόρων του ΠΕΠ ή 43,02 εκατ. €.

Οι ανάγκες της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου τις οποίες καλείται να καλύψει το ΠΕΠ στο πλαίσιο του ΑΠ 4 είναι οι ακόλουθες και παρατίθενται ανά Θεματικό Στόχο και Επενδυτική Προτεραιότητα:

Άξονας Προτεραιότητας 4		
Ανάγκες		ΘΣ / ΕΠ
20	Ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού / αναπροσανατολισμός των ανέργων σε νέες δραστηριότητες και άμβλυση των προβλημάτων στην αγορά εργασίας	8 / i 8 / iii 8 / v
21	Ενίσχυση της απασχολησιμότητας των ευπαθών ομάδων του πληθυσμού και ιδιαίτερα των γυναικών	9 / i
22	Αντιμετώπιση των εντεινόμενων συνθηκών φτώχειας και του κινδύνου του κοινωνικού αποκλεισμού και του αποκλεισμού από υπηρεσίες υγείας και πρόνοιας επιμέρους πληθυσμιακών ομάδων	9 / iv
23	Ανάγκες για ευάλωτες / απομονωμένες ομάδες όπως οι Ρομ	9 / ii
25	Ανάγκες ομάδων πληθυσμού που κινδυνεύουν από κάθε μορφής διάκριση ή ανισότητα όπως ατόμων με αναπηρία, μεταναστών, γυναικών θυμάτων trafficking	9 / iii
26	Ενίσχυση της απασχολησιμότητας και ενεργός ένταξη των ευπαθών κοινωνικών ομάδων	9 / v

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

Από τις παρεμβάσεις που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο του ΑΠ 4, μόλις το 7,6% ή 3,27 εκατ. € θα διοχετευθούν στην καταπολέμηση της ανεργίας και στη βελτίωση των δεξιοτήτων των ανέργων, αλλά και των εργαζομένων, μέσω δράσεων στο πλαίσιο του ΘΣ 8, με παρεμβάσεις δημιουργίας θέσεων εργασίας και μικρών επιχειρήσεων, επιχορηγήσεων αυτοαπασχολούμενων, κατάρτισης και αναδιάρθρωσης υφιστάμενων επιχειρήσεων. Οι πόροι αυτοί δεν είναι αρκετοί να καλύψουν το σύνολο των σχετικών αναγκών της Περιφέρειας, η στόχευση, όμως στους τομείς προτεραιότητας, όπως αυτοί προκύπτουν από τη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης, σε συνδυασμό με τις οριζόντιες δράσεις οι οποίες θα χρηματοδοτηθούν σε εθνικό επίπεδο, εκτιμάται ότι θα συμβάλλουν σημαντικά στην ανάσχεση του φαινομένου της ανεργίας στην Περιφέρεια και στη δημιουργία βιώσιμων θέσεων απασχόλησης.

Στις παρεμβάσεις στο πλαίσιο του ΘΣ 9 συγκεντρώνεται η πλειονότητα των πόρων του συγκεκριμένου θεματικού στόχου, 92,4%, δεδομένου ότι θα υπάρξουν μικρές κλίμακας παρεμβάσεις από το τομεακό Πρόγραμμα "Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού". Στο πλαίσιο αυτό, παρά το ότι η κατανομή πόρων που έχει γίνει στο ΠΕΠ δίνει προτεραιότητα στην απασχολησιμότητα, και στην κοινωνική ενσωμάτωση και την πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες υγείας, πρόνοιας και βασικά αγαθά.,

, εκτιμάται ότι δεν είναι δυνατόν να καλυφθούν όλες οι σχετικές ανάγκες της Περιφέρειας στο πλαίσιο του ΠΕΠ και των περίπου 40 εκατ. €, δεδομένης και της έντασης των φαινομένων ως συνέπεια της οικονομικής κρίσης, εντούτοις οι σχετικοί πόροι φαίνεται να στοχεύουν στην καταπολέμηση των πιο έντονων φαινομένων φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού και στην ενδυνάμωση ατόμων που ανήκουν στις ομάδες οι οποίες πλήττονται ώστε να ενταχθούν στο κοινωνικό σύνολο, τόσο σε οικονομικούς όρους, όσο και σε ευρύτερα κοινωνικούς. Σημαντικό ρόλο σε αυτό θα διαδραματίσει και η συνδρομή του Ευρωπαϊκού Ταμείου για τη φτώχεια. Άξονας Προτεραιότητας 5

Στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας 5, του Α.Π., συγκεντρώνεται το 14,9 % των πόρων του ΠΕΠ ή 25,0 εκατ. €. Οι ανάγκες της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου τις οποίες καλείται να καλύψει το ΠΕΠ στο πλαίσιο του ΑΠ 5 είναι οι ακόλουθες και παρατίθενται ανά Θεματικό Στόχο και Επενδυτική Προτεραιότητα:

Άξονας Προτεραιότητας 5		
Ανάγκες		ΘΣ / ΕΠ
11	Αξιοποίηση του υδροφόρου ορίζοντα, εξασφάλιση πόσιμου νερού και ορθολογική διαχείριση του νερού από τα δίκτυα διανομής	6 / β
12	Κάλυψη του ευρωπαϊκού κεκτημένου για τη διαχείριση των λυμάτων	6 / β
13	Αποκατάσταση, ανάδειξη και αξιοποίηση των δυνατοτήτων του πολιτιστικού και φυσικού περιβάλλοντος / Διεύρυνση και εμπλουτισμός του τουριστικού προϊόντος	6 / γ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

Άξονας Προτεραιότητας 5		
17	Αναβάθμιση υποδομών μεταφορών (λιμάνια – αεροδρόμια και ενίσχυση των συνδέσεων τους με το οδικό δίκτυο και βελτίωση της οδικής ασφάλειας	7 / β
19	Αναβάθμιση και συμπλήρωση των υποδομών εκπαίδευσης όλων των βαθμίδων	10
24	Επέκταση και βελτίωση των υποδομών πρωτοβάθμιας υγείας και πρόνοιας και αναβάθμιση των παρεχόμενων σχετικών υπηρεσιών	9 / α

Ο Άξονας Προτεραιότητας 5 έχει αποκλειστική χωρική στόχευση στα μικρά νησιά της Περιφέρειας και στο πλαίσιο του κατανέμονται πόροι σε επενδυτικές προτεραιότητες οι οποίες έχουν επιλεγεί και σε προηγούμενους Άξονες (ΑΠ 2 και 3). Η κατανομή των πόρων των ΘΣ στους διαφορετικούς Άξονες Προτεραιότητας αποτυπώνεται στον ακόλουθο πίνακα:

Πίνακας 3.2: Κατανομή ΘΣ 6, 7, 9 και 10 στους ΑΠ 2, 3 και 5							
ΘΣ	ΑΠ 2		ΑΠ 3		ΑΠ 5		ΣΥΝΟΛΟ
	€	%	€	%	€	%	
6	14.727.710,00	62%			9.000.000,00	38%	23.727.710,00
7			19.033.446,00	70%	8.000.000,00	30%	27.033.446,00
9			12.125.088,00	80%	3.000.000,00	20%	15.125.088,00
10			9.985.090,00	67%	5.000.000,00	33%	14.985.090,00

Παρατηρείται ότι κατά μέσο όρο το 30% των πόρων των ΘΣ 6, 7, 9 και 10 έχουν κατανεμηθεί στον ΑΠ 5 με στοχευμένες παρεμβάσεις για τα μικρά νησιά. Σε ότι αφορά στις δράσεις στο πλαίσιο της επενδυτικής προτεραιότητας 6β, προβλέπεται να καλυφθεί και μέρος των αναγκών για βελτιωμένη επεξεργασία λυμάτων προς την κατεύθυνση της κάλυψης του ευρωπαϊκού κεκτημένου για τη διαχείριση των λυμάτων, πέραν κάποιων δράσεων που αφορούν στις ανάγκες που σχετίζονται με το πόσιμο νερό. Παράλληλα, 4,5 εκατ. € προορίζονται για παρεμβάσεις που αφορούν στην αποκατάσταση, ανάδειξη και αξιοποίηση του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος των μικρών νησιών.

Τέλος, προβλέπονται παρεμβάσεις της τάξης των 3 εκατ. € για υποδομές υγείας και πρόνοιας και 5 εκατ. € περίπου για υποδομές εκπαίδευσης. Η κάλυψη των σχετικών αναγκών από τους πόρους κρίνεται ως επαρκής, δεδομένου ότι η Περιφέρεια έχει προγραμματίσει τις υποδομές στις οποίες επιθυμεί να παρέμβει το Πρόγραμμα.

3.1.5 Άξονες Προτεραιότητας 6 & 7

Στο ΠΕΠ περιλαμβάνονται και δύο άξονες Τεχνικής Βοήθειας (ένας για κάθε ταμείο) που στοχεύουν στην υποστήριξη, οργάνωση, διαχείριση, παρακολούθηση, έλεγχο και αξιολόγηση των παρεμβάσεων του προγράμματος. Ο προϋπολογισμός των Αξόνων Τεχνικής Βοήθειας σύμφωνα με

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

την 3^η Εγκύκλιο για όλα τα Επιχειρησιακά Προγράμματα αντιστοιχεί σε 1,84% του συνολικού προϋπολογισμού του κάθε προγράμματος.

3.2 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ ΠΟΡΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΚΛΗΣΕΩΝ ΣΕ ΧΩΡΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

Η ολοκληρωμένη προσέγγιση της εδαφικής ανάπτυξης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου συνδέεται με ένα εκ των τριών εργαλείων χωρικής ανάπτυξης που περιλαμβάνονται στο ΣΕΣ 2014-2020 και συγκεκριμένα με τα Σχέδια Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΒΑΑ). Στα εν λόγω Σχέδια η χρηματοδότηση θα γίνει μέσω του ΠΕΠ με τη συνδρομή πόρων που θα διαθέσουν, ενδεικτικά και όχι αποκλειστικά, τα Επιχειρησιακά Προγράμματα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία», σε συνεννόηση με την ΕΔΑ. Η χρηματοδότηση θα γίνει προς ενιαίες Ολοκληρωμένες Στρατηγικές Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης.

Σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του ΣΕΣ, το πλήθος των στρατηγικών ΒΑΑ στην Περιφέρεια, θα οριστεί ανάλογα με τη βαρύτητα του αστικού πληθυσμού και τη συμμετοχή των αστικών δραστηριοτήτων στο ΑΕΠ της και στη συνολική απασχόληση. Στην περίπτωση του Νοτίου Αιγαίου, η αστική περιοχή που συμμετέχει κυρίαρχα και βάσει του μεγέθους της στην Περιφερειακή οικονομική δραστηριότητα, είναι η πόλη της Ρόδου.

Στη Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη, αναμένεται να αποδοθούν, μέσω του συνόλου των Προγραμμάτων της νέας περιόδου, το 6 % των πόρων των ΕΤΠΑ και ΕΚΤ, στοιχείο που έχει δοθεί ως οδηγία και για τον προϋπολογισμό της Περιφέρειας από το ΥΠΑΑΝ. Από τους πόρους αυτούς, τουλάχιστον - και σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από τους κανονισμούς - το 5% των πόρων του ΕΤΠΑ θα επενδυθεί στο πλαίσιο Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων Αστικής Ανάπτυξης. Ως γενική κατεύθυνση, προκρίνεται η κατά το δυνατόν μεγαλύτερη συμμετοχή του ΕΚΤ, ιδιαίτερα στις περισσότερο ανεπτυγμένες (όπως είναι η ΠΝΑ) και στις μεταβατικές Περιφέρειες. Ενδεικτικά αναμένεται 8% των πόρων του ΕΚΤ να αποτελέσει τμήμα ολοκληρωμένων δράσεων αστικής ανάπτυξης.

Στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, βάσει του υφιστάμενου σχεδιασμού, προβλέπεται να κατευθυνθούν ενδεικτικά πόροι περίπου 3,2 εκατ. € σε δράσεις βιώσιμης αστικής ανάπτυξης από το ΕΤΠΑ (2,6% της συνολικής χρηματοδότησης από το Ταμείο), ενώ δεν έχει προβλεφτεί η συμμετοχή πόρων από το ΕΚΤ.

Παρά το ότι οι πόροι είναι χαμηλοί και δεν καλύπτουν το 5% των πόρων του Προγράμματος, η Περιφέρεια με αυτή την κατανομή έχει καλύψει τις ανάγκες σε ολοκληρωμένες αστικές παρεμβάσεις, δεδομένου ότι μόνο η πόλη της Ρόδου θα ενταχθεί στο συγκεκριμένο πλαίσιο. Η απουσία του ΕΚΤ αιτιολογείται από το γεγονός ότι σε κάθε περίπτωση οι πόροι που θα διατεθούν από το ΕΚΤ μέσω του ΠΕΠ, τόσο στο πλαίσιο του Θ.Σ. 8 όσο και του Θ.Σ. 9, θα περιλάβουν παρεμβάσεις και στην περίπτωση της πόλης της Ρόδου, εφόσον υπάρξει σχετική ανάγκη.

Όσον αφορά στις περιοχές που πλήττονται από τη φτώχεια και μέχρις ότου ολοκληρωθεί η Περιφερειακή Στρατηγική για την Κοινωνική ένταξη, η οποία θα προσδιορίσει τις ομάδες στόχους, όπως και τις περιοχές που πλήττονται περισσότερο από τη φτώχεια, δεν δύναται να προσδιορισθούν επακριβώς. Σε κάθε περίπτωση, η αναγκαιότητα για προώθηση αναπτυξιακών δράσεων σε γεωγραφικές περιοχές που πλήττονται περισσότερο από τη φτώχεια ή για την στήριξη κοινωνικών ομάδων που κινδυνεύουν περισσότερο από διακρίσεις ή κοινωνικό αποκλεισμό, θα καλυφθεί μέσα από τις Επενδυτικές Προτεραιότητες και τους Ειδικούς Στόχους του Θεματικού Στόχου 9 (ΕΚΤ και ΕΤΠΑ).

Ως εκ τούτων, προκύπτει ότι Θύλακες φτώχειας δεν είναι δυνατό να προσδιορισθούν στην παρούσα φάση. Σε κάθε περίπτωση όμως, τα χαρακτηριστικά που θα οριοθετήσουν / προσδιορίσουν μια τέτοια περιοχή, εντοπίζονται στα εξής:

- Στην αυξανόμενη γήρανση, άνω του εθνικού μέσου όρου, που παρατηρείται στους 19 από τους 34 Δήμους
- Στα εισοδήματα, καθώς το 44,6% των δηλωθέντων φορολογούμενων εισοδημάτων των νοικοκυριών για το οικονομικό έτος 2012, ανήκε στην κλίμακα από 0€ έως 6.000 €, ενώ το 24,2% κυμάνθηκε από 6.001 έως 12.000 € (σύμφωνα με επίσημα στατιστικά στοιχεία του Κέντρου Πληροφορικής του Υπουργείου Οικονομικών).
- Στη γεωμορφολογία, καθώς η πολυδιάσπαση του νησιωτικού χώρου ενέχει έντονα το στοιχείο της διπλής περιφερειακότητας (τόσο ως προς την ηπειρωτική χώρα, όσο και ως προς την μεταξύ των νησιών σύνδεση και επικοινωνία) δημιουργώντας μια σειρά από δυσκολίες και ζητήματα για τις ευάλωτες κοινωνικά ομάδες, αλλά και για το σύνολο των κατοίκων της, εντείνοντας τα φαινόμενα της περιορισμένης προσβασιμότητας σε υπηρεσίες, γεγονός που συμβάλει στην ένταση του κοινωνικού αποκλεισμού.

Οι περιοχές που συγκεντρώνουν κάποιο ή και όλα από τα προαναφερθέντα χαρακτηριστικά, όπως και οι ευάλωτες ομάδες, βρίσκονται διάσπαρτες στην εδαφική επικράτεια της Περιφέρειας. Ενδεικτικά, σύμφωνα με στοιχεία καταγραφής 10 Δήμων, που συγκεντρώνουν το 66% του μόνιμου πληθυσμού της Περιφέρειας, εντοπίζονται υψηλές συγκεντρώσεις πληθυσμού ιδιαίτερα στις ακόλουθες κατηγορίες ευπαθών ομάδων:

- Μετανάστες (με ιδιαίτερη συγκέντρωση στο Δ. Ρόδου)
- Μακροχρόνια άνεργοι με ή χωρίς κάρτα ανεργίας (εκ των οποίων 46,8% ηλικίας 54 μέχρι και 65 ετών)
- Ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού,
- Φτωχοί εργαζόμενοι με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα,

- Νοικοκυριά χωρίς κανένα εργαζόμενο, και
- Φτωχοί συνταξιούχοι με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα

Με την προοπτική της εκπόνησης της Περιφερειακής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη και με δεδομένη τη σημαντική χρηματοδοτική βαρύτητα του Θεματικού Στόχου 9, εκτιμάται ότι το ΠΕΠ θα συνδράμει σημαντικά στη στήριξη των περιοχών που πλήττονται από τη φτώχεια. Ήδη οι ειδικές ομάδες που έχουν στοχοθετηθεί και συγκεκριμένα οι Ρομά αποτελούν την απτή απόδειξη της στοχευμένης κατανομής πόρων σε μια από τις ομάδες που πλήττονται από τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό.

3.3 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΡΧΩΝ ΘΕΜΑΤΙΚΗΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΠΟΡΩΝ

Οι υποχρεώσεις σε ότι αφορά τη θεματική συγκέντρωση των πόρων για τις περισσότερες ανεπτυγμένες Περιφέρειες, όπως η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, είναι οι εξής:

- Τουλάχιστον 80% των πόρων του ΕΤΠΑ πρέπει να διατεθούν στους Θεματικούς Στόχους 1, 2, 3 και 4.
- Τουλάχιστον 20% των πόρων του ΕΤΠΑ πρέπει να διατεθούν στον Θεματικό Στόχο 4.
- Τουλάχιστον 80% των πόρων του ΕΚΤ πρέπει να διατεθούν σε μέχρι 5 Επενδυτικές Προτεραιότητες.
- Τουλάχιστον 5% των πόρων να διατεθούν σε ολοκληρωμένες ενέργειες για βιώσιμη αστική ανάπτυξη (βλέπε ανωτέρω, κεφ. (3.3)).

Η θεματική συγκέντρωση για διάθεση τουλάχιστον 80% των πόρων του ΕΤΠΑ στους ΘΣ 1, 2, 3 και 4 και τουλάχιστον 20% των πόρων του ΕΤΠΑ στον ΘΣ 4 έχει ληφθεί υπόψη σε εθνικό επίπεδο στις κατανομές πόρων οι οποίες έχουν γίνει προς τα τομεακά και περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα. Σε ότι αφορά το ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου, το Πρόγραμμα έχει τηρήσει τις κατανομές πόρων σε ότι αφορά τους πόρους των ΘΣ 1, 2, 3 και 4, στους οποίους συγκεντρώνεται το 27,5% των πόρων ΕΤΠΑ του ΠΕΠ, συμβάλλοντας με 34,18 εκατ. € στην επίτευξη της θεματικής συγκέντρωσης σε εθνικό επίπεδο. Στο δε Θεματικό Στόχο 4 το ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου συμβάλει με 11,8 εκατ. €, το οποίο αντιστοιχεί στο 9,5% των πόρων του ΕΤΠΑ του Προγράμματος.

Η υποχρέωση για την ικανοποίηση των αρχών θεματικής συγκέντρωσης σε ότι αφορά το ΕΚΤ (τουλάχιστον 80% των πόρων σε μέχρι 5 ΕΠ) σε επίπεδο Προγράμματος, καλύπτεται επαρκώς, δεδομένου ότι σχεδόν το 88 των πόρων έχει κατανεμηθεί σε 4 Επενδυτικές Προτεραιότητες και συγκεκριμένα στις 9i, 9iii, 9iv και 9v.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020 Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»
---	---

Τέλος, σε σχέση με τη συνδρομή του ΠΕΠ στη βιώσιμη αστική ανάπτυξη, όπως αναλύθηκε στην προηγούμενη ενότητα, οι σχετικοί πόροι ανέρχονται σε 3,18 εκατ. € ή 2,6% των πόρων του ΕΤΠΑ σε σύνολο Προγράμματος.

ΕΝΟΤΗΤΑ 4. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΤΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ 'ΕΥΡΩΠΗ 2020'

4.1 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΟΛΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΤΗΣ Ε.Ε. 2020, ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΟΥΣ ΕΠΙΛΕΓΕΝΤΕΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ.

Για την προώθηση των στόχων της Στρατηγικής «Ευρώπη 2020», τα κράτη μέλη συμφώνησαν να ενεργοποιήσουν τους πόρους των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων (ΕΔΕΤ). Έτσι, το ΣΕΣ 2014-2020 περιλαμβάνει την εξειδίκευση και συγκεκριμένη εφαρμογή στις ειδικές ανάγκες του συνόλου της χώρας και των Περιφερειών της, των Κανονισμών των ΕΔΕΤ, στοχεύοντας παράλληλα στην προώθηση των στόχων της Στρατηγικής «Ευρώπη 2020».

Η Στρατηγική αυτή προσφέρει το πλαίσιο εντός του οποίου διαμορφώνεται το περιεχόμενο των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (ΕΠ) της νέας προγραμματικής περιόδου της πολιτικής συνοχής 2014-2020. Κάθε ΕΠ που θα χρηματοδοτείται από τα ΕΔΕΤ, όπως και αυτό του Νοτίου Αιγαίου, οφείλει να συνεισφέρει στην επίτευξη των στόχων της Στρατηγικής «Ευρώπη 2020».

Στην υποενοότητα αυτή, αξιολογείται η συμβολή του Προγράμματος στην επίτευξη της στρατηγικής της Ένωσης για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, σε σχέση με τους επιλεγέντες στόχους, λαμβάνοντας υπόψη τις περιφερειακές ανάγκες και την εμπειρία από τις προηγούμενες περιόδους προγραμματισμού.

Για τον σκοπό αυτό, δημιουργείται Μήτρα Συνάφειας μεταξύ των Βασικών Προτεραιοτήτων του ΠΕΠ (στον κάθετο άξονα) και των εμβληματικών πρωτοβουλιών της Στρατηγικής της Ευρώπης 2020 (στον οριζόντιο άξονα). Επισημαίνεται, ότι με βάση και την ανάλυση που έχει προηγηθεί στις προηγούμενες ενότητες, λαμβάνεται ως δεδομένος ο σημαντικός βαθμός συνάφειας μεταξύ των προσδιορισθεισών αναγκών της ΠΝΑ και των επιλεγέντων δομικών Στόχων/προτεραιοτήτων του προγράμματος.

Η παρακάτω Μήτρα, λοιπόν, από την μία αξιολογεί το επίπεδο συσχέτισης της κάθε Βασικής Προτεραιότητας του προγράμματος με τις πρωτοβουλίες της Στρατηγικής της Ευρώπης 2020, και από την άλλη την συνολική συμβολή των προτεραιοτήτων στην προώθηση των εν λόγω πρωτοβουλιών.

Πίνακας 4.1: Μήτρα Συνάφειας των Βασικών Προτεραιοτήτων του ΠΝΑ με τις Προτεραιότητες της Στρατηγικής 'Ευρώπη 2020'

Βασικές Προτεραιότητες του ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου	ΕΥΡΩΠΗ 2020: Στρατηγική για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη							Δείκτης Συνάφειας πρωτεραιότητων ΕΕ 2020 με Βασικές Προτεραιότητες
	ΕΞΥΠΝΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ			ΔΙΑΤΗΡΗΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ		ΑΠΤΥΞΗ ΧΩΡΙΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟ		
	ΕΝΩΣΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ	ΝΕΟΛΑΙΑ ΣΕ ΚΙΝΗΣΗ	ΨΗΦΙΑΚΟ ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΟ	ΜΙΑ ΕΥΡΩΠΗ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΑ ΤΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ ΤΗΣ	ΜΙΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗΣ	ΝΕΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΘΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΦΤΩΧΕΙΑΣ	
1. Δημιουργία μιας έξυπνης ανταγωνιστικής διαφοροποιημένης περιφερειακής οικονομίας με την ενσωμάτωση καινοτομιών								82%
2. Εδραίωση της αειφορικής ανάπτυξης με την αξιοποίηση σύγχρονων μεθόδων διαχείρισης των πόρων								46%
3. Αναβάθμιση και συμπλήρωση των βασικών υποδομών								50%
4. Ενεργός υποστήριξη της απασχόλησης και προώθηση της κοινωνικής ένταξης								75%
5. Ενίσχυση της περιφερειακής συνοχής με τη διάχυση της ανάπτυξης και την άρση της απομόνωσης								61%
Δείκτης Συνάφειας Βασικών Προτεραιοτήτων με ΕΕ 2020.	60%	50%	60%	70%	60%	70%	70%	

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

Αναλυτικότερα προκύπτουν τα εξής:

- ✚ Οι Βασικές Προτεραιότητες 1 και 4 παρουσιάζουν τον μεγαλύτερο βαθμό συνάφειας σε σχέση με τις εμβληματικές πρωτοβουλίες, με ποσοστά 82% και 75% αντίστοιχα. Η υψηλή κρισιμότητα των εν λόγω προτεραιοτήτων έχει αποτυπωθεί και στις προηγούμενες επιμέρους εκτιμήσεις για την συνεκτικότητα των στόχων συνολικά.
- ✚ Χαμηλότερα επίπεδα συνάφειας με τις εμβληματικές πρωτοβουλίες εμφανίζουν οι προτεραιότητες 2 και 3, με ποσοστά 46% και 50% αντίστοιχα, οι οποίες, όπως έχει αναφερθεί, διατηρούν ένα περισσότερο εξειδικευμένο περιεχόμενο, που ασκεί μια οριζόντια υποστήριξη στις αναπτυξιακές δράσεις της Περιφέρειας.
- ✚ Οι Βασικές Προτεραιότητες του προγράμματος δείχνουν να εξυπηρετούν σε μεγαλύτερο βαθμό και ισότιμα, τις εμβληματικές πρωτοβουλίες ‘Καταπολέμηση της Φτώχειας’ (70%), ‘Νέες Δεξιότητες και θέσεις Εργασίας’ (70%) και ‘Μια Ευρώπη που χρησιμοποιεί αποτελεσματικά τους πόρους της’ (70%).
- ✚ Οι πρωτοβουλίες ‘Ένωση Καινοτομίας’, ‘Ψηφιακό Θεματολόγιο’ και ‘μια Βιομηχανική Πολιτική’ ακολουθούν σε επίπεδα συνάφειας, φθάνοντας το 60%.
- ✚ Το σύνολο των εμβληματικών πρωτοβουλιών της Στρατηγικής της Ευρώπης 2020 παρουσιάζει υψηλή ένταση συνάφειας με τις Βασικές Προτεραιότητες του Προγράμματος, από 60% έως 70%, με μία μοναδική εξαίρεση, όπου η συνάφεια φθάνει το 50%.
- ✚ Με βάση τα παραπάνω, ο ΣΑ εκτιμά ότι το ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου 2014-2020 συμβάλλει σε υψηλό βαθμό στην επίτευξη της Στρατηγικής της Ε.Ε. 2020.

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, η «Ευρώπη 2020» προτάσσει τρεις αλληλο-ενισχυόμενες προτεραιότητες:

- ◆ «Έξυπνη» ανάπτυξη: ανάπτυξη μιας οικονομίας βασιζόμενης στη γνώση και την καινοτομία.
- ◆ «Διατηρήσιμη» ανάπτυξη: προώθηση μιας πιο αποδοτικής στη χρήση πόρων, πιο πράσινης και πιο ανταγωνιστικής οικονομίας.
- ◆ Ανάπτυξη «χωρίς αποκλεισμούς»: μια οικονομία με υψηλή απασχόληση που θα επιτυγχάνει κοινωνική και εδαφική συνοχή.

Εμβαθύνοντας την ποιοτική αξιολόγηση της συνεισφοράς του ΠΕΠ στις τρεις παραπάνω βασικές συνιστώσες της Ε2020 και λαμβάνοντας υπόψη και τις προτεραιότητες της Περιφερειακής στρατηγικής μέσω των Αξόνων Προτεραιότητας του Προγράμματος, διαφαίνεται ότι:

Α. Η έξυπνη εξειδίκευση έχει μια στρατηγική και κεντρική λειτουργία, στο πλαίσιο της νέας Πολιτικής για τη Συνοχή, αφού είναι ένα βασικό μέσο για την εξασφάλιση της συμβολής της Πολιτικής Συνοχής στους στόχους που έχει θέσει η Ευρώπη 2020 για θέσεις εργασίας και ανάπτυξη. Στην περίπτωση της

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

Περιφέρειας Νοτίου, η λογική της έξυπνης εξειδίκευσης εξυπηρετείται κυρίως από τους Θεματικούς Στόχους 1, 2 και 3 για αυτό και αντιμετωπίζονται από κοινού στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας 1. Αναλυτικότερα, στόχος είναι η ενδυνάμωση της οικονομίας μέσα από την διάχυση καινοτομιών και την αξιοποίηση των ΤΠΕ, στον παραγωγικό ιστό της Περιφέρειας. Όσον αφορά στον τουρισμό, βασική προτεραιότητα της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης, κεντρικές αναπτυξιακές κατευθύνσεις αποτελούν η βελτίωση της ποιότητας των παρεχομένων υπηρεσιών, η συμπλήρωση και διεύρυνση της αλυσίδας αξίας καθώς και ο εμπλουτισμός του τουριστικού προϊόντος. Στο πλαίσιο αυτό, η εμβάθυνση των συνεργειών με τους τομείς του πολιτισμού και του περιβάλλοντος θα ενισχύσει τις προοπτικές ανάπτυξης δικτύων εναλλακτικού τουρισμού και θα αμβλύνει την εποχικότητα του τομέα. Στον αγροδιατροφικό τομέα, επίσης βασική προτεραιότητα της Στρατηγικής για την Έξυπνη Εξειδίκευση, σχεδιάζεται η διαφοροποίηση του αγροτικού προϊόντος μέσα από την βελτίωση των χαρακτηριστικών, της ποιότητας, της υγιεινής και ασφάλειας καθώς και η διεύρυνση της τυποποίησης και αύξηση της προστιθέμενης αξίας των τροφίμων.

Ο ΣΑ εκτιμά ότι οι ανωτέρω προτεραιότητες του ΠΕΠ, συμβάλλουν σε σημαντικό βαθμό στην προτεραιότητα της Στρατηγικής Ε2020 για μια Έξυπνη ανάπτυξη, μέσω μιας οικονομίας βαισιζόμενης στη γνώση και την καινοτομία.

Β. Η μετάβαση σε μία πράσινη και ανταγωνιστική οικονομία, φιλική στο περιβάλλον, προϋποθέτει την προστασία του πλούσιου φυσικού περιβάλλοντος και των πόρων της Περιφέρειας. Στο πλαίσιο αυτό στοχεύεται η εδραίωση της αειφορικής ανάπτυξης, με την αξιοποίηση σύγχρονων μεθόδων διαχείρισης των πόρων, την υιοθέτηση συστημάτων διαχείρισης και πρόληψης των κινδύνων από την κλιματική αλλαγή, την προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, την εξοικονόμηση ενέργειας, την ενεργειακή αποδοτικότητα των κτιρίων και των υποδομών, καθώς και την προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος. Προτεραιότητα αποτελεί η αξιοποίηση καθαρών πράσινων τεχνολογιών για τον περιορισμό των επιδράσεων των οικονομικών δραστηριοτήτων πάνω στη φύση, η οποία αποτελεί το βασικό περιουσιακό στοιχείο και συγκριτικό πλεονέκτημα της Περιφέρειας.

Οι Θεματικοί Στόχοι που συνεργούν για την επίτευξη της παραπάνω μετάβασης είναι κυρίως οι 4, 5 και 6 και για το λόγο αυτό συνθέτουν από κοινού τον ΑΠ 2. Ο ΣΑ εκτιμά ότι οι ανωτέρω προτεραιότητες του ΠΕΠ, συμβάλλουν σε σημαντικό βαθμό στην προτεραιότητα της Στρατηγικής Ε2020 για μια Διατηρήσιμη ανάπτυξη, μέσω της διασφάλισης μιας αποδοτικότερης χρήσης πόρων και την ενθάρρυνση μιας περισσότερο πράσινης και ανταγωνιστικής οικονομίας.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

Γ. Οι ανάγκες του ανθρώπινου δυναμικού και του κοινωνικού ιστού της Περιφέρειας, είτε αυτές αφορούν σε θέματα της αγοράς εργασίας, στα επίπεδα φτώχειας, είτε γενικότερα στην πρόσβαση σε κοινωνικές υπηρεσίες (υγεία, πρόνοια), αντιμετωπίζονται κυρίως από τους Θεματικούς Στόχους 8, 9 και 10 του ΠΕΠ. Οι στόχοι αυτοί, πέραν της βελτίωσης της πρόσβασης αντιμετωπίζουν και το θέμα των υποδομών, το οποίο επιτείνει ο κατακερματισμός του χώρου της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, με μικρά διάσπαρτα και απομακρυσμένα νησιά και με έντονα προβλήματα χωρικής συνοχής και λειτουργικών διασυνδέσεων, το οποίο δημιουργεί αντίστοιχα και αυξημένες λειτουργικές απαιτήσεις σε υπηρεσίες ή / και δομές κοινωνικού χαρακτήρα, όπως, εκπαίδευσης, υγείας και κοινωνικής πρόνοιας

Οι στόχοι αυτοί συναποτελούν τους ΑΠ 4 και 5. Επιμέρους κρίσιμες προτεραιότητες των Αξόνων αυτών, σχετίζονται με την αντιμετώπιση του προβλήματος της ανεργίας, την αναβάθμιση του εργατικού δυναμικού, τη βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση των ευπαθών ομάδων, την προώθηση της κοινωνικής ένταξης για τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως και τη βελτίωση των υποδομών υγείας και εκπαίδευσης. Έμφαση δίνεται παράλληλα, στην αντιμετώπιση των εισοδηματικών και χωρικών ανισοτήτων της Περιφέρειας, αξιοποιώντας το χωρικό εργαλείο της ΒΑΑ, αλλά και αναβαθμίζοντας τις υποδομές των μεταφορών, μέσω του Θεματικού Στόχου 7, στους Άξονες Προτεραιότητας 3 και 5.

Ο ΣΑ εκτιμά ότι οι ανωτέρω προτεραιότητες του ΠΕΠ, συμβάλλουν σε υψηλό βαθμό στην προτεραιότητα της Στρατηγικής Ε2020 για μια ανάπτυξη 'χωρίς αποκλεισμούς', μέσω μιας οικονομίας με υψηλή απασχόληση, η οποία θα στηρίζεται στην κοινωνική και εδαφική συνοχή

4.2 ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΒΑΘΜΟΥ ΠΟΥ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΥΜΒΑΛΛΕΙ ΣΤΟΥΣ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥΣ ΠΟΣΟΤΙΚΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ Ε.Ε. 2020.

Η ανάλυση της συνάφειας και συνέργειας των Στόχων του ΠΕΠ, ως προς στην επίτευξη των Θεματικών Στόχων της Στρατηγικής «Ευρώπη 2020», έχει όμως και μια άμεση ποσοτική διάσταση. Στο πλαίσιο της παρούσας ενότητας, γίνεται προσπάθεια από τον ΣΑ, να εκτιμηθεί σε ποιον βαθμό τα αναμενόμενα ποσοτικά αποτελέσματα από την υλοποίηση του ΠΕΠ, όπως αυτά αποτυπώνονται στο πλέγμα ποσοτικών στόχων και δεικτών, θα συμβάλουν στους ποσοτικούς στόχους της Στρατηγικής «Ευρώπη 2020», όπως αυτοί αποτυπώνονται στους πρωταρχικούς της στόχους (headline targets) και εξειδικεύονται στο Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων, καθώς επίσης και στους αντίστοιχους στόχους της Εθνικής αναπτυξιακής στρατηγικής που καταγράφονται στο ΣΕΣ.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

Υπενθυμίζονται σε αυτό το σημείο, στον παρακάτω Πίνακα 4.2, οι κατηγορίες και οι τιμές στόχου για την στρατηγική της 'Ευρώπης 2020' και της χώρας για το 2020.

Πίνακας 4.2: Ποσοτικοί στόχοι της Στρατηγικής 'Ευρώπη 2020 σε αντιπαραβολή με τους Εθνικούς στόχους για το 2020		
Προτεραιότητες	Στόχοι «Ευρώπη 2020»	Εθνικοί στόχοι για το 2020
Επενδύσεις σε Ε&Α (% του ΑΕΠ)	3%	1,2%
Ποσοστό απασχόλησης (ηλικίες 20-64)	75%	70,0%
Πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου (%)	κάτω από 10%	9,7%
Ολοκλήρωση τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (%)	Τουλάχιστον 40% των νέων ηλικίας 30-34 ετών	32,0%
Μείωση αριθμού ατόμων σε κατάσταση ή σε κίνδυνο φτώχειας ή αποκλεισμού	20 εκατομμύρια	Μείωση κατά 450.000
Ενεργειακή απόδοση – μείωση κατανάλωσης ενέργειας σε Mtoe	Αύξηση ενεργειακής απόδοσης κατά 20%, μείωση της πρωτογενούς ενεργειακής κατανάλωσης κατά 368 Mtoe	Μείωση της κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας κατά 2,85 Mtoe το 2020
Μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, ποσοστιαία ως προς το 1990	-20%, (ή -30% εάν οι συνθήκες το επιτρέψουν)	Εκπομπές για τομείς εκτός ΣΕΔΕ - 4% (σε σχέση με τις τιμές του 2005, Απόφαση 406/2009/ΕΚ
Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ως % επί της μκτής τελικής κατανάλωσης ενέργειας)	20%	20% με βάση το Ν. 3851/2010

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

Με δεδομένα τα πολλαπλά προβλήματα, τις ελλείψεις και τις χρονοκαθυστερήσεις στη διαθεσιμότητα στατιστικών στοιχείων σε Περιφερειακό επίπεδο, σε πεδία που άπτονται των στόχων του ΕΠΜ και της Στρατηγικής Ε2020, γίνεται φανερό ότι η διαδικασία εκ των προτέρων αξιολόγησης της ποσοτικής συμβολής του ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου στους προαναφερθέντες στόχους, χαρακτηρίζεται από δυσκολίες και σημαντικούς περιορισμούς.

Σε μια πρώτη προσέγγιση, εξετάζοντας τα δεδομένα στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, όπως αποτυπώνονται στους πλέον πρόσφατους ανά περίπτωση συγκριτικούς δείκτες της Eurostat, οι επιδόσεις της Περιφέρειας σε σχέση με τους ποσοτικούς στόχους για το 2020, όπως προσαρμόζονται από το ΕΠΜ για τη χώρα, χαρακτηρίζονται την παρούσα χρονική περίοδο από σημαντική υστέρηση.

Με βάση τα διαθέσιμα στατιστικά δεδομένα για την υφιστάμενη κατάσταση της Περιφέρειας, τις διαθέσιμες τιμές στόχου για τις εκροές και τα αποτελέσματα των Ειδικών Στόχων του ΠΕΠ, όπως και τους στόχους που έχουν τεθεί για τη χώρα στο επικαιροποιημένο ΕΠΜ και σε σχέση με τους στόχους της 'Ευρώπης 2020', παρακάτω γίνεται προσπάθεια από τον ΣΑ να συσχετιστούν τα προσδοκώμενα αποτελέσματα και εκροές του Προγράμματος (όπου είναι διαθέσιμοι), ώστε να διερευνηθεί η συμβολή στους εθνικούς και κατ' επέκταση στους ευρωπαϊκούς στόχους.

Για τον στόχο των επενδύσεων σε Ε&Α.

Όπως αναφέρθηκε, η Περιφέρεια παρουσιάζει χαμηλές επιδόσεις στον τομέα αυτό, με τις δαπάνες σε Ε&Α να αντιπροσωπεύουν το 0,15% του ΑΕΠ της, απέχοντας κατά πολύ ακόμα από τον εθνικό στόχο του 1,2%. Βάσει της δομής του ΠΕΠ, η επίδοση αυτή σχεδιάζεται να ενισχυθεί κυρίως από τον ΘΣ1 και τους ΕΣ 1α.1 και 1β.1. Οι εκροές και τα αποτελέσματα που επιλέγονται αφορούν:

- ΕΣ 1α.1: Στον αριθμό ερευνητών που εργάζονται σε βελτιωμένες εγκαταστάσεις ερευνητικών υποδομών, ο οποίος φθάνει τα 10 ισοδύναμα πλήρους απασχόλησης, με Δημόσια Δαπάνη ύψους 1,1 εκατ.€ €. Τα αποτελέσματα αυτού του στόχου σχετίζονται με τις δημοσιεύσεις των ερευνητών της Περιφέρειας, με εκτιμώμενη τιμή στόχο 375.
- ΕΣ 1β.1: Στον αριθμό των επιχειρήσεων που συνεργάζονται με ερευνητικά ινστιτούτα, με τιμή στόχου 40 για το 2023. Η συνολική δημόσια δαπάνη αντιστοιχεί στα 3,4 εκατ €. Τα αποτελέσματα αυτού του στόχου σχετίζονται με τις δαπάνες των επιχειρήσεων για Ε&Α, με τιμή στόχο 1,35 εκατ. € για το 2023 στο Πρόγραμμα, περιλαμβάνοντας τους πόρους τόσο από το ΠΕΠ, όσο και από το ΕΠΑΝΕΚ. Ο τύπος των δράσεων που προωθούνται μέσα από αυτό τον στόχο είναι κρατικές ενισχύσεις, οπότε προσμετράται και ένα επιπρόσθετο 50% ιδιωτικής μόχλευσης. Με βάση τα παραπάνω διαθέσιμα στοιχεία, ο προϋπολογισμός του ΠΕΠ για έρευνα και ανάπτυξη, είτε των ερευνητικών φορέων, είτε των επιχειρήσεων σε

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

συνεργασία με τους φορείς ανέρχεται στα 4.476.442 €, ο οποίος αντιστοιχεί στο 2,7% του Προγράμματος και στο 0,06% του συνολικού (2011) ΑΕΠ της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου. Ο ΣΑ εκτιμά ότι μια προσέγγιση για την στοχευμένη ποσοτική συμβολή των επενδύσεων Έρευνας και Ανάπτυξης στους στόχους του ΕΠΜ και Ε2020, θα ήταν εφικτή εάν ήταν γνωστό και το μερίδιο παραγωγής έρευνας που δεν προέρχεται από συγχρηματοδοτούμενος πόρους, όπως και αυτό που προέρχεται αποκλειστικά από τον ιδιωτικό τομέα στην Περιφέρεια.

Για τον στόχο της απασχόλησης.

Το ποσοστό απασχόλησης των ατόμων ηλικίας 20-64 ετών στην ΠΝΑ, είναι υψηλότερο σε σχέση με τη χώρα και την ΕΕ28. Με βάση τα συγκριτικά στοιχεία της Eurostat για το 2013 στην ΠΝΑ το ποσοστό απασχόλησης του πληθυσμού 20-64 ετών ανήλθε στο 58,7%, στην Ελλάδα στο 53,2%, ενώ στην ΕΕ28 στο 68,3%. Η επίδοση αυτή φέρνει την ΠΝΑ στην 3η θέση μεταξύ των περιφερειών της χώρας, ωστόσο απέχει σημαντικά από το στόχο του ΕΠΜ για το 2020 (70%) και ακόμα περισσότερο από το στόχο της Ε2020 (75%).

Προκειμένου να εκτιμηθεί η συμβολή του Προγράμματος στην αύξηση της απασχόλησης και στους στόχους του ΕΠΜ και της Ε2020, ο ΣΑ εντοπίζει τους Ειδικούς στόχους οι οποίοι παράγουν άμεσα θέσεις εργασίας ή δύναται να θεωρηθεί (με παραδοχές) ότι παράγουν έμμεσα, μέσα από την ενίσχυση κυρίως της επιχειρηματικότητας. Προς την κατεύθυνση εκτίμησης του αριθμού των θέσεων εργασίας που αναμένεται να δημιουργηθούν, γίνεται η παραδοχή από τον ΣΑ, ότι κάθε υφιστάμενη επιχείρηση που ενισχύεται συμβάλλει στη δημιουργία 0,5 θέσεων εργασίας και κάθε νέα επιχείρηση σε 1 θέση εργασίας. Στο πλαίσιο αυτό, οι Ειδικοί Στόχοι που εκτιμάται ότι συμβάλουν άμεσα στην αύξηση της απασχόλησης είναι οι ΕΣ 3α.1, 3γ.1, 3δ.1, 8.ι.1, 8.ιι.1, 8.ν.1 και 9ν.1. Οι εκροές και τα αποτελέσματα που επιλέγονται αφορούν: :

- ΕΣ 3α.1: Στον αριθμό των επιχειρήσεων που ενισχύονται, με τιμή στόχου 84 για το 2023. Η συνολική δημόσια δαπάνη αντιστοιχεί στα 12,4 εκατ. €. Τα αποτελέσματα αυτού του στόχου σχετίζονται με την αύξηση της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας σε τομείς της έξυπνης εξειδίκευσης, η οποία εκτιμάται σε 4.254 εκατ. € για το 2023. Η εκτίμηση για τις νέες θέσεις εργασίας μέχρι το 2023, με βάση την ανωτέρω παραδοχή, ανέρχεται σε 48 θέσεις.
- ΕΣ 3δ.1: Στον αριθμό των επιχειρήσεων που ενισχύονται, με τιμή στόχου 100 για το 2023. Η συνολική δημόσια δαπάνη αντιστοιχεί στα 1,0 εκατ. €. Τα αποτελέσματα αυτού του στόχου σχετίζονται με την αύξηση των εξαγωγών των επιχειρήσεων, με εκτίμηση στόχου για το

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

2023 48,1 εκατ. €. Η εκτίμηση για τις νέες θέσεις εργασίας μέχρι το 2023, αν και δεν υπάρχει ως στόχος στο Πρόγραμμα, εκτιμάται σε 50 θέσεις.

- ΕΣ 8.i.1: Συμμετέχοντες ανέργους, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους, με τιμή στόχου 300 για το 2023. Η συνολική δημόσια δαπάνη αντιστοιχεί στα 790.696€. Τα αποτελέσματα αυτού του στόχου σχετίζονται με τους συμμετέχοντες που αποκτούν εξειδίκευση αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους ωστόσο δεν περιλαμβάνεται ακόμα τιμή στόχου για το 2023 στο Πρόγραμμα.
- ΕΣ 8.iii.1: Συμμετέχοντες ανέργους, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους, με τιμή στόχου 60 για το 2023. Η συνολική δημόσια δαπάνη αντιστοιχεί στα 900.000€. Τα αποτελέσματα αυτού του στόχου σχετίζονται με τους συμμετέχοντες που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους, ωστόσο δεν περιλαμβάνεται ακόμα τιμή στόχου για το 2023 στο Πρόγραμμα.
- ΕΣ 8ν.1: Απασχολούμενοι, συμπεριλαμβανομένων και των αυτοαπασχολούμενων, με τιμή στόχου 75 και δημόσια δαπάνη για τις σχετικές δράσεις ύψους 1.580.000 €. Τα αποτελέσματα αυτού του στόχου σχετίζονται με τους συμμετέχοντες που αποκτούν εξειδίκευση, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους, ωστόσο δεν περιλαμβάνεται ακόμα τιμή στόχου για το 2023 στο Πρόγραμμα.
- ΕΣ 9ν.1: Στον αριθμό υποστηριζόμενων ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένων συνεταιριστικών επιχειρήσεων και επιχειρήσεων της κοινωνικής οικονομίας) και τιμή στόχου 69 για το 2023. Η συνολική δημόσια δαπάνη αντιστοιχεί στα 2.000.000€. Τα αποτελέσματα αυτού του στόχου σχετίζονται με τα μειονεκτούντα άτομα που θα εργαστούν σε κοινωνικές επιχειρήσεις,. Η τιμή στόχου δεν έχει καθοριστεί ακόμα από το ΠΕΠ. Η εκτίμηση για τις νέες θέσεις εργασίας μέχρι το 2023, με βάση την ανωτέρω παραδοχή, ανέρχεται σε 69 θέσεις.

Με βάση την παραπάνω ανάλυση, οι συνολικοί πόροι των Ειδικών Στόχων του Προγράμματος που μπορούν να συμβάλλουν στον εθνικό και ευρωπαϊκό στόχο για την απασχόληση ανέρχονται σε 18.700.016 €, οι οποίοι αντιστοιχούν στο 11,1% του Προγράμματος.

Στο πλαίσιο του ΑΠ 1, με βάση τους δείκτες εκροών του Προγράμματος, προβλέπεται να ενισχυθεί η ίδρυση 24 επιχειρήσεων μέχρι το 2023, με άμεση συμβολή στη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης, ενώ έμμεσα προς την ίδια κατεύθυνση μπορεί να συμβάλει η ενίσχυση περίπου 160 υφιστάμενων επιχειρήσεων για την ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών, συνεργατικών μοντέλων και εξαγωγικής δραστηριοποίησης.

Πιο άμεσα, στο πλαίσιο του ΑΠ 4 και ιδιαίτερα στο πλαίσιο των δράσεων του ΘΣ 8, πρόκειται να ενισχυθούν άμεσα περίπου 360 άνεργοι τόσο για άμεση προώθηση στην αγορά εργασίας με τη

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

δημιουργία θέσεων απασχόλησης, όσο και για κατάρτιση και πρακτική. Επιπλέον, στοχεύεται η ενίσχυση 144 μικρών επιχειρήσεων (περιλαμβανομένων των αυτοαπασχολούμενων, με συνέπεια την άμεση δημιουργία θέσεων απασχόλησης. Τέλος, προβλέπονται δράσεις ενίσχυσης υφιστάμενων επιχειρήσεων (περίπου 75) και εργαζομένων με στόχο την προσαρμογή τους προς την κατεύθυνση της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης της Περιφέρειας, για τη διατήρηση θέσεων απασχόλησης σε βιώσιμη κατεύθυνση.

Πρέπει, επίσης, να σημειωθεί ότι στο πλαίσιο του ΘΣ 9 προβλέπονται πόροι για τη δημιουργία κοινωνικών επιχειρήσεων, με άμεση συμβολή στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης, ενώ οι περισσότερες από τις υπόλοιπες παρεμβάσεις στο πλαίσιο του ΘΣ 9 θα συμβάλλουν στη βελτίωση της απασχολησιμότητας ατόμων τα οποία βρίσκονται εκτός αγοράς εργασίας

Ωστόσο, αν ληφθεί υπόψη ότι οι άνεργοι στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου φθάνουν περίπου τις 33.000 (2013), οι δε απασχολούμενοι φθάνουν τις 123.000, συμπεραίνεται ότι είναι μικρή η συμβολή του ΠΕΠ στην απασχόληση, το οποίο αιτιολογείται, συνεκτιμώντας, αφενός τη χρηματοδοτική βαρύτητα του Προγράμματος, αφετέρου το γεγονός ότι στο στόχο της απασχόλησης συμβάλουν άμεσα ή έμμεσα και δράσεις που χρηματοδοτούνται από άλλους πόρους, είτε εθνικούς, είτε υπό συγχρηματοδότηση.

Για τον στόχο της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου.

Η ΠΝΑ εμφανίζει υψηλό ποσοστό πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου στην υποχρεωτική εκπαίδευση, το οποίο για το 2013 ανέρχεται στο 21,7%, αυξημένο σημαντικά σε σχέση με τα προηγούμενα έτη και πολύ υψηλότερο από τον εθνικό μέσο όρο (10,1%). Είναι το δεύτερο υψηλότερο ποσοστό μεταξύ των Περιφερειών της Χώρας.

Προκειμένου να εκτιμηθεί η συμβολή του Προγράμματος στην μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, ο ΣΑ επεσήμανε τους Ειδικούς στόχους που συνδέονται με τον στόχο αυτό. Διαπιστώνεται, ότι το ΠΕΠ δεν περιλαμβάνει εκροές ή αποτελέσματα που σχετίζονται άμεσα με τον εν λόγω στόχο. Προκύπτει ωστόσο μια έμμεση συμβολή μέσα από τον ΕΣ 10.1 για τη βελτίωση των υποδομών της τυπικής εκπαίδευσης, η οποία αφορά σε κτίρια και εξοπλισμό σχολικής εκπαίδευσης. Η συγκεκριμένη παρέμβαση εκτιμάται με τη δυναμικότητα των υποδομών εκπαίδευσης που ενισχύονται, με στόχο για το 2023 τους 1.050 μαθητές. Ως αποτέλεσμα της παρέμβασης μετράται ο αριθμός μαθητών/σπουδαστών που καλύπτονται από νέες ή/και βελτιωμένες υποδομές εκπαίδευσης. Ο προϋπολογισμός του ΕΣ είναι 14.99 εκατ. € € δημόσια δαπάνη και αντιστοιχεί στο 8,9% του προϋπολογισμού του Προγράμματος.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

Για τον στόχο της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης των νέων

Σε ότι αφορά ειδικότερα το στόχο του ΕΠΜ και της Ε2020, το ποσοστό των νέων 30-34 ετών της Περιφέρειας (26,4 το 2013) είναι χαμηλότερο από το εθνικό (34,6% το 2013), ενώ ο αντίστοιχος στόχος για τη χώρα το 2020 ανέρχεται σε 32%.

Όπως και στη περίπτωση του προηγούμενου στόχου για την πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου, το ΠΕΠ δεν περιλαμβάνει εκροές ή αποτελέσματα, τα οποία να τροφοδοτούν άμεσα το εν λόγω μέγεθος. Προκύπτει ωστόσο έμμεση συμβολή μέσω του ΕΣ 1α.1, στο πλαίσιο του οποίου προωθούνται δράσεις ενίσχυσης των φορέων έρευνας και καινοτομίας. Όπως έχει ήδη αναλυθεί, οι εκροές αυτού του στόχου αφορούν στον αριθμό των απασχολούμενων ερευνητών, με τιμή στόχου 10, (σε ισοδύναμα χρόνο απασχόλησης), για το 2023. Η συνολική δημόσια δαπάνη αντιστοιχεί στα 1,1 εκατ. €. Τα αποτελέσματα αυτού του στόχου σχετίζονται με τις δημοσιεύσεις των ερευνητών της Περιφέρειας, με εκτιμώμενη τιμή στόχο 375.

Η ποσοτική συμβολή του ΕΣ στο συνολικό Πρόγραμμα ανέρχεται στο 0,6%. Επιπρόσθετα, έμμεση συμβολή αναμένεται, μέσω των δράσεων επέκτασης και βελτίωσης των υποδομών εκπαίδευσης.

Πρέπει να αναφερθεί στο σημείο αυτό ότι οι βασικές δράσεις σε ότι αφορά την πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου και την αύξηση του ποσοστού των νέων ηλικίας 30-34 ετών οι οποίοι έχουν ολοκληρώσει την τριτοβάθμια εκπαίδευση πρόκειται να υλοποιηθούν στο πλαίσιο του τομεακού Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση».

Για τον στόχο της μείωσης των ατόμων σε κατάσταση ή κίνδυνο φτώχειας και αποκλεισμού,

Ο στόχος σε ότι αφορά στην καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού αποτελεί έναν από τους βασικούς τομείς στους οποίους πρόκειται να συνεισφέρει το ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου, δεδομένου ότι, όπως έχει προαναφερθεί, οι δράσεις του ΘΣ 9 θα συγχρηματοδοτηθούν μόνο από τα ΠΕΠ κατά την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020.

Στο πλαίσιο του ΑΠ 4, του οποίου οι παρεμβάσεις περιλαμβάνουν κατεξοχήν στήριξη του ανθρώπινου δυναμικού με έμφαση στις ειδικές και ευάλωτες ομάδες, προβλέπεται υποστήριξη στους μετανάστες, σε αλλοδαπής προέλευσης μειονότητες, σε περιθωριοποιημένες κοινότητες όπως

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

οι Ρομά, σε ανέργους, σε άτομα που ζουν σε νοικοκυριά ανέργων με συντηρούμενα τέκνα, σε ΑμεΑ και σε άλλα μειονεκτούντα άτομα. Ο στόχος των δράσεων για το 2023 σχετίζεται με την ενίσχυση πλέον των 13.000 ευπαθών ατόμων συνολικά στην ΠΝΑ⁹, χωρίς ωστόσο αυτό να σημαίνει αυτόματα, ότι μετά τη ολοκλήρωση των δράσεων, ο αριθμός αυτός δύναται να προσμετρηθεί άμεσα για την προσέγγιση του στόχου για την Ε2020, μιας και όπως αναφέρθηκε πρωτίτερα, υπάρχουν αδυναμίες και χρονοκαθυστέρηση στην στατιστική τεκμηρίωση. Ο προϋπολογισμός σε δημόσια δαπάνη του ΑΠ 4 ανέρχεται σε 43.019.780€ και αντιστοιχεί ποσοτικά στο 25,6% του ΠΕΠ.

Πέραν αυτού όμως, η συνολική αναπτυξιακή στόχευση του ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου, ειδικά στο πλαίσιο του ΑΠ 1 με την προώθηση της βιώσιμης επιχειρηματικότητας στους τομείς με ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, αλλά και στο πλαίσιο των ΑΠ 3 και 5 με την άμβλυση της απομόνωσης της Περιφέρειας συνολικά, και ιδιαίτερα των μικρών νησιών της, θα συνεισφέρει έμμεσα αλλά αποφασιστικά προς την κατεύθυνση του περιορισμού των φαινομένων φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού.

Η υστέρηση γενικότερα στα στατιστικά δεδομένα για τον προσδιορισμό των δεικτών της φτώχειας για μια περιοχή, δημιουργεί σοβαρά προβλήματα, καθώς έχει ως αποτέλεσμα, αφενός να διεξάγεται η δημόσια συζήτηση σχετικά με τη φτώχεια χωρίς να υπάρχουν κατ' ουσία ασφαλείς ενδείξεις για το πραγματικό μέγεθος του προβλήματος τη στιγμή της συζήτησης. Στη συζήτηση που διεξάγεται στην Ελλάδα την τελευταία περίοδο στο ευρύτερο πλαίσιο σχεδιασμού της νέας προγραμματικής περιόδου αλλά και της καταπολέμησης του φαινομένου της φτώχειας, δείχνει να επικρατεί η υπόθεση ότι η απώλεια θέσεων εργασίας και η επακόλουθη αύξηση της ανεργίας, έχει συμβάλει σημαντικά στην αύξηση της φτώχειας.

Συνολικά, αν και υπάρχει έλλειψη εξειδικευμένων στοιχείων για τα τελευταία κρίσιμα έτη, η θέση της Περιφέρειας από τα έμμεσα διαθέσιμα στοιχεία όπως το κ.κ. ΑΕΠ, την ανεργία και το εισόδημα πρόσφατων ετών, είναι δυνατόν να αξιολογηθεί ως σχετικά δυσμενής. Στο πλαίσιο αυτό, ο στόχος για την Ε2020 είναι η μείωση του αριθμού των ατόμων σε κατάσταση ή κίνδυνο φτώχειας ή

⁹ Οι ωφελούμενοι των δράσεων που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο του Θεματικού Στόχου 9 θα προσεγγισθούν ακριβέστερα με την ολοκλήρωση της Περιφερειακής Στρατηγικής για την κοινωνική ένταξη.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020
	Επικαιροποίηση Παραδοτέου Γ: «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»

αποκλεισμού κατά 20 εκατομμύρια, ενώ ο εθνικός στόχος είναι μείωση κατά 450.000 άτομα, την στιγμή που ο σχετικός αριθμός το 2012 είναι 3.795.000 για τη χώρα.

Μια κατ' αρχάς προσέγγιση των ομάδων στόχου που πλήττονται από το φαινόμενο της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού και η οποία δίνει μια πολύ γενική εικόνα για τον αριθμό των ατόμων που πλήττονται ή είναι στα πρόθυρα του να αντιμετωπίσουν τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό, έγινε στο πλαίσιο του σχεδιασμού του Προγράμματος της ΠΝΑ, καταδεικνύοντας ένα ποσοστό της τάξης του 18% του συνολικού πληθυσμού, το οποίο θα επαναπροσδιορισθεί με την εκπόνηση της Περιφερειακής Στρατηγικής για την κοινωνική ένταξη. Η μεθοδολογία μέτρησης των ομάδων αυτών ενέχει ποσοστό ανακρίβειών και σφαλμάτων, είναι ωστόσο η μοναδική προς το παρόν πηγή άντλησης στοιχείων για το θέμα αυτό.

Για το στόχο της μείωσης της κατανάλωσης ενέργειας, της μείωσης των εκπομπών αερίου και της κατανάλωσης ενέργειας από ΑΠΕ.

Σε επίπεδο Χώρας, οι στόχοι της Ε2020 περιλαμβάνουν την αύξηση της ενεργειακής απόδοσης κατά 20% και τη μείωση της πρωτογενούς ενεργειακής κατανάλωσης κατά 368 Mtoe (εθνικός στόχος μείωση κατά 2,85 Mtoe), τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά 20% (εθνικός στόχος μείωση 4% σε σχέση με 2005) και αύξηση της μικτής κατανάλωσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές κατά 20% (εθνικός στόχος 20%). Στο επίπεδο της Περιφέρειας δεν υπάρχουν επίσημα καταγεγραμμένα στοιχεία που να προσεγγίζουν τους αντίστοιχους δείκτες.

Στο πλαίσιο του ΑΠ 2, προβλέπονται δράσεις (ΘΣ 4.γ) οι οποίες θα συμβάλλουν άμεσα στη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας, μέσω της βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης ενεργοβόρων δημοσίων κτιρίων και νοικοκυριών, η οποία προβλέπεται να είναι της τάξης των 70.000 kWh ανά έτος, με την ολοκλήρωση των δράσεων, η οποία θα συνεισφέρει έμμεσα και προς τον στόχο της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Επισημαίνεται ότι σημαντικές δράσεις προς τους στόχους που αφορούν στο περιβάλλον, θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο του τομεακού Επιχειρησιακού Προγράμματος «Υποδομές, Μεταφορών, Περιβάλλον & Αειφόρος Ανάπτυξη», προς την κατεύθυνση της χρήσης των οποίων το ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου πρόκειται να συμβάλλει έμμεσα, μέσω δράσεων ευαισθητοποίησης.

Ο προϋπολογισμός του Θεματικού Στόχου 4 και αντίστοιχα του προαναφερόμενου ΕΣ είναι 11.794.376 € δημόσια δαπάνη και αντιστοιχεί ποσοτικά στο 7,0% του ΠΕΠ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι – ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Στον παρόν Παράρτημα παρατίθεται η μεθοδολογία που εφαρμόστηκε για την αξιολόγηση του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος Νοτίου Αιγαίου 2014-2020, ανά Ενότητα Αξιολόγησης.

1.1 ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Σύμφωνα με το άρθρο 48 του Κανονισμού περί κοινών διατάξεων για τα Διαρθρωτικά κα Επενδυτικά Ταμεία κάθε Επιχειρησιακό Πρόγραμμα είναι απαραίτητο να συνοδεύεται από μία **εκ των προτέρων αξιολόγηση**, με στόχο να βελτιωθεί η ποιότητα του σχεδιασμού.

Δεδομένης της στροφής για την περίοδο 2014-2020 προς μία πολιτική συνοχής με μεγαλύτερη έμφαση στα αποτελέσματα, ο ρόλος της εκ των προτέρων αξιολόγησης αποκτά μία ιδιαίτερη σημασία στη διαδικασία συγκρότησης ΕΠ, έχοντας ως στόχο να εξασφαλίσει ότι τα ΕΠ έχουν διαμορφώσει μία ξεκάθαρη λογική παρέμβασης και μπορούν να δείξουν με καθαρό τρόπο τη συνεισφορά τους στη στρατηγική «Ευρώπη 2020», αλλά και στην κάλυψη εθνικών και περιφερειακών αναγκών.

Σε αυτή τη λογική, η εκ των προτέρων αξιολόγηση αποτελεί ένα συμβουλευτικό εργαλείο υποστήριξης στην κατάρτιση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων της περιόδου 2014-2020, το περιεχόμενο του οποίου πρέπει να λαμβάνεται σοβαρά υπόψη κατά τη διαδικασία σχεδιασμού και κατάρτισης. Σε κάθε περίπτωση, βέβαια, η τελική ευθύνη παραμένει στα όργανα σχεδιασμού των Προγραμμάτων.

Σε αυτό το πλαίσιο, και σύμφωνα με τις απαιτήσεις του άρθρου 55 του Κανονισμού 1303/2013 περί καθορισμού κοινών διατάξεων των ΕΔΕΤ, η εκ των προτέρων αξιολόγηση πρέπει να εκτιμήσει τα ακόλουθα:

- Τη συμβολή στην επίτευξη της στρατηγικής της Ένωσης για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη σε σχέση με τους επιλεγέντες θεματικούς στόχους και τις προτεραιότητες, λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές και περιφερειακές ανάγκες και την εμπειρία από τις προηγούμενες περιόδους προγραμματισμού.
- Την εσωτερική συνοχή του προτεινόμενου προγράμματος και τις σχέσεις του με άλλα συναφή μέσα.

- Τη συνέπεια της κατανομής των πόρων του προϋπολογισμού με τους στόχους του προγράμματος.
- Τη συνέπεια των επιλεγέντων θεματικών στόχων, προτεραιοτήτων και αντίστοιχων στόχων των προγραμμάτων με το κοινό στρατηγικό πλαίσιο, το Σύμφωνο Εταιρικής Σχέσης και τις ανά χώρα συστάσεις δυνάμει του άρθρου 121 παράγραφος 2 της Συνθήκης καθώς και με τις συστάσεις του Συμβουλίου που εκδίδονται δυνάμει του άρθρου 148 παράγραφος 4 της Συνθήκης.
- Τη συνάφεια και σαφήνεια των προτεινόμενων δεικτών του προγράμματος.
- Στον τρόπο με τον οποίο οι αναμενόμενες εκροές θα συμβάλουν σε αποτελέσματα.
- Αν οι ποσοτικές τιμές στόχου για τους δείκτες είναι ρεαλιστικές, σε σχέση με την προβλεπόμενη υποστήριξη από τα Ταμεία.
- Τη λογική και αιτιολόγηση της προτεινόμενης μορφής υποστήριξης.
- Την επάρκεια των ανθρώπινων πόρων και της διοικητικής ικανότητας για τη διαχείριση του προγράμματος.
- Την καταλληλότητα των διαδικασιών παρακολούθησης του προγράμματος και συλλογής των αναγκαίων δεδομένων για τη διενέργεια των αξιολογήσεων.
- Την καταλληλότητα των ορόσημων που επελέγησαν για το πλαίσιο επίδοσης.
- Την επάρκεια των προγραμματιζόμενων μέτρων για την προώθηση ίσων ευκαιριών μεταξύ ανδρών και γυναικών και την πρόληψη των διακρίσεων.
- Την επάρκεια των προγραμματισμένων μέτρων για την προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης.
- τα σχεδιαζόμενα μέτρα για τη μείωση της διοικητικής επιβάρυνσης των δικαιούχων.

Τέλος, η εκ των προτέρων αξιολόγηση θα περιλαμβάνει και τις απαιτήσεις για τη στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση (που έχει ορισθεί κατ' εφαρμογή της οδηγίας 2001/42/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27^{ης} Ιουνίου 2001, σχετικά με την αξιολόγηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων στο περιβάλλον).

1.2 ΕΙΔΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΑΝΑ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Στη συνέχεια ακολουθεί η συνοπτική ανάλυση της μεθοδολογικής προσέγγισης του Αναδόχου, ανά ενότητα αξιολόγησης, έτσι όπως εφαρμόστηκε στις ενότητες 1-4 του παραδοτέου Γ «Τελική Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης και Στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης του ΠΕΠ 2014-2020»,

αλλά και σε επιμέρους συμβουλές και προτάσεις προς την Ομάδα Σχεδιασμού του Προγράμματος κατά τη διάρκεια σχεδιασμού και κατάρτισης του ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου.

1.2.1 Ενότητα Αξιολόγησης 1: Αξιολόγηση της Στρατηγικής του Προγράμματος

Η παρούσα Αξιολογική Ενότητα αφορά στην αξιολόγηση της καταλληλότητας και της συνέπειας της στρατηγικής που υιοθετεί το ΠΕΠ Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου 2014 - 2020 για την επίτευξη των αναπτυξιακών στόχων της Περιφέρειας, σε συμφωνία με τους στόχους της στρατηγικής “Ευρώπη 2020”, τις ανά χώρα συστάσεις, το Σύμφωνο Εταιρικής Σχέσης (ΣΕΣ) και το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων.

Η Αξιολογική Ενότητα 1 περιλαμβάνει τις ακόλουθες τέσσερις (4) Υποενότητες αξιολόγησης:

- 1.1.: Συνεκτικότητα των στόχων του Προγράμματος.
- 1.2.: Εκτίμηση της εσωτερικής και εξωτερικής συνοχής του Προγράμματος.
- 1.3.: Αξιολόγηση της λογικής της παρέμβασης του ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου (σύνδεση παρεμβάσεων/αναμενόμενων εκροών και αποτελεσμάτων).
- 1.4.: Οριζόντιες Αρχές.

1.2.1.1 Αξιολόγηση της συνεκτικότητας των στόχων του Προγράμματος

Στο πλαίσιο της αξιολόγησης της συνεκτικότητας των στόχων του Προγράμματος, ο Σύμβουλος Αξιολόγησης προσέγγισε, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα αξιολογητικά ερωτήματα:

- Είναι η κοινωνικοοικονομική ανάλυση επαρκής και τεκμηριωμένη σε τέτοιο βαθμό ώστε να αποτελέσει μια ουσιαστική βάση για την κατάρτιση του ΠΕΠ Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου 2014 - 2020 και να θέσει εφικτούς στόχους;
- Σε ποιο βαθμό, οι ανάγκες και οι προκλήσεις που εντοπίστηκαν και η ιεράρχηση αυτών ανταποκρίνονται στην ανάλυση της κοινωνικοοικονομικής κατάστασης;
- Έχουν ληφθεί υπόψη τα διδάγματα που προκύπτουν από την υλοποίηση αντίστοιχων με τις ανάγκες παρεμβάσεων κατά το παρελθόν;
- Η ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης και των αναγκών και των προκλήσεων που αντιμετωπίζει η Περιφέρεια αποτελούν προϊόν συνεργασίας της εταιρικής σχέσης και των φορέων που περιλαμβάνονται στο άρθρο 5 του Γενικού Κανονισμού;

- Οι προσδιορισθείσες ανάγκες και προκλήσεις είναι συνεπείς ως προς τους στόχους της στρατηγικής Ευρώπη 2020, τις ανά χώρα συστάσεις, το ΣΕΣ και το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων;
- Οι ανάγκες και προκλήσεις μεταφράζονται με ένα συνεπή τρόπο σε θεματικούς στόχους, επενδυτικές προτεραιότητες και ειδικούς στόχους;
- Οι επενδυτικές προτεραιότητες (investment priorities) και ειδικοί στόχοι (specific objectives) αντανακλούν αυτές τις προκλήσεις και ανάγκες;
- Αποδίδεται στις ανάγκες και προκλήσεις το ανάλογο βάρος στις επενδυτικές προτεραιότητες του ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου;
- Τεκμηριώνεται κατάλληλα τυχόν επιλογή αποκλεισμού βασικών αναγκών από τη στρατηγική του Προγράμματος;
- Οι χωρικές προκλήσεις για τις αστικές, καθώς και τις περιοχές με ειδικά χωρικά χαρακτηριστικά έχουν ληφθεί υπόψη στη στρατηγική;

Επιπλέον, ο Σύμβουλος ανέλυσε και αξιολόγησε αν οι οριζόντιες αρχές (ισότητας φύλων, μη διάκριση, αειφόρου ανάπτυξης) είχαν ληφθεί υπόψη κατά τον εντοπισμό των προκλήσεων και αναγκών, καθώς και αν οι ειδικοί στόχοι του Προγράμματος ήταν επαρκώς διατυπωμένοι ώστε να καταδεικνύουν πως το ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου θα συνεισφέρει στους στόχους της Ε2020 και στην αντιμετώπιση εθνικών/περιφερειακών αναγκών.

Για την προσέγγιση της αξιολόγησης της συνάφειας των διαπιστωμένων αναγκών και προκλήσεων του ΠΕΠ με τις κοινοτικές και εθνικές πολιτικές ο Σύμβουλος προέβη στη συμπλήρωση Μητρώων αξιολόγησης της συνάφειας, όπως αυτή που ακολουθεί:

Ανάγκες / Προκλήσεις	Κοινοτική / Εθνική Πολιτική							Μέση Συνάφεια
	Επιμέρους πεδίο 1			Επιμέρους πεδίο 2			
	Τομέας 1.1	Τομέας 1.2	Τομέας 1.3	Τομέας 2.1	Τομέας 2.2	Τομέας.....		
Ανάγκη 1	●	●	●	●	●	●		
Ανάγκη 2	●	●	●	●	●	●		
Ανάγκη 3	●	●	●	●	●	●		
Ανάγκη...	●	●	●	●	●	●		
....	●	●	●	●	●	●		
....	●	●	●	●	●	●		

Η αξιολόγηση των σχετικών συναφειών αποτιμήθηκε με βάση την ακόλουθη κλίμακα:

Υψηλή ή πλήρης συνάφεια		≥ 66%
Μέτρια συνάφεια		≥ 33% και ≤ 65%
Χαμηλή ή μηδενική συνάφεια		≤ 33%

Όπως παρατηρείται, στον κάθετο άξονα αποτυπώθηκαν οι ανάγκες της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου και στον οριζόντιο άξονα οι επιμέρους τομείς / πεδία πολιτικής της καθεμίας από τις κοινοτικές ή και εθνικές πολιτικές. Στη συνέχεια αναλύθηκαν οι βαθμοί συνάφειας και αποτυπώθηκαν συμπεράσματα σχετικά με το κατά πόσον οι ανάγκες της ΠΝΑ είναι συναφείς με τις αντίστοιχες πολιτικές.

Επιπλέον, ο ΣΑ προέβη στη συμπλήρωση Μητρών συνάφειας, για την αξιολόγηση του βαθμού κάλυψης των αναγκών της Περιφέρειας από τους επιλεγμένους Θεματικούς Στόχους του ΚΣΠ και τις επιλεγμένες Επενδυτικές Προτεραιότητες, αλλά και τους διατυπωμένους Ειδικούς Στόχους οι οποίοι του ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου.

Οι συγκεκριμένες Μήτρες είχαν την ίδια μορφή με την ανωτέρω, καθώς και την ίδια κλίμακα αποτίμησης, εντούτοις στην περίπτωση αυτή στον οριζόντιο άξονα τοποθετήθηκαν, κατά περίπτωση, οι επιλεγμένοι Θεματικοί Στόχοι, Επενδυτικές Προτεραιότητες και Ειδικοί Στόχοι. Η μορφή των Μητρών αποτυπώνεται ως εξής:¹

Ανάγκες / Προκλήσεις	Θεματικός Στόχος 1				Θεματικός Στόχος 2			
	Επενδυτική Προτεραιότητα 1.α		Επενδυτική Προτεραιότητα 1.β		Επενδυτική Προτεραιότητα 2.α		Επενδυτική Προτεραιότητα 2.β	
	Ειδικός Στόχος 1.α.1	Ειδικός Στόχος 1.α.2	Ειδικός Στόχος 1.β.1	Ειδικός Στόχος 1.β.2	Ειδικός Στόχος 2.α.1	Ειδικός Στόχος 2.α.1	Ειδικός Στόχος 2.β.1	Ειδικός Στόχος 2.β.2
Ανάγκη 1								
Ανάγκη 2								
Ανάγκη 3								
Ανάγκη...								
....								

¹ Οι επισημάνσεις του βαθμού συνάφειας είναι εικονικές, και τίθενται απλώς για την αποσαφήνιση της δομής και της λειτουργίας της μήτρας.

Ανάγκες / Προκλήσεις	Θεματικός Στόχος 1				Θεματικός Στόχος 2			
	Επενδυτική Προτεραιότητα 1.α		Επενδυτική Προτεραιότητα 1.β		Επενδυτική Προτεραιότητα 2.α		Επενδυτική Προτεραιότητα 2.β	
	Ειδικός Στόχος 1.α.1	Ειδικός Στόχος 1.α.2	Ειδικός Στόχος 1.β.1	Ειδικός Στόχος 1.β.2	Ειδικός Στόχος 2.α.1	Ειδικός Στόχος 2.α.1	Ειδικός Στόχος 2.β.1	Ειδικός Στόχος 2.β.2
....	◆	▲	◆	●	●	◆	▲	●
Δείκτης Συνάφειας με Ανάγκες								

Η αξιολόγηση του βαθμού κάλυψης των αναγκών και των προκλήσεων από τους ΘΣ, τις ΕΠ και τους Ειδικούς Στόχους του Προγράμματος έγινε με βάση την ακόλουθη κλίμακα:

Υψηλή ή πλήρης συνάφεια	●	$\geq 66\%$
Μέτρια συνάφεια	▲	$\geq 33\%$ και $\leq 65\%$
Χαμηλή ή μηδενική συνάφεια	◆	$\leq 33\%$

Στη συνέχεια αναλύθηκαν οι βαθμοί συνάφειας και αποτυπώθηκαν συμπεράσματα σχετικά με το κατά πόσον οι επιλεγμένοι ΘΣ, ΕΠ και οι διατυπωμένοι Ειδικοί Στόχοι του ΠΕΠ καλύπτουν τις ανάγκες τις Περιφέρειας.

1.2.1.2 Εκτίμηση της εσωτερικής και εξωτερικής συνοχής του Προγράμματος

Η έννοια της αξιολόγησης της καταλληλότητας της στρατηγικής ενός προγράμματος αναφέρεται, αφ' ενός στην αποτελεσματική, ή μη αποτελεσματική, αντιμετώπιση των προβλημάτων / αναγκών των τομέων παρέμβασής του, αφ' ετέρου στη διάρθρωση της εσωτερικής του δομής ως προς τους συνολικούς στρατηγικούς στόχους του, τους γενικούς στόχους / Άξονες Προτεραιότητάς του, των επιλεγμένων Θεματικών Στόχων και Επενδυτικών Προτεραιοτήτων και, τέλος, ως προς τους διατυπωμένους Ειδικούς Στόχους του.

Όλες αυτές οι σχέσεις ενός Επιχειρησιακού Προγράμματος αναφέρονται στη συνάφεια / συνοχή του Προγράμματος, τόσο με τις ανάγκες / αδυναμίες του τομέα/περιφέρειας παρέμβασης του, ή/και ανώτερου προγραμματικού επιπέδου στοχοθεσία, όσο και με τις εσωτερικές σχέσεις των διακριτών του μερών.

Κατόπιν τούτου, ο Σύμβουλος Αξιολόγησης, προκειμένου να αποτιμήσει την καταλληλότητα της στρατηγικής του ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου, αποτίμησε την εσωτερική συνοχή του Προγράμματος (internal coherence), καθώς και τις σχέσεις του με άλλα συναφή μέσα και προγράμματα (external coherence).

Η διερεύνηση της εσωτερικής συνοχής του Προγράμματος, της συνοχής δηλαδή μεταξύ των Ειδικών Στόχων των Αξόνων Προτεραιότητας διενεργήθηκε με βάση την μήτρα που ακολουθεί. Στη Μήτρα Συνοχής αυτή, η συνοχή των Ειδικών Στόχων του Προγράμματος αποτιμήθηκε με βάση την ακόλουθη κλίμακα:²

Υψηλός ή πολύ υψηλός βαθμός συνέργειας		≥ 66%
Μέτριος βαθμός συνέργειας		≥ 33% και ≤ 65%
Χαμηλός ή μηδενικός βαθμός συνέργειας		≤ 33%

		ΑΠ1						ΑΠ2							
		1.α.1	1.β.1	2.β.1	2.γ.1	3.α.1	3.γ.1	3.δ.1	4.γ.1	4.ε.1	5.β.1	6.β.1	6.γ.1	6.δ.1	6.ε.1
ΑΠ1	1.α.1														
	1.β.1														
	2.β.1														
	2.γ.1														
	3.α.1														
	3.γ.1														
	3.δ.1														
Μέση Συνοχή ΑΠ 1	76%	58%	75%	83%	71%	83%	83%	79%							
ΑΠ2	4.γ.1														
	4.ε.1														
	5.β.1														
	6.β.1														

² Οι επισημάνσεις του βαθμού συνάφειας είναι εικονικές, και τίθενται απλώς για την αποσαφήνιση της δομής και της λειτουργίας της μήτρας.

	6.γ.1														
	6.δ.1														
	6.ε.1														
Μέση Συνοχή ΑΠ 2	26%								21%	17%	21%	8%	33%	29%	54%

Στη συνέχεια αναλύθηκε ο βαθμός συνοχής των Ειδικών Στόχων του Προγράμματος ανά Άξονα Προτεραιότητας, αλλά και συνολικά, ενώ διατυπώθηκαν συμπερασματικές παρατηρήσεις σχετικά με το βαθμό συνοχής των Αξόνων Προτεραιότητας μεταξύ τους, αλλά και του ΠΕΠ συνολικά.

Τέλος, αποτιμήθηκε με ποιοτικούς όρους ο βαθμός συνοχής των Ολοκληρωμένων Εδαφικών Επενδύσεων με τους Ειδικούς Στόχους των σχετικών Αξόνων Προτεραιότητας του Προγράμματος.

Η εξωτερική συνοχή του ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου, αξιολογήθηκε στη βάση της εξέτασης της συνάφειας, και της πιθανής συμβολής, του ΠΕΠ με άλλα μέσα και προγράμματα σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο και, πιο συγκεκριμένα, με την Περιφερειακή Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης, το Πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» και την Εθνική Στρατηγική για την ενσωμάτωση των Ρομά. Παράλληλα, αποτιμήθηκε ο βαθμός κατά τον οποίο το ΠΕΠ έλαβε υπόψη του στο σχεδιασμό τα υπόλοιπα σχεδιαζόμενα Επιχειρησιακά Προγράμματα στο εθνικό πλαίσιο. Τέλος, αποτιμήθηκε ο βαθμός κατά τον οποίο το ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου συμβάλλει, στον βαθμό που του αναλογεί, στην κάλυψη των αιρεσιμοτήτων με ειδική βαρύτητα ως την περιφερειακή τους διάσταση και ειδικότερα των ακόλουθων:

- **Θεματική Αιρεσιμότητα 1.1:** Η ύπαρξη μιας εθνικής ή περιφερειακής στρατηγικής ευφυούς εξειδίκευσης σε συνάφεια με το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων, η οποία να προκαλεί μόχλευση στην ιδιωτική δαπάνη για έρευνα και καινοτομία και να συνδέεται με την καλή επίδοση των εθνικών ή περιφερειακών συστημάτων έρευνας και καινοτομίας.
- **Θεματική Αιρεσιμότητα 6.1.2:** Έγκριση σχεδίου διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού για την περιοχή λεκάνης απορροής ποταμού σύμφωνα με το άρθρο 13 της οδηγίας 2000/60/ΕΚ.
- **Θεματική Αιρεσιμότητα 6.2:** Προώθηση οικονομικά και περιβαλλοντικά βιώσιμων επενδύσεων στον τομέα αποβλήτων, ιδίως με την ανάπτυξη σχεδίων διαχείρισης αποβλήτων σύμφωνα με την Οδηγία 2008/98/ΕΚ για τα απόβλητα και σύμφωνα με την ιεράρχηση των αποβλήτων.
- **Θεματική Αιρεσιμότητα 9.1:** Η ύπαρξη και εφαρμογή εθνικού στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για τη μείωση της φτώχειας με στόχο την ενεργητική ένταξη των ατόμων που είναι αποκλεισμένα από την αγορά εργασίας, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση.

1.2.1.3 Αξιολόγηση της λογικής της παρέμβασης του Προγράμματος

Στο πλαίσιο της υποεπότητας αυτής, ο Σύμβουλος προσέγγισε τα ακόλουθα αξιολογητικά ερωτήματα / θέματα:

- Αποτίμηση της λογικής της παρέμβασης του ΠΕΠ, ανά Άξονα Προτεραιότητας και Επενδυτική Προτεραιότητα.
- Αξιολόγηση της καταλληλότητας των παρεμβάσεων του Προγράμματος που στοχεύουν στις ανάγκες συγκεκριμένων περιοχών και περιοχών με χωρικές ιδιαιτερότητες.
- Αποτίμηση της καταλληλότητας των προτεινόμενων μορφών υποστήριξης.
- Αποτίμηση συνεισφοράς Μεγάλων Έργων στην επίτευξη των στόχων του Προγράμματος.
- Αξιολόγηση της καταλληλότητας του μίγματος παρεμβάσεων για την επίτευξη των επιδιωκόμενων αποτελεσμάτων και στόχων του Προγράμματος.

Ο ΣΑ προέβη σε αποτίμηση, με έναν γενικό τρόπο, της αιτιακής σύνδεσης μεταξύ των σχεδιαζόμενων κατηγοριών δράσεων και των επιδιωκόμενων άμεσων αποτελεσμάτων τους (εκροών) και τη δυνατότητα συμβολής τους στα αναμενόμενα αποτελέσματα, όπως αυτά έχουν προκύψει από τις ανάγκες της Περιφέρειας στο πλαίσιο του στρατηγικού της σχεδιασμού. Πιο συγκεκριμένα, η αξιολόγηση της λογικής της παρέμβασης του κάθε Άξονα Προτεραιότητας έγινε μέσω των ακόλουθων ενεργειών:

- *Αποτύπωση των αλλαγών που το πρόγραμμα στοχεύει να επιφέρει για την Περιφέρεια και των παρεμβάσεων μέσω των οποίων επιτυγχάνονται τα αναμενόμενα αποτελέσματα*

Η συγκεκριμένη ενέργεια αφορούσε στον προσδιορισμό των αλλαγών τις οποίες στοχεύει να επιφέρει το Πρόγραμμα στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, περιλαμβανομένης της περιγραφής των σχεδιαζόμενων παρεμβάσεων οι οποίες θα επιφέρουν τις ανωτέρω αλλαγές. Η επισκόπηση των παρεμβάσεων των επιμέρους Αξόνων Προτεραιότητας του ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου περιέλαβε, όπου απαιτείτο, και την αναφορά σε βασικές ομάδες στόχου, ειδικές περιοχές και τύπους ωφελούμενων, καθώς και την προβλεπόμενη χρήση χρηματοδοτικών μέσων, σύμφωνα με το Άρθρο 87 του Γενικού Κανονισμού των Διαρθρωτικών Ταμείων.

- *Προσδιορισμός των αιτιωδών σχέσεων μεταξύ παρεμβάσεων / σχεδιαζόμενων εκροών και εκτιμώμενων αποτελεσμάτων*

Στο πλαίσιο της συγκεκριμένης ενέργειας, ο ΣΑ προσδιόρισε τις αιτιώδεις σχέσεις και τη λογική ακολουθία μεταξύ των προβλεπόμενων παρεμβάσεων του ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου, τις

εκροές οι οποίες συνδέονται άμεσα με τις παρεμβάσεις αυτές, καθώς και τα αναμενόμενα αποτελέσματα, τα οποία αναφέρονται στις άμεσες επενέργειες στους ωφελούμενους από τις δράσεις του Προγράμματος. Επίσης, προσδιόρισε τον τρόπο με τον οποίο οι σχεδιαζόμενες εκροές ανά Άξονα Προτεραιότητας του Προγράμματος οδηγούν στα εκτιμώμενα επιθυμητά αποτελέσματα.

 Αξιολόγηση της καταλληλότητας του μίγματος παρεμβάσεων για την επίτευξη των επιδιωκόμενων αποτελεσμάτων και στόχων του Προγράμματος.

Στη συνέχεια, ο ΣΑ εξέτασε και αποτίμησε την καταλληλότητα των προβλεπόμενων παρεμβάσεων που στοχεύουν στις ανάγκες συγκεκριμένων περιοχών και περιοχών με χωρικές ιδιαιτερότητες, καθώς και η καταλληλότητα των παρεμβάσεων για την αντιμετώπιση των αναγκών γεωγραφικών περιοχών που πλήττονται περισσότερο από την φτώχεια ή των ομάδων στόχου σε υψηλότερο κίνδυνο διακρίσεων, ή αποκλεισμού και των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων.

Τέλος, ο ΣΑ αξιολόγησε την επιλογή των προτεινόμενων μορφών υποστήριξης, αλλά και των εξωτερικών κινδύνων οι οποίοι μπορεί να επηρεάσουν την επίτευξη των αναμενόμενων αποτελεσμάτων, με βάση την εμπειρία προηγούμενων προγραμματικών περιόδων, αλλά και της υφιστάμενης κατάστασης σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

1.2.1.4 Οριζόντιες Αρχές

Στην τελευταία υποενότητα, της αξιολόγησης της στρατηγικής του Προγράμματος, ο Σύμβουλος εξέτασε τον βαθμό τήρησης των αρχών της ισότητας των φύλων και της μη διάκρισης κατά την προετοιμασία και το σχεδιασμό του Προγράμματος, το βαθμό ενσωμάτωσης των αρχών της ισότητας και της μη διάκρισης στο Πρόγραμμα, αλλά και τη συμμόρφωση του Προγράμματος με την οριζόντια αρχή της αειφόρου ανάπτυξης.

1.2.2 Ενότητα Αξιολόγησης 2: Αξιολόγηση του συστήματος δεικτών, του συστήματος παρακολούθησης και αξιολόγησης

Κεντρικός στόχος της ενότητας αυτής ήταν η αξιολόγηση της καταλληλότητας, σαφήνειας, επάρκειας και ορθότητας του συστήματος ποσοτικών και ποιοτικών στόχων / δεικτών του ΠΕΠ Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου 2014 - 2020, καθώς και του ποσοτικού προσδιορισμού των στόχων του σε επίπεδο κοινών δεικτών (common indicators) και ειδικών δεικτών (programme-specific indicators).

Με δεδομένο ότι, η εκ των προτέρων αξιολόγηση αποτιμά και, ενδεχομένως, προσαρμόζει τον προγραμματικό σχεδιασμό, η παρούσα ενότητα στοχεύει κυρίως στην:

- α) αξιολόγηση της μετουσίωσης της αναπτυξιακής στρατηγικής του ΠΕΠ, σε θεματικούς στόχους, επενδυτικές προτεραιότητες, παρεμβάσεις και έργα,
- β) εξειδίκευση των ποσοτικοποιημένων στόχων σε σύστημα δεικτών,
- γ) εξέταση της ορθότητας ποσοτικοποίησης.

1.2.2.1 Καταλληλότητα (relevance) και σαφήνεια των προτεινόμενων δεικτών του Προγράμματος

Στο πλαίσιο αυτό, εξετάζοντας την καταλληλότητα και τη σαφήνεια των προτεινόμενων δεικτών του Προγράμματος, ο ΣΑ προσέγγισε τα ακόλουθα αξιολογητικά ερωτήματα / θέματα:

- Προτεινόμενοι δείκτες και ανταπόκριση στη στρατηγική του ΠΕΠ – Συνάφεια με τη λογική των παρεμβάσεων του.
- Βαθμός που όλοι οι απαραίτητοι κοινοί δείκτες συμπεριλαμβάνονται στο σύστημα δεικτών του ΠΕΠ, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο Γενικό Κανονισμό και τους ειδικούς Κανονισμούς των Ταμείων.
- Συνάφεια των ειδικών δεικτών εκροών με τις παρεμβάσεις του ΠΕΠ.
- Κάλυψη όλων των επενδυτικών προτεραιοτήτων από δείκτες εκροών.
- Καταλληλότητα των δεικτών αποτελέσματος, σε σχέση με την επίτευξη των ειδικών στόχων των επενδυτικών προτεραιοτήτων.
- Καταλληλότητα των δεικτών εκροών, σε σχέση με τη συνεισφορά τους στους δείκτες αποτελέσματος.

Η εξέταση της βάσης αξιολόγησης πραγματοποιήθηκε με ένα πολυκριτηριακό σύστημα, το οποίο περιελάμβανε ενδεικτικά:

- Σύγκριση των προτεινόμενων δεικτών εκροών με τις επενδυτικές προτεραιότητες ανά Άξονα Προτεραιότητας του ΠΕΠ και επαλήθευση της ανταπόκρισης τους στις προτεινόμενες παρεμβάσεις του,
- Επιβεβαίωση της χρήσης όλων των απαραίτητων και μόνο κοινών δεικτών εκροών των Ταμείων,
- Εντοπισμός επενδυτικών προτεραιοτήτων ή ειδικών στόχων που δεν αντιπροσωπεύονται επαρκώς από κοινούς ή ειδικούς δείκτες εκροών ή αποτελεσμάτων αντίστοιχα και πρόταση προσθήκης επιπλέον ειδικών δεικτών Προγράμματος.

Παράλληλα δε, ο Σύμβουλος Αξιολόγησης αξιολόγησε το προτεινόμενο σύστημα δεικτών εκρών και αποτελεσμάτων, συνδέοντας τους επιμέρους δείκτες, οι οποίοι αλληλοεπηρεάζονται, έτσι ώστε να ελέγχεται κάθε φορά ο βαθμός αξιοπιστίας κάθε δείκτη, τόσο στην πλήρη αποτύπωση του παραγόμενου έργου των προτεινόμενων παρεμβάσεων (δείκτες εκρών), όσο και στην κάλυψη της μέτρησης του βαθμού επίτευξης των ειδικών στόχων των επενδυτικών προτεραιοτήτων (δείκτες αποτελεσμάτων).

Κατά την επιβεβαίωση της συσχέτισης δεικτών εκρών και δεικτών αποτελεσμάτων, διαπιστώθηκαν τα πιθανά κενά ή επικαλύψεις και προτάθηκαν οι απαραίτητες αλλαγές στο σύστημα δεικτών (προσθήκες, τροποποιήσεις, διαγραφές).

1.2.2.2 Σαφήνεια δεικτών του Προγράμματος

Στο πλαίσιο της υποενότητας αυτής, ο Σύμβουλος προσέγγισε τα ακόλουθα αξιολογητικά ερωτήματα / θέματα:

- Ποιος ο βαθμός σαφήνειας των προτεινόμενων δεικτών (των πρόσθετων ειδικών δεικτών προγράμματος);
- Επιβεβαιώνεται η σταθερότητα και η στατιστική επικύρωση των ειδικών δεικτών αποτελέσματος;
- Έχουν καθορισθεί και είναι δημόσιες οι πηγές των δεικτών αποτελέσματος;

1.2.2.3 Καταλληλότητα των οροσέμων του Πλαισίου Επίδοσης

Η συνδρομή του Συμβούλου Αξιολόγησης στην ενότητα αυτή έγκειται στην αξιολόγηση της καταλληλότητας των οροσέμων, δηλαδή των δεικτών που επελέγησαν για το πλαίσιο επίδοσης.

Στο πλαίσιο αυτό, ο Σ.Α. καλείται να εκτιμήσει αν οι ποσοτικοποιημένες τιμές των δεικτών είναι ρεαλιστικές και να εξετάσει την καταλληλότητα των οροσέμων που επιλέχθηκαν για το Π.Ε.

Ο Σ.Α. αναλύει πρωτίστως αν τα ορόσημα και οι στόχοι είναι συναφείς και συμβάλουν στις βασικές πληροφορίες σχετικά με την πρόοδο του κάθε Άξονα Προτεραιότητας. Επίσης προβαίνει σε εκτιμήσεις σχετικά με το αν οι δείκτες εκρών που έχουν περιληφθεί στο Π.Ε. αντιπροσωπεύουν την πλειονότητα των πόρων του Άξονα Προτεραιότητας.

Ο Σ.Α. αναλύει επίσης αν τα ορόσημα μπορούν να επιτευχθούν το 2018, όπως επίσης και αν οι στόχοι μπορούν να επιτευχθούν το 2023, λαμβάνοντας υπόψη, δυνητικά, το ρυθμό υλοποίησης του εκάστοτε Προγράμματος της τρέχουσας περιόδου και τους διαθέσιμους πόρους. Τέλος, εξετάζει αν

είναι ρεαλιστικό και εφικτό να υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία το 2018-2019 για την εκτίμηση των οροσήμων στις σχετικές εκθέσεις προόδου.

1.2.3 Ενότητα Αξιολόγησης 3: Αξιολόγηση της συνέπειας των χρηματοδοτικών κατανομών

Στόχος της παρούσας Αξιολογικής Ενότητας του έργου ήταν να αποτιμήσει την συνέπεια της χρηματοδοτικής διάρθρωσης του ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου 2014-2020 σε σχέση με τους στόχους που έχουν τεθεί στην αναπτυξιακή του στρατηγική. Με άλλα λόγια, ο αξιολογητής εκτίμησε αν η ποιοτική στοχοθεσία του ΠΕΠ (θεματικοί στόχοι, επενδυτικές προτεραιότητες, ειδικοί στόχοι), αλλά και οι ποσοτικοί στόχοι που έχουν τεθεί υποστηρίζονται αποτελεσματικά από την διάρθρωση και τις επιμέρους ποσοτικές κατανομές του προϋπολογισμού του ΠΕΠ.

Σε ότι αφορά στην αξιολόγηση της συνέπειας των χρηματοδοτικών κατανομών σε σχέση με την στοχοθεσία του ΠΕΠ, ο αξιολογητής, αποτίμησε τον βαθμό στον οποίο οι διαθέσιμοι πόροι του Προγράμματος **συγκεντρώνονται** στους σημαντικότερους στόχους του, όπως αυτοί αποτυπώνονται στην αναπτυξιακή του στρατηγική.

Στο πλαίσιο αυτό, ειδικότερα αξιολογικά ερωτήματα που διερευνήθηκαν από τον Σύμβουλο Αξιολόγησης στην παρούσα Αξιολογική Ενότητα είναι, μεταξύ άλλων:

- Ο βαθμός στον οποίο η χρηματοδοτική διάρθρωση και οι ειδικότερες χρηματοδοτικές κατανομές του ΠΕΠ συνάδουν με την ιεράρχηση των στόχων της αναπτυξιακής του στρατηγικής.
- Ο βαθμός στον οποίο οι πόροι κατευθύνονται προς την αντιμετώπιση των αναγκών και των προκλήσεων που αποτυπώνονται στην ανάλυση της στρατηγική του Προγράμματος.
- Ο βαθμός στον οποίο Αναπτυξιακοί Στόχοι που θεωρούνται ότι είναι πιο σημαντικοί ή που ενέχουν αυξημένη προστιθέμενη αξία υποστηρίζονται από συγκριτικά μεγαλύτερο μέρος των διαθέσιμων πόρων.
- Ο βαθμός συνέπειας των χρηματοδοτικών κατανομών του ΠΕΠ με τον τρόπο με τον οποίο οι πόροι κατανέμονται για συναφείς παρεμβάσεις από άλλα Ταμεία ή από άλλα Εθνικά ή/και Κοινοτικά Προγράμματα ή χρηματοδοτικά εργαλεία.

Επιπλέον, στο πλαίσιο της παρούσας Αξιολογικής Ενότητας του έργου, ο ΣΑ ανέλυσε και επιβεβαίωσε τον βαθμό στον οποίο οι ποσοτικές κατανομές του ΠΕΠ συμμορφώνονται πλήρως και

με τις απαιτήσεις θεματικής συγκέντρωσης πόρων που απορρέουν από τους νέους Κανονισμούς των επιμέρους Ταμείων.

1.2.4 Ενότητα Αξιολόγησης 4: Αξιολόγηση της συνεισφοράς του Προγράμματος στη στρατηγική “Ευρώπη 2020”

Η παρούσα ενότητα αξιολόγησε τον βαθμό στον οποίο το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Νοτίου Αιγαίου συνέβαλε στους **στόχους της Στρατηγικής Ε2020**, όπως αυτοί έχουν εξειδικευθεί στο εθνικό επίπεδο στο πλαίσιο του ΕΠΜ. Οι ευρωπαϊκοί και εθνικοί στόχοι για το 2020 παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα:

Πίνακας 0.1: Στόχοι της στρατηγικής «Ευρώπη 2020»			
Στόχοι		Στόχοι «Ευρώπη 2020»	Εθνικοί στόχοι για το 2020³
Απασχόληση	Ποσοστό απασχόλησης ηλικιακής κατηγορίας 20-64	75%	70,0%
Έρευνα και Ανάπτυξη	Επενδύσεις σε Ε&Α (% του ΑΕΠ)	3%	1,2%
Κλιματική Αλλαγή και Ενεργειακή Βιωσιμότητα	Μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου (σε σύγκριση με το 1990)	-20%	Εκπομπές για τομείς εκτός ΣΕΔΕ - 4% (σε σχέση με τις τιμές του 2005, Απόφαση 406/2009/ΕΚ
	Ενεργειακή απόδοση – μείωση κατανάλωσης (Mtoe)	Αύξηση ενεργειακής απόδοσης κατά 20% = -368 Mtoe	-2,85 Mtoe
	ΑΠΕ (% επί της μικτής τελικής κατανάλωσης ενέργειας)	20%	20%
Εκπαίδευση	Πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου (%)	< 10%	9,7%
	Ολοκλήρωση τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (% νέων ηλικίας 30-34 ετών)	40%	32%
Καταπολέμηση της φτώχειας και του	Μείωση των ατόμων που βρίσκονται ή κινδυνεύουν	-20 εκατομμύρια	-450.000

³ Όπως αποτυπώνονται στο ΣΕΣ 2014-2020.

Πίνακας 0.1: Στόχοι της στρατηγικής «Ευρώπη 2020»			
Στόχοι		Στόχοι «Ευρώπη 2020»	Εθνικοί στόχοι για το 2020 ³
κοινωνικού αποκλεισμού	από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό		

Δεδομένου ότι στο ΠΕΠ δεν είχαν ακόμα ποσοτικοποιηθεί δείκτες αποτελεσμάτων, ώστε να μπορέσει να εκτιμηθεί η άμεση συμβολή του Προγράμματος στους ποσοτικούς στόχους της Στρατηγικής Ε2020, η συμβολή εκτιμήθηκε σε χρηματοδοτικούς και ποιοτικούς όρους.

1.3 ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ

Λαμβάνοντας υπόψη ότι ενώ για αρκετές παραμέτρους της σημερινής περιβαλλοντικής κατάστασης έχει επιτευχθεί λεπτομερής βαθμός ποσοτικοποίησης, για άλλες, εξίσου σημαντικές, περιβαλλοντικές παραμέτρους το επίπεδό τους είναι γνωστό κυρίως με περιγραφικούς όρους, και ότι το τρέχον στάδιο εκπόνησης του προγράμματος κινείται στο επίπεδο διατύπωσης των ειδικότερων στόχων, της επιλογής του είδους και πλήθους των παρεμβάσεων που χρειάζονται για την επίτευξη των στόχων και των αναμενόμενων αποτελεσμάτων από τις παρεμβάσεις αυτές, χωρίς εξειδίκευση των χαρακτηριστικών μεγεθών των παρεμβάσεων, στο πλαίσιο της ΣΠΕ ακολουθήθηκε μία ποιοτικής φύσης αλλά λεπτομερούς ανάλυσης μέθοδος ως προσφορότερη για την εκτίμηση των επιπτώσεων από την εφαρμογή του προτεινόμενου Προγράμματος.

Για τον προσδιορισμό των επιπτώσεων, δηλαδή τον εντοπισμό των περιβαλλοντικών συνιστωσών που ενδέχεται να μεταβληθούν λόγω της υλοποίησης του προτεινόμενου Προγράμματος επιλέχθηκε σε πρώτη φάση η μέθοδος των κρίσιμων ερωτήσεων, η οποία συστήνεται σε σημαντικά συγγράμματα του σχετικού επιστημονικού πεδίου. Οι κρίσιμες ερωτήσεις έχουν επιλεγεί με τέτοιο τρόπο ώστε να κατευθύνονται προς τις περιβαλλοντικές παραμέτρους, αντί των εναλλακτικών κατευθύνσεων, είτε προς τους περιβαλλοντικούς στόχους, είτε προς τα έργα και δράσεις του Προγράμματος. Με τον τρόπο αυτό έγινε ένα πρώτο φιλτράρισμα των επιπτώσεων ενός συγκεκριμένου άξονα του Προγράμματος σε κάθε μία περιβαλλοντική παράμετρο. Το επόμενο ουσιαστικό ζήτημα που ήταν καθοριστικό για τη διαμόρφωση της μεθοδολογίας αφορά στο επίπεδο ομαδοποίησης των δράσεων που εξετάστηκε ώστε να εξασφαλισθεί ισορροπία μεταξύ σφαιρικότητας και αναλυτικότητας στην εκτίμηση. Στη μελέτη κρίθηκε ότι η βέλτιστη ισορροπία μεταξύ των δύο αυτών αντίρροπων θεωρήσεων θα επιτυγχανόταν με την επιλογή της εξέτασης των επιπτώσεων κατά **ομοειδείς ομάδες παρεμβάσεων (ή κατά θεματικούς στόχους στην προκειμένη περίπτωση)**, που αναφέρονται σε ένα οργανωμένο σύνολο δράσεων, σχεδιασμένων να

αλληλοσυμπληρώνονται και να οδηγούν στην επίτευξη συγκεκριμένων και συχνά μετρήσιμων στόχων.

Οι ερωτήσεις που έχουν επιλεγεί παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα:

Περιβαλλοντική παράμετρος	Ερώτηση αξιολόγησης
Η υλοποίηση του προγράμματος:	
Βιοποικιλότητα, Χλωρίδα, Πανίδα	<ul style="list-style-type: none"> • θα δημιουργήσει συνθήκες μεταβολής της βιοποικιλότητας; • θα μεταβάλει τον αριθμό ή την εξάπλωση απειλούμενων ή ενδημικών ειδών χλωρίδας ή πανίδας;
Ύδατα	<ul style="list-style-type: none"> • θα μεταβάλει την κατανάλωση και τα αποθέματα νερού ή την ποιότητα των επιφανειακών ή/και υπογείων υδάτων; • θα μεταβάλει την υδρομορφολογία ποτάμιων σωμάτων; • θα μεταβάλει το βαθμό επεξεργασίας των υγρών αποβλήτων;
Έδαφος – Τοπίο	<ul style="list-style-type: none"> • θα μεταβάλει τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του εδάφους; • θα μεταβάλει την παραγωγή, σύσταση, διάθεση και ανακύκλωση των στερεών απορριμμάτων; • θα μεταβάλει το ανάγλυφο σημαντικών εκτάσεων; • θα μεταβάλει την εικόνα περιοχών με φυσικό κάλλος ή/και με αξιόλογο ανθρωπογενές τοπίο;
Χρήσεις γης – Πολιτιστικό περιβάλλον	<ul style="list-style-type: none"> • θα επηρεάσει με ουσιαστικό τρόπο στοιχεία ή χώρους της αρχαιολογικής ή αρχιτεκτονικής κληρονομιάς; • θα προκαλέσει εκτεταμένες αλλαγές στις χρήσεις γης;
Ατμόσφαιρα – Κλίμα	<ul style="list-style-type: none"> • θα μεταβάλει την ποιότητα του αέρα; • θα μεταβάλει τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου;
Πληθυσμός – Υγεία – Περιουσία	<ul style="list-style-type: none"> • θα μεταβάλει τη γονιμότητα ή το μέσο αριθμό τέκνων ανά γυναίκα; • θα μεταβάλει τη θνησιμότητα ή το μέσο προσδόκιμο χρόνο ζωής; • θα μεταβάλει την έκθεση τμημάτων του πληθυσμού σε περιβαλλοντικό κίνδυνο; • θα μεταβάλλει υλικά περιουσιακά στοιχεία μέσω εκτεταμένων

	απαλλοτριώσεων ή κατανομής δημοσίων εκτάσεων σε ιδιώτες;
Ενέργεια – Μεταφορές	<ul style="list-style-type: none"> • θα μεταβάλει την παραγωγή, κατανάλωση ή απόδοση της καταναλισκόμενης ενέργειας; • θα μεταβάλει τις μεταφορές;

Στη συνέχεια ομαδοποιήθηκαν οι μεταβολές σε κάθε περιβαλλοντική παράμετρο, οι οποίες προέρχονται από διαφορετικές ομάδες παρεμβάσεων – δράσεων. Το βήμα αυτό είναι ουσιώδες για το στρατηγικό επίπεδο της μελέτης, διότι διαμορφώνει μια συνολική εικόνα της επίδρασης στη συγκεκριμένη περιβαλλοντική παράμετρο, η οποία θα ήταν ανέφικτο να διαμορφωθεί αλλά και να αξιοποιηθεί σε επόμενα στάδια σχεδιασμού. Κατ' ουσία πρόκειται για τον έμπρακτο έλεγχο αθροιστικότητας ή συνέργειας των πολλαπλών επιπέδων των προτεινόμενων παρεμβάσεων του Σχεδίου ως προς τις επιπτώσεις τους στο περιβάλλον.

Στο επόμενο βήμα, για τη μεταβολή κάθε περιβαλλοντικής συνιστώσας, προσδιορίστηκαν έξι ιδιότητες, οι οποίες συναποτελούν την «ταυτότητα» της επίπτωσης. Οι ιδιότητες αυτές είναι:

- η κατεύθυνση της επίπτωσης, δηλαδή εάν πρόκειται για θετική ή αρνητική μεταβολή, ιδίως για τις επιπτώσεις αυτές που συντίθενται από επιμέρους περιβαλλοντικές μεταβολές, οφειλόμενες σε διαφορετικές ομάδες παρεμβάσεων,
- η έκταση της επίπτωσης, δηλαδή η εκτιμώμενη γεωγραφική της εξάπλωση,
- η ένταση της επίπτωσης με όρους τάξης μεγέθους, δηλαδή εάν πρόκειται για μικρής, μέσης ή μεγάλης έντασης μεταβολή,
- ο μηχανισμός εμφάνισης, δηλαδή εάν πρόκειται για πρωτογενή ή δευτερογενή επίπτωση,
- ο χρονικός ορίζοντας της μεταβολής, δηλαδή εάν πρόκειται για βραχυ-, μεσο- ή μακροπρόθεσμη αλλαγή,
- η συσσώρευση ή/και η συνέργεια που η υπό χαρακτηρισμό μεταβολή μπορεί να παρουσιάσει είτε με άλλες επιπτώσεις του Προγράμματος είτε με άλλα περιβαλλοντικά προβλήματα της περιοχής.

Η έκταση και η ένταση κάθε επίπτωσης, στο τρέχον στάδιο εξέτασης του Προγράμματος είναι εφικτό να εκτιμηθεί ως τάξη μεγέθους. Για το λόγο αυτό χρησιμοποιήθηκαν αξιολογικές κλίμακες, οι οποίες όμως αποδίδουν μια σαφή εικόνα για τη σημασία της επίπτωσης.

Στο τρίτο βήμα, εντοπίστηκαν οι δυνατότητες πρόληψης και εκ των υστέρων αναστροφής των επιπτώσεων, ώστε να διαμορφωθεί η κατεύθυνση προς την οποία πρέπει να στρέφονται τα μέτρα

αντιμετώπισης. Στο βήμα αυτό, υιοθετήθηκε η βασική αρχή του ευρωπαϊκού περιβαλλοντικού κεκτημένου για την προτεραιότητα της πρόληψης και όχι της εκ των υστέρων αντίδρασης.

Τέλος, στο τέταρτο βήμα, διερευνήθηκαν λεπτομερέστερα τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ – ΣΥΝΟΨΗ ΑΛΛΑΓΩΝ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΕΩΝ ΠΟΥ ΕΓΙΝΑΝ ΣΤΟ ΤΕΛΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΤΟΥ ΕΠ ΩΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΠΕ

Η εκπόνηση της εκ των προτέρων αξιολόγησης ενός Επιχειρησιακού Προγράμματος αποτελεί μία αναδραστική διαδικασία συνεχούς επικοινωνίας μεταξύ του Συμβούλου Αξιολόγησης και της Ομάδας Σχεδιασμού του Προγράμματος.

Στο πλαίσιο αυτό, μία σειρά από προτάσεις και συστάσεις του ΣΑ ελήφθησαν υπόψη κατά τη διάρκεια σχεδιασμού του Επιχειρησιακού Προγράμματος της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, η λεπτομερής παρουσίαση των οποίων καθίσταται εξαιρετικά δύσκολη και, σε μεγάλο βαθμό, μη ουσιαστική. Σε αυτή τη λογική παρουσιάζονται κατωτέρω σε γενικές γραμμές, οι βασικές αλλαγές / βελτιώσεις οι οποίες έλαβαν χώρα στο τελικό σχέδιο του ΠΕΠ ΠΝΑ, ως αποτέλεσμα της διαδικασίας αξιολόγησης.

Σε πρώτο επίπεδο, έγιναν μία σειρά από προτάσεις βελτίωσης της αποτύπωσης της υφιστάμενης κατάστασης στην Περιφέρεια, με έμφαση στον τρόπο αποτύπωσης των αναγκών της και των προκλήσεων τις οποίες αντιμετωπίζει, ώστε να μπορεί να υπάρξει σύνδεση στο επίπεδο της λογικής της παρέμβασης με τα αναμενόμενα αποτελέσματα, αλλά και στον εμπλουτισμό των παρουσιαζόμενων στοιχείων (Ενότητα 1.1). Ειδικότερα προτάθηκε, πέραν της αναλυτικής και κατάλληλης παρουσίασης της τυπολογίας και των ιδιαίτερων αναγκών του συμπλέγματος των νησιών του Νοτίου Αιγαίου να προστεθεί η αποτύπωση των ιδιαίτερων αναγκών και προκλήσεων της Περιφέρειας ανά τομέα παρέμβασης του ΠΕΠ και επιλεγμένο Θεματικό Στόχο. Η προσέγγιση αυτή διατυπώθηκε και στις παρατηρήσεις της ΕΕ στα Σχέδια των ΕΠ και υιοθετήθηκε από την Ομάδα Σχεδιασμού του Προγράμματος (ΟΣΠ). Επίσης διατυπώθηκαν επιμέρους προτάσεις βέλτιστης αποτύπωσης επιμέρους αναγκών και προκλήσεων και σύνδεσής τους με τους Ειδικούς Στόχους, τις σχεδιαζόμενες παρεμβάσεις και τα αναμενόμενα αποτελέσματα, οι οποίες στο σύνολό τους υιοθετήθηκαν από την ΟΣΠ.

Σε ένα δεύτερο επίπεδο, ο Σύμβουλος αξιολόγησε, σε περισσότερες από μία περιπτώσεις, έναν προς έναν τους διατυπωμένους ειδικούς στόχους του Προγράμματος και πρότεινε αλλαγές όπου έκρινε ότι αυτό ήταν απαραίτητο. Σημαντική ήταν η συμβολή της αξιολόγησης στην προσέγγιση και την κατάλληλη διατύπωση των τύπων των δράσεων, σε συνάφεια με τους ειδικούς στόχους των επιμέρους Επενδυτικών Προτεραιοτήτων, κυρίως των Αξόνων Προτεραιότητας 1, 2 και 5 (διασαφήνιση περιεχομένου, διάκριση δράσεων κρατικών ενισχύσεων και μη, προσαρμογές λόγω

επιλεξιμότητας παρεμβάσεων, διάκριση ωφελουμένων με δικαιούχους/φορείς διαχείρισης των παρεμβάσεων κ.οκ.). Το σύνολο σχεδόν των ως άνω προτάσεων ενσωματώθηκαν στο κείμενο του ΠΕΠ. Επιπλέον, σε ορισμένες περιπτώσεις διατύπωσε προτάσεις προς την Ομάδα Σχεδιασμού σχετικά με την καταλληλότητα των επιλεγμένων Επενδυτικών Προτεραιοτήτων και την επιλογή πρόσθετων ή την μεταφορά τύπων δράσεων σε πλέον κατάλληλες Επενδυτικές Προτεραιότητες.

Σημαντική συμβολή είχε η διαδικασία της εκ των προτέρων αξιολόγησης και στη διατύπωση δεικτών εκροών και αποτελεσμάτων. Τόσο με βάση τις οδηγίες των ΕΥΣΣΑΑΠ / ΕΥΣΕΚΤ σχετικά με τους δείκτες οι οποίοι πρέπει να αποτυπωθούν στα Επιχειρησιακά Προγράμματα, όσο και με βάση την εμπειρία του Συμβούλου Αξιολόγησης, διατυπώθηκαν μία σειρά από προτάσεις για τη διαμόρφωση δεικτών εκροών, συνεισφέροντας στην επιλογή από τους κοινούς δείκτες εκροών οι οποίοι περιλαμβάνονται στους Κανονισμούς του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, αλλά και στη ορθή διατύπωση ειδικών για το Πρόγραμμα δεικτών εκροών. Σε ότι αφορά τους δείκτες αποτελέσματος, δεδομένου ότι το Πρόγραμμα δεν είχε διατυπώσει δείκτες αποτελέσματος, ο Σύμβουλος Αξιολόγησης προέβη σε συγκεκριμένες προτάσεις δεικτών αποτελέσματος και ποσοτικοποίησης αυτών, για καθένα από τους Ειδικούς Στόχους, σε σύνδεση με τους δείκτες εκροών.

Τέλος, ο ΣΑ συνεισέφερε στην αποτύπωση της διαβλεπόμενης χωρικής παρέμβασης την οποία διαμόρφωσε η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, συμβουλευόντας ως προς τη μορφή την οποία θα ήταν προτιμητέο να ακολουθηθεί και στην επιλογή των Επενδυτικών Προτεραιοτήτων οι οποίες θα συνεισφέρουν σε αυτήν.